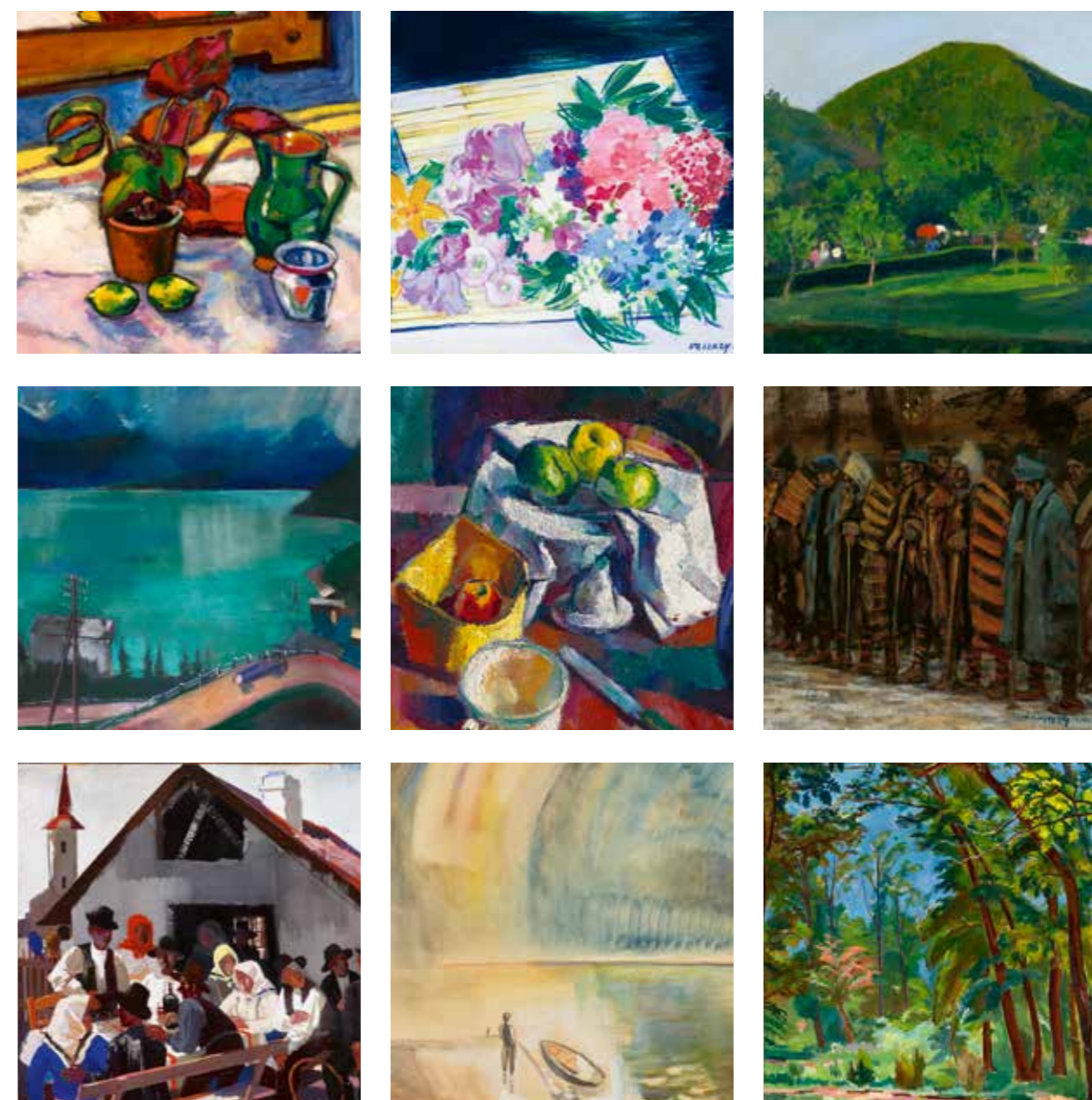
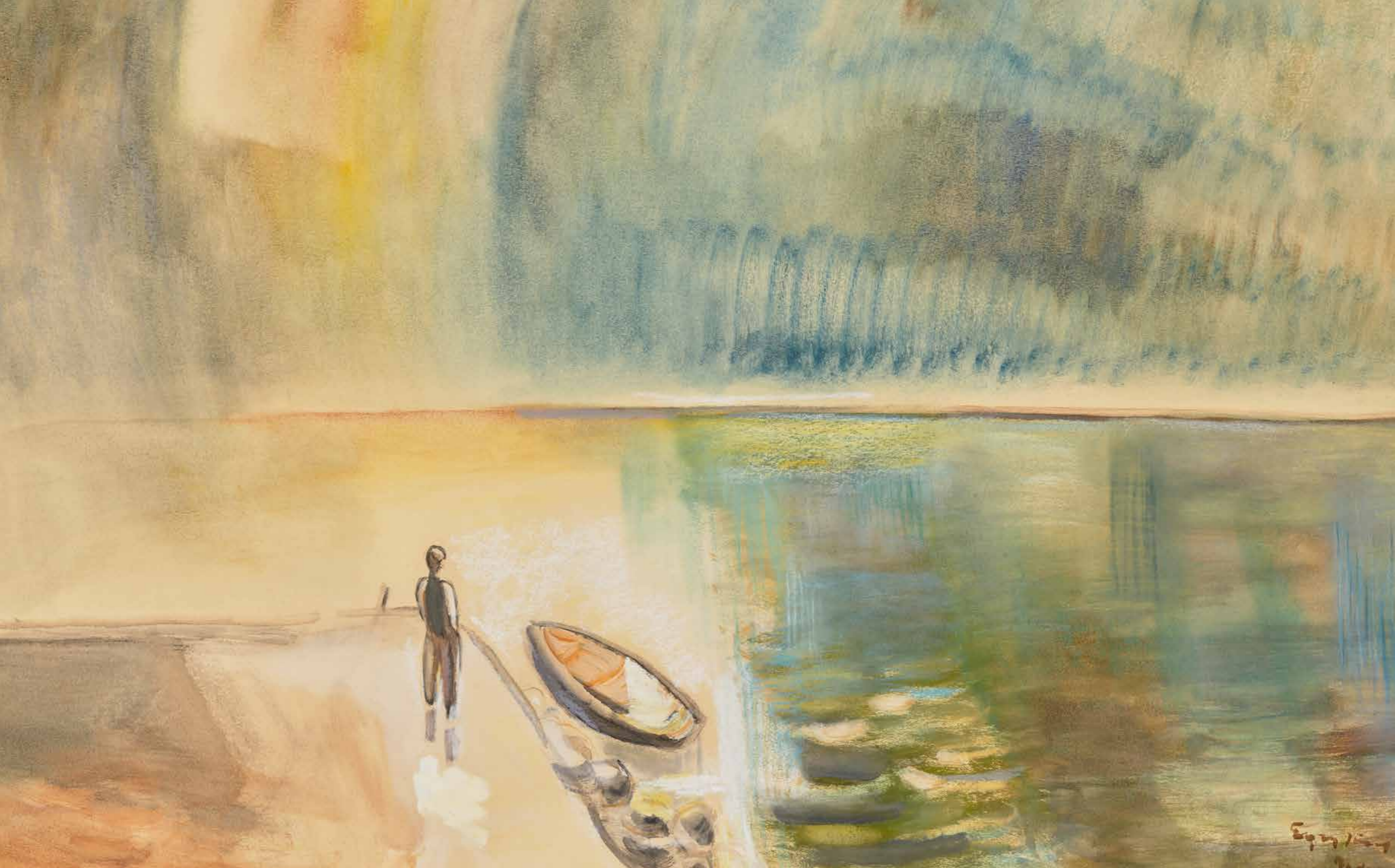

KIESELBACH

65. KÉPAUKCIÓ 2021

Edvard Munch

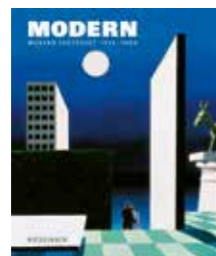
SZERZŐK ABC SORRENDBEN

Aba-Novák Vilmos.....	65	Kövér Gyula.....	75
Alt, Franz.....	30	Lévay Lajos.....	7
Anna Margit.....	109, 148	Lotz Károly.....	25, 203
Antal József.....	67	Lukács Ágnes.....	227
Ribot, Augustin-Théodule	24	Márffy Ödön.....	93, 172, 220, 226
Balázs János.....	52, 113	Márk Lajos.....	96
Bánáti Sverák József.....	41	Marosán Gyula.....	163
Barabás Gizella.....	114	Maticska Jenő.....	128
Barcsay Jenő.....	82, 86, 124, 191	Mednyánszky László.....	85, 130, 132, 156, 170, 199
Barta Mária.....	140	Michau, Theobald.....	26
Barzó Endre.....	38	Modok Mária.....	43, 158
Basch Andor.....	10	Molnár C. Pál.....	4, 141, 229
Batthyány Gyula.....	55, 121	Molnár József.....	181
Bene Géza.....	83	Monostori Moller Pál.....	120
Berény Róbert.....	50, 174	Munkácsy Mihály.....	29
Berkes Antal.....	78, 133, 146	Nagy István.....	187, 190, 195, 201
Bernáth Aurél.....	72, 216	Nagy Sándor.....	23
Bolmányi Ferenc.....	2	Orbán Dezső.....	51, 168
Bornemisza Géza.....	16	Ósi László.....	59
Bornemisza László.....	58	Paizs-Goebel Jenő.....	173
Boromisza Tibor.....	171	Páll Lajos.....	112
Brakenburgh, Richard.....	28	Papp Zoltán.....	143
Brodsky Sándor.....	178, 179	Pataky László.....	185
Bruck Lajos.....	188	Pauer Gyula.....	92
Bukta Imre.....	110	Pecsenke József.....	17
Cuyp, Benjamin Gerritsz.....	27	Pekáry István.....	1
Czene Béla.....	6, 20, 32, 162	Perlmutter Izsák.....	193
Czigány Dezső.....	136	Peterdi Gábor.....	125
Czimra Gyula.....	91	Pirk János.....	182
Czóbel Béla.....	94, 160, 176, 200	Poll Hugó.....	166
Csejtei Joachim Ferenc.....	76	Pólya Tibor.....	47, 49, 64
Deák-Ébner Lajos.....	189	Pór Bertalan.....	73
Deim Pál.....	88	Radák Eszter.....	90
Derkovits Gyula.....	177	Remsey Jenő György.....	33, 208
Döbröczöni Kálmán.....	71	Részegh Botond.....	153
Duray Tibor.....	225	Rippl-Rónai József.....	81, 152, 198
Edvi Illés Aladár.....	21	Román György.....	54
Egry József.....	95, 167	Rubovics Márk.....	19
Erdélyi Béla.....	69, 213	Sándorfi István.....	142
Erdélyi Ferenc.....	79	Schadl János.....	155
Félegyházi László.....	60	Scheiber Hugó.....	34, 40, 118, 126, 138, 139, 150, 210, 211, 223, 224
Felekiné Gáspár Anni.....	100	Schéner Mihály.....	44
Fényes Adolf.....	207, 228	Scholz Erik.....	144
Ferenczy Károly.....	74, 186	Schönberger Armand.....	165
Ferenczy Valér.....	98, 214	Stefán Henrik.....	122
Fesztv Árpád.....	192	Sylvester Katalin.....	14
Fesztyné Jókai Róza.....	196	Szabó Ákos.....	15
Fried Pál.....	209	Szabó Vladimír.....	145
Gábor Jenő.....	35, 149	Székely Bertalan.....	230
Gyarmathy Tihamér.....	36, 56, 119, 161	Szín György.....	106
Hadzsy Olga.....	217	Szinte Gábor.....	53
Hegedűs László.....	137, 215	Szlányi Lajos.....	169
Hencze Tamás.....	57, 89	Szobotka Imre.....	212
Herrer Cézár.....	13	Szontágh Tibor.....	11
Hincz Gyula.....	154	Szőnyi István.....	68, 103, 184
Horthy Béla.....	134	Sztelek Dénes.....	61, 62
Hubay Cebrián Andor.....	70	Tagyosi Rátz Péter.....	66
Ikafalvi Farkas Béla.....	164	Tallós Móric Lajos.....	63
Ismeretlen 17. századi flamand festő.....	219	Telepy Károly.....	180
Iványi Grünwald Béla.....	12, 99, 183, 205, 221	Tihanyi Lajos.....	46
Jakovits József.....	151	Tipary Dezső.....	102
Jakuba János.....	9	Tornai Gyula.....	218
Jámbor Lajos.....	116	Tölgyessy Artúr.....	194
Jankó János.....	206	Turmayer Sándor.....	22
Járitz Józsa.....	175	Uitz Béla.....	197
Kazovszkij, El.....	105	Váli Dezső.....	129
Kádár Béla.....	37, 39, 80	Vass Elemér.....	77, 159, 232
Kádár József.....	147	Vastagh Géza.....	202
Keleti Jenő, id.....	5	Vaszary János.....	18, 97, 104
Kern Hermann.....	222	Verwilt, Thomas François.....	231
Kliené Róna Klára.....	84	Vén Emil.....	45
Kmetty János.....	42, 123, 127	Vértesi Péter.....	101
Knopp Imre.....	117	Vesztróczy Manó.....	3
Konok Tamás.....	87	Vida Gábor.....	115
Korda Vince.....	204	Vigh Bertalan.....	31
Korga György.....	108, 131	Vörös Géza.....	8
Kosztai József.....	135, 157	Weiler Péter.....	111
Kosztolányi Kann Gyula.....	48	Záborszky Viola.....	107

MODERN MAGYAR FESTÉSZET - ÁTFOGÓ KÖTETEK

MODERN MAGYAR FESTÉSZET 1892-1919, Budapest, 2003

MODERN MAGYAR FESTÉSZET 1919-1964, Budapest, 2004

MODERN HUNGARIAN PAINTING 1892-1919, Budapest, 2003

MODERN HUNGARIAN PAINTING 1919-1964, Budapest, 2004

DIE MODERNE IN DER UNGARISCHEN MALEREI, 1892-1919, Berlin, 2008

DIE MODERNE IN DER UNGARISCHEN MALEREI, 1919-1964, Berlin, 2008

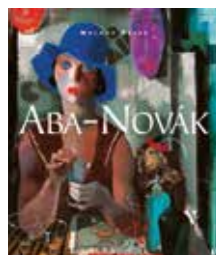

MAGYAR ZENE ÉS KÉP, Budapest, 2007

HUNGARIAN ART AND MUSIC, Budapest, 2007

XX. SZÁZADI MAGYAR MŰVÉSZEK MONOGRÁFIÁI - VÁLLALÁSOK, MODELLEZÉS

ABA-NOVÁK, Budapest, 2006

MOLNOS PÉTER: GRÓF BATHYÁNY GYULA, Budapest, 2007

PÉTER MOLNOS: COUNT GYULA BATHYÁNY - PAINTER OF A LOST HUNGARY, Budapest, 2007

DERKOVITS, Szemben a világgal Budapest, 2008

„Cigányméltósággal” BALÁZS JÁNOS, Budapest, 2009

CSONTVÁRY, Legendák fogságában Budapest, 2009

DURAY, Budapest, 2013

SCHEIBER - A JAZZ RITMUSÁBAN, Budapest, 2014

SCHEIBER - PAINTING IN THE RHYTHM OF JAZZ, Budapest, 2014

SASSY ATTILA, Ópium álmok Budapest, 2014

GRÓF BATHYÁNY GYULA, Képek egy eltűnt világból, Budapest, 2015

FESTŐK MŰSZÁK SZERELMEK, Budapest, 2016

SZÉPSÉG ÉS HANGULAT, VASS ELEMÉR FESTÉSZETE Budapest, 2018

A CSÁBITÁS FEGYVERE, Budapest, 2018

MŰGYŰJTÉS - MAGÁNGYŰJTEMÉNYEK

KIESELBACH GYŰJTEMÉNY Magyar Festészet 1900-1945, Budapest, 1996

HUNGARIAN MODERNISM 1890-1945 Selection from the Kieselbach Collection, Budapest, 1996

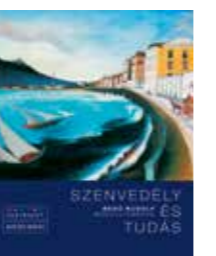
HUNGARIAN MODERNISM 1890-1950 Selection from the Kieselbach Collection, Budapest, 1999

MAGYAR MŰVÉSZET 1890-1950 Radnai-gyűjtemény, Budapest, 2005

HUNGARIAN ART 1900-1950 Radnai Collection, Budapest, 2005

Szenvedély és tudás, BEDŐ RUDOLF MŰGYŰJTEMÉNYE, Budapest, 2010

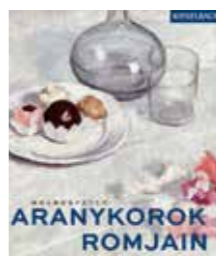
MŰGYŰJTŐK MAGYARORSZÁGON, Budapest, 2012

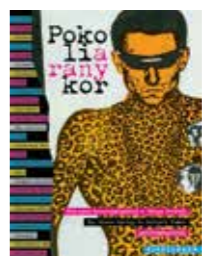
A TITKOS GYŰJTEMÉNY, Budapest, 2013

A TŐZSDEÜGYNÖK KÉPEI, Budapest, 2014

ARANYKOROK ROMJAIN, Budapest, 2015

POKOLI ARANYKOR, Budapest, 2017

ELVESZETT ÖRÖKSÉG, Budapest, 2017

LOST HERITAGE, Budapest, 2017

ROMVÁRY FERENC, A KÉPTÁRC SINÁLÓ, Budapest, 2017

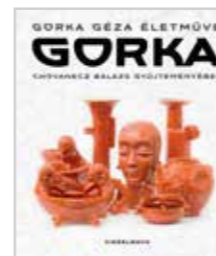
BUKTA IMRE, Budapest, 2019

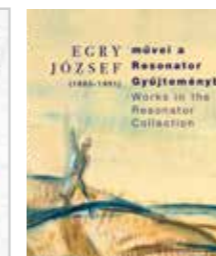
NAGY ISTVÁN TISZTASÁG-TÖMÖRSÉG-TRANSCENDENCIA Budapest, 2019

MŰTÁRGYHAMISÍTÁS MAGYAR SZEMMEL Budapest, 2019

GORKA GÉZA ÉLETMŰVE CHO-VANECZ BALÁZS GYŰJTEMÉNYÉBEN Budapest, 2020

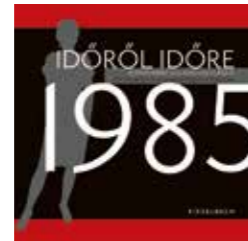
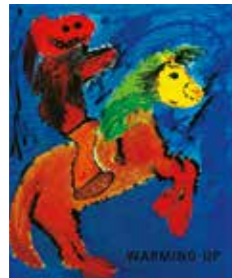

EGRY JÓZSEF MŰVEI A REZONATOR GYŰJTEMÉNYBEN, 2020

SZEMÉLYES

BUDAPEST ÁTMENETI EMLÉKKÖNYV WARMING UP, Budapest, 2008
Budapest, 2006

IDŐRŐL IDŐRE 1985, Budapest, 2008

BÁTOR TÁL Budapest, 2010

SZALAI ANDRÁS: KIS MAGYAR SNASSZ ÉS NEOCIKI, SBS Kft., Budapest, 2020

KÁRPÁTMEDENCE KERÁMIAMŰVÉSZETE

ERDÉLYI NÉPI KERÁMIA MŰVÉSZETE, Budapest, 2008

HOLLICS, TATA ÉS BUDA KERÁMIAMŰVÉSZETE, Budapest, 2009

A HABÁNOK KERÁMIAMŰVÉSZETE, Budapest, 2012

AZ ALFÖLD KERÁMIAMŰVÉSZETE, Budapest, 2013

A DUNÁNTÚL, FELFÖLD ÉS A FELSŐ-TISZA-VIDÉK NÉPI KERÁMIAMŰVÉSZETE, Budapest, 2013

A POSZTHABÁN KERÁMIAMŰVÉSZET, Budapest, 2016

A XX. SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM NÉGY MEGHATÁROZÓ TRAUMÁJA

I. VILÁGHÁBORÚ, TRIANON 1914-18-20, Budapest ...

A MAGYAR FORRADALOM 1956 NAPLÓ, Budapest, 2006

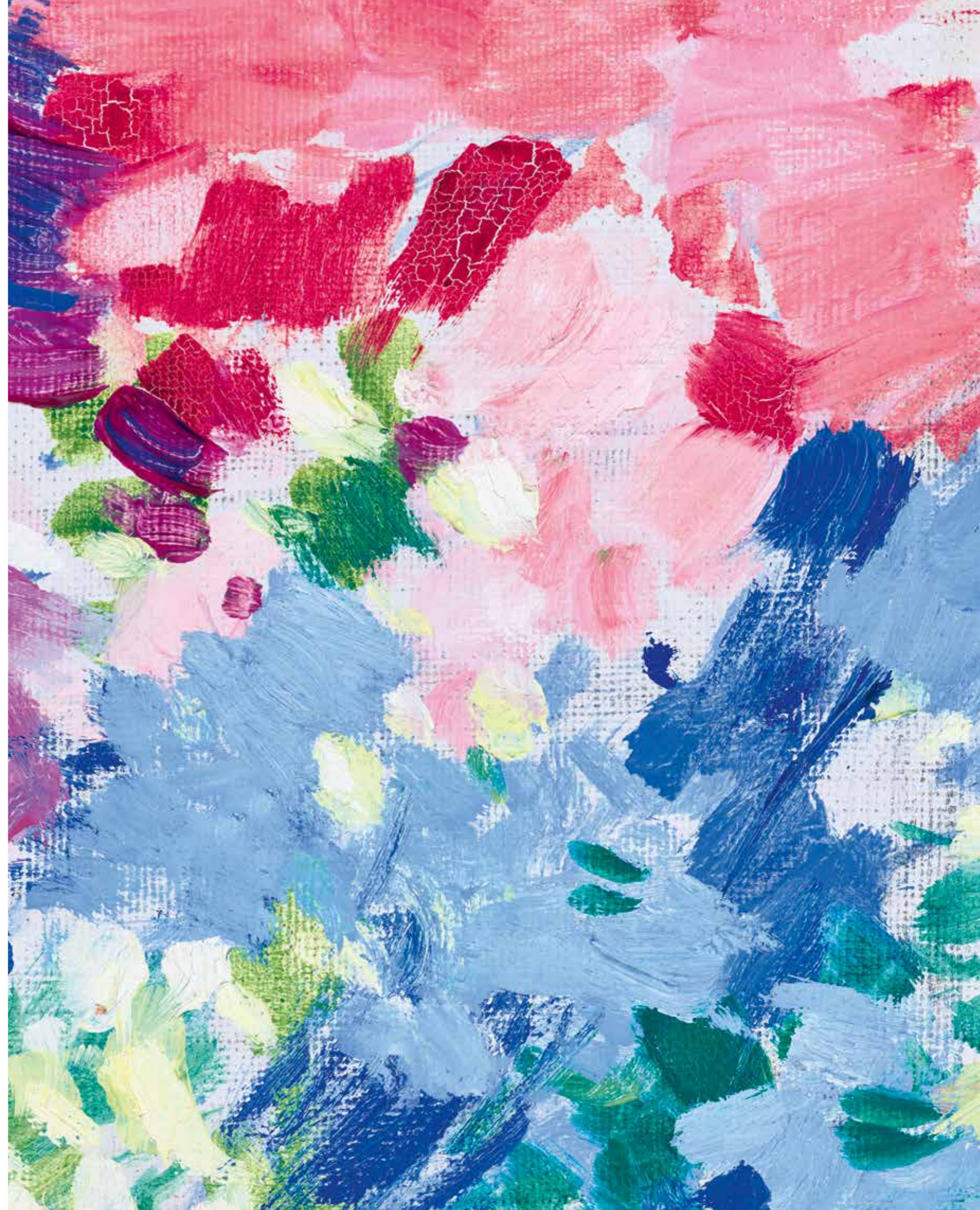
TAMÁS KÖNYVE, Budapest, 2009

AZ EUFÓRIA ÉVEI, 1988-1990, Budapest, 2011

BIRI MAMA DEPORTÁLÁSI EMLÉKIRATA. Szerk.: Molnos Péter. Budapest, 2020

2021. JÚNIUS 14.

HOTEL MARRIOTT

1052 BUDAPEST, APÁCZAI CSERE JÁNOS U. 4.
AZ ÁRVERÉST VEZETI: KIESELBACH ÁKOS

65. KÉPAUKCIÓ

Az aukció anyagát összeállította:

KIESELBACH TAMÁS művészettörténész

KIESELBACH ÁKOS művészettörténész

MÁTHÉ FERENC festménybecsüs

SZÚCS ANDRÁS festménybecsüs

A katalógust tördelte és a katalógusban szereplő analógiákat KIESELBACH ÁKOS válogatta

A katalógust szerkesztette:

KIESELBACH TAMÁS, VARGA ZSÓFIA, KIESELBACH ÁKOS, KIESELBACH ANITA, MESTER DÓRA

A katalógusban szereplő tanulmányok szerzői: MOLNOS PÉTER, RIEDER GÁBOR, GERGELY MARIANN művészettörténészek

Az aukciós kiállítást installálta: VÉKONY BALÁZS, NÉMETH ÁKOS

Munkatársak:

LENGYEL-BEBESI TAMÁS, ORLIK ERIKA, WINKLER DÓRA

KIESELBACH

Kiadta: KIESELBACH GALÉRIA

Koordinátor: KIESELBACH ANITA

Fotó: DARABOS GYÖRGY

Grafikai tervezés és nyomdai előkészítés: MOLNÁR FERENC, HORVÁTH ISTVÁN

Nyomás és kötés: PAUKER NYOMDA

KEDVES ÜGYFELEINK!

A Kieselbach Galéria a 65. árverésén a szokásosnál is nagyobb kapacitást biztosít mind a telefonos, mind a fix vételi megbízások teljesítésére. Kérjük, éljenek vele!

Valamint felhívjuk figyelmüket, hogy a megváltozott szabályozás értelmében új típusú előzetes regisztráció szükséges a licitáláshoz. Amennyiben lehetőségük van rá, ezt a kiállítás ideje alatt szíveskedjenek megtenni. A regisztráció menetéről bővebb információt kérhetnek a +36 30 948 1644 –es telefonszámon vagy a galériában személyesen. Kollégáink örömmel állnak rendelkezésükre.

Köszönettel a Kieselbach Galéria

KIÁLLÍTÁS / EXHIBITION

Kieselbach Galéria

2021. május 29–június 13.

minden nap 10–18 óráig

ÁRVERÉS / AUCTION

Június 14. (hétfő) 18 óra

HOTEL MARRIOTT,

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 4.

INFORMÁCIÓ / INFORMATION

Kieselbach Galéria, Budapest,

V. Szent István krt. 5.

Tel.: +36-1-269-3148,

+36-1-269-3149,

E-mail: gallery@kieselbach.hu

www.kieselbach.hu

www.facebook.com/kieselbach

Instagram: kieselbachgaleria

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK

1. A Kieselbach Galéria Kereskedelmi Kft.(1055 Budapest, Szent István krt. 5.) - továbbiakban: Aukciósház – a jelen katalógusban szereplő előre meghirdetett időpontban és helyszínen az árverési tárgyak - továbbiakban árverési tételek – tulajdonosai, vagy eladásra jogosultjai, - továbbiakban: Árvezetetők - megbízása alapján árverést rendez és vezet. Az Aukciósház az árverést az Árvezetetők megbízásából mint kereskedelmi képviselő szervezi, rendezi és vezeti.

2. Az Aukciósház katalógust ad ki az aukciós tételekről, melyek az árverés előtti kiállításon megtekinthetők. A katalógus leírásai és az illusztrációk kizárólag azonosításként szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell – az árverést megelőzően – meggyőződniük az árverési tételek állapotáról, és arról, hogy azok megfelelnek-e a katalógus leírásának. Az Aukciósház árverési katalógusai rendelkezésre állnak a kiállítás idejére a kiállítás helyszínen, illetve az árverés idejére az árverés helyszínen. Az Aukciósház fenntartja a jogot, hogy a katalógusban szereplő egyes tételek árverésre bocsátását mellőzze.

3. Árvezetni kizárólag – az aukció megkezdése előtt név, lakcim és telefonszám szerint regisztrált – licitáló tárcsával lehet. A vevők a tárcsa átvételével, mint rámutató magatartással kifejezik, hogy az Árverési Feltételeket magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

4. Az árverés az angol-szász becsásras szisztema szerint kerül megrendezésre. Az árverés vezetője az árverési tételeket a katalógusban megjelölt sorrendben élőszóval röviden bemutatja és kihirdeti a kikáltási árat – mely nem lehet magasabb az alsó becsértéknél -, az árverési vevők pedig a számozott licitáló tárcsa feltartásával teszik meg ajánlatukat. Ha a kikáltási árra több vételi ajánlat érkezik, az árverésvezető a licitlépcsőnek megfelelően emeli az árat mindaddig, amíg csak egy licitáló marad és a leütéssel létre nem jön az adás-vétel. Így a tárgy vételi jogát leütéssel az az árverési vevő szerzi meg, aki a legmagasabb érvényes ajánlatot teszi, kivéve, ha védett tárgy esetében a 2001. évi LXIV. Tv.-ben biztosított elővásárlási jogát a magyar állam érvényesíti. A tételek a kikáltási ár alatt nem vásárolhatók meg.

5. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, amely arra irányul, hogy harmadik személyeket, a piaci árat lényegesen meghaladó vételár kínálatára rávegyen, illetve így megkárosítson.

6. Az első vételi ajánlat a kikáltási ár összege, minden további ajánlat pedig az utolsó árajánlat szerint növelt összegű árajánlatot jelenti.

7. Ha a vevő személye az árverés során valamilyen okból nem állapítható meg, akkor az aukciós tétel árvezetését újra lehet kezdeni. A vevők azonban az árverés végén az el nem kelt tételek újraárvezetését kérhetik.

8. A vevő az árverési tétel tulajdonjogát akkor szerzi meg, ha a vételárat maradéktalanul megfizette és az árverési tételt az Aukciósháztól átvette.

9. A vételár összege a leütési ár, és a közvetítői díj együttes összegéből tevődik össze.

10. A vevő választása szerint vagy a teljes vételárat, vagy annak legalább 20 százalékát, mint foglaltót az árverésen azonnal tartozik kifizetni készpénzben vagy bankkártyával. Ha a teljes vételár egy összegben az árverésen kifizetésre kerül, úgy a tárgy a helyszínen átvehető.

11. Az Aukciósház biztosítja annak lehetőségét, hogy az árverési vevő a foglaltót meghaladó vételárrészt az árverés időpontjától számított 7 napon belül egyenlítsé ki az Aukciósház székhelyén, a 1055 Budapest Szent István krt. 5. sz. alatt. Ez esetben az árverési vevő a tárgyat csak akkor veheti át, ha az árveréstől számított 7 napon belül kiegyenlítette a teljes vételárat. A vételárba a foglaló összege - határidőben történő teljesítés esetén- beleszámít.

12. Amennyiben a megadott határidőig a vevő a tárgy átvételére nem jelentkezik, úgy az Aukciósház fenntartja magának azon jogát, hogy az árverési vevő ajánlatát érvénytelennek tekintse és a foglaló összegét megtartsa.

13. A vevő közvetítői díjat tartozik fizetni, melynek összege alapesetben a leütési ár 20 százaléka, mely tartalmazza a közvetítői díjat is.

14. A vevő a vételár kiegyenlítését követően köteles gondoskodni a megvett tárgy elszállításáról saját költségére és felelősségére. Ennek elmulasztása esetén az Aukciósház nem felel a tárgy sérüléséért, vagy elvesztéséért, és az árverést követő 20. naptól a vételárra számított havi 5 % tárolási díjat számol fel. Ha az árverési vevő az árverést köv­vetően 6 hónapon belül nem szállítja el a tárgyat, úgy azt az Aukciósház - felszólítás után - szabadon értékesítheti és költségei levonása után a fennmaradt összeget a vevő javára letétként őrzi.

15. Az árverési katalógusban „VÉDETT", vagy „NO EXPORT" jelzéssel szereplő tárgyakat Magyarországról véglegesen kivinni nem lehet /2001. évi LXIV. Tv. 59. § (1) bek. b. /pont/. A „VÉDETT" jelzésű tárgyak tulajdonosát a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartásba veszi a tulajdonos változás pedig bejelentési kötelezettség alá esik /2001. évi LXIV. Tv. 52. § (3) bek./ Amennyiben a tárgyat az árverési vevő exportálni szeretné, akkor az Aukciósház a kiviteli engedély költségét – exportköltség – továbbszámlázza az árverési vevőre. Árverési vevő a kiviteli engedély elkészültét követően köteles gondoskodni a megvett tárgy elszállításáról saját költségére és felelősségére. A kulturális javak külföldre viteléről a 2001. évi LXIV. Tv. rendelkezik. A kulturális javak véglegesen csak az e törvényben meghatározott módon vihetők ki az országból. Kérjük, hogy exportálási szándékukat fizetés előtt előre jelezzék.

16. Amennyiben az árverési vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, úgy az általa adott vételi megbízás alapján helyette az Aukciósház - a megbízásnak megfelelően – teszi meg a vételi ajánlatokat. Vételi megbízást a kiállítás ideje alatt fogadunk el. Kérjük, hogy vételi megbízásaikat az árverést megelőzően 24 órával eljuttatni, vagy 00-36-1-269-2219 faxszámra elküldeni sziveskedjenek.

17. A vételi megbízás elfogadásához 20 % előleg befizetése szükséges, amely sikertelen licitálás esetén visszajár. Ha a vételi megbízás sikeres, az előleg teljes összegét foglalónak kell tekinteni, egyebekben pedig a személyesen jelenlevő vevőre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ha ugyanarra a tételre harmadik személy magasabb összegű megbízást ad, vagy az árverési vevők magasabb vételi ajánlatot tesznek, a távollevő árverési vevő az árverés után az előleget minden levonás nélkül visszakapja. Lehetőség van telefon keresztül árvezésre is. Ebben az esetben bankgarancia szükséges. Telefonos vételi megbízás esetén, ha a hívott fél bármilyen oknál fogva nem elérhető, a megbízás kikáltási áron való vételi szándéknak tekintendő. Az esetlegesen felmerülő telekommunikációs problémákért felelősséget nem vállalunk. Azonos összegű vételi megbízások esetén a korábban érkező vételi megbízást részesítjük előnyben.

18. Amennyiben az árverési vevő a foglaltó vagy a vételár összegét banki utalással egyenlíti ki, az a **S.W.I.F.T.: UBRTUHB Raiffeisen Bank Rt-nél vezetett (1133 Budapest Váci út 116–118.) 12001008–00214850–00100003 sz. / IBAN HU05120010080021485000100003/ bankszámlára** utalandó. Az esetleges árfolyam-különbségekből adódó problémák elkerülése végett kérjük külföldi utalás esetén a vételár összegét forintban megadni.

19. A vételár az árverési vevők nyilvános vételi ajánlatai alapján alakul ki, ezért a vételárért az Aukciósház nem tartozik felelősséggel, és nem kötelezhető arra, hogy az árverési tételt ugyanazon áron egy későbbi árverésre bocsássa.

20. Abban az esetben, ha az árvezetető és a nyertes ajánlattevő azonos személy, adás-vételi szerződés nem jön létre, a foglaló visszajár, az ajánlattevő azonban köteles az előbbieken meghatározott közvetítői díjat az Aukciósháznak megfizetni.

21. Az árverési tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt abban az állapotukban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

22. Az Aukciósház valamennyi árverésre kerülő tárgy eredetiségéért szavatosságot vállal. A leütés után kifogásnak, vagy felszólamlásnak nincsen helye kivéve, ha a tárgy hamis – bár a katalógusban eredetinek van feltüntetve. Ebben az esetben az árverési vevő írásban, a tárgy származásával, vagy eredetiségével kapcsolatban felmerült első kételyétől számított 3 hónapon belül, de legkésőbb az árverés napjától számított 5 éven belül felszólamlással élhet.

23. Az Aukciósház vállalja, hogy az adás-vételi szerződés megkötésétől számított 5 éven belül a felszólamlótól az értékesített tárgyat a leütési ár, valamint az árverési közvetítői díj összegének ellenében visszaveszi, amennyiben arról független igazságügyi szakértő hitelt érdemlően megállapítja, hogy nem eredeti.

24. A katalógusban jelzett euro árak kizárólag információs céllal szerepelnek a katalógusban. Az elszámolás alapja minden esetben a vételár kiegyenlítése napján érvényes valutaárfolyam.

25. Jelen feltételek pontjaiban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. paragrafusai az irányadóak, vitás kérdések esetén a felek alávetik magukat a Fővárosi Bíróság illetékességének.

1. Kieselbach Gallery Trade Ltd.(H-1055 Budapest, 5 Szent István krt.) (hereinafter referred as "Auction House") organizes and conducts an auction on the commission of the owners of the objects to be auctioned and listed in this catalogue (hereinafter referred as "Lots") - or those who have the right to sell them - (hereinafter referred as "Vendors"). The time and the venue of the auction was previously announced and published in this catalogue. The auction is organized, handled and conducted by the Auction House, acting as a trading agent on behalf of the Vendor.

2. The Auction House publishes a catalogue of the lots to be auctioned, which can be viewed during the exhibit prior to the sale. Descriptions and illustrations in the catalogue are for identification only, therefore buyers shall carefully inspect the conditions of each lot prior to the sale and shall decide whether the lot is in accordance with its description. The catalogues of the Auction House are available at the exhibition and at the venue of the auction during the sale. The Auction House reserves the right not to auction certain lots published in the catalogue.

3. It is only possible to participate in the bidding with a numbered bidding paddle. The paddles shall be registered by name, address and phone number before the auction. Buyers acknowledge to accept the conditions of the sale by receiving the paddle, considered as implied conduct.

4. The auction is conducted according to the international practice by giving estimates to each lot. According to their order of appearance in the catalogue, the auctioneer briefly describes each lot and announces the starting price, which cannot be higher than the low estimate. Buyers indicate their wish to place a bid by raising their numbered paddles. In case there is more than one bid for the starting price, the auctioneer increases the bid by increments until only one bidder remains and the purchase is made by the lot being knocked down. The highest bidder acknowledged by the auctioneer shall be the buyer at the hammer price, thus getting the right to purchase the lot unless, in case of protected objects, the Hungarian State exercises its preemptive right given by the Law of 2001./ LXIV. The lots are not allowed to be purchased below the starting price.

5. It is forbidden to collude or attempt to make any third parties offer a price, which considerably exceeds the market price therefore causing damage to these parties.

6. The first offer is the amount of the starting price, all the further offers mean the increased amount according to the last offer.

7. The item may be reauctioned provided for any reason the identity of the buyer remains unknown during the auction. Unsold lots may be reauctioned at the end of the sale upon buyers’ request.

8. The possession of the item purchased can be handed over to the buyer on condition that the total purchase price is fully paid up and the buyer receives the lot from the Auction House.

9. The purchase price consists of the amounts of the hammer price and the agency fee.

10. The buyer shall pay the full purchase price in cash or by credit card immediately after the sale or a minimum of 20% of the purchase price as a deposit. In case the total purchase price is paid at the sale, the lot purchased is handed over to the buyer on the spot.

11. The Auction House allows a 7-day grace period after the auction to pay the remaining amount above the deposit at the Auction House. (Address: H-1055 Budapest, 5 Szent István krt.) In such cases the buyer may only enter into possession of the lot when the full purchase price has been paid within 7 days from the auction. The amount of the deposit is included in the purchase price paid within the deadline.

12. The Auction House reserves the right to void the bid of the purchaser and keep the deposit if the buyer fails to take over the item until the deadline given.

13. The buyer shall pay an agency fee, which as default is 20% of the hammer price. The agency fee contains the resale royalty as well.

14. The buyer shall transport the item purchased at his own risk and cost immediately after the purchase price has been paid. In case of failure to do so, the Auction House will not be liable for any loss or damage. Furthermore, the Auction House will charge a 5% monthly storage fee starting from the 20th day after the auction. If the buyer fails to take away the items within 6 months after the auction, the Auction House will send a notice to the buyer. In case of non-compliance the Auction House will have the right to sell the item, and after deducting its costs and expenses keep the remaining amount to be handed over to the buyer.

CONDITIONS OF SALE

15. No item marked „VÉDETT" (protected) or „NO EXPORT" may be taken outside Hungary permanently (2001./ LXIV. /§59./1./b.). Owners of protected lots will be registered by the National Office of Cultural Heritage (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal). In case of any change in ownership, the Office must be notified immediately (2001./ LXIV. /§59./3.). If the buyer would like the item to be exported, a certain amount will be charged by the Auction House for obtaining the export licence. After the export licence is prepared, the buyer shall make the necessary arrangements to transport the item purchased at his own costs and responsibility.

The rules of the export of cultural goods are determined in the Law of 2001./LXIV. Cultural goods are only allowed to be taken outside Hungary permanently according to this regulation. Please indicate your intention to export the items before making payment.

16. For absentee bids – when the bidder do not wish to attend an auction - the Auction House may be commissioned by the buyer to bid on his /her behalf. We accept orders during the exhibit before the auction. It is strongly recommended that you submit your bids at least 24 hours prior to the auction via fax at: +36-1-2692219.

17. To accept the order for an absentee bid, an advance payment of 20% of the bid shall be transferred which will be refunded if the bid fails to succeed. If the bid is successful, the total amount of the advance payment will be accepted as a deposit, otherwise the rules for personal bidding shall be applied. If a third party places a higher bid for the same lot, or the bidders at the auction place a higher bid, the absentee bidder’s advance payment will be refunded without any deduction. You may also bid over the phone, which requires a bank guarantee to be attached. In this case if the bidder cannot be reached for any reasons, the order shall be considered as the intention to buy the item at the starting price. We do not take any responsibility for problems which may occur related to telecommunications. In case of identical bids the earlier will take precedence.

18. You are kindly requested to transfer the amount of your deposit or purchase price to **our bank account Nr.: 12001008-00214850-00100003 /IBANHU05120010080021485000100003, S. W. I. F. T.: UBRTUHB Raiffeisen Bank Rt. (Address: Hungary 1133 Budapest 116–118. Váci út)** With the transfer, please indicate the amount in HUF in order to avoid problems arising from possible exchange rate differences.

19. As the purchase price is formed on the basis of the bids offered publicly, the Auction House will not bear any liability in respect of the purchase price paid. The Auction House may not be compelled to reauction the same item at the same price at a later time.

20. In case the identity of the buyer and the vendor is the same, the contract of the sale shall not be concluded and the deposit shall be refunded. However, the bidder shall pay the agency fee to the Auction House determined above.

21. All items are sold without any guarantee, „as is", meaning in the condition they are in at the time of the sale with all existing faults and imperfections.

22. The Auction House does guarantee the genuineness of all the items at the auction. The Auction House will not accept any complaints after the lot has been knocked down unless the item is not genuine despite being declared so in the catalogue. In such case the buyer may contest the sale in writing within three months of his/her initial doubt to the origins or the genuineness of the item, but no later than five years after the date of the auction.

23. The Auction House undertakes to re-purchase the item from the buyer for a price including the hammer price and the agency fee, provided an independent expert gives a reliable opinion proving that the item is not genuine.

24. The prices indicated in EUR in the catalogue are for information purposes. The basis of the account shall always be the exchange rate on the date of the payment of the purchase price.

25. Matters not covered in present Terms and Conditions shall be governed by and interpreted in accordance with the Civil Law of Hungary. In case of any disputes parties agree that the Metropolitan Court of Budapest is to have jurisdiction.

1 | Pekáry István (Budapest, 1905–1981, Budapest)

Szentháromság (Áldás), 1933
Trinity (Blessing), 1933

62x22,5 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pekáry 1933

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 389 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimated price: 1 945 – 2 778 EUR

2 | Bolmányi Ferenc (Léva, 1904–1990, Budapest)

Belső világ, 1958
Inner World, 1958

69,5x49,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bolmányi 1958

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 722 EUR
Becsérték: 350 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 972 – 1 945 EUR

3 | Vesztroczky Manó (Budapest, 1875–1955, Budapest)

Szerelmesek (Megnyugvás), 1910 körül
Lovers (Reassurance), c.1910

60x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vesztroczky

Kikiáltási ár: **550 000 Ft / 1 528 EUR**
Becsérték: **700 000 – 1 400 000 Ft**
Estimated price: **1 945 – 3 889 EUR**

Művészeti tanulmányait Budapesten kezdte Vidéky János és Székely Bertalan növendéke volt. Velencébe, majd Münchenbe utazott, a Képzőművészeti Akadémián Hollósy Simon volt a mestere, akit Nagybányára is követte. A Benczúr-féle mesteriskola növendéke volt 1905-1909 között. A fővárosi Iparrajziskolában tanított. 1891-től kiállító művész. A Nemzeti Szalonban 1923-ban, valamint kollektív kiállításon több külföldi bemutatót szerepelt. Műveit a Magyar Nemzeti Galéria őrzi.

4 | Molnár C. Pál (Battonya, 1894–1981, Budapest)

A közös út (Nosztalgia)
Common Road (Nostalgia)

10,5x13,5 cm
Tempera, karton | Tempera on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower right: MCP
Hátoldalon autográf felirat és hagyatéki pecsét | Autograph inscription and inheritance stamp on reverse

Kikiáltási ár: **320 000 Ft / 889 EUR**
Becsérték: **450 000 – 850 000 Ft**
Estimated price: **1 250 – 2 361 EUR**

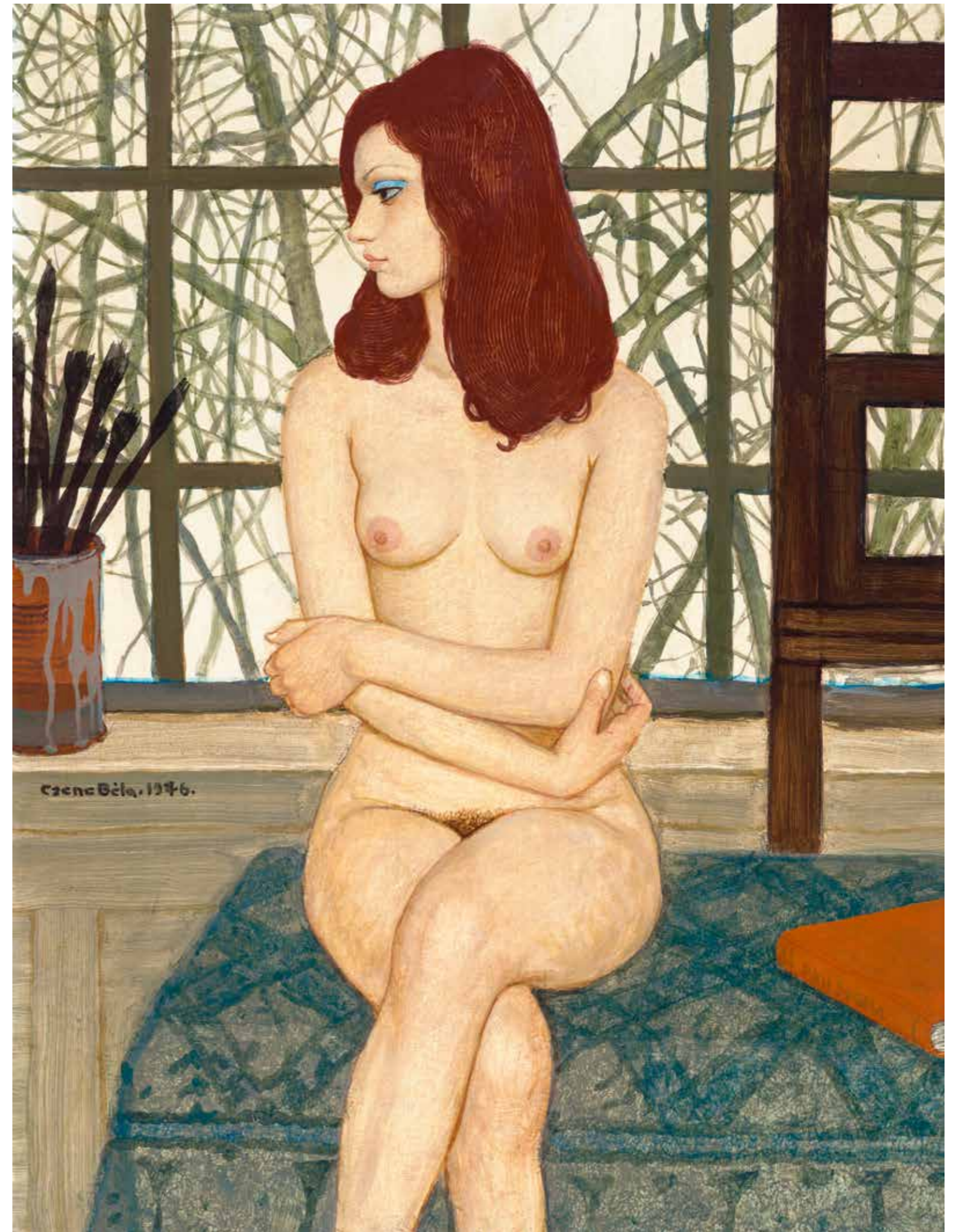

5 | id. Keleti Jenő (Budapest, 1920–1998, Budapest)

Csendélet művészeti albumokkal (Retro Magyarország), 1960-as évek
Still-Life with Art Albums (Retro Hungary), 1960's

60,5x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Keleti

Kikiáltási ár: 240 000 Ft / 667 EUR
Becsérték: 300 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 833 – 1 666 EUR

6 | Czene Béla (Isaszeg, 1911–1999, Budapest)

Akt műteremben Dalí könyvvel, 1976
Nude with a Dalí Book in Studio, 1976

80x60 cm
Akril, farost | Acrylic on fibre board
Jelezve balra középen | Signed centre left: Czene Béla 1976

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 2 777 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 556 – 8 333 EUR

7 | Lévy Lajos (1895-?)

Art deco csendélet Vogue magazinnal, 1930-as évek
Still-Life with Vogue Magazine, 1930's

73x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Lévy

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 6 111 EUR
Becsérték: 2 600 000 - 4 400 000 Ft
Estimated price: 7 222 - 12 222 EUR

Alexander Kanoldt: Csendélet I, magántulajdon

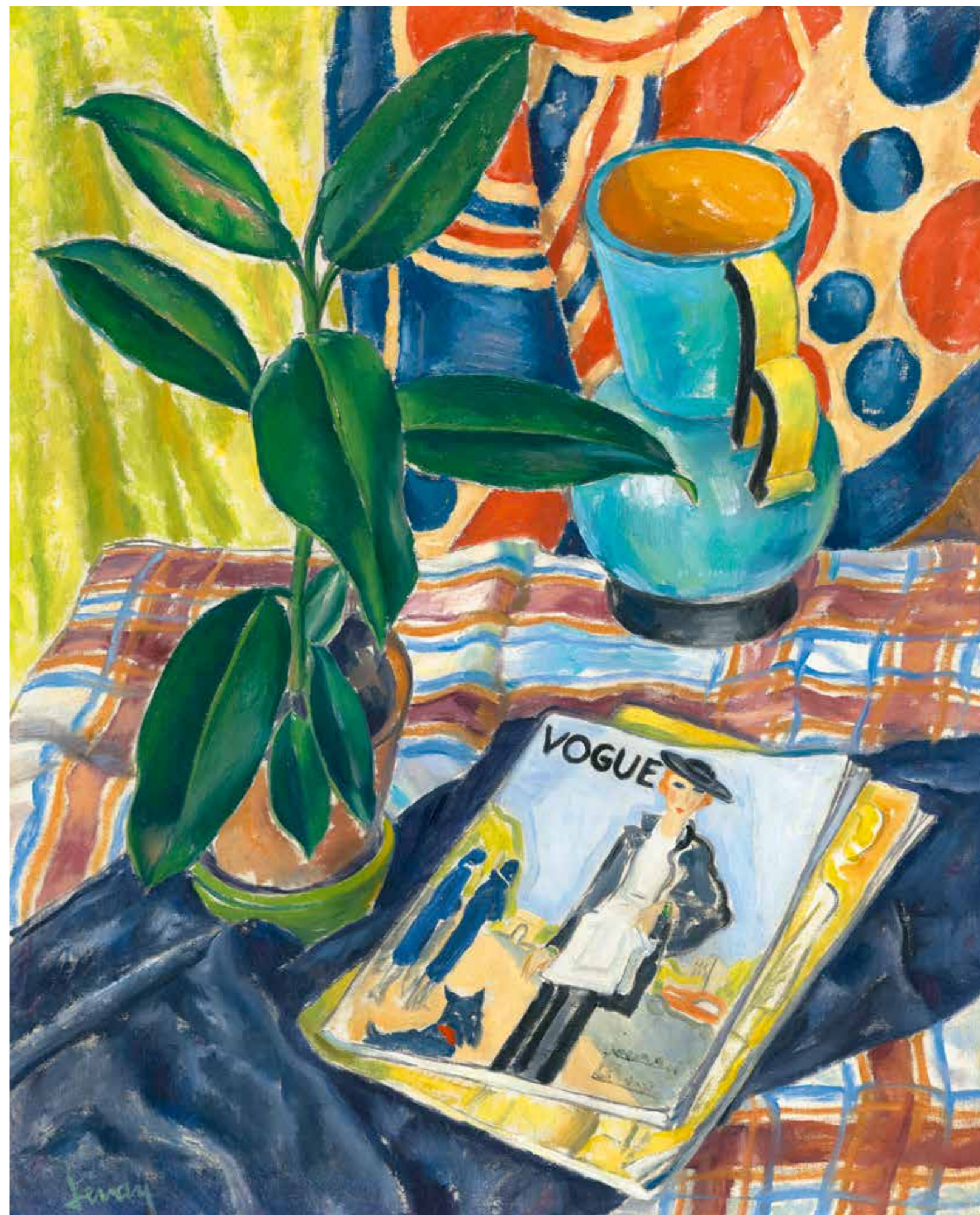
Lévy Lajos Budapesten született 1895-ben. Az iparművészeti iskola elvégzése után bevonult 1915-ben katonának és ott szolgált 1918-ig. Utána a Corvin filmgyárnak, majd a Vigzínháznak műszaki tisztviselője lesz, mely idő alatt nemcsak gyakorlatilag, hanem elméletileg is foglalkozik a művészettel. Kiállít a Nemzeti Szalon 329-ik kiállításán 1925 januárjában a XLIII. csoportkiállításán.

Az 1934-es Vogue magazin borítója Eduardo Garcia Benito terve alapján

Kees van Dongen: Nő tengerparton kalapban, kutyával, 1930-as évek, magántulajdon

8 | Vörös Géza (Nagydobrony, 1897–1957, Budapest)

Műtermi csendélet Picasso könyvvel, 1928 körül
Still-Life with a Picasso Book in Studio, c. 1928

100x73 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vörös Géza

Kikiáltási ár: 4 400 000 Ft / 12 222 EUR
Becsérték: 6 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated price: 16 667 - 25 000 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1931: Az Új Művészek Egyesülete III. kiállítása. Nemzeti Szalon (136. kép)
- 2004: Vörös Géza (1887-1957) festőművész emlékkiállítása, Haas Galéria

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Merítés a KUT-ból VIII. Vörös Géza (1897-1957) festőművész emlékkiállítása. Haas Galéria, Budapest, 2004, 5.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Muladi Brigitta: Egy „fészeklakó” festő megmentett világa. In.: Merítés a KUT-ból VIII. Vörös Géza (1897-1957) festőművész emlékkiállítása. Haas Galéria, Budapest, 2004.
- CV. csoportkiállítás. Vörös Géza, Domanovszky Endre, Hollós-Mattioni Eszter, Medveczky Jenő festők és Kelemen Emil, Vadász Endre rajzai. Ernst Múzeum, 1929.

Oskar Schürer: Pablo Picasso.
Klinkhardt&Biermann, Berlin-Lipsee, 1927

Vörös Géza: Csendélet mandolinnal, 1920-as évek, magántulajdon

Rudolf Wacker: Csendélet pozsgás növényekkel, 1931, magántulajdon

Henri Matisse: Román blúz, 1940

MAGYAR ART DECO FESTÉSZET

Az art deco festészet egyik fő hazai képviselője, Vörös Géza szívesen állított össze képein különleges, „beszélő” tárgyakból együtteseket. A most vizsgált festményen ábrázolt tárgykompozíció nem egyszerűen műtermi beállítás, hanem a két világháború közötti magyar kulturális valóság érzékeny lenyomata. Az előtérben intarziás sakktablamintás art deco asztalka áll, rajta egy német nyelvű Picasso-kötet, egy kis hangszer, egy fedeles türkizkék kerámia kaspó, egy virágmintás porcelántányér és a korban igazi egzotikumnak számító cserepes kaktusz. Az asztal mögött bieder széktabla, illetve a képsíkot frontálisan lezáró fehér fal, amin egy népi festéssel dekorált, élénk piros edényes téka lóg, porcelán dísztányérokkal. A hátteret jobb oldalon madármintás csipkefüggöny zárja, míg bal oldalon egy termélységet nyitó zöld falsík határolja, a lábatatot láttatni engedő piros csíkkal. Egy szűk lakásbelsőben találkoznak egymással a hagyományos magyar népművészet emlékei, a közép-európai polgárság rekvizitumai és a modern művészet képviselői.

PICASSO NYOMÁBAN

A kép „főszereplője” egyértelműen Pablo Picasso, a modern művészet legnagyobb ikonja, akit – a kubista csendéletekre jellemző hangszer mellett – egy könyv idéz meg, Oskar Schürer *Pablo Picasso* című alkotása (Klinkhardt&Biermann, Berlin–Lipce, 1927). A német művészettörténész által írt kemény táblás kötet tudományos ismeretterjesztő munka, ami a friss kortárs művészetet bemutató Junge Kunst című sorozat részeként jelent meg Berlinben 1927-ben. Szerzője széles érdeklődéskörű német művészettörténész, aki fiatalon írt expresszionista verseket, majd élt Prágában, tanított több egyetemen, Erich Wiese szerzőtársával pedig közösen dolgozta fel a Szepesség művészetét *Deutsche Kunst in der Zips* címmel. Az 1938-as kötet magán hordozta a náci birodalmi szellemiséget: a szepességi középkori művészetet mindenestül a német kultúra részeként tárgyalta. (Ezért ezt a komoly, úttörő kötetet kritikával forgatja mind a szlovák, mind a magyar művészettörténész szakma.) De Schürer Picassóról írt korai kötete még a Weimari Köztársaság modern szellemiségét képviselte. A friss modern művészeket bemutató német kiadó által megjelentetett sorozat olyan, ma már klasszikus avantgárd sztároknak számító alkotókkal ismertette meg a német nyelvű közönséget, mint Max Pechstein, Emil Nolde, Oskar Ko-

Pablo Picasso: Békegalamb, 1949

koschka vagy Paul Klee. A Picasso-kötet a katalán mester 1902 és 1925 közötti korszakait mutatta be, negyven reprodukció segítségével. Minden bizonnyal Vörös Géza is gondosan tanulmányozta ezeket a képeket, mikor megvette a kötetet 1927-es párizsi utazása során.

BARTÓKI PROGRAM

A picassós szál mellett a kép utalási hálója nagyon sokszínű. Az új tárgyilagos-ság festői által kedvelt bizarr kaktusz mellett ott az asztalon a zeneiséget képviselő mandolin (a nyolchúros hangszer valószínűleg egy modern mandolinfajta, több Vörös-képen is feltűnik), de még fontosabb a népi magyar kultúra felemlegetése. A Pompidou Központ 2021-ben zárt Henri Matisse-kiállításának vezető képe az 1940-es *Román blúz* című festmény volt, ami egy népviseletbe öltözött, rajzos, dekoratív női portrét ábrázol. Vörös felfogása nagyon hasonló, ahogy eredendően vonalközpontú festészetében megjelenik a folklorisztikus hatás. Sok avantgárd művész így volt ezzel a párizsi nemzetközi közegben, Picasso a spanyol gitárt és a bikaviadalt hozta magával, Chagall az oroszországi ortodox falusiak szokásait, Foujita a japán fametszetek rajzi világát, Vörös Géza pedig a tányéros tékát társította az avantgárral. Jelképisége összecseng a bartóki programmal: a magyar népművészet és a modernitás összekapcsolásával.

LINEÁRIS STÍLUS

A kép a lineáris karakterű, síkban tartott Vörös Géza-féle art deco festészet egyik legkiválóbb remekműve. Az 1929-es Ernst Múzeumbeli kiállítás katalógusának előszavában Lázár Béla pontosan megragadta jellegzetes stílusát: „Vörös gyöngéd harmóniákat ad, tiszta színeket és finom vonalhálózatot. Képelete vonalon épül fel, olyan hullámváz, lágyan onduláló vonalon, melybe belefoglalja alakjait. Ez a vonalvezetés a szemet gyönyörködteti, határozott, biztos, éles kontúrokkal fogja körül tárgyait, s ezen belül lapos színeit. Emlékeztet a görög vázákra, de nem utánozza őket. Csak hangsúlyozza a vonalat és tele van finom belső rajzzal is. Nyugalmat és megnyugvást ad a szemnek, olyan hatást, mely minden színesség ellenére a vonal uralkodását biztosítja. A plasztikai erőt kerüli, hogy a síkszerűség érzetével statikai hatásokat érjen el. Gazdag dekorativitás jellemzi műveit.”

9 | Jakuba János (Békéscsaba, 1909–1974, Budapest)

Mediterrán tengerpart (Lépcsőn felfelé sétáló alak), 1960-as évek
Mediterranean Seashore (Figure on Stairs), 1960's

60x80 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Jakuba

Kikiáltási ár: **220 000 Ft / 611 EUR**
Becsérték: **280 000 - 480 000 Ft**
Estimated price: **778 - 1 333 EUR**

10 | Basch Andor (Budapest, 1885–1944, Budapest)

Francia tengerpart (Cabourg), 1925
French Seashore (Cabourg), 1925

38x46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Basch Andor Cabourg 1925

Kikiáltási ár: **540 000 Ft / 1 500 EUR**
Becsérték: **700 000 - 1 400 000 Ft**
Estimated price: **1 945 - 3 889 EUR**

Képeslap a cabourg-i tengerpartról és szállodáról, 1908

11 | Szontágh Tibor (Máramarossziget, 1873–1930, Miskolc)

Tavaszi kertben (Frissen szedett orgona)
Spring Garden (Freshly Taken Orgon)

50x60,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szontágh

Kikiáltási ár: **260 000 Ft / 722 EUR**
Becsérték: **300 000 - 600 000 Ft**
Estimated price: **833 - 1 667 EUR**

12 | Iványi Grünwald Béla (Som, 1867–1940, Budapest)

Nyári nap a Balatonparton (Lelle)
Summer Day at Lake Balaton (Lelle)

60x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald Béla
Hátoldalon | Reverse: Magyar Nemzeti Galéria bírálati szám

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **2 000 000 - 3 000 000 Ft**
Estimated price: **5 556 - 8 333 EUR**

13 | **Herrer Cézár** (Luarca, Spanyolország, 1868–1919, Budapest)

Nyári délután Nagybányán, 1907
Summer Afternoon in Nagybanya, 1907

179x82 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Herrer Cézár, Nagybánya 1907

Kikiáltási ár: 1 300 000 Ft / 3 611 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 600 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 7 222 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

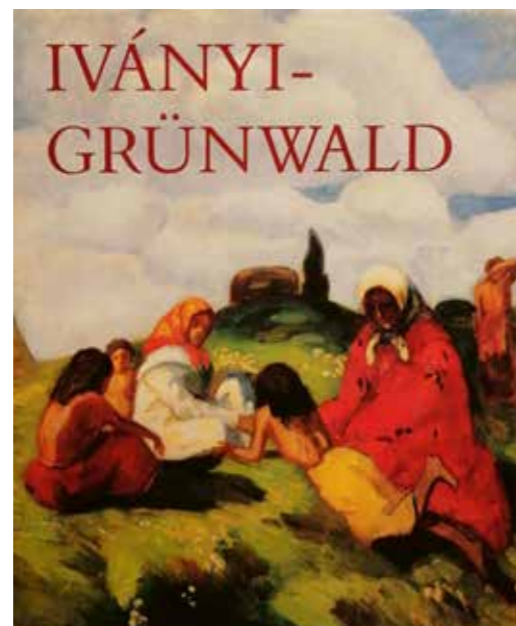
- Nagybánya-Budapest kiállítás, 2020. 09.17 - 2020. 10.17.

Herrer Cézár gyerekeivel és feleségével

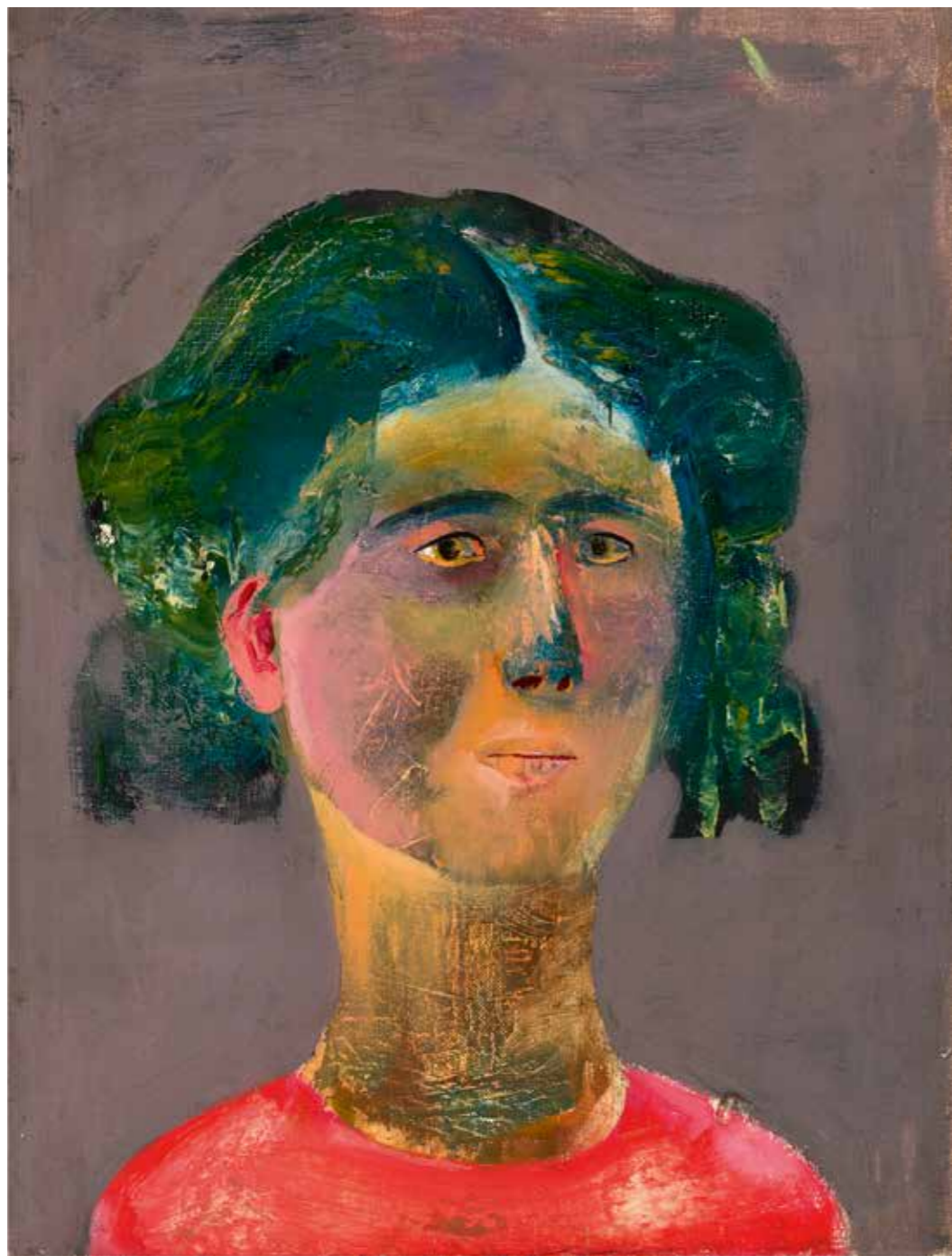

Iványi Grünwald Béla: Lányok a parkban, 1910 körül, magántulajdon

Szabó László: Iványi-Grünwald. Corvina Kiadó, 2007-es kiadású könyv borítója

14 | Sylvester Katalin
Madame Csernus (Mezőtúr, 1927–2017, Párizs)

Festőnő piros pulóverben, 1960-62 körül
 Painter in a Red Sweater, c.1960-62

33x25 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
 Becsérték: 2 000 000 - 4 000 000 Ft
 Estimated price: 5 555 - 11 111 EUR

15 | Szabó Ákos (Budapest, 1936–)

Napsütéses kert (Vikendház), 1961
 Sunny Garden (Weekend House), 1961

50x40 cm
 Olaj, farost | Oil on fibre board
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szabó Á. 1961

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 000 EUR
 Becsérték: 2 400 000 - 4 800 000 Ft
 Estimated price: 6 667 - 13 333 EUR

16 | Bornemisza Géza (Nábrád, 1884–1966, Vác)

Park (Nyári fények), 1921
Park (Summer Lights), 1921

71,5x63 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bornemisza Géza 1921
Hátoldalon | Reverse: autográf felirat

Kikiáltási ár: **6 500 000 Ft / 18 055 EUR**
Becsérték: **8 000 000 – 16 000 000 Ft**
Estimated price: **22 222 – 44 444 EUR**

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

– Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Szerk.: Passuth Krisztina – Szücs György – Gosztonyi Ferenc, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2006
– Bálint Aladár: Bornemisza Géza képei. In.: Nyugat 1922/7.

FAUVE ÖSVÉNYEN

A legendás *Magyar vadak* című, Nemzeti Galériában megrendezett kiállítás tisztázta másfél évtizeddel ezelőtt, hogy Matisse szűkebb tanítványi köréhez mindössze két magyar festő tartozott: Bornemisza Géza és Perrott Csaba Vilmos. Sokan kerültek kapcsolatba a legnagyobb hatású fauve mesterrel, de az 1908-ban alapított iskoláját csak ők ketten látogatták. A posztimpreszionista alapokra itt rakódott rá a modern párizsi látásmód: a vad szinkontrasztok és a festői formatorzítások. Bornemisza a 20. század első éveiben Nagybányán képezte magát, majd a híres párizsi magániskolában, a Julian Akadémián, azt követően pedig Matisse-nál. Friss szellemiségre érzékeny külföldi piktorként rendszeresen megfordult az avantgárd legfontosabb mecénásának, Gertrude Steinnek a híres szalonjában a rue de Fleurus-ben is. Első kézből ismerte a párizsi modernizmust.

MATISSE NYOMÁBAN

A mester saját kezű igazolásából tudjuk, hogy Matisse tanítványa volt: „Én, alulírott, bizonyítom, hogy Bornemisza Géza úr – aki mint tanítványom dolgozott műtermemben a múlt évben és az idén – kitűnt munkájának komolyságával és művészi tehetségével. Ennek igazolásául adom ezt a bizonyítványt. Henri Matisse, Paris, 1909. április 20.” A Matisse-féle tájképek könnyed természetessége, a lombok elnagyolt zöldjei, az árnyékos és napsütötte foltok váltakozása és mindenekelőtt a fatörzsek hajladozó vonalai mind-mind visszatérnek Bornemisza most vizsgált kompozícióján. Az ugyanabban az időben készült, Matisse által festett *Fasor olívákkal* című tájképen (1920) hasonlóan keretezik a nyúlánk fák a kompozíciót, csak míg nála a földút nyomán szalad a tekintet a távolba, Bornemiszanál egy bokrokkal teli tisztáshoz érkezünk el. Azt veszik körül a vörhenyes agyagos erdei talaj zombékos színfoltjai. Bornemisza mesterien váltogatja az árnyékok mély sötétjeit a napsütötte foltok kicsattanó elevenségével, valódi modern szinkoncertet varázsolva a liget mélyén.

NYUGATI SZÁLAK

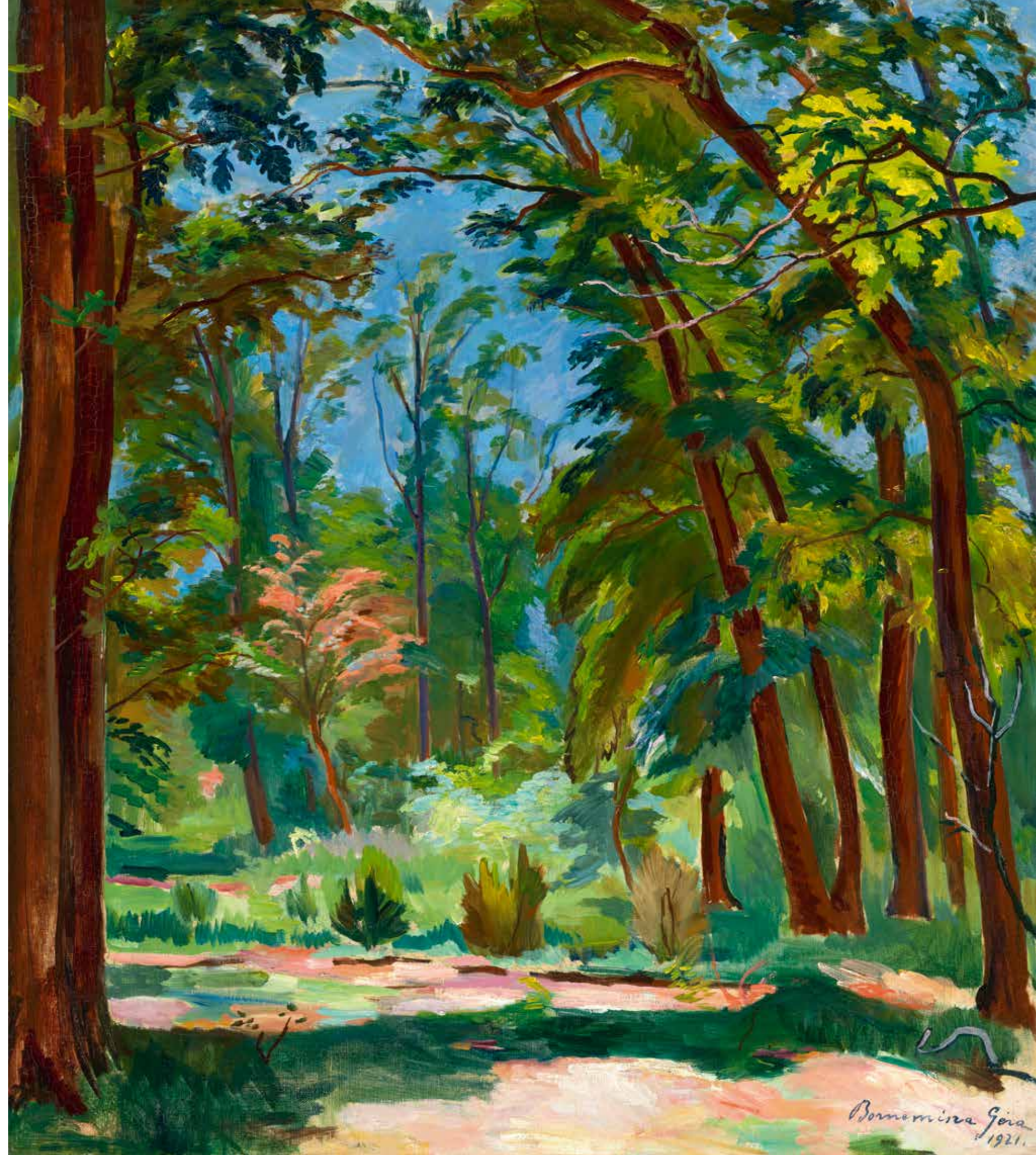
1919-ben, a első világháborúból visszatérő Bornemisza Gézát – feltehetően a Matisse-akadémián szerzett tapasztalataiban bízva – a Tanácsköztársaság vezetői egy művészeti szabadiskola festészeti osztályának irányításával bízták meg. Az iskola egyik csoportja a nyár folyamán Kaposvárra költözött, ahol a fiatal tanulókat Bornemisza mellett Rippl-Rónai József és Vedres Márk vezette be a képzőművészet világába. A proletárdiktatúra bukását követő hónapok és évek történéseiről – szemben a párizsi tanuló időszakot – keveset tudunk. 1922-ben gyűjteményes kiállítást rendezhetett a kor egyik modern szellemiségű galériájában, a Belvederében. Az erről a kiállításról írt, Nyugatban közölt kritikájában méltatta Bálint Aladár az érett festői életművet: „E kiállítás biztató reménysége annak, hogy a majdnem egy évtizedes elszigeteltségünkben még nem sorvadtak el a nyugathoz vezető eleven és éltető szálak, még nem hullottunk ki végképp a kultúra nagy egyetemességéből”.

Henri Matisse: Erdőben, 1922, magántulajdon

Henri Matisse: Fasor olívákkal, 1920

17 | Pecsenke József (Budapest, 1942–1989, Svédország)

Lóverseny, 1985
Horse Racing, 1985

101x142 cm
Akрил, karton | Acrylic on cardboard
Jelezve jobbra középen | Signed centre right: J. A. Pecsenke 85

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
Estimated price: 1 667 – 2 500 EUR

Festő, grafikus, színész. Tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte 1957-ben. Mestere Konecsni György volt. Lemezborítókat, plakátokat tervezett, naptárterveket és számos irodalmi művet illusztrált. 1965-1971 közötti években részt vett a magyarországi grafikai biennálékön. Amerikában, Kanadában és európai országokban szerepelt műveivel. 1971-től az USA-ban élt, alkalmazott grafikával, festéssel, rézkarccal, mozaikkal és murális festéssel foglalkozott. Részt vett 1982-ben Budapesten, a külföldön élő magyar származású művészek tárlatán. 1989-ben Svédországban autóbaleset áldozat lett.

Pecsenke József Bacsó Péter Tanú című filmjében Bástya elvtárs testőre szerepében.

18 | Vaszary János (Kaposvár, 1867–1939, Budapest)

Dunakorzó, 1935 körül
Danube Promenade, c.1935

29x40 cm
Kézzel színezett litográfia, papír | Hand coloured lithography on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vaszary János

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 1 945 – 3 889 EUR

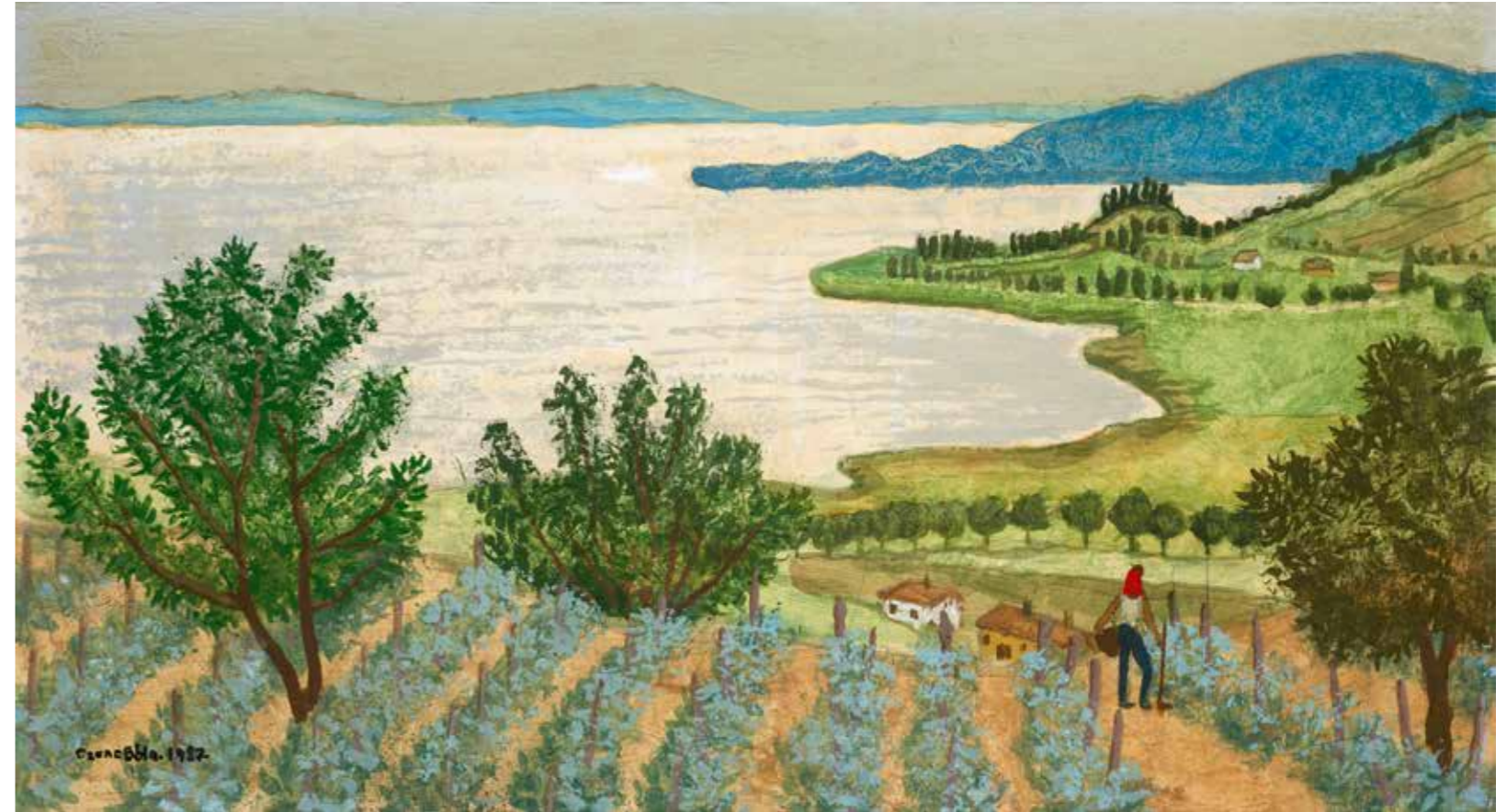

19 | Rubovics Márk (Budapest, 1867–1947, Budapest)

Vitorlások a Balatonon
Sailboats on Lake Balaton

54,5x78 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Rubovics M.

Kikiáltási ár: **320 000 Ft / 889 EUR**
Becsérték: **400 000 – 750 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 2 083 EUR**

20 | Czene Béla (Isaszeg, 1911–1999, Budapest)

Kilátás Szigligetről, 1987
View from Szigliget, 1987

50x90,5 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Czene Béla 1987
Hátoldalon | Reverse: Képcsarnokos címke

Kikiáltási ár: **850 000 Ft / 2 361 EUR**
Becsérték: **1 400 000 – 2 600 000 Ft**
Estimated price: **3 889 – 7 222 EUR**

21 | Edvi Illés Aladár (Budapest, 1870–1958, Budapest)

Tabán háttérben a Budai Várral, 1920 körül
Taban with the Buda Castle in the background, c.1920

26,5x36 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: E. Illés A.
Hátoldalon | Reverse: autográf felirat

Kikiáltási ár: **240 000 Ft / 667 EUR**
Becsérték: **350 000 – 700 000 Ft**
Estimated price: **972 – 1 945 EUR**

22 | Turmayer Sándor (Orosháza, 1879–1953, Milánó)

Kilátás a Budai Várból (Narancssárga napernyő), 1930 körül
View from the Buda Castle (Orange Umbrella), c.1930

40x50 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Turmayer

Kikiáltási ár: **320 000 Ft / 889 EUR**
Becsérték: **400 000 – 650 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 1 806 EUR**

23 | Nagy Sándor (Németbánya, 1868–1950, Gödöllő)

Budapest látképe, 1916
View of Budapest, 1916

70x100 cm
Olaj, vászon vasmerevítésű gipsztáblán | Oil, canvas on gypsumpanel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: NS 1916
Restaurált | Restored

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 18 056 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 16 000 000 Ft
Estimated price: 25 000 – 44 444 EUR

Nagy Sándor feleségével,
Körösfői-Kriesch Laurával

Nagy Sándor: Konstantinápolyi est, 1911 körül, magántulajdon

LEGSZEBB PANORÁMA

Budapest legszebb, legteljesebb és legizgalmasabb panorámája észak felől nyílik, a Gül Baba türbéjének tájékaról, a Rózsadomb aljáról. Innen nézve a Duna íves kanyart ír le karcsú hidjaival, bal kéz felé – az Országház mögött – sorakoznak Pest házai, jobbra pedig egymás mögé rétegződik a vár és a Gellérthegy. Ezt az ábrázolási szöveget már Buda 1686-os ostromának idejéből is ismerjük, többek között Romeyn de Hooghe egykorú metszetéről, de ezt a szemszöveget választotta magának jó pár évszázaddal később Nagy Sándor is – valamint a balkonkorlátra ültetett zöld papagája. Addigra már villákkal népesült be a Vértalom és környéke, a Vizivárosban nem csak a templomtornyok, hanem a Ganz egykori gyártócsarnokai is ott magasodtak. A látkép tulajdonképpen hasonló a maihoz: a bérházak piros cseréptetői, a Duna kék szalagja, a párába vesző messzi horizont, a Mátyás templom filigrán tornya, vagy akár a Gellérthegy tetejét koronázó citadella elnyúló tömbje határozza meg.

GÖDÖLLŐI KÖZÖSSÉG

Nagy Sándor a századfordulás és a 20. század eleji magyar művészettörténet egyik legnagyobb alakja. A szecesszió egyik legnevesebb hazai képviselője, aki nem csak friss stílustendenciát látott az art nouveau ornamentikaiban, hanem egy gazdag életprogram lehetőségét. Körösfői-Kriesch Aladár barátjával közösen alapították meg a Gödöllői Művésztelepet, ami hosszú évtizedeken keresz-

tül (sőt, generációkon át!) volt az angol Arts and Crafts mozgalom magyar műhelye. Teljes művészcsaládok éltek itt együtt, szecessziós iparművészeti tárgyakat (főleg szőnyeget, bútort) készítve az összművészet szellemiségében. Tolsztojánus, természetközeli életmódjuk rezonált a korszak modern reformmozgalmaival. A gödöllőiek főműve a marosvásárhelyi Kultúrpalota volt, de az ő alkotásaik díszítik a Zeneakadémiát, illetve a Parlament több csarnokát is.

KÖZÉPKORI TANÍTÁS

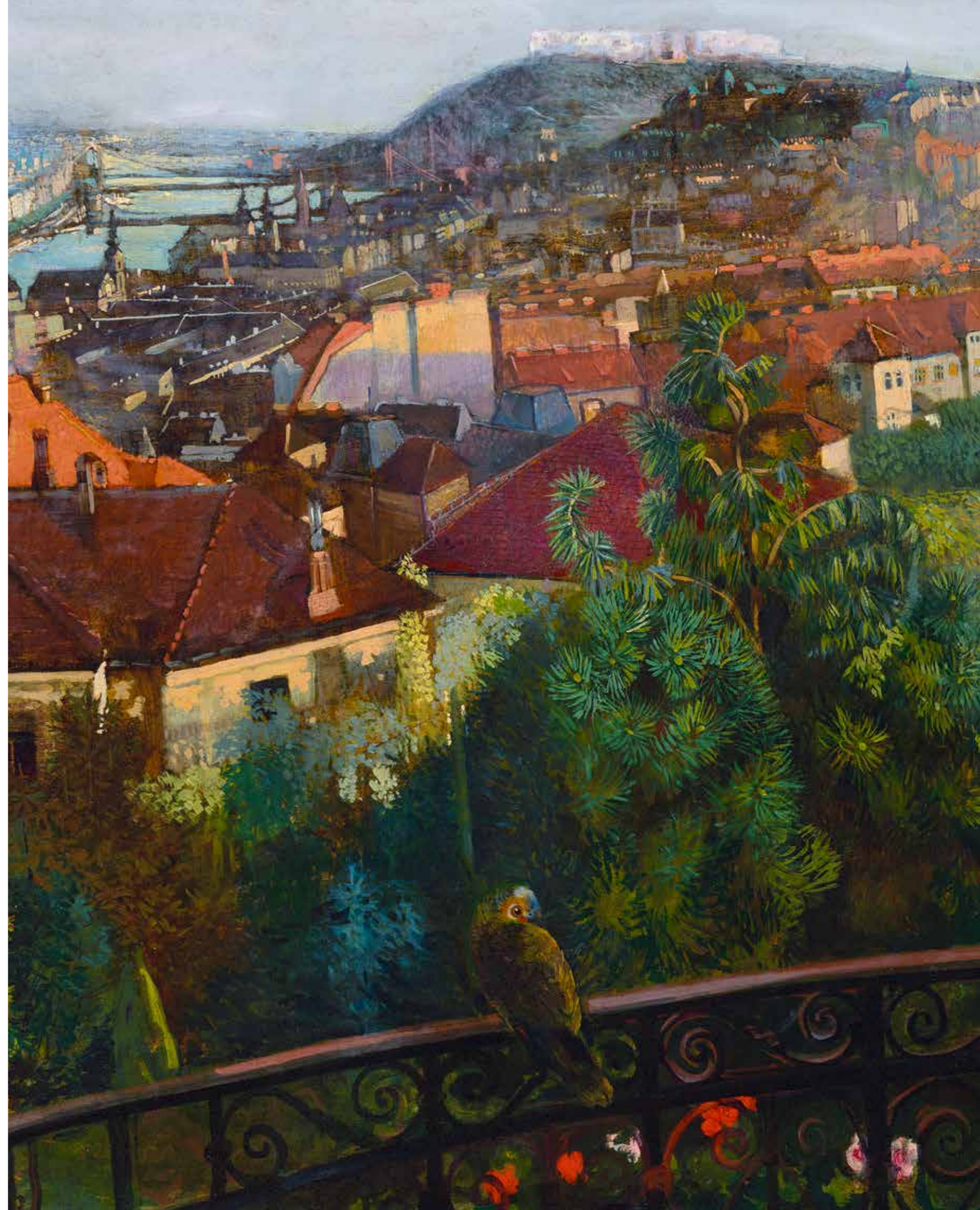
A fiatal Nagy Sándor az 1890-es években nem a műtárgyiacáról híres Münchenben tanult, hanem a klasszikus Rómában, majd a modern szellemiségű párizsi Julien Akadémián. A féktelen, bohém élettől hamar megcsömörlött, és olyan misztikus gondolatkörök felé fordult, mint a tolsztojánizmus, a rózsakeresztes misztérium, vagy a középkorba visszavágyó angol preraffaeliták eszmisége. A preraffaelita festők révén jutott el – Körösfői-Kriesch barátjával – együtt Ruskin és Morris tanításához és a középkori művészeteszmény modern feltámasztásához, ami innentől kezdve egész életének vezérlő csillagává vált. Ehhez társult a magyar és különösen az erdélyi népművészet motívumkincsének felfedezése. Hosszú élete során grafikával, freskófestéssel, plakettmintázással, üvegablak tervezéssel, bútor, bőrtárgyak és faliszőnyeg tervezésével egyaránt foglalkozott. Ma mindenekelőtt mint a magyaros szecesszió ikercsilagát tartjuk számon – Körösfői-Krieschsel együtt.

RÉGI FRESKÓK NYOMÁBAN

Nagy Sándor festészetétől nem volt idegen a látképek műfaja sem, hiszen 1912-ben kiállított nagyszerű *Konstantinápoly* panorámaképe épp a közel-múltban került elő. Mindkét kép gipszes alapra készült, nem véletlen, hiszen a gödöllőiek lelkesedtek a hagyományos középkori freskótechnikákért. Körösfői-Kriesch maga fejlesztette ki a trecento kismester Cennino fennmaradt technikai leírása alapján a freskófestés ősi eljárását. Elek Artúr érzékletes beszámolója szerint: „a középkori festői technikák nem egyje teljesen kiveszett a gyakorlatból, s a festő, ki bámulva nézi például Németalföld korai festőinek színességét, színeiknek annyi évszázadon át megfeketetlenül megmaradt üdeségét és tűzességét, megfjetetlen és talán megfjethetlen titoknak érzi máig is azt a festői eljárást, melynek a németalföldi mesterek örök színeiket köszönhatték. S ugyanúgy feledésbe mosódott a gyakorlat lassú elháltával a nedves falra festés, az al fresco-eljárás titka is. Erre a titokra talált rá Cennino könyvében Kriesch Aladár, (...) maga ösztökölte környezetében élő művészbáráit, – elsőkül Nagy Sándort és Undi Mariskát – a nedves falra való festésre”. (Nyugat, 1921/3.)

Ligeti Antal: Pest-Buda látképe a Rózsadombról, 1870 körül, magántulajdon

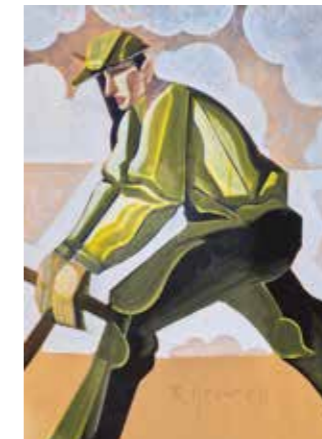
Válogatás

KÚTÁSÓ MIKSA, AVAGY „MIKSA CSÁSZÁR”

gyűjteményéből

A Csanádi utcai kóser mészároshoz, Kövesi Istvánhoz hasonlóan szintén a rejtőzködő gyűjtők csoportjába tartozott Kútásó Miksa, az „Ecséri piac királya”. Még a második világháború előtt kezdett használatcikkkel kereskedni, amit a zsidótörvények miatti nélkülözés, munkaszolgálat, majd a deportálás követett. A Mauthausenből visszatérő fiatalember boltot nyitott a Népszínház utcában, de később a Telekire, majd a Nagykőrösi úti Ecséri piacra tette át székhelyét. „Ruházásból”, elsősorban farmerek eladásából tett szert mesés gazdagságra: volt idő, amikor tíz szabó is dolgozott neki, akkora volt az igény az állami boltok silány kínálatából kiábrándult nagyközönség részéről. Az olasz csempészkamionokról befutott márkás árú is jelentősen növelte havi jövedelmét, amit az akkori viszonyok között egy földi halandó elképzelni sem mert. Nem hiába hívták irigyei és tisztelői egyaránt „Miksa császárnak”. A kilencvenes években már inkább régiségekkel üzletelt, sőt ekkor már évtizedek óta fejlesztette saját mű-

gyűjteményét. Összesen egy tucatnyi mű érkezett a mostani aukcióra Kútásó Miksa hagyatékából. A jeles régi mesterek sorából kiemelkedik Richard Brakenburgh, egykor a pápai Eszterházy-gyűjteményt gazdagító életképe, Franz Alt moszkvai látképe, valamint az agész aukció egyik legjelentősebb nemzetközi darabja, Augustin-Théodule Ribot *Cserépedények* című, az 1860-as évek elején készült csendélete. Ribot festészete nagy népszerűségnek örvendett Magyarországon a 20. század elején, amiben fontos szerepe volt annak, hogy a francia művész baráti viszonyt ápolt Munkácsy Mihállyal. Megfestette a portréját, míg a magyar festőfejedelelem Ribot több képét is megszerezte a maga számára. Az egykor a jeles gyűjtő, Kohner Adolf kollekcióját gazdagító *Cserépedények* egyik közeli párdarabja Herzog Mór Lipót kollekciójából került a Szépművészeti Múzeum állandó kiállítására.

24 | Théodule-Augustin
(Saint-Nicolas-d'Attez, 1823–1891, Colombes)

Cserépedények (Lekvár és kalács)
Still-Life with Pottery (Marmalade and Scone)

46x55,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: T. Ribot
A kép vakrámáján Kohner Adolf koronás pecsétje („K. A. Budapest”); piros 76-os szám; kék felirat: „BVC 28942”; cédula kézzel írt szöveggel: „N° 19002 Ribot Confiture e brioche atdd”; cédula 5614-es számmal; cédula 368-as számmal; cédula kézzel írt felirattal: „Lett. sz. K. 73.”; cédula 67-es számmal; cédula gépelt felirattal: „9. Ribot: Csendélet. Vászon, méretei 46:55,5 cm. br. Kohner Adolf tulajdona.”; BÁV aukciós vinyetta kézzel írt feirattal: „2194 47. Au”.
VÉDETT | NO EXPORT

Théodule-Augustin Ribot arcképe

Kikiáltási ár: **4 400 000 Ft / 12 222 EUR**
Becsérték: **5 500 000 - 7 500 000 Ft**
Estimated price: **15 278 - 20 833 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

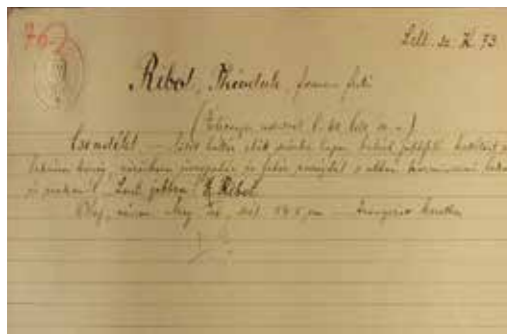
- Az 1900-as évek elején a bécsi Galerie Miethke cégtől báró Kohner Adolf vásárolta meg, 1934-ig a Kohner-gyűjtemény része volt. A kollekción 1934-es, az Ernst Múzeumban rendezett aukcióján Dr. Rassay Károly ügyvéd, liberális politikus és lapszerkesztő vásárolta meg. Kútásó Miksa feltehetően 1978-ban, a BÁV 47. aukcióján szerezte meg gyűjteményébe.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Köztulajdonba vett műkincsek első kiállítása. Múcsarnok, Budapest, 1919. Kat. 4. terem, 17. Csendélet.
- Báró Kohner Adolf gyűjteménye. Ernst Múzeum, 1934. február 18–25. Kat. 76. Csendélet.
- A kiscelli kastély régi műtárgyai valamint különféle magánbirtokból származó műtárgyak és bútorok. Ersnt Múzeum, Budapest, 1934. december.
- Francia művészeti alkotások kiállítása magyar magántulajdonból. Gr. Almásy-Teleki Éva (volt Ernst Múzeum), Budapest, 1940. Kat. 194. Csendélet.
- 47. művészeti képaució kiállítása. Bizományi Áruház Vállalat, Budapest, 1978. december 2–10. Kat. 251. Konyhai csendélet.
- Válogatás magyar magángyűjteményekből. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. október – november. Kat. 169. Cserépedények.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Petrovics Elek: Báró Kohner Adolf gyűjteménye. I. Képek. Magyar Művészet, 129. 311.
- A BÁV 47. művészeti képauciójának katalógusa. Budapest, 1978.
- Válogatás magyar magángyűjteményekből. Kiállítási katalógus. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. 256.
- Molnos Péter: Aranykorok romjain. Budapest, 2015. 112.
- Molnos Péter: Elveszett örökség. Budapest, 2017. 150.

Théodule-Augustin Ribot csendéletének leíró kartonja a Saphier gyűjteményből

Köztulajdonba vett műkincsek első kiállítása. Múcsarnok, Budapest, 1919

Théodule-Augustin Ribot: Megkopasztott szárnyas, 1865 körül, Szépművészeti Múzeum, Budapest

A művész első monográfiusa szerint az 1823-ban született francia festő azért kedvelte a sötét tónusokat, mert ifjú korában csak kenyérkereső mestersége mellett, az esti órákban jutott ideje festeni: szűk műtermében, gyenge lámpafénynél alkotta csendéleteit, amelyek így nélkülözték a napfény színeket felerősítő hatását. Persze ez a romantikus megközelítés távol áll a valóságtól, hiszen a jellegzetes tónust sokkal inkább Ribot korának esztétikai elvei és nem a sanyarú életkörülmények magyarázzák. A kép készítésének idején, az 1860-as években a tárgyak plasztikus ábrázolása elsősorban az erős fény-árnyék hatás kiaknázásával történt, ami a Cserépedények esetében szerencsésen párosul az ecsetkezelés oldott nagyvonalúságával és a redukált, kiegyensúlyozott kompozícióval. E kép is fényesen bizonyítja, hogy Ribot művészetére erősen hatott Chardin, de még inkább a 17. századi holland és spanyol csendéletfestők stílusa. Ebben a vonzalmában a kor olyan, egymástól távol eső művészeivel oszto-

Théodule-Augustin Ribot: Csendélet tökkel, szilvával, cseresznyékkal, fügékkal és kancsóval, 1860 körül, Museo de Bellas Artes de Bilbao, Spanyolország

Munkácsy Mihály: Virágcsendélet korsóval, 1881, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

zott, mint Manet vagy éppen Munkácsy. A magyar festőfejedellel nem csupán sokszor szerepelt együtt a hivatalos párizsi Szalon tárlatain, de jó személyes viszonyt is ápoltak egymással: Ribot elkészítette a magyar festő portróját, Munkácsy pedig gyűjteményébe illesztette művészbarátja néhány alkotását. Rippl-Rónai József 1911-es Emlékezéseinek szavai szerint Munkácsy egy-két kivételtől eltekintve nem sokra becsülte francia kortársai művészetét. „Különös, hogy még Bastien-Lepage-t és Dagnan-Bouveret-t sem szerette. Azt mondta, nem tudnak festeni. Courbet-t már szerette, sőt Ribot-t is (...) Volt neki egy szép, nagyobbszerű, hullámos tengere Courbet-től s Ribot-tól is egy másik; a Courbet-kép atelierjében, a Ribot-kép a hálószobájában függött. Sokszor nézegette őket.”

Luis Meléndez: Csendélet narancssal és dióval, 1772, National Gallery, London

Francisco de Zurbarán: Csendélet edényekkel, 1650 körül, Museo Nacional del Prado, Madrid

A most bemutatott festmény nem csupán művészi, de történeti szempontból is különleges csemege. A 20. század elején minden idők egyik legjelentősebb magyar gyűjtője, Kohner Adolf vásárolta a bécsi Miethke Galériától, ahonnan többek között Cézanne és Van Gogh festményeit is beszerezte. A dúsgazdag báró cégeinek anyagi megroppanása után, 1934-ben a festmény a pazar kollekción többi darabjával együtt aukcióra került az Ernst Múzeumba, ahol a kor neves politikusa, Rassay Károly vásárolta meg. Már az ő tulajdonaként került kiállításra 1940-ben, a magángyűjteményekben őrzött francia műalkotásokat bemutató, a háborús években politikai demonstrációként is értelmezhető legérendás tárlaton.

Bár Kohner Adolf élettörténete is regénybe illik, Rassay Károly sorsa szinte felér egy görög drámával. A Huszár-kormányban államtitkárként a közhatalomba is belekóstoló, 1926-tól 1944-ig országgyűlési képviselőként dolgozó volt ügyvéd a kor egyik legtisztább erkölcsű politikusa volt. Konzervatív-liberálisként határozottan szemben állt az öszirózás forradalommal és a Tanácsköztársasággal, de élesen bírálta a fehérterroret és a zsidók elleni atrocitásokat is, sőt elszántan követelte az Ébredő Magyarok Egyesületének azonnali betiltását. Szélsőjobboldali ellenfelei odáig mentek, hogy 1922 áprilisában bombamerénylet követtek el ellene, amiben nyolc ember meghalt, Rassay viszont sértelesen megúszta a gyilkossági kísérletet.

A festmény hátoldala

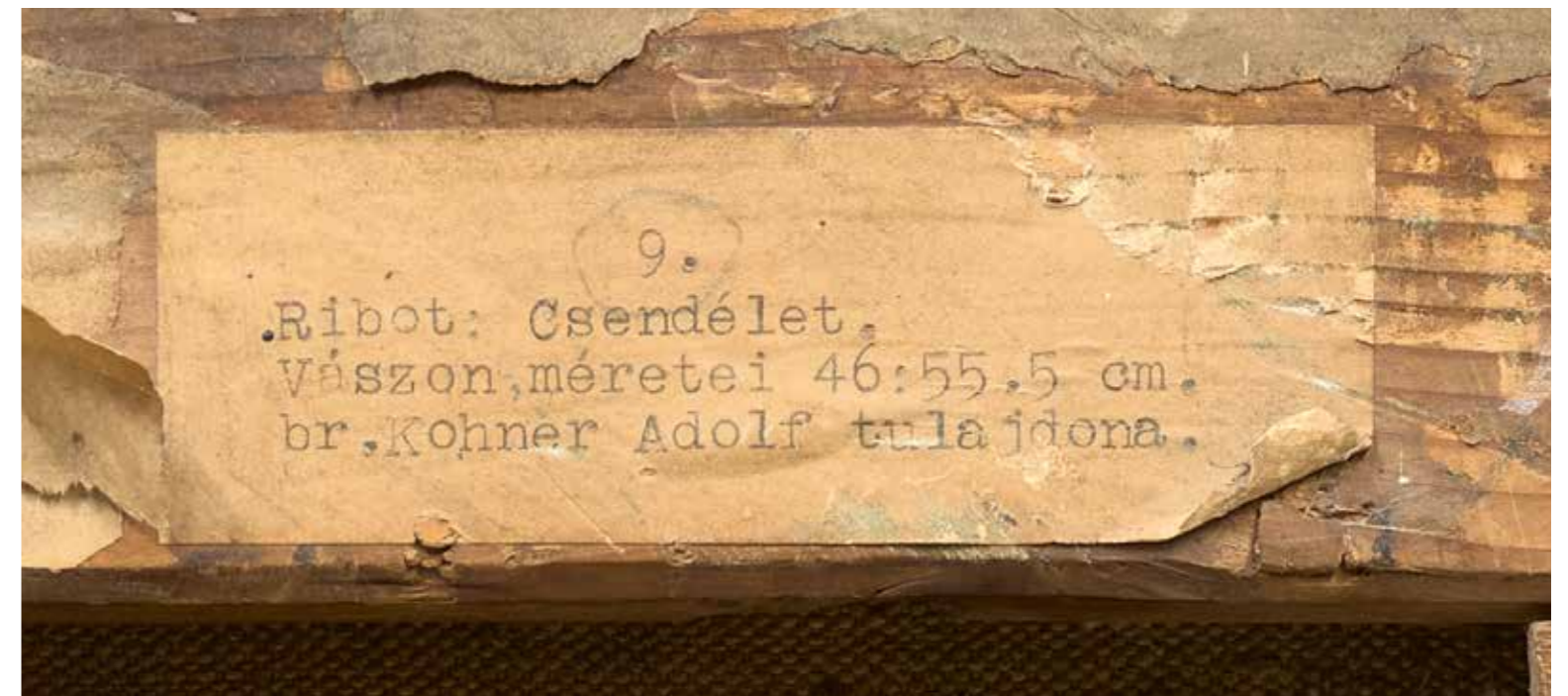
A kép vakrámáján Kohner Adolf koronás pecsétje („K. A. Budapest”)

A harmincas években a körülmények annyira megváltoztak, hogy a következően ellenzéki és megveszekedett németellenes politikus több alkalommal együttműködött Bethlen Istvánnal, sőt Horthy Miklóssal is, ha így tudta gyengíteni a náciak felé közelítő aktuális kormányokat. Nevéhez fűződik Imrédy Béla – részbeni zsidó származását bizonyító – családi iratainak felkutatása és eljuttatása Horthyhoz, aki így lemondathatta politikai ellenfelét.

Rassayt a megszálló németek az elsők között tartóztatták le és 1944 májusában Mauthausenbe deportálták. Egy év elteltével tért haza. A hatvan éves, megromlott egészségű egykori politikus teljesen visszavonult a közélettől, de így sem tudta elkerülni a kitelepítést. 1958-ban halt meg. A sors furcsa, jellegzetesen közép-európai „fintora”, hogy hagyatékából a kép végül ahhoz a Kútásó Miksához került, akit zsidó származása miatt 1944-ben szintén Mauthausenbe deportáltak.

Festményünk Molnos Péter: Elveszett örökség című könyvének 150. oldalán reprodukálva

A kép vakrámáján cédula gépelt felirattal: „9. Ribot: Csendélet. Vásznon, méretei 46x55,5 cm. br. Kohner Adolf tulajdona.”

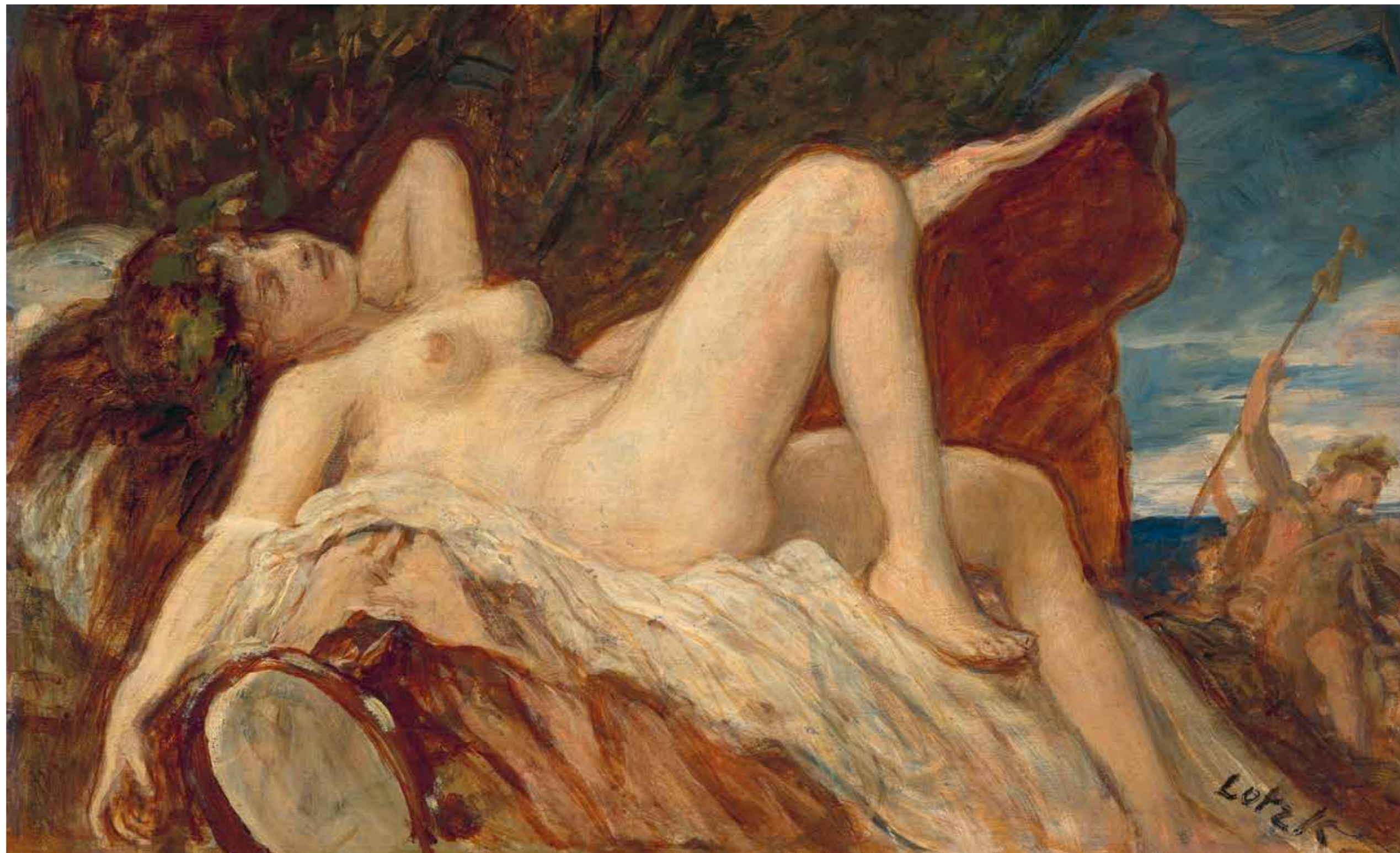
25 | Lotz Károly (Homburg vor der Höhe, 1833-1904, Budapest)

Bacchánsnő
Bacchant

31,5x50,5 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Lotz K.

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft / 556 EUR
Becsérték: 2 600 000 - 4 000 000 Ft
Estimated price: 7 222 - 11 111 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

Tiziano Vecellio: Danae, 1554, Kunsthistorisches Museum, Vienna

26 | Theobald Michau (Tournai, 1676–1765, Antwerpen)

Folyóparti táj táborozókkal
Campers at the River

36,5x47 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: T. Michau
VÉDETT | NO EXPORT

Kikiáltási ár: **7 500 000 Ft / 20 833 EUR**
Becsérték: **9 000 000 - 12 000 000 Ft**
Estimated price: **25 000 - 33 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Back Bernát szegedi gyűjteményében, majd a Kútásó Miksa gyűjteményben

KIÁLLÍTVÁ | EXHIBITED

- Szeged, 1917. 31. sz.
- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest,
Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 141.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest,
Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 239. oldal.

Lucas Achtschellinck tanítványa volt Brüsszelben, 1698-tól az ottani, 1710-től antwerpeni céh tagja. Apró, színes figurákkal benépesített tájképei a flamand dekoratív tájfestészet hagyományát őrzik a 18. században.

Theobald Michau: Szekerek az úton, 1700-as évek közepe, Louvre, Párizs

Theobald Michau: A gázlónál, 1750-es évek, Hermitage Museum, Szentpétervár

27 | Benjamin Gerritsz Cuyp (Dordrecht, 1612–1652, Dordrecht)

Kockázó katonák, 1635
Soldiers Playing with Dice, 1635

54x69 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Cuyp 35
VÉDETT | NO EXPORT

Kikiáltási ár: **2 600 000 Ft / 7 722 EUR**
Becsérték: **3 400 000 - 4 800 000 Ft**
Estimated price: **9 444 - 13 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Balogh István tulajdonában majd a Kútásó Miksa gyűjteményben.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A Bizományi Áruház Vállalat 12. árverési kiállítása. Budapest 1965. (kat. 19)
- A Bizományi Áruház Vállalat 39. árverési kiállítása. Budapest 1976. (kat. 33)
- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 77.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 204. oldal

Benjamin Gerritsz Cuyp 1612-ben született híres flamand festőcsalád gyermekeként. Rembrandt volt a mestere. A holland aranykorban bibliai témájú képeket és életképeket készített, melyek betekintést engednek a korabeli holland életformába. Tájképei lebilincselő és misztikus vidékekre kalauzolnak el, ahol a hollandiai sűrű, magas páratartalmú levegőn átszűrődik a napfény, mely a kor optimizmusát, bizakodását jelzi. Későbbi éveiben a fény-ányék hatásokkal óvatosabban bánt, alárendelve azt a jelenetnek. A vallás, a természet és a szülőföld szeretete vezette ecsetét.

Benjamin Gerritsz Cuyp: A nagyító működése, az öt érzék érzékeltetésével, A 17. század második negyede, Louvre, Párizs

Benjamin Gerritsz Cuyp: Parasztok a kocsmában, 17. század első fele, Szépművészeti Múzeum, Budapest

28 | Richard Brakenburgh (Haarlem, 1650–1702, Haarlem)

Pünkösdi virágünnep, 1680 körül
Pentecost Celebration, c.1680

49x57 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: R. Brakenburgh
VÉDETT | NO EXPORT

Kikiáltási ár: **4 200 000 Ft / 11 667 EUR**
Becsérték: **5 000 000 – 8 000 000 Ft**
Estimated price: **13 889 – 22 222 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a pápai Eszterházy-gyűjteményben, majd Kútásó Miksa gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A Bizományi Áruház Vállalat 43. árverési kiállítása. Budapest 1977. (kat. 25)
- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 79.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1981, 205. oldal

Richard Brakenburgh: Önarckép, 1702, Museo d'Arte Antica, Milano

Richard Brakenburgh: Szent Miklós előestéjén, 1685, Amstelkring Museum, Amsterdam

Richard Brakenburgh: A május királynő, 1700, Szépművészeti Múzeum, Budapest

Adriaen van Ostade és Hendrick Mommers tanítványa. Gyakran emblemikus tartalmú, részletező előadású életképei Jan Steen hatását mutatják, annak lendülete és eleven humora nélkül.

A haarlemi zsánerfestő iskola késői képviselőjeként Brakenburgh sokat tanult elődeitől. Anekdotizáló jellegű ábrázolásainak mintája elsősorban Adriaen van Ostade paraszt-életképeiben keresendő, de ráismerhetünk bennük Jan Steen ötleteire is. Szívesen festett gyermekeket vidám játék közben. Ugyanilyen ábrázolást őriz a mestertől a Budapesti Szépművészeti Múzeum (ltsz.:307), mely az Eszterházy gyűjteményből származik és 1700-ból datált. Az itt kiállított variáns valószínűleg korábban készült.

29 | Munkácsy Mihály (Munkács, 1844–1900, Eendenich)

Férfi porté kigombolt mellényben, 1861
Male Portrait in Open Vest, 1861

14,5x11 cm
Ceruza, papír | Pencil on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Munkácsy Mihály 1861

Kikiáltási ár: **300 000 Ft / 833 EUR**
Becsérték: **600 000 – 900 000 Ft**
Estimated price: **1 637 – 2 500 EUR**

30 | Franz Alt (Bécs, 1821–1914, Bécs)

Moszkva látképe a Kremlllel és a Blazsennij székesegyházzal, 1894
View of Moscow (with the Kremlin and the Cathedral), 1894

35x26 cm
Akvarell, papír | Watercolour on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Franz Alt Moskba 18 Juny 1894 Moskau
Hátoldalon | Reverse: a BAV aukciós címkéje, MNG bírálati szám

Kikiáltási ár: **1 800 000 Ft / 5 000 EUR**
Becsérték: **2 400 000 – 4 800 000 Ft**
Estimated price: **6 667 – 13 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

Franz Alt

Franz Alt híres bécsi festőcsalád sarjaként született 1821-ben. Gyerekkorában gyakran kísérte el édesapját, Jacob Altot utazásaira, ahol el-
leste tőle az akvarell festészet fortélyait. Később apja nyomdokaiba lépett és az Akadémián tanult festészetet. Itt töltött évei alatt főleg
portrékat készített, ám tanulmányai végeztével rátalált saját hangjára, tájképeiről és épületfestészetéről vált ismertté. Mecénások és művé-
szetkedvelő barátok segítségével bejárta Közép- és Dél-Európát, Hollandiát és Oroszországot. Sok látképe nem csak korának legnívósabb
udvaraiba került be, de akvarelljeit litográfiaként is árulták.

Moszkva látképe a Vörös térről a Bolsoj Moskvoreckij-hidról, 1890

31 | Vigh Bertalan
(Rimaszombat, 1890-1946, Budapest)

Lány mezei csokorral, 1930 körül
Girl with Meadow Bouquet, c.1930

44x33 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vigh Bertalan

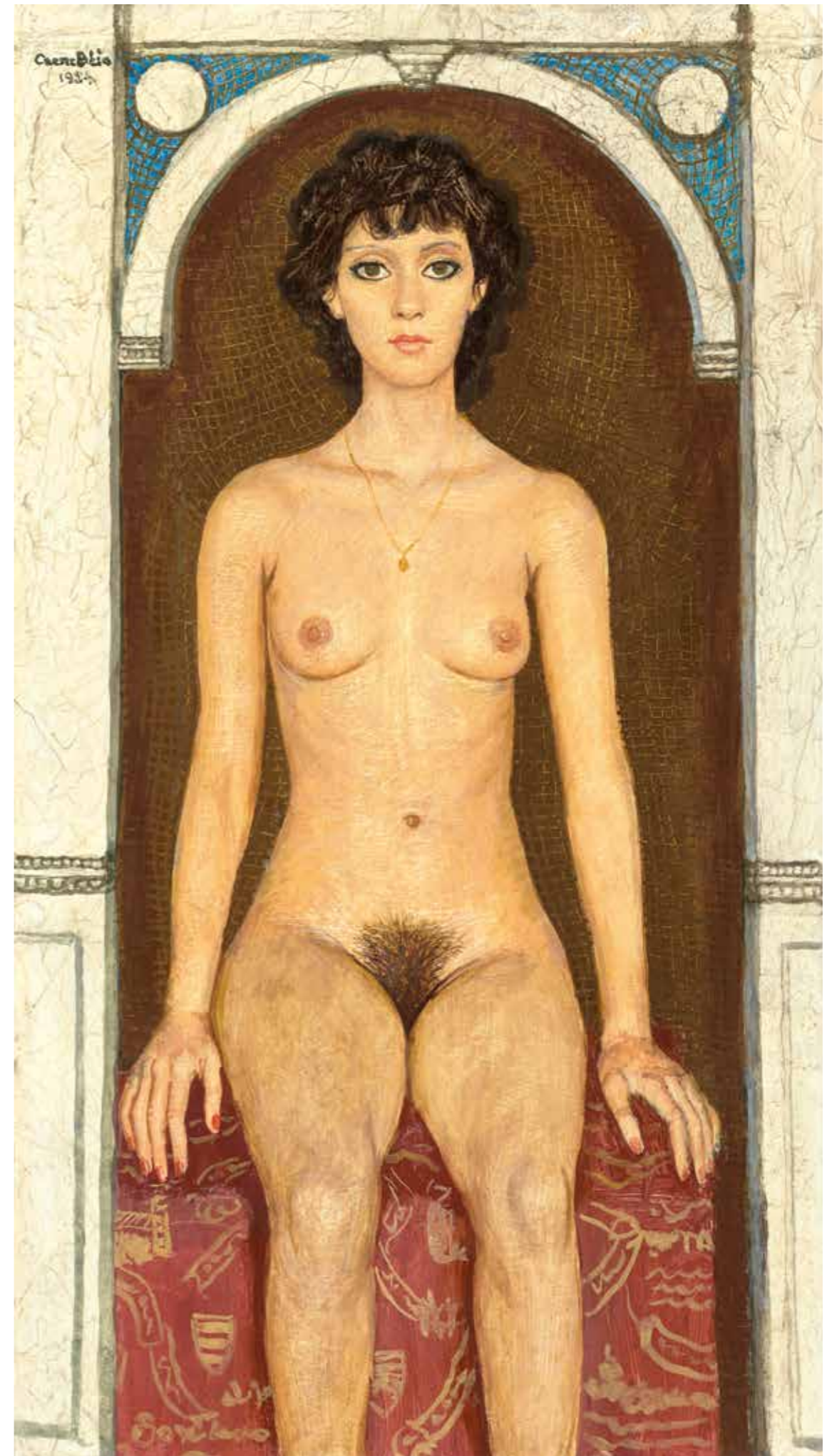
Kikiáltási ár: 380 000 Ft / 1 056 EUR
Becsérték: 450 000 - 750 000 Ft
Estimated price: 1 250 - 2 083 EUR

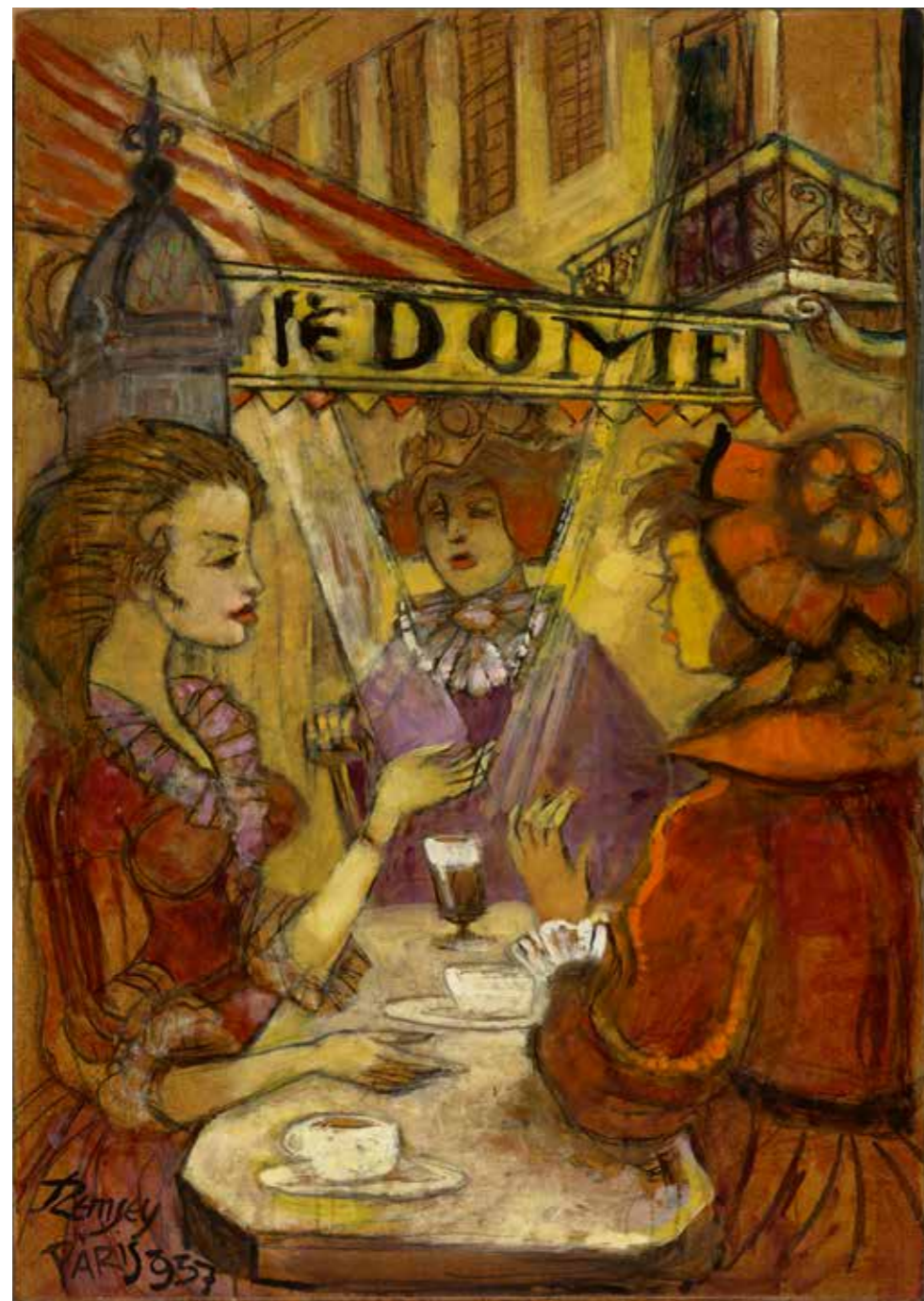
32 | Czene Béla (Isaszeg, 1911-1999, Budapest)

Ülő akt arany mozaik előtt, 1984
Nude Sitting in front of Golden Mosaic, 1984

100x50 cm
Akril, farost | Acrylic on fibre board
Jelezve balra fent | Signed upper left: Czene Béla 1984

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 2 778 EUR
Becsérték: 1 400 000 - 2 200 000 Ft
Estimated price: 3 889 - 6 111 EUR

33 | Remsey Jenő György (Nagykőrös, 1885–1980, Gödöllő)

Café Dome, Párizs, 1957
Cafe Dome, Paris, 1957

98x68 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Remsey Paris 957

Kikiáltási ár: 480 000 Ft / 1 333 EUR
Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
Estimated price: 1 667 – 2 500 EUR

34 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Cirkusz, 1930-as évek
Circus, 1930's

53x41 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra középen | Signed centre left: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 1 600 000 Ft / 4 444 EUR
Becsérték: 2 200 000 – 3 600 000 Ft
Estimated price: 6 111 – 10 000 EUR

35 | Gábor Jenő (Pécs, 1893–1968, Pécs)

Jazz Band a párizsi Jockey klubban, 1930
Jazz Band in Jockey Club, Paris, 1930

66x50 cm
Vegyes technika, karton | Mixed technique on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Gábor J. 1930

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 18 556 EUR
Becsérték: 8 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimated price: 22 222 – 44 444 EUR

IRODALOM | LITERATURE

- Raith Tivadar: A Montparnasse művészkávéházai. A Dome, a Rotonde, a Jockey, a Select, a Bar-Montparnasse, a Closerie des Lilas. *Literatúra*, 1926/9, 25–26.
- László S. Zoltán: Pécsiekkel a párisi „Jockey”-ban. *Pécsi Napló*, 1926. november 7.
- Hamerli László: A divat, az erkölcs és a kor. *Pécsi Lapok*, 1925. június 7.
- Bajkay Éva: Expresszívek a pécsi művészkörből. In.: *Jelenkor*, 1997/9.

A The Jockey szórakozóhely a Boulevard Montparnasse
146-os száma alatt, 1930-as évek elején

Gábor Jenő: Cirkusz, 1929, magántulajdon

Gábor Jenő: Akrobaták, 1933, magántulajdon

Gábor Jenő: Párizsi utcabál, 1926, magántulajdon

Gábor Jenő A párizsi Jockey-ban című lappangó képének reprodukciója (Színházi Élet, 1928/4.)

PÉCSI MODERNEK KÖZÖTT

Gábor Jenő az 1910-es évek első felében tanult a Képzőművészeti Főiskolán, majd rajztanárként helyezkedett el. Mikor visszatelepült 1919-ben szülővárosába, találkozott az avantgárd művészet új szellemiségével, hiszen Pécs a fővárosból és a környező országokból szétszéledt avantgardisták gyűjtőhelyévé vált. A kubizmus tömbformáinak cézanne-i tapasztalata, az expresszionizmus formatorzításai, a neoklasszicizmus háromdimenziós modellálása és az art deco mondén modernsége mind hatott festészetére. Szerzteágazó baráti köre révén közvetlen kapcsolata került a Bauhaus ösztönművészeti gondolkodásmódjával, de pontosan ismerte a modern zene és a jazz korabeli törekvéseit is. Az első világháborút követő egy-két évben a vitatott státuszú Baranya-megye központjában, Pécs városában a modern művészet forrongó otthonra lelt. Bár a forradalmi lendület idővel alább hagyott, a modern művészeti szellemiség továbbra is meghatározó maradt – az itt élő Gábor Jenő életművében is.

JAZZKORSZAK MAGYARORSZÁGON

A pécsi Magyar Király étterem kerthelyiségében 1925-ben már minden este egy Jazz Band szórakoztatta a tengerentúli modern zenére vágyó hallgatóságot. A korábban is ismert, egzotikus különlegességnek számító afrikai zene, cake walk tánc és ragtime után ekkorra már a jazz is meghódította a hazai közönség szívét. Az erénycsöszök ugyan ostorozták, például a Pécsi Lapok konzervatív kritikusa, aki szerint: „A mi korunk a jazz-band, a kokain, az ópium, a betegesen tarka élénk izgató színek és narkotikumok kora”. A hivatalos körök felléptek a jazz terjedése ellen (félve a magyar és a cigány muzsikát), de a modern szellemiséget nem lehetett visszaerőltetni már a palackba. Gábor Jenő nem csak a mondén parti hangulatot, hanem – zeneértő emberként – a jazz muzsika különös szépségét fogalmazta meg most vizsgált, kubizáló, art deco kompozícióján. Legfelül fekete ifjú játssza a blues-t bendzsóján, mögötte öltönyös afroamerikai zenész veri a dobokat, bal oldalt egy szaxofonos és egy gitáros fehér férfi csatlakozik hozzájuk, miközben az előtérben a bubi frizurás modern zongoristánó tekint ki a nézőre a billentyűkön járva ujjait.

A PÁRIZSI JOCKEY-BAN

Gábor Jenő nemcsak a pécsi vendéglők, a gramofonlemez vagy a rádiók – bőséges – kínálatában hallgathatta a jazz muzsikát a 20-as években. Mikor 1926-ban Párizsban járt, rendszeresen rajzolt vázlatokat zenés klubokban. Erről egy újságíróbarát korabeli tudósításából értesülünk, aki maga is ellátogatott a pécsi művészek által kedvelt párizsi Jockey szórakozóhelyre: „Jockey! Kerüljünk beljebb. Szűk kettős ajtó, belül az ajtó mellett balról bar-buffet, ruhatár, jobbról zongora, jazz-band, gitáros. A »jazz-bandes« természetesen néger. A terem, mely sűrűn, telisteli van asztalokkal, székekkel, padokkal maximum 8 négyzetméternyi. Ha belép az ember, a legelső mit észrevesz; örült lármá, zene (azaz zene??) borzalmas cigarettafüst, örületes zsúfoltság; s csak azután kezd lassan disztिंगválni. A közönség a lehető legvegyesebb: franciák, angolok, oroszok, osztrákok, amerikaiak, japánok, néger, kövérek és soványak, fiatalok és öregek, pénzesekek és kintartottak, undorítóan csúnyák és nagyszerűen kifestettek – és természetesen egy asztalnál összezsúfolva pécsiek is.

Több hölgy, egyetlen férfiú, ki állandóan skizzel, megfigyel, mosolyog, megint skizzel – szóval kitalálható: Gábor Jenő festőművész vagy familiáris nevén a »Jence bácsi.« A hölgyek?: Gábor Jenőné ki alig győzi megfigyeléseit elég gyorsan a mellette ülő Opritzia Mizzi zongora tanárnőnek »leadni«, szemben velük egy csodálkozó fej, mely hol szörnyülködik, hol meg amul: Lászlóné; egy sovány fekete ruhás, fekete hajú egyiptomi profil, arrogáns s fölényes monoklivál: Klein Márta divattervező (...). Üdvözlések, helyszorítás, tracs... és végül kissé körülnézhetünk. A helység egy év óta, mióta nem jártam ott, alig változott, (...) e »területen« vagy 25 táncos (?) pár szorong, összetapadnak, egymást lökik, tolják, rúzzák magukat, mintha idegsokkos volna valamennyi, s izzadnak mintha mindezt napszamba avagy órabérbe kiszámítva dolgoznák le; szóval a »charleston«-t járók. A zenészek szürke selyemingben, a néger jazz-band-es bele-bele bögi a taktust minden lármát túlharsova, a vendégek folyton érkezik mindig újak; a falakon a legzagyvább összeviszásokban azaz »legmodernebb rendezésben« plakátok, eredetiek és reprodukáltak, karikatúrák, mindenféle s fajta modern »izmus«-hoz tartozó rajzok és festmények, keresztül-kasul, kuszán.”

BOULEVARD MONTPARNASSE 146.

Gábor Jenő art deco periódusában készült zenész-kompozíciói a jazzkorszak legősintébb, legértékesebb dokumentumai közé tartoznak. Egyedül a termékeny Scheiber Hugó fekete trombitásaihoz hasonlítható az a felfokozott érdeklődés, ahogy Gábor az afroamerikai zenekarok felé fordult, de őt nem csak a karakterisztikum érdekelte, hanem a zenei esztétikum is. A Színházi Élet egyik 1928-as számából ismerjük nagyobb, azóta lappangó kompozícióját (A párizsi Jockey-ban), aminek háttérében, a mulatózó társaság fölött a most vizsgált festményről ismerős jazz band variációja látható. Ennek köszönhetően nem kérdéses, hogy mindkét esetben a Boulevard Montparnasse-on található Jockey-ban járunk, abban a geometrizált indián festéssel dekorált kis klubban, ahol a pécsi modern művészelkek rendszeresen összegyűltek, hogy az italok mellett élvezhessék a modern muzsikát. A hely Raith Tivadar montparnasse-i kávéházkalauzában is helyet kapott, érzékeny leírása alapján magunk elé tudjuk képzelni az egykori mulatót: „Legjellemzőbb és leghangulatosabb helye a Montparnasse-nak azonban a Jockey. Természetesen ez is dancing, mert ma Párisban mindenütt, ahol egy lépésnyi kis hely van, táncolnak. A Jockey nem más, mint egy nagyobb szoba, amelyben egy csomó hosszú asztal van s az asztalok között annyi hely, amelyen normális körülmények között 3-4 ember ép hogy elfér. De a helyiség kitűnő madagaszkári dzsezbendje nem kiméli magát s a sodró muzsika ütemére 20-30 pár is szorong a kis tenyérnyi »parkett«-en, ahol tánc címen alaposan összenyomkodják egymást. A falakat ríktó plakátok borítják, a levegőt vágható sűrű füst pótolja, a táncközönség »művésznők« lépnek fel, ő nem a dobogóra, igen itt nincs is, hanem csak az asztalok között...”

Rieder Gábor

36 | Gyarmathy Tihamér (Pécs, 1915–2005, Budapest)

Fokozódó sebesség I–IV., 1951
Increasing Speed, I–IV., 1951

Egyenként: 27x28 cm, összesen: 27x112 cm
Olaj, ónlemez | Oil on tin
Jelezve egyenként a hátoldalon | Signed severally on the reverse

Kikiáltási ár: 1 600 000 Ft / 4 444 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 556 – 7 778 EUR

Gyarmathy Tihamér festés közben

Márffy Ödön: Lovak, 1940-es évek első fele, magántulajdon

37 | Kádár Béla (Budapest, 1877–1956, Budapest)

Art deco jelenet lóval és figurával, 1930 körül
Art Deco Scene with Horse and Figure, c.1930

30x46,5 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

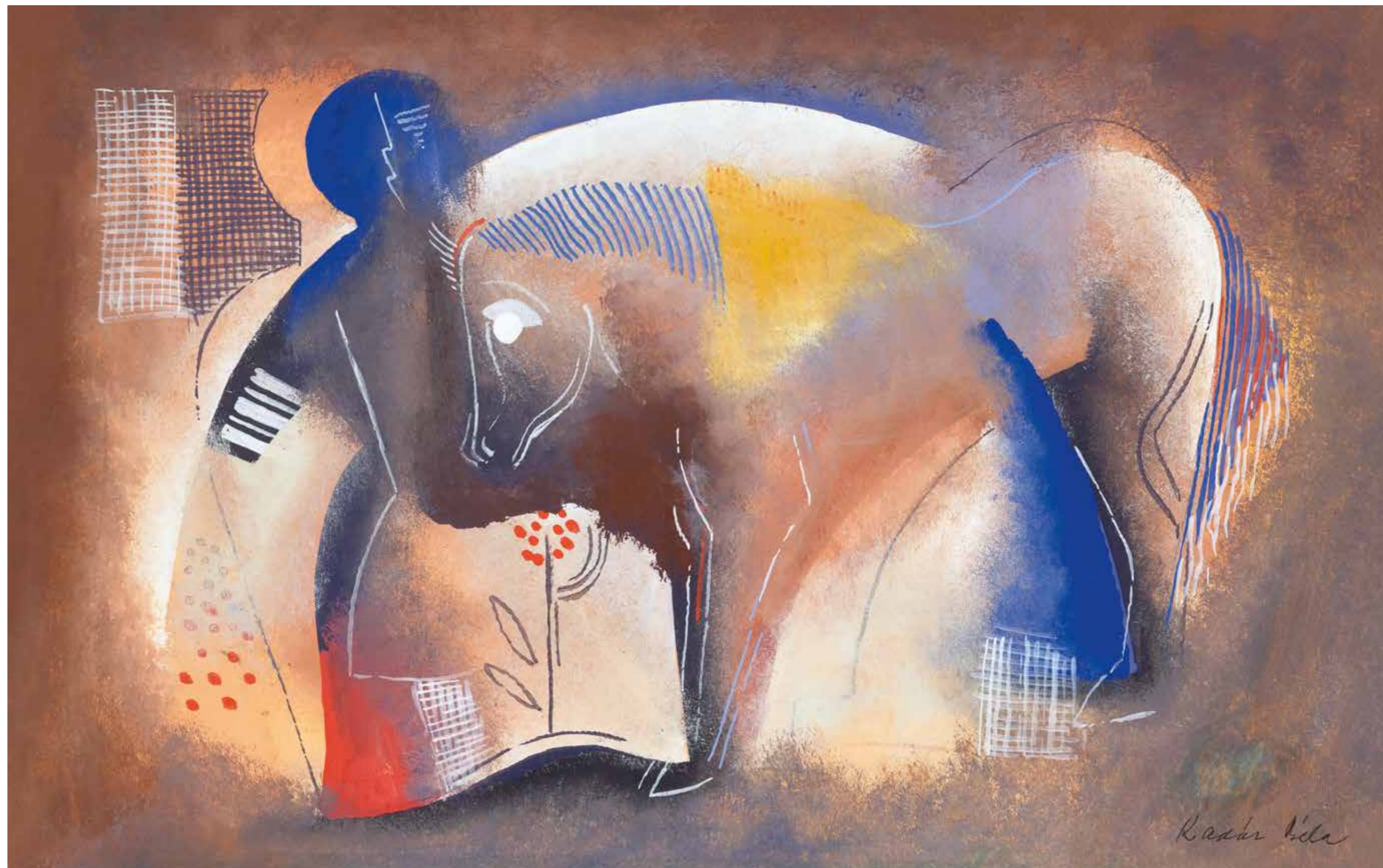
Kikiáltási ár: 4 600 000 Ft / 12 778 EUR
Becsérték: 5 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated price: 13 889 - 25 000 EUR

A festmény hátoldala

Oskar Schlemmer: Asztalnál, 1923, magántulajdon

38 | Barzó Endre (Nyíregyháza, 1898–1953, Nagykálló)

Lovasok, 1930
Riders, 1930

90x75 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Barzó E. 1930

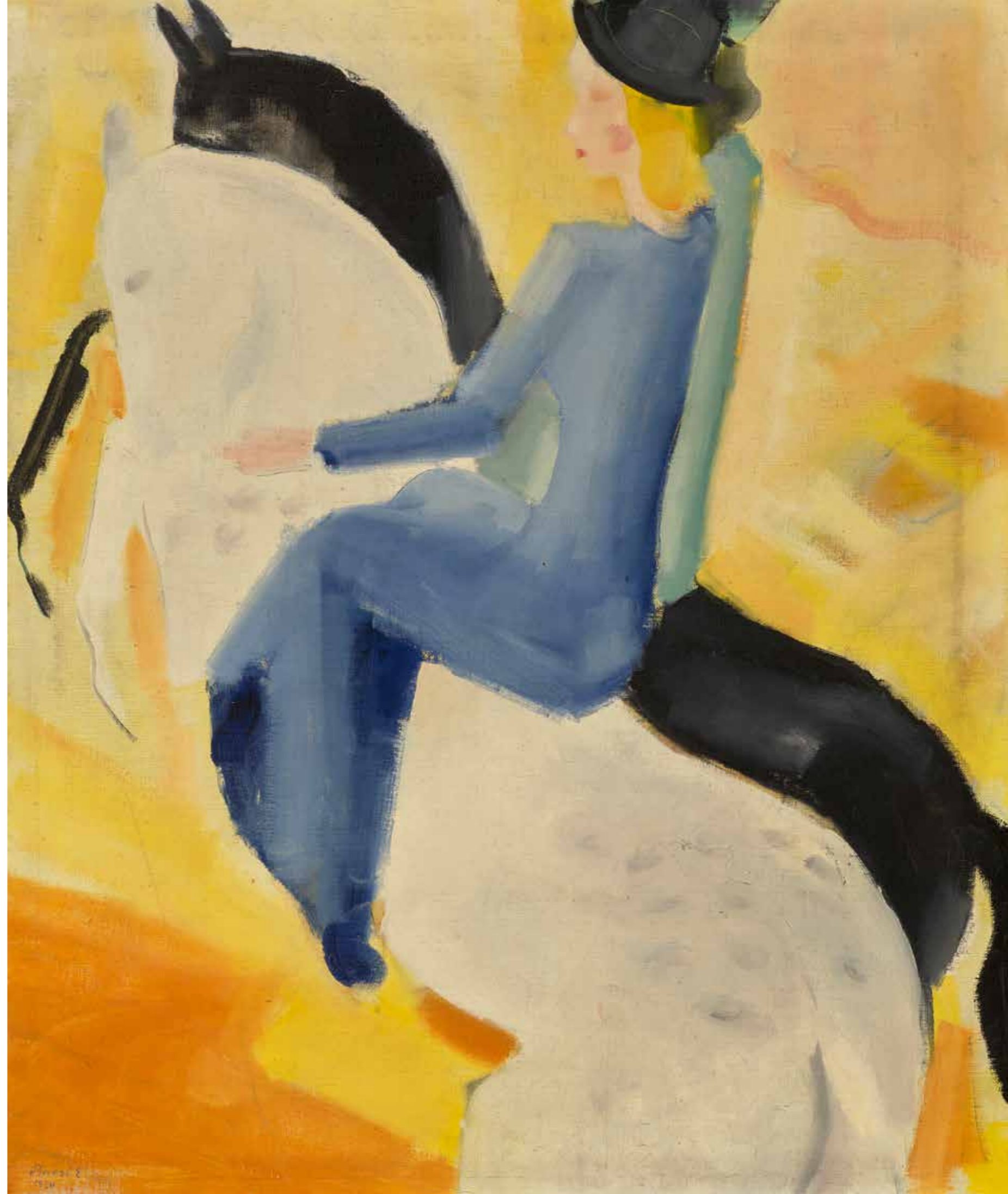
Kikiáltási ár: **8 500 000 Ft / 23 611 EUR**
Becsérték: **10 000 000 – 15 000 000 Ft**
Estimated price: **27 778 – 41 667 EUR**

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- CXXI. Csoportkiállítás, melyen Barzó Endre, Biai Föglein István, Dénes Rudolf, Jobbágyi Gaiger Miklós, Orbán Dezső festőművészek és Gárdos Miklós szobrászművész művei kerülnek kiállításra. Ernst Múzeum, Budapest, 1931.
- Barzó Endre emlékkiállítás, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1969 (katalógus lepoprelló F. Mihály Ida szövegével)
- h. gy.: Barzó Endre emlékkiállítás a Nemzeti Galériában. Magyar Nemzet, 1969. augusztus 13.
- Dr. Tóth Ervin: Barzó Endre emlékkiállításáról (1898–1953). Hajdú-Bihari Napló, 1973. március 27.

Marc Chagall: Az ébenfa ló felszállása, 1948,
Indianapolis Museum of Art, Newfields

Vaszary János: Cirkusz, 1930 körül, magántulajdon

Aba-Novák Vilmos: Műlovárnők (Cirkusz), 1934 körül, magántulajdon

PARIPÁK HÁTÁN

Álomszerű jelenés egy sárga fényben feloldódó manézsban: hosszú kék estélyi ruhás nő ül a paripán. Nőiesen oldalt vetett lábak, műlovárnőkhöz méltóan nyereg nélkül. A szőke szépség fején kalap, erőlködés nélkül ül az ágaskodó, szürke pettyes almásderes hátán, mint valami mesebeli hercegnő – vagy egy körhintára felkapaszkodó úri leány. Pontosan mögötte, mint egy pszichológizáló másik én rajzolódik ki az „árnyékképe”: sötét hátason türkizruhás alak, szinte teljes takarásban. A kép az art deco festészet egyik legeredetibb, csonka életművet maga mögött hagyó képviselőjének, Barzó Endrének a remeklése. Virtuózan könnyed, szinte odalehelt színfoltok és a 20-as, 30-as évek jellegzetesen tömbszerű, hullámzó vonalakkal határolt formák. Nagy vesztesége a magyar művészettörténetnek, hogy Barzó is a tragikus pályáivú 20. századi alkotók közé tartozik. Mikor 1953-ban elhunyt szülővárosában, Nyíregyházán, már több mint tíz éve nem alkotott, mert érzékeny lelke nem tudta feldolgozni a második világháborúval járó földi poklot. A torzóban maradt életműből egyik-két múzeum őriz olyan villanásokat, amelyek alapján tudható, festőjük előkelő helyet érdemelne a modern magyar művészet történetében.

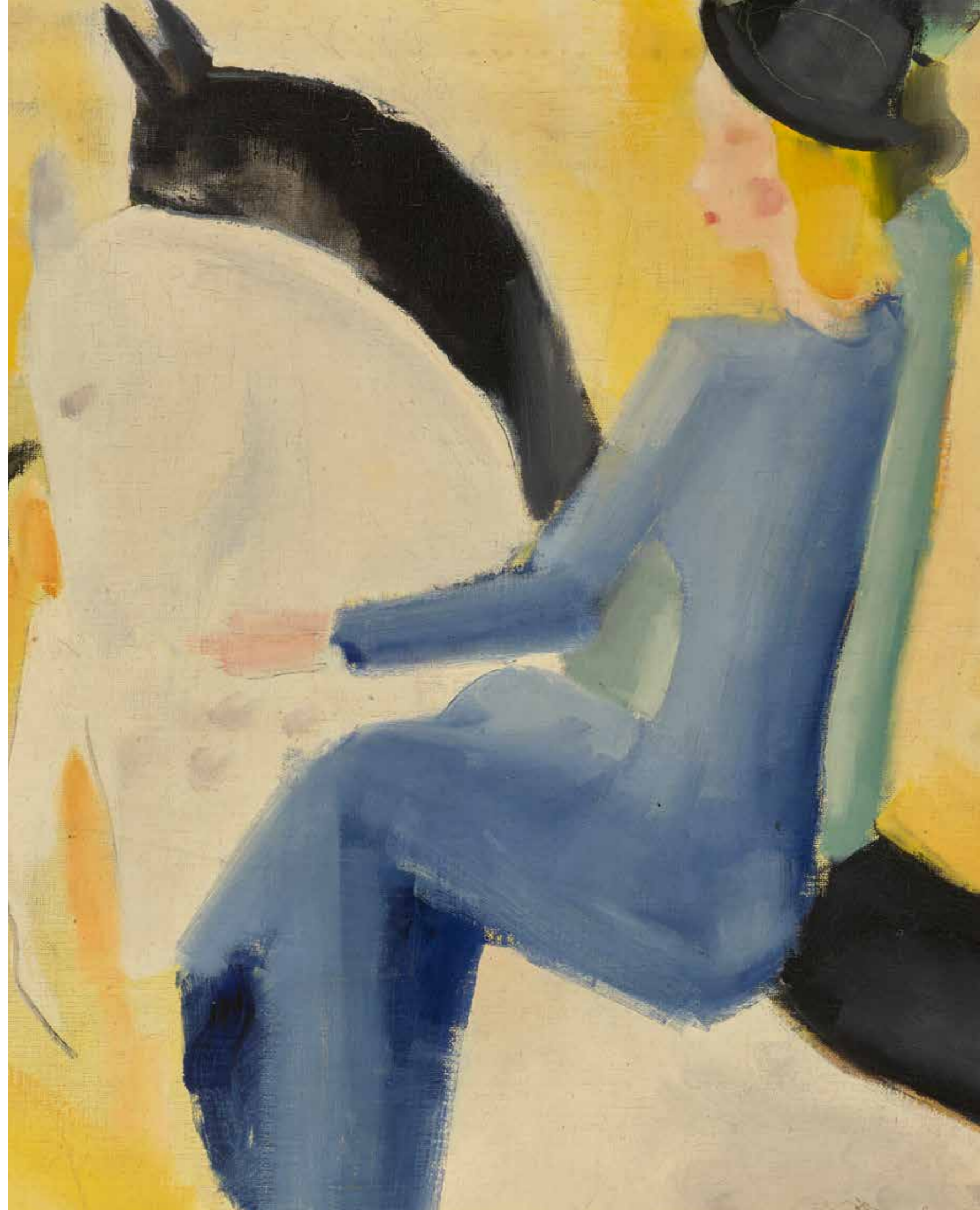
ÁLMODOZÓ KARAKTER

Barzó álmodozó alapkarakterét már Lázár Béla is felismerte 1931-es, Ernst Múzeumbeli kiállítási katalógusában. Lázár a katalógus bevezetőjében éles szemmel emelte ki a művész alapkarakterének jellemzőit: „Barzó Endrét nem egyszer láttuk kiállításokon, mindenkor feltűnt sajátos természetlátásával. Most egyszerre nagyobb gyűjteménnyel jelentkezik s mindenkit meglep majd fantáziája dús és eredeti szárnyalásával, kifejező módjának eredetiségével és látományai gazdag változataival. A világot fantasztikus elképzelésekké írja át.

Az ég, a föld, a víz, minden átalakul a lelkében, álomszerű elképzelésekké. Apró alakok népesítik be előtereit, mesealakokká válik a szemében minden nagyobb figurája s mindenre gyöngyház tónusának finom fátyolát borítja, mely alatt fény cikázik, égnek a színek, fantasztikummal lesz a felhő s alakjai megnyúlnak, majd összezsugorodnak, most vonal-, majd színhatásokká alakulva át, – egy, a formákat mesévé átalakító fantáziával megáldott művészt ösmerünk meg. Barzó Endre művészi pályája most kezdődik, – képzelete megnyílt és ki tudja mely magasságokig fogja elragadni?”

„CSAK AZ IGAZÁN NAGYOK ÉRTÉKELTÉK”

Pályakezdését F. Mihály Ida foglalta össze a művész 1969-es, Magyar Nemzeti Galériabeli emlékkiállításának katalógusában: „Természettanulmányai a poszt-nagybányai stílus jegyében fogantak. Szemléletmódja a művészi készségeen kívüli áhítatos, elmélyült természetérzéklet árult el. (...) Figurális képei is komoly készületségről tanúskodnak. Aktkompozíciói könnyedek, légiesek, szimbolikus mellékmotívumokkal hangszereltek.” Ahogy Dr. Tóth Ervin írta, a szerény művészt egymás után érték az elismerések ebben a fiatal, korai korszakában: „Amíg élt, csak az igazán nagyok értékelték: Aba Novák Vilmos római műtermét ajánlotta fel neki, 1931-ben Barcsayval, Bernáth, Derkovits, Kmetty és Márffy művészekkel a KUT nagyságaival állít ki, 1940-ben az UME művészeivel (...) A hajdani főiskolai tanársegéd, a KÉVE nagydíjának, a »Nemes Marcell« utazási díjnak tulajdonosa, aki – a »Falu vasárnapja« című képével – a barcelonai világkiállításon – alig 30 évesen – aranyérmert nyert”. A most vizsgált festmény a barzói életmű egyik vitathatatlan csúcscarabja, amit csak Vaszary korabeli, cirkuszos képeihez lehet hasonlítani.

39 | Kádár Béla
(Budapest, 1877–1956, Budapest)

Art deco női háttakt, 1920-as évek vége
Art Deco Nude Back, end of the 1920's

22x14 cm
Szén, papír | Charcoal on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 889 EUR
Becsérték: 400 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 111 – 2 222 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Bedő Rudolf gyűjteményében

40 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Táncosnő rivaldafényben (Swing), 1930-as évek
Dancer in Limelight (Swing), 1930's

47x48 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelzve balra lent | Signed lower left: Scheiber H.

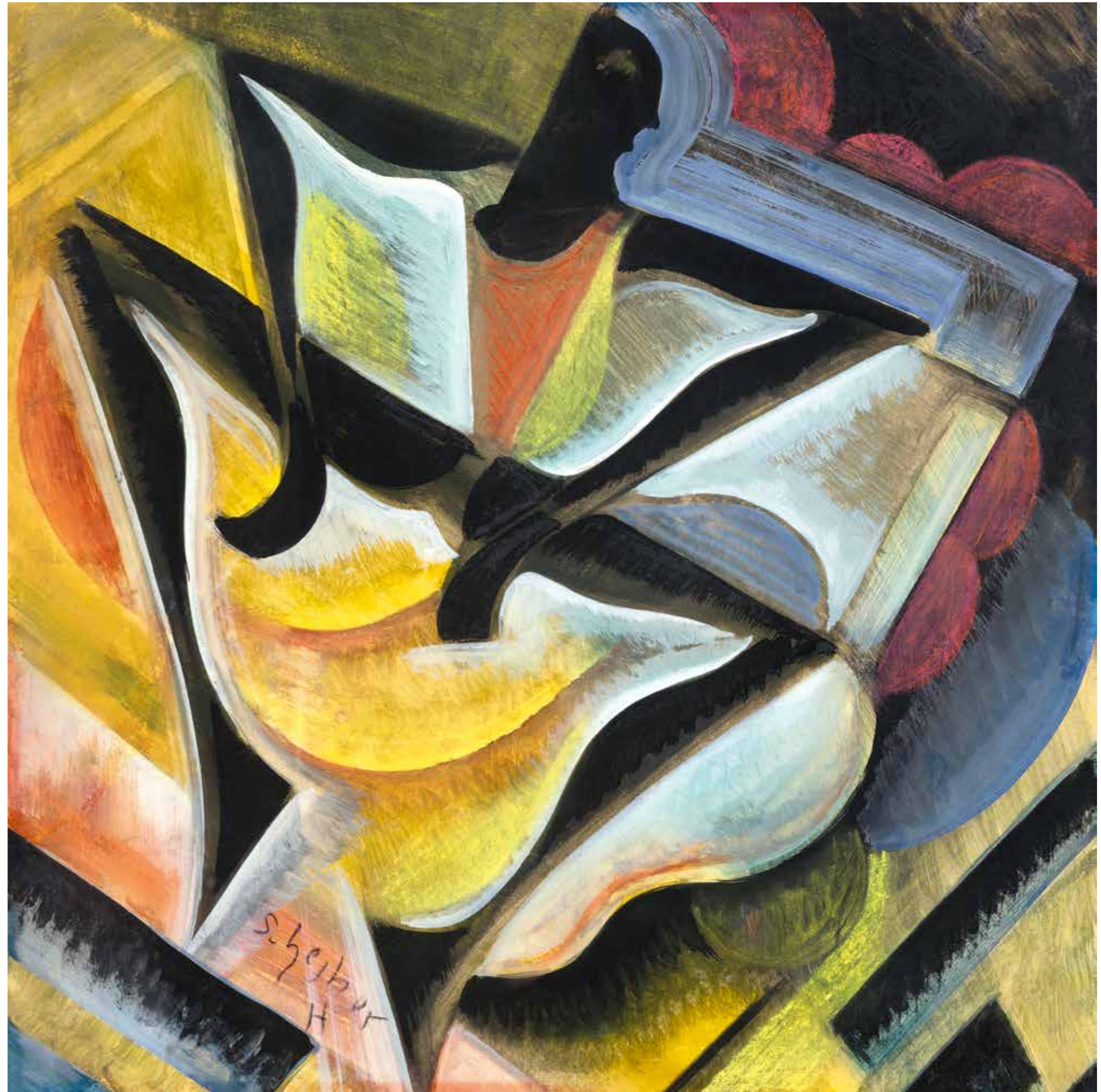
Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft / 6 944 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 8 333 – 13 889 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a Keresztes gyűjteményben

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Molnos Péter: Scheiber Hugó. Festészet a jazz ritmusában.
Kieselbach Galéria Kereskedelmi Kft. 386 o

Vaszary János: Párizsi mulató, 1925, magántulajdon

41 | Bányai Sverák József (Temesvár, 1897-1951, Szentendre)

Kilátás a Dunára (Szentendre), 1935
View to the Danube (Szentendre), 1935

50x60 cm
Tempera, falemez | Tempera on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: B.Sverák József 1935

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 400 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 3 889 – 7 778 EUR

42 | Kmetty János (Miskolc, 1889-1975, Budapest)

Szentendrei utcarészlet, 1940
Street Scene in Szentendre, 1940

50x65,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kmetty

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 9 722 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 500 000 Ft
Estimated price: 11 111 – 18 056 EUR

43 | **Modok Mária** (1896 Ráckeve–1971 Budapest)

Szentendrei házak, 1930 körül
Houses in Szentendre, c. 1930

62x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: P. Modok M.

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 12 500 EUR
Becsérték: 5 500 000 - 8 500 000 Ft
Estimated price: 15 278 - 23 611 EUR

Vörös Géza: Szentendrei háztetők, 1930 körül, magántulajdon

Barcsay Jenő: Párizs, 1930 körül, magántulajdon

Modok Mária festés közben

„[...] felesége halála után döbbsen rá maga Czöbel is – nem kevés lelkiismeretfurdalással –, hogy az általa oly nagyon szeretett asszony hozzá méltó nagy művész is volt. Nem is értette, hogy ezt a sok remek képet mikor és hogyan festette. Bár az együtt töltött évek alatt sajnálta, hogy Mária karrierje abbamaradt, ő maga úgy vélte, felesége abbahagyta az alkotást, feladta pályáját. nem tudott arról, hogy titokban, lopott idejében fest. Felesége biztosította Czöbel számára a hátszínét, a munkájához nélkülözhetetlen nyugalmat és biztonságot, amit persze Czöbel nem adott volna fel semmiért, így elfogadta hitvese lemondását.”

„A házaspár közeli barátja, a Máriát talán a saját sorsa miatt is a legjobban megértő művészfeleség és pályatárs, Gráber Margit úgy fogalmazott barátnőjéről: »Czöbel bizony árnyékok vetett rá. De szerette ezt az árnyékot. Mint egy meleg kendőt, úgy vette magára. Feleség volt, úgy vélte, a legnagyobb magyar festő felesége.«”

Szerk.: Molnos Péter, Szerzők: Molnos Péter, Barki Gergely, Rockenbauer Zoltán: Festők, műzsák, szerelmek. Kieselbach Galéria, Budapest, 2016, 167.

Modok Mária: Szentendrei háztetők, 1930 körül, magántulajdon

44 | Schéner Mihály
(Medgyesegyháza, 1923–2009, Budapest)

Dél-francia kikötő vitorlásokkal (Menton)
Harbor with Sailboats in South-France

50x70 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Schéner
Hátoldalon | Reverse: Schéner

Kikiáltási ár: **180 000 Ft / 500 000 EUR**
Becsérték: **200 000 - 400 000 Ft**
Estimated price: **556 - 1 111 EUR**

45 | Vén Emil (Fiume, 1902–1984, Budapest)

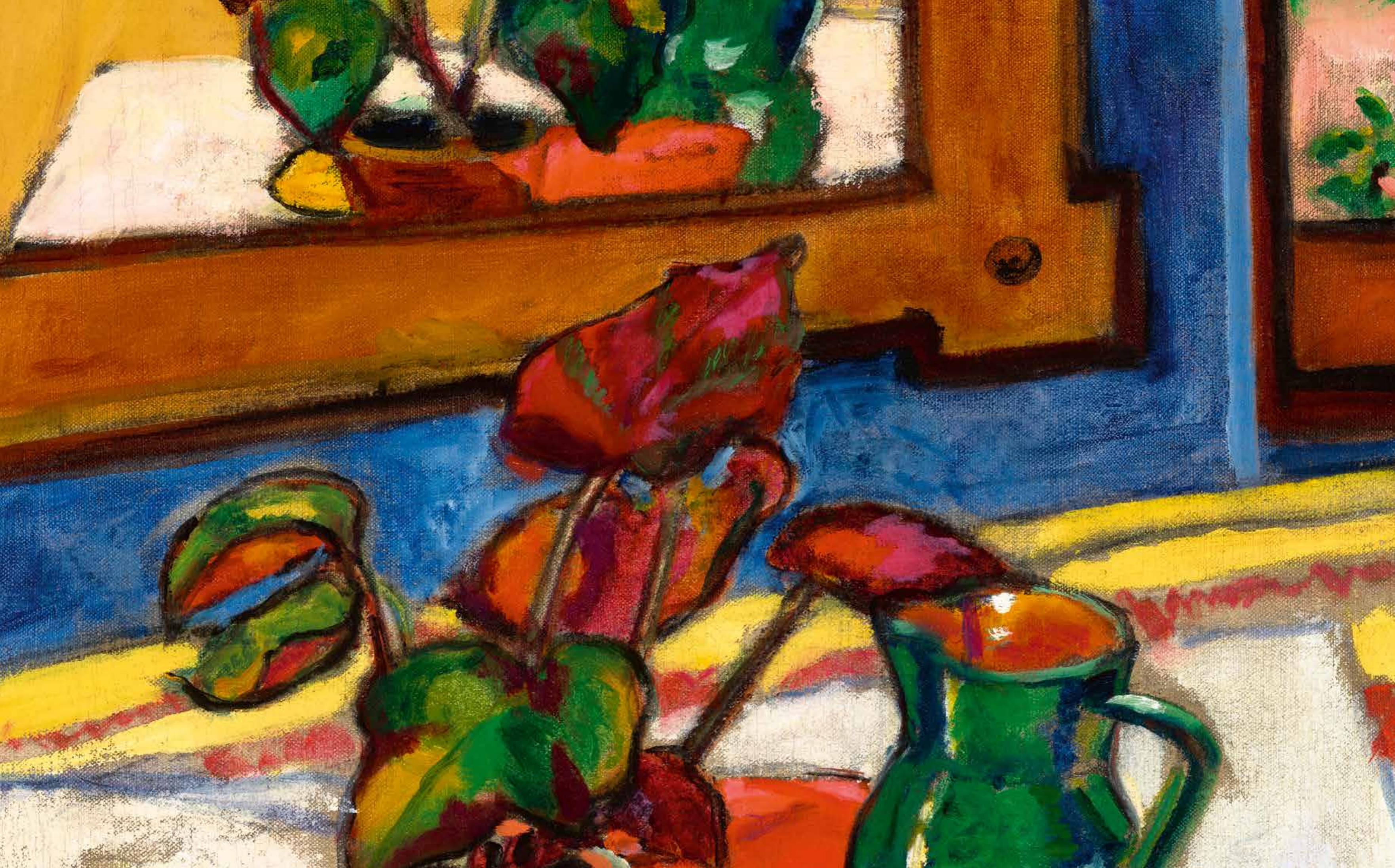
Velence (Scuola Grande di San Marco)
Venice (Scuola Grande di San Marco)

70x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vén

Kikiáltási ár: **550 000 Ft / 1 528 EUR**
Becsérték: **800 000 - 1 200 000 Ft**
Estimated price: **2 222 - 3 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Sarkadi András gyűjteményében

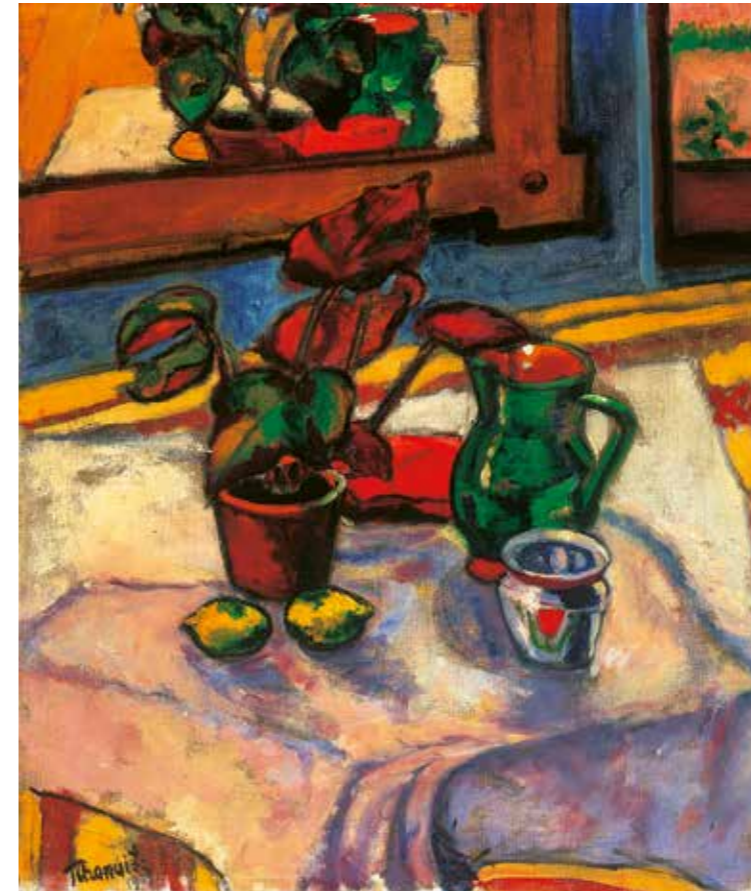
TIHANYI FRISSÍTVE

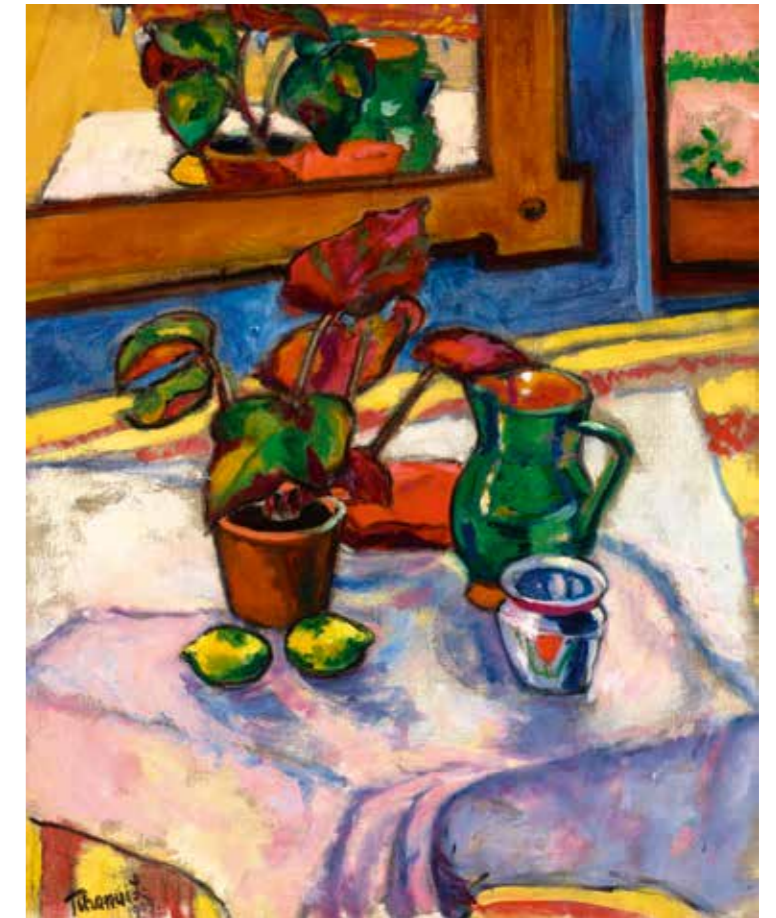
Tihanyi Lajos: Sárgaterítés csendélet, 1909, kihajtás előtti állapotában

Tihanyi Lajos: Sárgaterítés csendélet, 1909, kihajtott állapotban

Tihanyi Lajos: Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal, 1909, kihajtás előtti állapotában

Tihanyi Lajos: Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal, 1909, kihajtott állapotban

Tihanyi Lajos Sárgaterítés csendélet című alkotása a vászon kihajtása előtt és után.

Tihanyi Lajos Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal című képének tisztítása során kiderült, hogy a festmény felső szélét évtizedekkel korábban visszahajtották a vakrámára. A korábbi állapot rekonstrukciója után a mű most először kerül eredeti méretében és ragyogó színeivel a nagyközönség elé.

46 | Tihanyi Lajos (1885 Budapest–1938 Párizs)

Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal, 1909
Still-Life with Flower, Jug and Lemons, 1909

78x63,5 cm

Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve balra lent | Signed lower left: Tihanyi L. 1909.

A festmény hátoldalán a vásznon bekarikázott 290-es szám, a vakrámán a művész sajátkezű felirata: „Tihanyi”, valamint kiállítási raglap 197-es számmal.

Kikiáltási ár: 100 000 000 Ft / 277 778 EUR

Beccsérték: 150 000 000 – 200 000 000 Ft

Estimated price: 416 667 – 555 556 EUR

A KÉPHEZ KÜLÖN KATALÓGUS KÉSZÜLT

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Török István gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

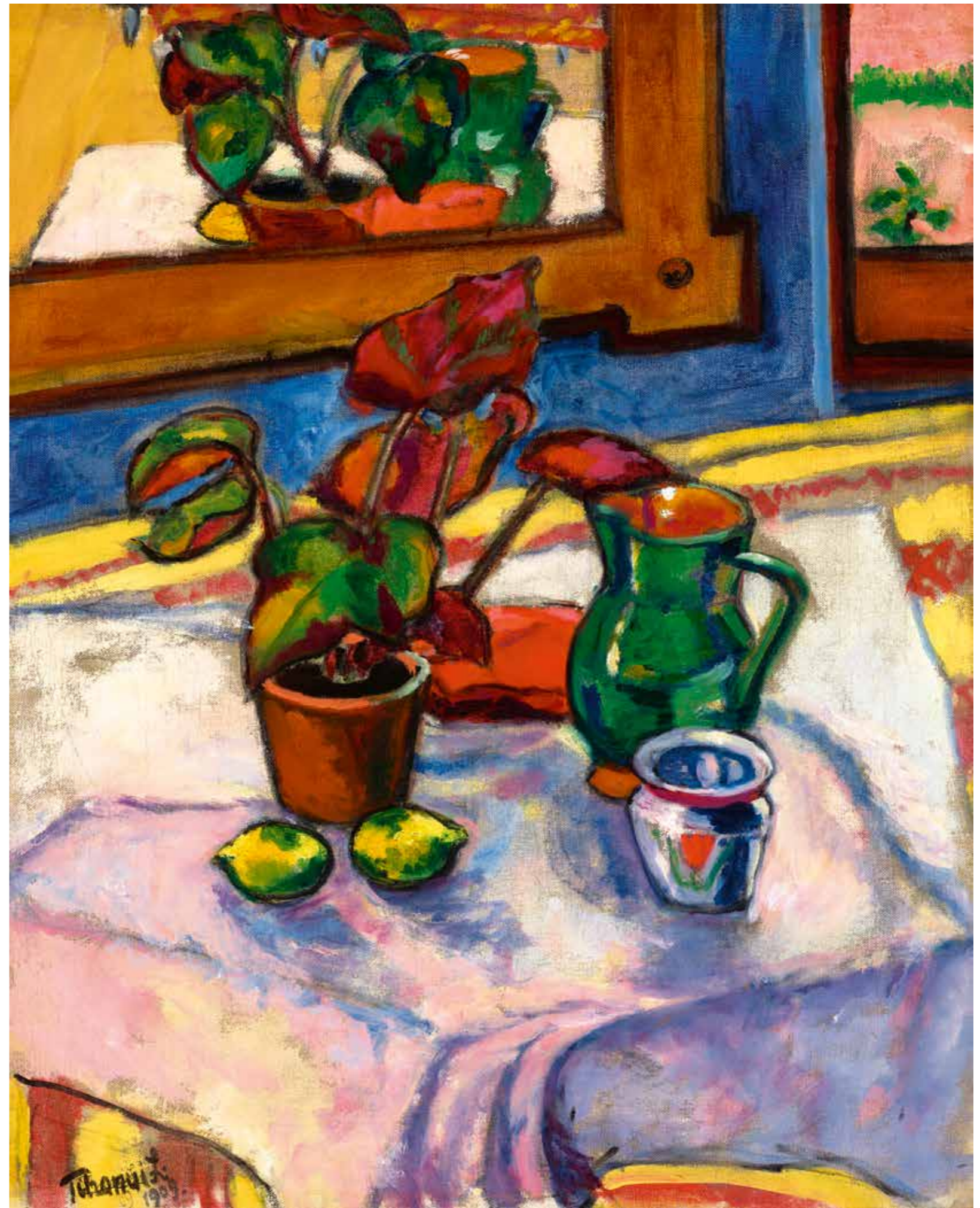
- A modern magyar festészet legszebb képei. Kieselbach Galéria, Budapest, 2003. november 21 – november 28.
- Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2006. március 21 – július 30.
- A Nyolcak. Centenárium kiállítás. Janus Pannonius Múzeum, Pécs, 2010. Kat. 392.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

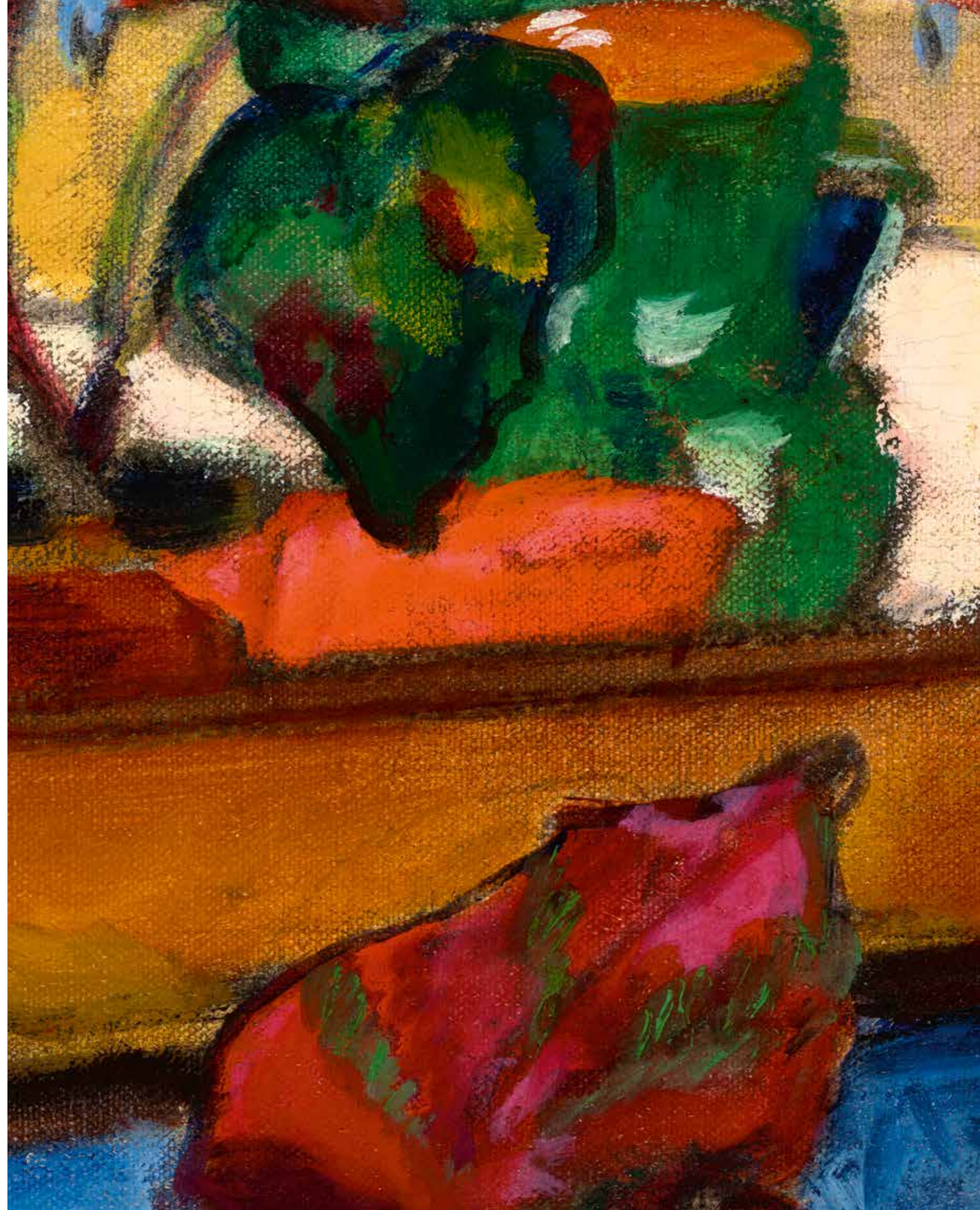
- Hungarian Modernism. The Kieselbach Collection. Budapest, 1996. 75.
- Új Művészet, 1998. szeptember 28.
- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. 455
- Modern Hungarian Painting 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. 455.
- Majoros Valéria Vanília: Tihanyi Lajos. A művész és művészete. Budapest, 2004. 12. kép.
- Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Katalógus. Szerk.: Passuth Krisztina, Szücs György. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2006. 176.
- Die Moderne in der Ungarischen Malerei 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Berlin, 2008. 455.
- A Nyolcak. Szerk.: Markója Csilla, Bardoly István. Kiállítási katalógus. Pécs, 2010. 403.
- The Eight. Szerk.: Markója Csilla, Bardoly István. Kiállítási katalógus. Pécs, 2010. 403.
- Passuth Krisztina: Tihanyi. Budapest, 2012. 53.
- Molnos Péter: Tihanyi Lajos: Pont St. Michel 1908. Budapest, 2016. 42.

Tihanyi Lajos: Pont St. Michel II, 1908, magántulajdon

Csupán néhányszor fordult elő az elmúlt másfél évszázadban, hogy a magyar festészet tökéletesen szinkronba került a legmodernebb nemzetközi irányzatokkal, s egy-egy műalkotás erejéig a világ legjelentősebb művészei mellé került. Rippl-Rónai József néhány alkotásán kívül ezek a kitüntetett „pillanatok” leginkább a magyar Vadak, a Budapest, Párizs és Nagybánya között ingázó magyar fauve festők nevéhez fűződnek. Közülük is kiemelkedik Tihanyi Lajos, akinek 1910 körül készült festményei a világ bármely jelentős múzeumában feltűnést keltenének. A közelmúltban letisztított, végre visszahajtás nélkül, eredeti méretében és tüzes színeivel felragyogó *Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal* hazai, sőt a nemzetközi festészet legnagyobbjával is állja a versenyt. Tihanyi 1909-es alkotása minden túlzás nélkül a magyar festészet egyik, ha nem a legszebb csendélete, amely a legnagyobb francia kortársak, Matisse és Derain művei mellé kívánkozik.

MATISSE MACKE TIHANYI

Henri Matisse: Kankalinok kék és rózsaszín terítőn, 1911, magántulajdon

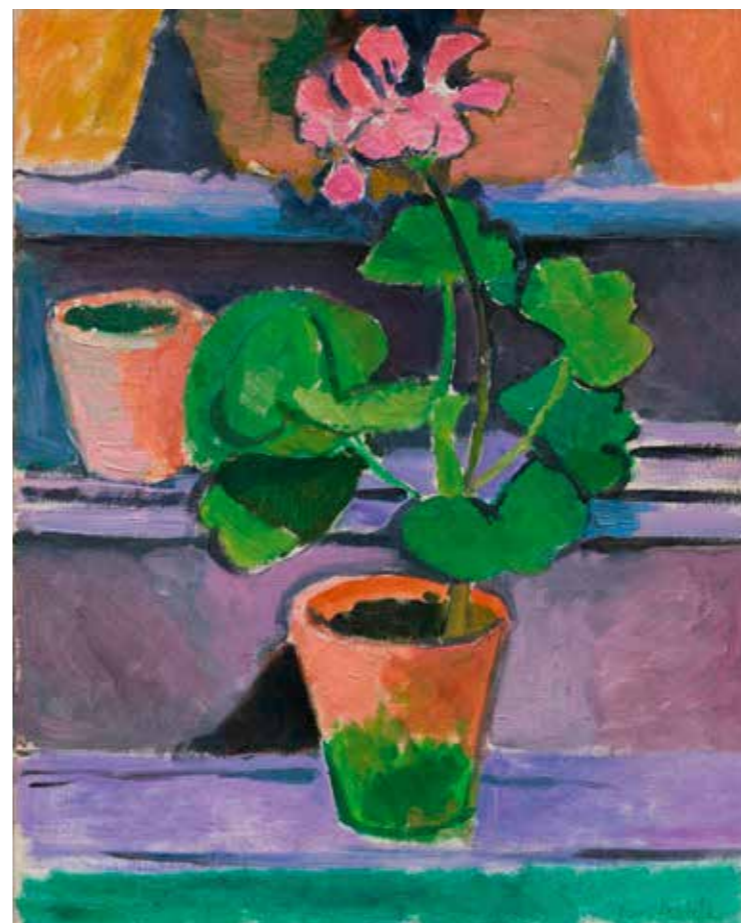
Henri Matisse: Csendélet gerániummal, 1906, Art Institute, Chicago

August Macke: Virágok ablak előtt, 1910, Städtische Galerie im Lenbachhaus, Munich

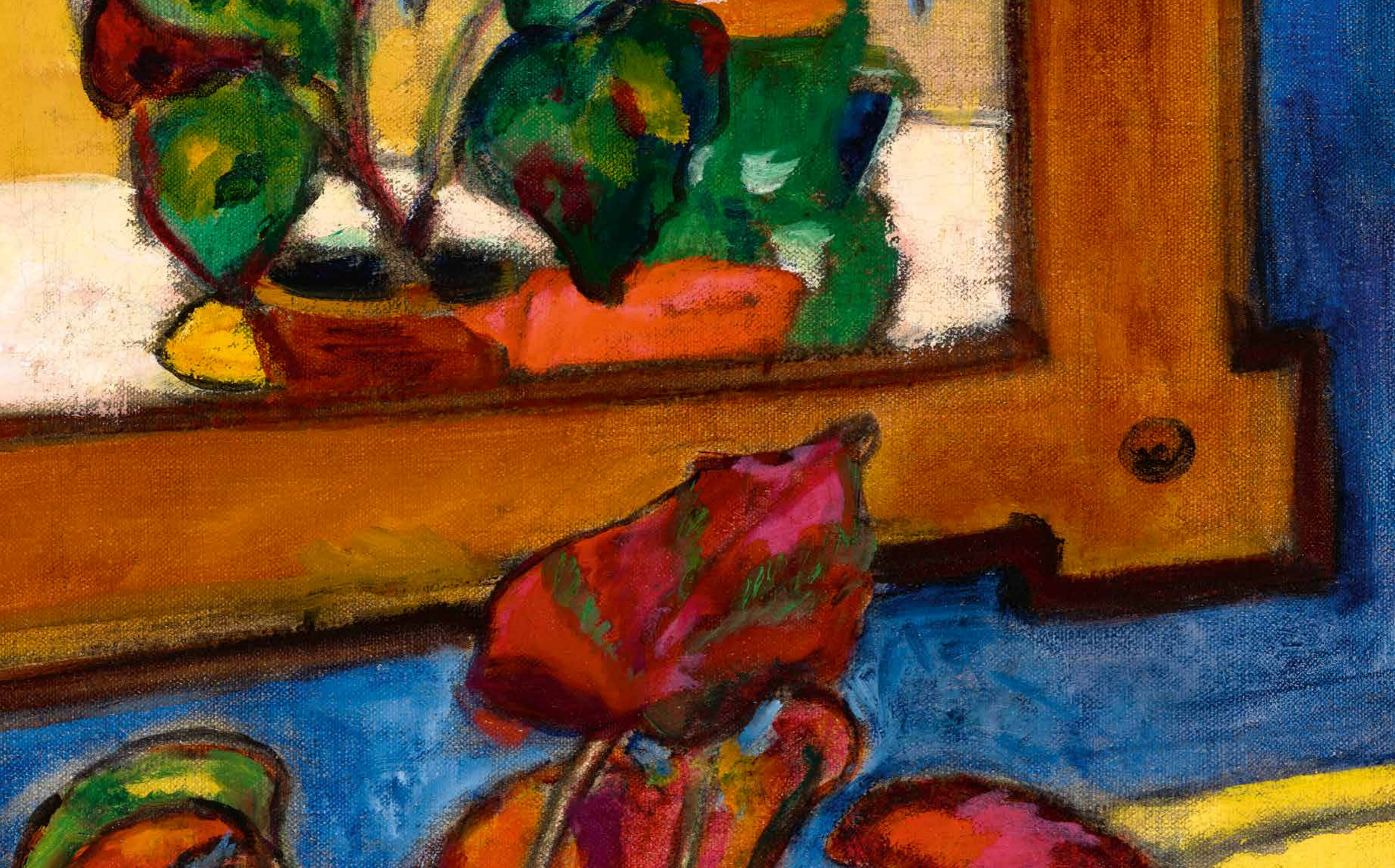
Henri Matisse: Csendélet cserepes virággal, 1910 körül, Harvard Art Museum, Cambridge

Henri Matisse: Muskátli csendélet, 1912, National Gallery of Art, Washington

Tihanyi Lajos: Csendélet cserepes virággal, kancsóval és citromokkal, 1909

47 | Pólya Tibor (Szolnok, 1886–1937, Szolnok)

Útnak indulás (Postakocsi)
On the Road (Mail Van)

70x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pólya Tibor

Kikiáltási ár: **360 000 Ft / 1 000 EUR**
Becsérték: **440 000 – 600 000 Ft**
Estimated price: **1 222 – 1 667 EUR**

48 | Kosztolányi Kann Gyula (Budapest, 1868–1946, Budapest)

Francia kisváros
Small Town in France

40x30,5 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kosztolányi

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **1 800 000 – 3 400 000 Ft**
Estimated price: **5 000 – 9 444EUR**

49 | Pólya Tibor (Szolnok, 1886–1937, Szolnok)

Parkrészlet, 1910
Park Detail, 1910

38x52 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pólya Tibor

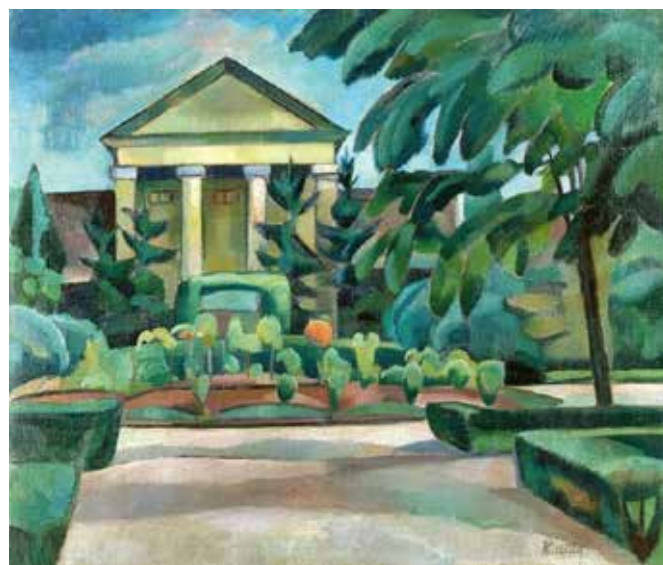
Kikiáltási ár: 3 400 000 Ft / 9 444 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 500 000 Ft
Estimated price: 11 111 – 18 556 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Csiszár Róbert Péter: Pólya Tibor. A Szolnoki Művésztelep mesterei. Damjanich János Múzeum, Szolnok, 2017, 9. kép
- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. 456.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Szerk.: Passuth Krisztina–Szücs György–Gosztonyi Ferenc, Magyar Nemzeti Galéria, 2006.
- Csiszár Róbert Péter: Pólya Tibor. A Szolnoki Művésztelep mesterei. Damjanich János Múzeum, Szolnok, 2017.

Kmetty János: Kecskemét, 1910, magántulajdon

Plányi Ervin: Virágkert Nagybányán (Bolgárkertészet Nagybányán), 1906, magántulajdon

EGY VIDÉKI KASTÉLY PARKJÁBAN

Sárgára festett, klasszicista timpanonnal és dór oszlopokkal díszített öreg kúra, zöldre mázolt nyílászárókkal, behúzott függönyökkel. A táblabíró világ lesúlylyedt valóságát őrző vidéki kastély változatlanul áll a történelem és az időjárás viharverésében. Körülötte léckerítés, vadul burjánzó aljnövényzet. A valódi változás a – a kép előterében – a kertben látható! Frissen felásott parcellák és növendékfák. A fehér kavicsos murvautak egy kis gyepszigetet vesznek körbe, amin sárga oszlopon barokk kőváza magasodik, a sétányt frissen ültetett fák szegélyezik, amikből egyszer majd lombos kastélypark válik. Ha a történelem megkímélte, ebből a több mint száz éves beültetésből ma már ősfás, vendégmarasztaló árnyas kert lett a klasszicista kúria előtt. Nem tudjuk pontosan, hol járunk, Pólya Tibor, a kompozíció készítője – remek társasági ember lévén – beutazta egész Magyarországot. (Szépséges lányát a fehérvárcsurgói kastély ura, Károlyi István vette feleségül.) Nem is az építészeti elemek a fontosak, hanem a ropogós plein air levegő frissessége, az impresszionisztikus napfűrdő ábrázolása, az ecsetkezelés váratlanul modern hangütése.

AZ ALFÖLDI FAUVE

A másfél évtizeddel ezelőtti legendás Magyar Vadak kiállítás irányította rá a figyelmet, hogy a frappáns karikatúráiról és népies életképeiről ismert Pólya Tibor milyen modern festőként indult. Legkiválóbb fauve műve, a Fésülködő akt műteremben (1910) keresetlen hétköznapiaságával és erőteljes kifejezőmódjával egy csapásra meggyőzte a művészettörténészeket, hogy a humoros grafikaiáiról ismert Pólyának helye van a magyar fauve panteonban. A kendőzetlenül nyers Fésülködő akt műteremben hullámán került elő a Lány korszóval című festmény is, amely arról tanúskodik, hogy Pólya nemcsak a Matisse-i színvárázlatot tanulta meg Párizsban, hanem a Gauguin-féle, egzotikumok iránti felfokozott érdeklődést is. Pólya mesteri módon fonta össze az alföldi szülővárosában és azon túl megismert magyar valóságot a modern francia stílustendenciákkal. Ahogyan ő emlékezett vissza a bohém párizsi időszakra: „ebbe az időszakba esett a franciáknak »neoirimpreszió« jelszó alatt megindult művészi harca, ami aztán ellenállhatatlan erővel Párizsba csalt és itt a legszélsőségeiből irányzat befolyása alá kerültem”. Ennek a „szélsőséges” avantgárd irányzatoknak a hatása tükröződik a most vizsgált kastélypark friss, modern ecsetkezelésében és koloritjában.

Pólya Tibor: Kertrészlet, 1910, magántulajdon

50 | Berény Róbert (Budapest, 1887–1953, Budapest)

Zebegényi kert Garden in Zebegény

60x50,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Berény

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 12 500 EUR
Becsérték: 5 500 000 - 7 500 000 Ft
Estimated price: 15 278 - 20 833 EUR

IRODALOM | LITERATURE

- Oltványi-Ártinger Imre: Berény Róbert. Magyar Művészet, 1936, 67–72.

Berény Róbert és Vass Elemér nyári sétán Zebegényben, 1930-as évek

ZEBEGÉNYI KÖR

Berény 1934-től bő egy évtizedet töltött Zebegényben. Részes volt annak a Szőnyi István körül formálódó zebegényi festőközösségnek, amely a Dunakanyar szépségét és a nyaralók idilli világát választotta a nyüzsgő, politikai szólamokkal súlyosított nagyvárosi élet helyett. Berény otthon bérelt Szőnyi házában a közelében, ahol nyugodtan dolgozhatott. Érett művészete a Gresham-körös alkotók konzervatív artiztikumot képviselő stílusvilágával rezgett együtt. Szőnyihez vagy Bernáthhoz hasonlóan számára is a nagybányai hagyományt az érzékeny foltfestészet irányába továbbfejlesztő új képépítési elvek váltak a meghatározóvá. De Berény a nyugodt elemekből felépített, széles látványok helyett a drámai erőt, az energiákat sűrítő komponálást preferálta. Merész ötlettől vezényelve az árnyékos fatörzseket helyezte az előtérbe; a faóriások mögött feltűnnek a napsütötte épületek, egy kis házikó és egy többemeletes épület. A világos és sötét tónusok ellentéte, az expresszív és a folt-szerű ecsetkezelés kettőssége és a szűk kivágásba sűrített dinamikus erővonalak adják meg a kép különös vizuális zamatát.

„ÍZIG-VÉRIG MŰVÉSZ”

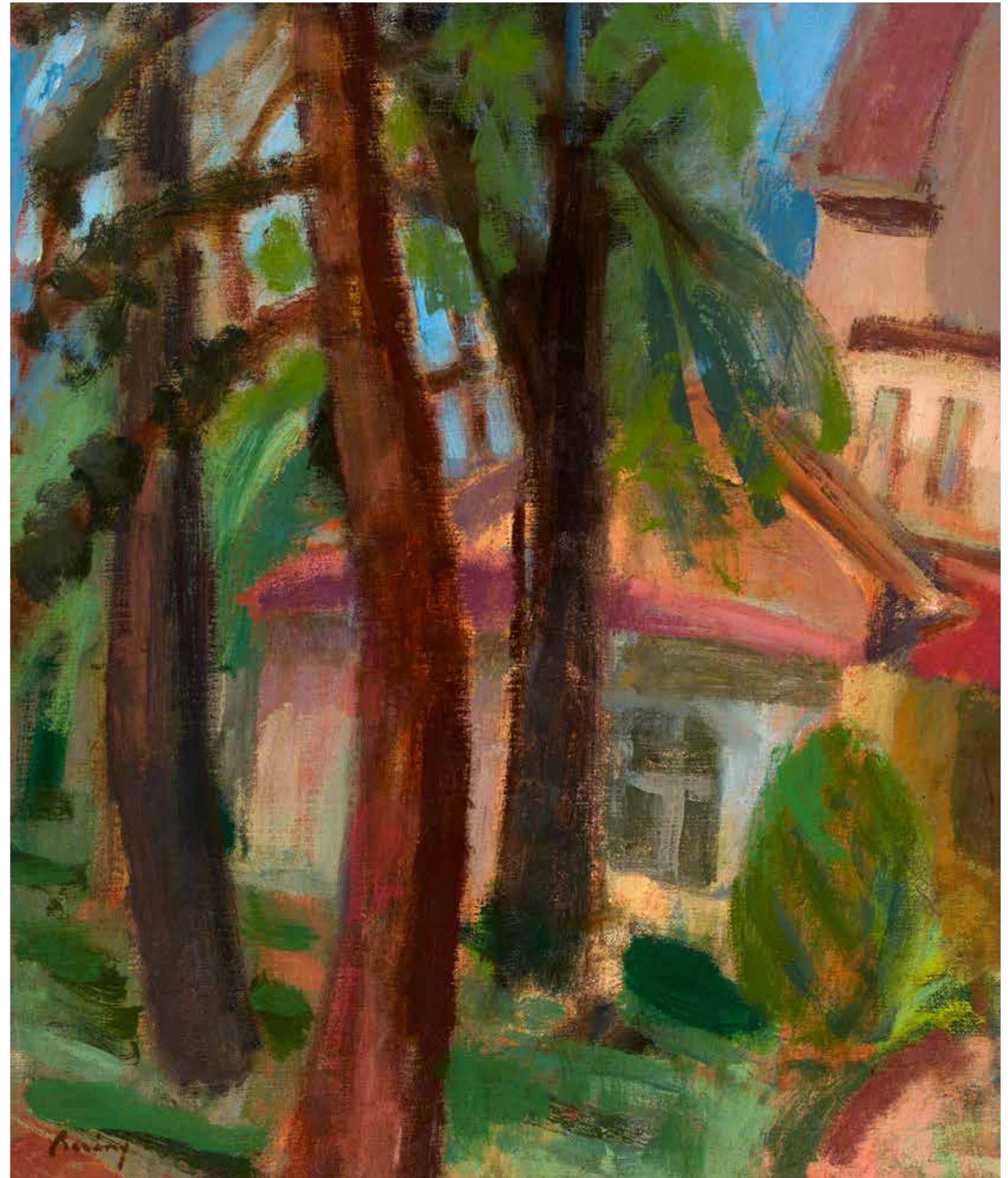
Berény nemcsak oltalomra talált Zebegényben, hanem a Gresham-kör tagjai között szellemi társakra. A kör hangadó műgyűjtője, Oltványi-Ártinger hosszasan elemezte festészetét 1937-es nagy tanulmányában: „Berény izig-vérig művész és századunk gyermeke. Senki sem vonhatja ki magát korunk vallási elárvultságának megrendítő következményei alól s így Berényben sem lehet meg a habozásnélküli, egyetemes koráramlattal alátámasztott, témában és festési módban egyaránt megállapodott biztonság. (...) Indokolatlannak látszó szünetek után hirtelen nekilendülés, – mintha festészetének új eredményeit nem állandó munkával, türelmes gyakorlással, hanem hosszabb tétlenséggel kellene kiművelnie. Ez a tétlenség nem spekulatív, nem is hitevesztett magafelejtekzés, hanem elmerülő s részben itélkező szemlélődés. A lélek kétségei oldódnak fel, a pallérozott izlésnek, a művészi tudatosságnak az érzéssel vívott párharca dől el benne, újabban mindig az érzés javára. Bizonyos azért, hogy Berény művészete megfontolt piktúra. Értelmesek a színei és gesztusai, értelmes az alakzatokkal való bánásmódja.”

Berény Róbert: Festő a fal előtt, 1945, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Czöbel Béla: Táj, 1930-as évek, magántulajdon

51 | Orbán Dezső (Győr, 1884–1986, Sydney)

Hommage á Cézanne
Hommage á Cézanne

38x45,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Orban

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 1 800 000 - 2 200 000 Ft
Estimated price: 5 000 - 6 111 EUR

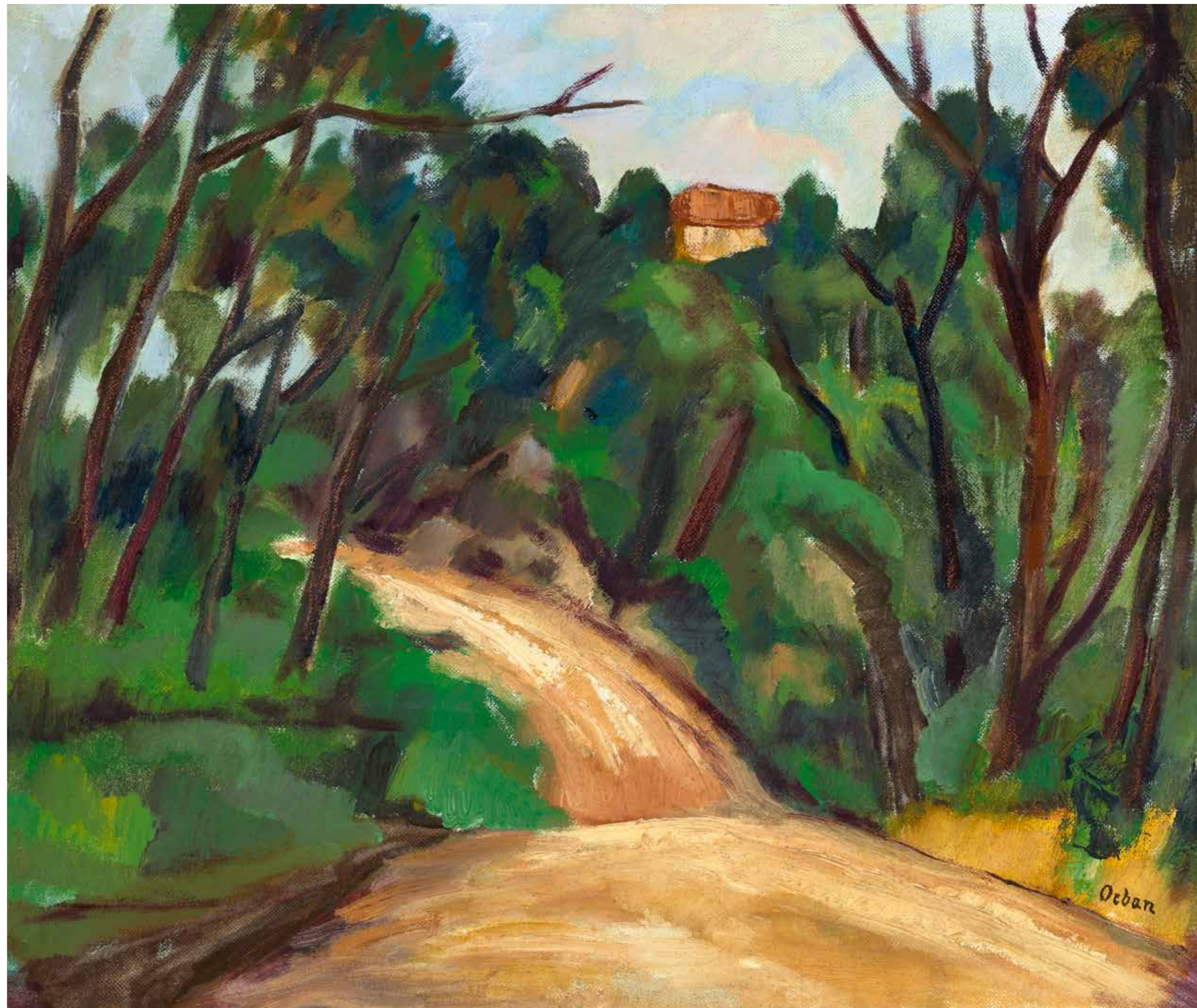
PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor ausztrál magángyűjteményben

Orbán Dezső: Asztali kompozíció, egykor ausztrál magángyűjteményben

Paul Cézanne: Kanyarodó út, 1881 körül, Museum of Fine Arts, Boston

52 | Balázs János (Alsókubin, 1905–1977, Salgótarján)

Fiatalkori emlékek
Youth Memories

44x44 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Balázs János

Kikiáltási ár: **380 000 Ft / 1556 EUR**
Becsérték: **700 000 - 900 000 Ft**
Estimated price: **1 945 - 2 500 EUR**

53 | Szinte Gábor (Budapest, 1928–2012, Budapest)

Játszó gyerekek
Playing Kids

40,5x110 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szinte

A FESTMÉNY ELADÁSÁBÓL BEFOLYÓ TELJES ÖSSZEGET AZ INDAHUSE EGYESÜLET KAPJA

Kikiáltási ár: **60 000 Ft / 167 EUR**

INDAHOUSE HUNGARY

ÖNKÉNTES MUNKÁVAL A BORSODBAN ÉLŐ GYEREKEK EGYENLŐ
ESÉLYEIÉRT

Az InDaHouse Hungary Egyesület önkéntesei borsodi falvakban élő, hátrányos helyzetű gyerekeknek tartanak egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozásokat. Céljuk, hogy a hozzájuk járó gyerekek önmegvalósító, felelős, a saját sorsukat irányító felnőttekké váljanak, akik a kapott támogatást be tudják építeni a gyermekeik nevelésébe.

54 | Román György (Budapest, 1903–1981, Budapest)

Birkózók, 1977
Wrestlers, 1977

68x82 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Román György
oeuvre-katalógus szám: 1977-2

Kikiáltási ár: **2 400 00 Ft / 6 667 EUR**
Becsérték: **3 000 000 - 6 000 000 Ft**
Estimated price: **8 333 - 16 667 EUR**

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

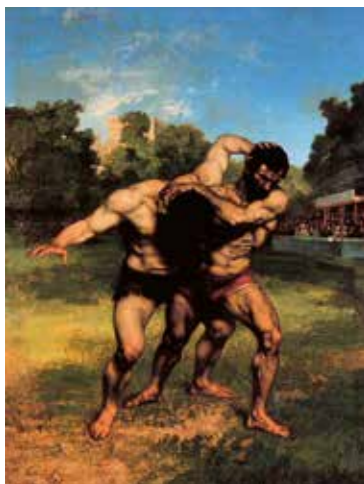
- 1988: Vígadó Galéria

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Kolozsváry Marianna: Román György. Pogart – Román György Alapítvány, Budapest, 2001, 254. oldal (színes), 311. oldal (fekete-fehér)

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Kolozsváry Marianna: Román György. Pogart – Román György Alapítvány, Budapest, 2001.

Gustave Courbet: Birkózók, 1853,
Szépművészeti Múzeum, Budapest

Birkózók I.e 3. század, Uffizi Galéria, Firenze

NAGY MAGÁNYOS

El Kazovszkijról köztudott, hogy két nagy kedvence volt a hazai festők közül, a két nagy magányos: Farkas István és Román György. Az öt legjelentősebb modern magyar festő körkérdésre jó pár művész válaszolt úgy Váradi Juliának két évtizeddel ezelőtt, hogy Román György benne van a legfontosabb élmezőnyben. Olyan alkotók álltak ki Román különleges festészete mellett, mint Roskó Gábor, Hecker Péter vagy Gábor Áron. Mivel a kortárs képzőművészet figyelmét irányító fókusz a nemzetközi konceptualizmus és a geometrikus absztrakció felé fordult, sokan nem értik a Román által képviselt, zabolátlan erejű, egzisztencialista mélységből feltörő, senkihez nem hasonlítható festőiséget. Pedig ő a hazai kánon ünnevelt ikonja, aki mellé a 20. század derekának legjobb gyűjtői álltak ki (például Kolozsváry Ernő). Ha nemzetközi példák kellenek megértéséhez, akkor – a naiv, elbeszélő, fekete festészet mai reneszánsza mellett – a Londoni Iskola olyan kulcsfontosságú alkotóit említhetjük, mint Francis Bacon, Lucian Freud vagy R. B. Kitaj.

RENDHAGYÓ SORS

Festő, szépiró, bokszoló. Román György a 20. századi festészet egyik legkülönösebb figurája, aki a kegyetlen őszinteség és az eredeti nézőpont frissességét hozta a kurzusok, ideológiák és a pénz szolgálatában kompromittálódott magyar művészetbe. Zsigeri különlegességének fizikai és lelki okai voltak: a csecsemő Román György agyhártyagyulladás miatt időszakosan félig lebénelült és örökre elveszítette hallását. Kétségbeesetten torzította maga köré az alig megismerhető világot; ahogy maga emlékezett vissza erre önéletrajzi regényében: „a siketnéma, az elvontabb fogalmakat nem ismerő gyerekek nehezen lehetnek igazi élményei, hiszen, némi túlzással csak azt értheti meg, ami megehető, megítható, kézzel markolható”. Kinkeserrel tanult meg mozogni és beszélni, de ettől még a magány kalodájában maradt, saját álomszerű képzeteivel, rezgő húrú hegedőjével, apja ijesztően mozgó nagy bajszával, a rendet hozó ólomkatonákkal és a panoptikumú látványosságokkal, amik megtanították arra, hogy szembezálljon a rémséges Gonosszal.

Keserű Ilona: Homorú térség, 2009, magántulajdon

KALANDOS ÉLET

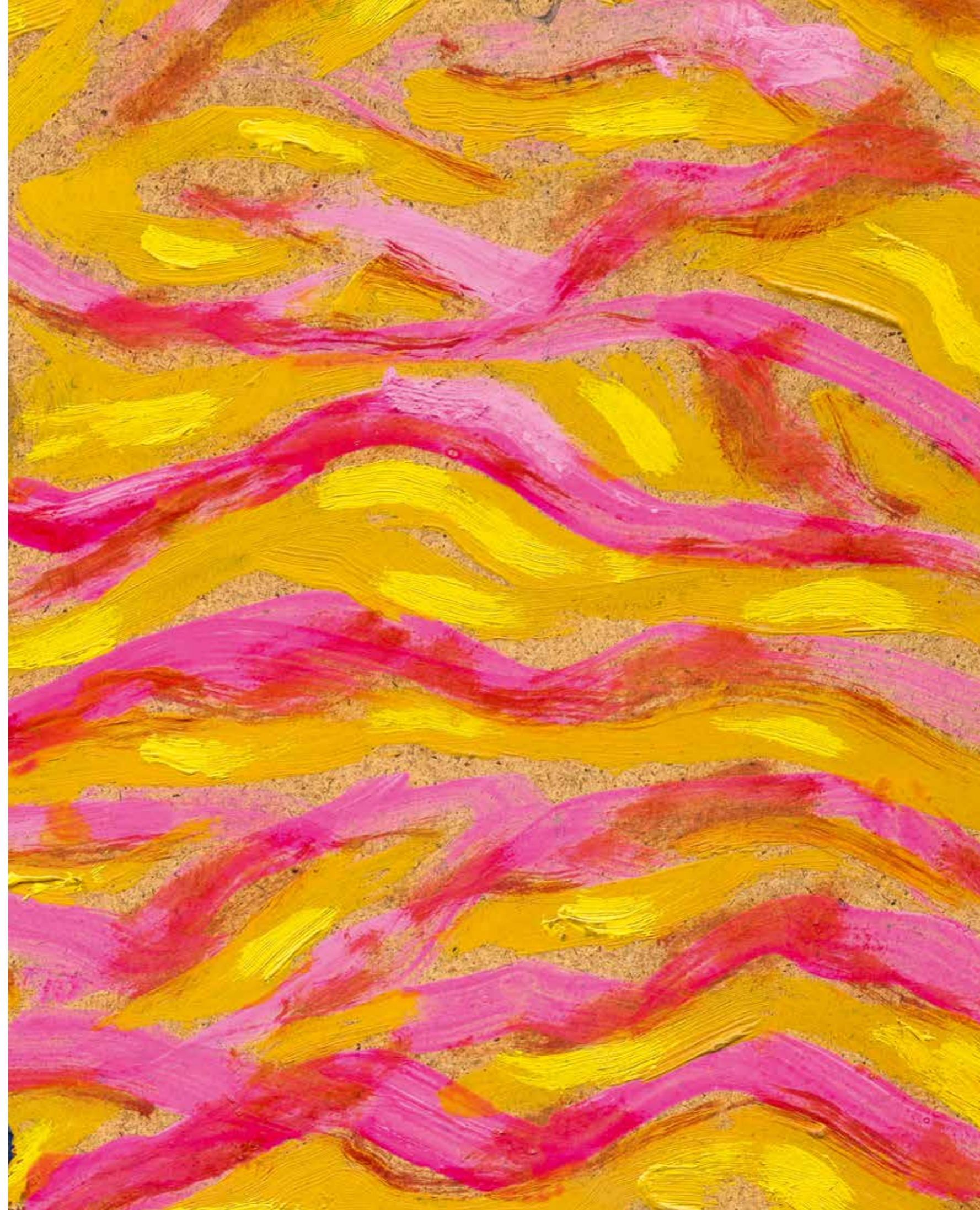
A betegségek dacára a kis Román Györgyöt szerető család vette körbe, anyja megtanította beszélni, fiatalon rákapott a testedzésre és elmerült a betűk csodálatos világában. Kifejező íráskészségének köszönhetően tudjuk visszafejteni csodálatos művészi motívumvilágát, fennmaradt szövegein keresztül. Életrajzát nézve igazi népmesei figurává vált, akivel Rejtő Jenő-i kalandok sora esett meg. Nemcsak a festők által kedvelt városokban járt, Bécsben vagy Párizsban, hanem ellátogatott az Egyesült Államokba és beutazta Ázsiát is. Berlinben hivatalos ökölvívóként lépett fel, Sanghajban csokoládégyártásba fogott, Budapesten kalandregényeket írt – bár egyiket sem követte nagy siker. Rajongott a gésákért, sűrűn látogatta a távol-keleti mulatókat, de közben képzőművészként is tevékenykedett. Zsidó származása miatt behívták munkaszolgálatra, de a bujkálást választotta, és bár túlélte a vészkorokat, családja egy része odaveszett a Holokausztba. A 60-as, 70-es években végül festőként boldogulhatott, így tett szert viszonylagos ismertségre a kor értelmiségi műértőinek és gyűjtőinek körében.

SAJÁT STÍLUS

Bár Román nyelvezetét – belülről fakadó őszintesége és elbeszélő modora miatt – leginkább a naiv festéssel lehet rokonítani, komoly akadémikus képzésben részesült. Pesti kereskedőcsalád fiaként közeli kapcsolatot ápolt a művészvilággal: nagybátyja volt a neves műkritikus, Elek Artúr, keresztapja pedig a népi irodalom híressége, Móricz Zsigmond. Román a 20-as években járt a főiskolára, ahol ugyan elsajátította az akadémikus tudást, de soha nem érezte magáénak. Eredendően natív kifejezőmódja a gyerekkorából örökölt képzetek és álmok megörökítésének vágyából fakadt. „Igaz – írta egyik 40-es évekbeli képeről –, hogy a festési előadásmód eléggé primitívre sikerült, de ... a gyermekkor szemléletet, az akkori élmények hangulatát csak az azoknak megfelelő, gyermekes stílussal lehet érzékeltetni”. Majd négy évtizedig alkotott a gyermekrajyszerű, naiv, minden részletet kitöltő, sajátos stílusában, majd a 60-as évektől kibomló második korszakában expresszívabbá vált, a kompozíciói pedig szellősebbé, tagoltabbá.

BELSŐ KÜZDELEM

Gyermekkorai képzelgésai élete végéig elkísérték, de nemcsak azokból táplálkozott, hanem az álmok birodalmából is. Kései kompozíciói gyakran követik a tudatalatti éjszakai útjait, ahogy feljegyezte, ezekből építkezett vizuális művészet: „alvásomból felébredvén, nem késlekedtem őket [az álmokat] pár vonással azon nyomban papírra vetni”. Ezekből a vázlatokból születtek meg később nagy festményei, amiket farost lemezre felhordott, már-már dombormű vastagságú expresszív olajfestékből épített fel. A most vizsgált képén is ezt láthatjuk: a rózsaszínek és narancsok – Keserű Ilonától is ismert vad színpáros! – között szőnyegszerűen hullámzik a háttér egynemű felülete, amin egymásba kapaszkodva, egymást fojtogatva viaskodik két figura. Mitikus küzdelem két lecsupaszított ember-allegória között, akik között már nincs Jó és Gonosz, csak a pusztá harc a túlélésért, ami végső soron az élet célja, ahogy maga is megfogalmazta: „ha a küzdelem alanyát, a küzdelmet kiváltó okot elvesztjük, akkor az élet lényegét is elvesztettük”.

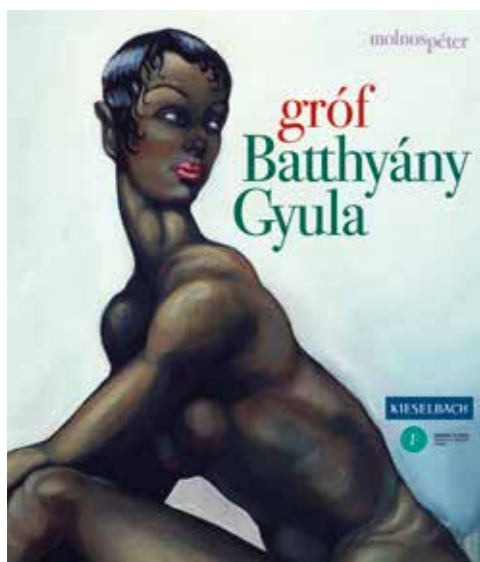
55 | **Batthyány Gyula** (Ikervár, 1887–1959, Budapest)

Matrózok, 1930-as évek
Sailors, 1930's

59x74 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Batthyány

Kikiáltási ár: 14 000 000 Ft / 38 889 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated price: 55 556 – 83 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor külföldi magángyűjteményben

Molnos Péter: Gróf Batthyány Gyula - Képek egy eltűnt világból. 2015, Budapest - Győr című könyv borítója

Részlet Jean Paul Gautier Le Male parfümjéhez készített reklámfilmről

56 | Gyarmathy Tihamér (Pécs, 1915–2005, Budapest)

Kompozíció, 1964
Composition, 1964

60x80 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Gyarmathy T. 964

Kikiáltási ár: **1 500 000 Ft / 4 167 EUR**
Becsérték: **2 600 000 – 3 800 000 Ft**
Estimated price: **7 222 – 10 556 EUR**

Ország Lili: Kompozíció, magántulajdon

57 | Hencze Tamás (Szekszárd, 1938–2018, Budapest)

Vertikális fény, 2005
Vertical Light, 2005

120x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Hencze 2007

Kikiáltási ár: **950 000 Ft / 2 639 EUR**
Becsérték: **1 400 000 – 2 400 000 Ft**
Estimated price: **3 889 – 6 667 EUR**

58 | Bornemisza László (Tiszadada, 1910–1995, Budapest)

Meseváros, 1976
Fairytale Town, 1976

7x22 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Bornemisza 976

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 722 EUR
Becsérték: 300 000 – 500 000 Ft
Estimated price: 833 – 1 389 EUR

59 | Ósi László (Budapest, 1947-)

Legenda (Éljen a király), 2020
Legend (Long Live the King), 2020

60x90 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra középen | Signed centre right: Ósi 2020

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 1 945 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 600 000 Ft
Estimated price: 2 778 – 4 444 EUR

60 | Félegyházi László (Szatmárnémeti, 1907–1986, Debrecen)

Madárdal, 1930
Birdsong, 1930

80x60,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra fent | Signed upper left: 930

Kikiáltási ár: 5 500 000 Ft / 15 278 EUR
Becsérték: 6 500 000 - 9 500 000 Ft
Estimated price: 18 056 - 26 389 EUR

Ferenczy Károly: Madárdal, 1893,
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Gyermekkorát Szegeden töltötte, korán jelentkező tehetségét középiskolai évei alatt a Nyilassy Sándor által vezetett stúdiókon gyakorolta. 1924-ben felvették a budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol Glatz Oszkár növendéke volt. 1930-as évektől kezdve aktívan részt vett a debreceni művészeti életben, tagja volt az Ady Társaság képzőművészeti osztályának, belépett az Új Művészek Egyesületébe, valamint KUT tag volt. Képei rendszeresen megjelentek a Műcsarnok, a Tamás Galéria és az Ernst Múzeum tárlatain. 1937-42 között minden nyarát Felsőbányán, illetve Nagybányán töltötte. Mint induló festőre legnagyobb hatással Ferenczy Károly volt, annak nagyvonalú, abszolút festőisége, s ezen belül a természet tisztelőben tartása. Több kritikusa szerint ezen alkotói korszaka volt a legemélyültebb.

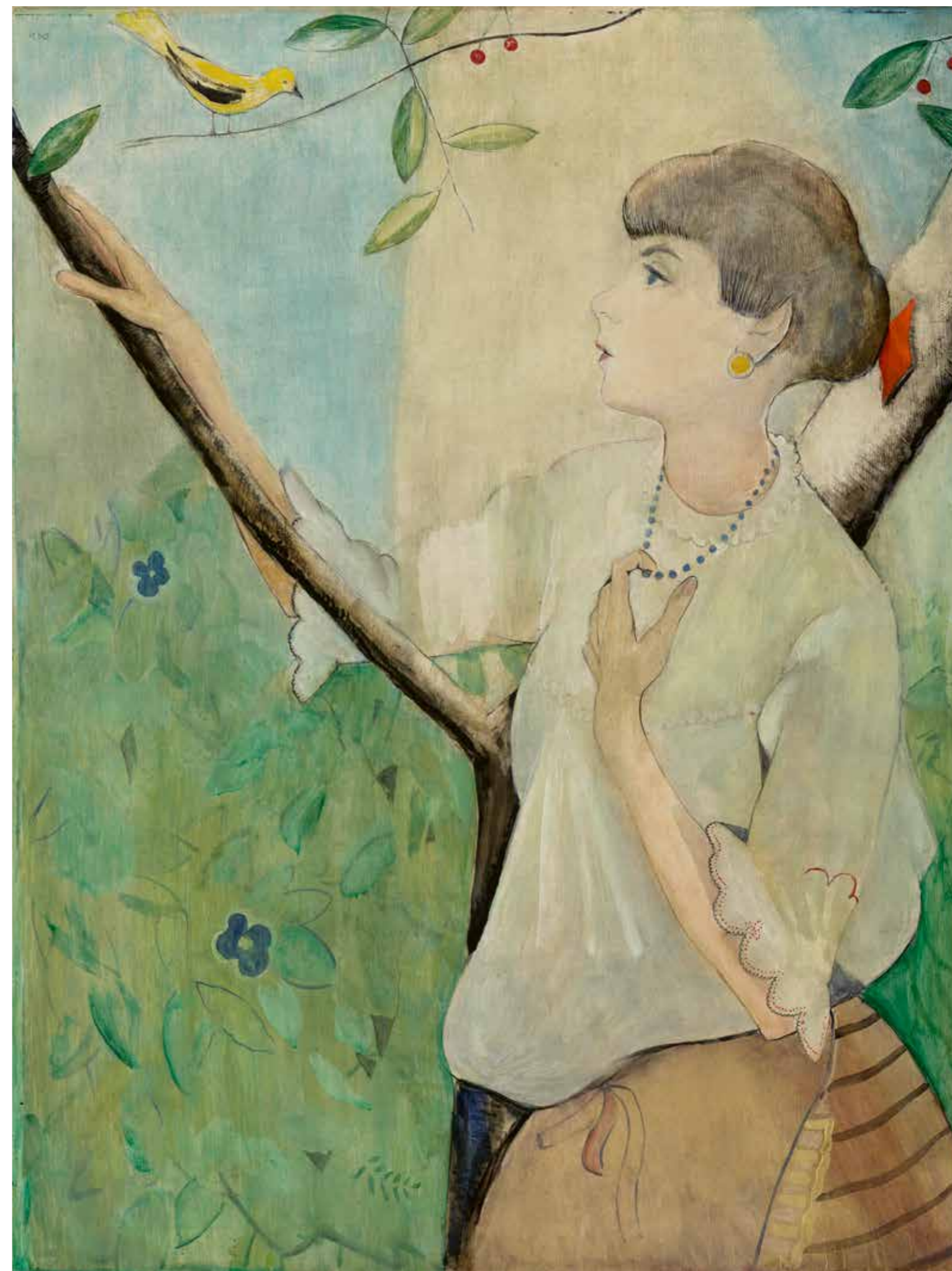
Léonard Tsuguharu Foujita: A citromszedők,
magántulajdon

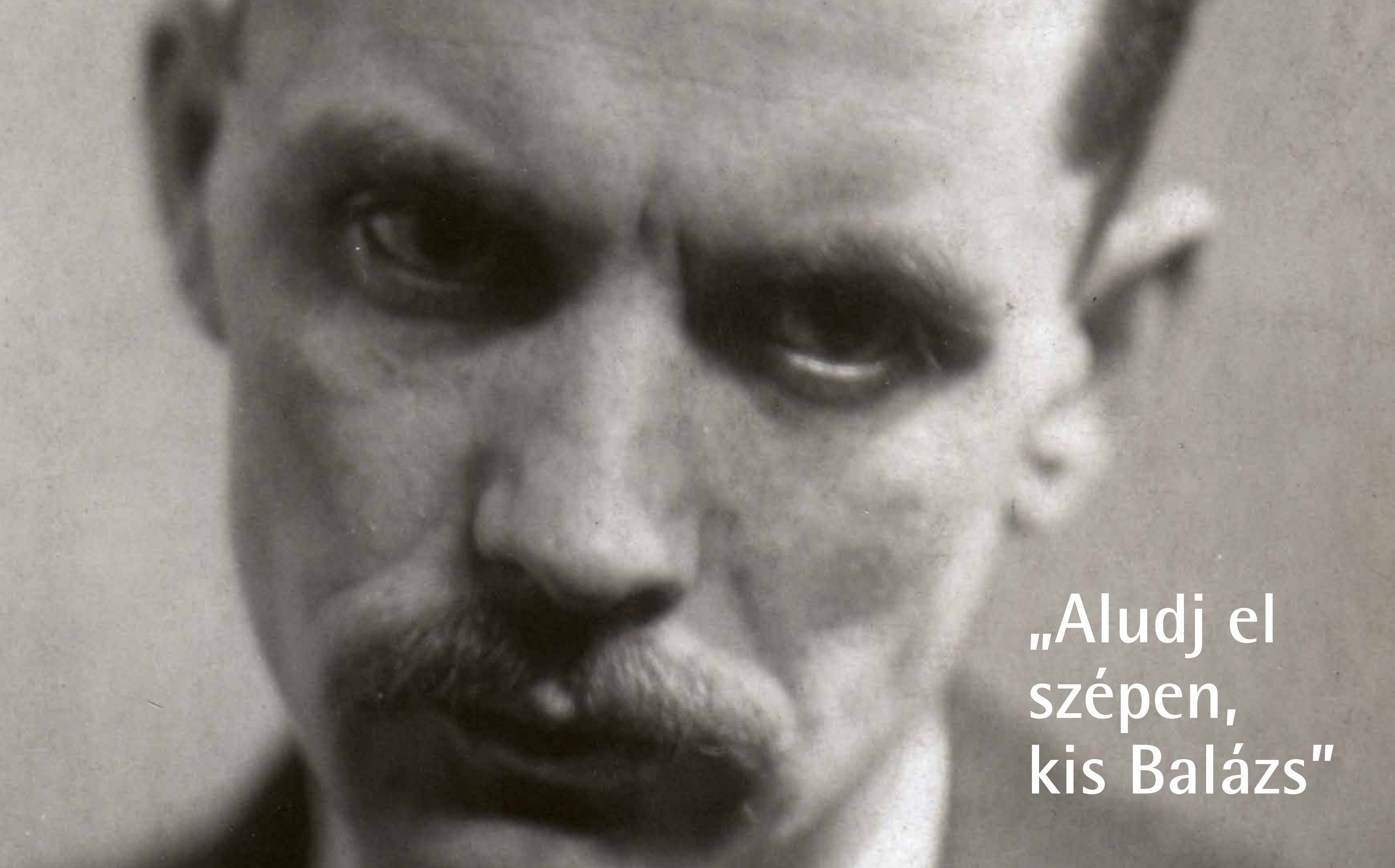

Félegyházi László: Utazás, 1933, magántulajdon

Léonard Tsuguharu Foujita: Fiatal lány tükörrel,
1935, magántulajdon

„Aludj el
szépen,
kis Balázs”

JÓZSEF ATTILA – ALTATÓ – „KIS BALÁZS” – 20. SZÁZAD

AZ ÁGY, AMELYBEN ÁLOMRA HAJTOTTA FEJÉT
A „KIS BALÁZS”

Tárgyak, szavak, emberek József Attila
legismertebb verse körül

József Attila
Altató

Lehunnya kék szemét az ég,
lehunnya sok szemét a ház,
dunna alatt alszik a rét –
aludj el szépen, kis Balázs.

Lábára lehajtja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
velealszik a zümmögés –
aludj el szépen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
– s míg szendereg a robogás –
álmában csönget egy picit –
aludj el szépen, kis Balázs.

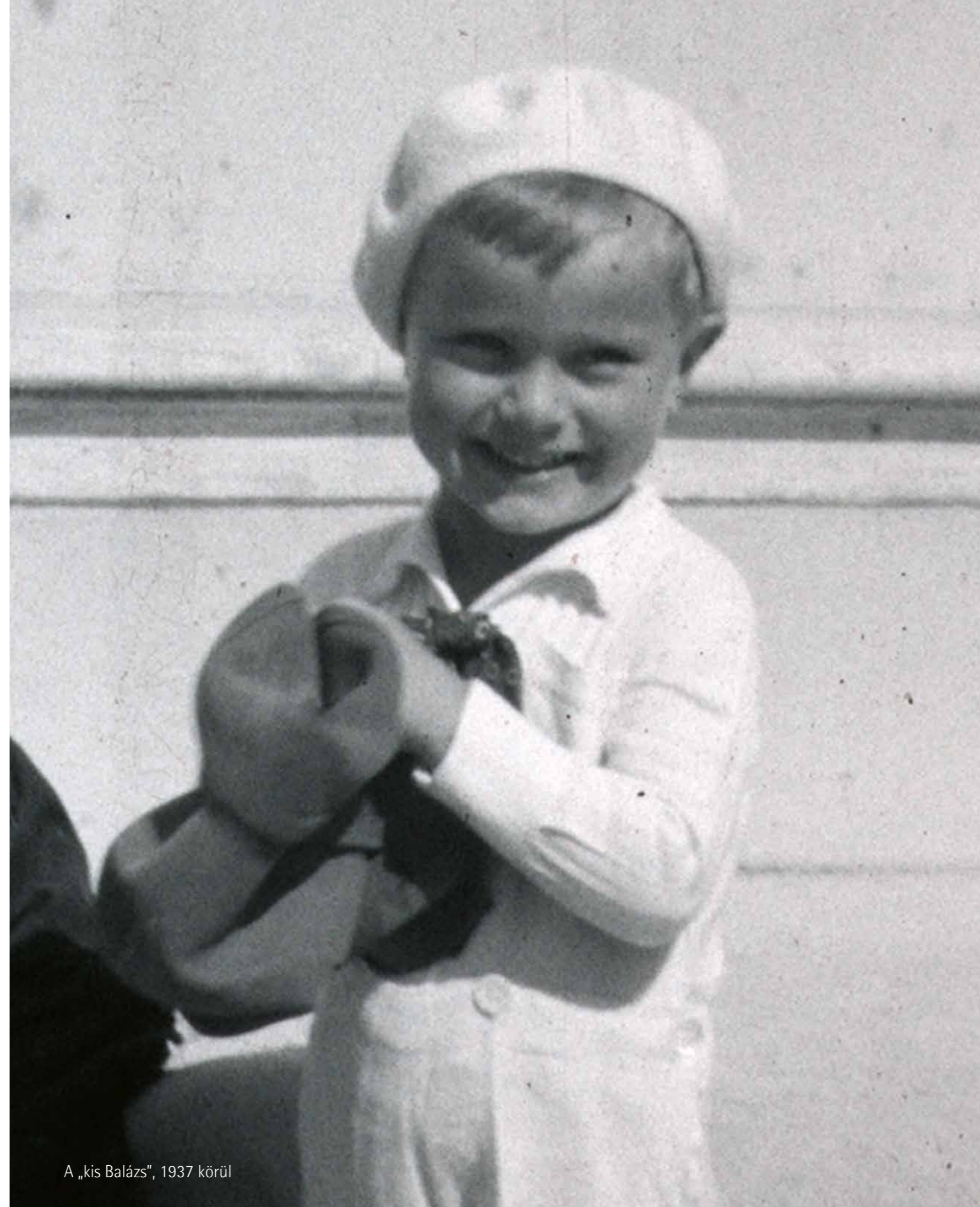
Alszik a széken a kabát,
szunnyadozik a szakadás,
máma már nem hasad tovább –
aludj el szépen, kis Balázs.

Szundít a lapda, meg a sip,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik –
aludj el szépen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyd le kis szemed, –
aludj el szépen, kis Balázs.

Tüzoltó leszel s katona!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka. –
Aludj el szépen, kis Balázs.

1935. február 2.

A „kis Balázs”, 1937 körül

Részlet Ottó Ferenc fotóalbumából, József Attila fényképeivel
Szemben: Gellér Balázs (a „kis Balázs”), 1937 körül

Lehunnya két remét az ég,
lehunnya sok remét a ház,
dunna alatt alrik a rét -
aludj el népen, kis Balázs.

Lábára tehatja fejét,
alrik a bogár, a darázs,
velalrik a tünnözés -
aludj el népen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
^{a míg sendereg a}
~~alrik a kábel~~ robozás -
álmában csörget egy picit -
aludj el népen, kis Balázs.

Alrik a síken a kabát,
szunyadorik a szakadás,
máma már nem hasad tovább -
aludj el népen, kis Balázs.

Trendit a lapda, meg a röp,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik -
aludj el népen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
lehel, csak humpd le kis reméd, -
aludj el népen, kis Balázs.

Türeltő lehel, katona!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalrik anyuka, -
Aludj el népen, kis Balázs.

Bp. 1935. ~~1935~~ febr. 2.

Ottó Ferencnek, szeretettel.

Jinnet ~~1935~~

Altató-dal refréneje:

Ottó Ferenc

A „kis Balázs” otthona Gödöllőn

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

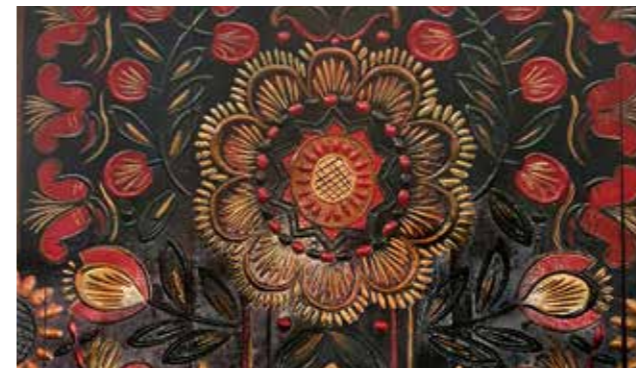
- Gödöllő története 2. 1867-1945. 2. Szerk.: Farkas József, Gödöllő, 2013
- A Gödöllői Művésztelep 1901-1920.
Szerk.: Gallér Katalin – G. Merva Mária – Őriné Nagy Cecília, Gödöllő, 2003
- Tamási Gábor: Gödöllő szubjektív. Vítolla, é.n.

ŐSI SZIMBÓLUMOK

„Minden fajnak megvannak ezek a nagy ősi szimbólumai, melyek ő vele keletkeztek és nőttek fel. Ha ezeket elveszti, úgy ezzel együtt létének gyökereit vágja el” – írta Körösfői-Kriesch Aladár, a népies szecessziót képviselő Gödöllői Művésztelep alapítója. Gödöllőn olyan termékeny szellemi légkör formálódott a századelőn, ahol megszülethettek olyan különös kultúrtörténeti együttállások is, mint a Gellér család háza. Ebben a házban cseperedett fel József Attila Altató című versének főhőse, „kis Balázs”, azaz Gellér Balázs. Körülötte magyaros népi motívumkincsből táplálkozó bútorok, fejét faragott ágyban hajtottá álomra minden nap, a kertben kopjafán ülő Turul-szobor, a falon Boromisza Tibor-képek, valamint Tallós Móric templomfestő alkotása, amin a három királyok imádása magyaros paraszti átiratban jelenik meg. A ház ura, Gellér Károly, az Athenaeum nyomda egyik műszaki vezetője, jó viszont ápolt a Gödöllői Művésztelep tagjaival (Nagy Sándor mecénás barátjaiként tisztelte), és az onnan fakadó gondolatosság nyomán alakította ki otthonát. Olyan különös kincse ez a magyar kultúrtörténetnek, ami nyom nélkül veszne el a 20. századi modernitás tengerében, ha – utolsó pillanatban – nem sietünk megmentésére.

MAGYAR CSALÁDI OTTHON

Gellér Károlyné 1946 májusában tartott egy előadást Gödöllőn A magyar családi otthon címmel. Szerencsére fogalmazványja fennmaradt a hagyatékban, így első kézből értesülünk arról, hogy férjével friss házasként miként gondolkodtak a megfelelő lakásdíszítésen. Kényelmetlenül érezték magukat bolti bútorok között, miközben gyermekkoruk öreg almáriumiáról, ládáiról és terítőiről álmodoztak. A nemzeti tragédiáktól vészterhes időszakban a népművészethez nyúltak vissza, hiszen – ahogy vallották – „a magyar öntudatot és összetartozás érzését a magyar nép gyökeréről fakadó népművészet tartotta ébren” váltságos időkben. Lelki szemeik előtt az 1848-49-es szabadságharc utáni, népdalokat felfedező költők, Petőfi és Arany lebegtek, illetve ugyanennek modern zenei analógiája, az ahogyan Kodály és Bartók „magyarságtudatra nevelik az ifjúságot” az „ősi magyar zene” segítségével. Hasonló szellemben tervezték meg – „kis Balázs” számára – a gyerekszobát. „Megállapítottuk, hogy olyan szép lenne egy kis magyar gyerekszoba. Meg is csináltattuk, de az asztalosok rémületére nem úgy, ahogy a lakberendezési vásárokon látni lehet, hanem úgy, ahogy mi azt elképzeltük. Ez nem vált hátrányára, mert nagyon tetszett és nagyon szerettük. Ezeknek a dolgoknak tanulmányozása közben találkoztunk olyan művészekkel, akik ugyancsak ezt a problémát próbálták megoldani, festészetben, szobrászatban, építészetben és az otthon berendezésében.”

ÉGI AJTÓ

A gazdagon faragott ágyat Sztelek Dénes (1893-1959), Gödöllőn dolgozó népi fafaragó készítette. Sztelek egy erdész egyszerű fia volt, aki asztalos munkákat is végzett, népi iparművészként tartották számon, megkapta a népművészet mestere címet is. 1922-től kezdve készített magyaros bútorokat, a régi palóc pásztorművészet hagyományait továbbfejlesztve. Egyik legszebb munkájának az 1930-as évekbeli gödöllői Gellér ház belső faelemeinek megmunkálását tartják. Az ajtóktól kezdve, a heverőkön, székeken és asztalokon át, egészen a tékáig és a függönyrúdig népies faragványok díszítették a családi házat. Sztelek „kis Balázs” ágyát vésett virágmustrákkal és kopjafákat idéző elemekkel dekorálta. Az ágytámlán képszerű fríz látható: egy lóáldozat. Körben turanista ízű, ősmagyar harcosok, amint a paripát vezetik a sámán által megrakott máglyához. A lóáldozat a „turáni”, illetve ural-altaji népek ősi hiedelemvilágához kötődött, de ismert volt egész Euráziában, az ókori Indiától a szláv törzsekig; Anonymus szerint a honfoglaló ősmagyaroknál elterjedt pogány („more paganism”) szertartás volt. A sámánhittel és a nomád életvitellel összefüggő fehér táltoslovak feláldozása nagy eseményekhez (születés, halál, házasság stb.) kötődő kultikus ünnep volt. „Kis Balázs” ágyán mint az ősmagyar hitvilág égiek felé nyíló metaforikus ajtaja jelenik meg, az új jövevény előtt tisztelgő áldozati szertartásként.

Ottó Ferenc zeneszerző az 1930-as években József Attilának több versét — így például a Favágó-t is — megzenésítette. E munka során közeli barátságba került a költővel. — Ottó Ferenc most az Irodalomtörténeti Intézet megbízásából könyvet ír József Attila emlékeiből. A készülő könyvből közöljük az alábbi részletet, az Altató történetét.

Aludj el kis Balázs

JÓZSEF ATTILA KARÁCSONYI AJÁNDÉKA

József Attilát 1931-ben ismertem meg Pesten a Bucsinzsky-kávéházban. Egy diáktársam a menza-asztalon fejejtette a költő Nem én kiáltok... című verseskötetét. Ebédvárás közben csak úgy unalmamban beleolvastam. Rögtön elhatároztam, hogy felkeresem József Attilát. Fialtal, korombeli költő verseit szerettem volna megzenésíteni. Így jutottam el hozzá kérdezősködés útján a kávéházba.

József Attila, aki Szántó Judit és Nagy Lajos társaságában ült egy sarokban, szívesen fogadott. A halkszavú, sovány, bajszos költő egyszerű modorával és diákosan szeretetteljes mosolyával igen rokon-szenves volt.

Nemsokára meghívott a Korongutcai lakásába. Ott olvasott fel nekem először a verseiből, s ott tárgyaltunk a kiválasztott versek megzenésítéséről.

1934-ben a költő Lassan, tűnődve... című versére szerzett dallammal általam pályadíjat nyertem. Nagy volt mind a kettőnk öröme. József Attilától ez alkalommal gratuláló levelet kaptam.

Egymás után zenésítettem meg verseit — a Regős Ének, Füst, Favágó, Lassan, tűnődve, Áldlak szóval, vigalommal, Kukoricaföld, Száradok, törődöm — dalokat és kórusokat írtam rájuk. Barátságunk elmélyült. Családunkat is megismerte. Irodalmat és művészetet kedvelő

sógorommal Gellér Károllyal és Gizike húgommal, aki a modern magyar lírát is jól ismerte, József Attila sokat beszélgetett. Így történt azután, hogy húgom Balázs fiának születésekor — 1934 őszén — azzal a kéressel fordultam a költőhöz, hogy írjon számomra egy bölcsődalt Balázs unokaöcsém nevére, amelyet azután megzenésítenék. József Attila meg-

ígérte, hogy „rímeket szerez” Balázs nevére. A megzenésítendő bölcsődalt karácsonyi ajándékkul szántuk Gizike húgomnak és a kis Balásznak.

A vers azonban igen lassan készült s végső formájában már csak karácsony után kaptam meg. A költő nagy gonddal csiszolgatta. Először öt szakaszosnak szánta a verset. Ennek az ötszakaszos változatnak is

József Attila: "Altató" Zeneje: Ottó Ferenc

Allargato

Lehunnya két szemét az ég, lehunnya sok

Foco meno

Szemét a ház, dunna alatt alszik a rét

Tranquillo

Aludj el szépen kis Balázs

fennmaradt a kézírata. Végre elkészült a hét szakaszra bővült Altató. Ezt a végső tisztázatot csak 1935. február 5-én adta át József Attila a Nyugati pályaudvarral szemben levő — ma már nem létező — Ilkovic vendéglőben.

A költő nemcsak egyszerűen ideadta az itt-ott tintával és ceruzával javított kéziratot, hanem szokása szerint, fel is olvasta, és kedves mosolyával magyarázatokat is fűzött hozzá.

Azt mondta, hogy nézzem csak az alvással kapcsolatos mennyi szót összehozott a versben: lehunnya szemét, álmodik, szendereg, aluszik, szundit, szunnyadozik, alszik... Az utolsóelőtti szakasz közben megállt egy kicsit és halkán így szólt:

— Most pedig jósol neki az anyja... óriás leszel... csak hunyj le kis szemed — és tovább mondta a verset:

Tűzoltó leszel s katoná!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka
Aludj el szépen, kis Balázs.

Igaz örömmel vettem át a verset és megöleltük egymást. Siettem haza, hogy megmutassam Gizike húgomnak a nagyszerű ajándékot. Együtt olvastuk aztán a verset, ismételtük sorait az éppen alvó kis Balázs bölcsője fölött. A verset lemásoltuk. A költő kéziratát külön tékába tettük s úgy őriztük ma is. Családunk féltett tulajdona maradt.

Nemsokára hozzáálltam a vers megzenésítéséhez. Könnyen ment, ihlettek a sorok. Hamarosan elkészültem vele.

Egyetlen egyszer még eljártshattam a költőnek.

Otthon, nálunk a családban, Balázs első születésnapján volt a bemutatás.

Az Altató nyilvános előadására csak 1938. február 20-án került sor a Zeneakadémián. A költő ekkor már halott volt. A dobogón Hont Erzszi művésznő „jósol” — óriás leszel...

OTTO FERENC

Egy régi albumból: a zeneszerző és a kis Balázs

Altató

Lehunnya két szemét az ég,
Lehunnya sok szemét a ház,
Dunna alatt alszik a rét —
Aludj el szépen, kis Balázs.

Altató

Lehunnya két szemét az ég,
Lehunnya sok szemét a ház,
Dunna alatt alszik a rét —
Aludj el szépen, kis Balázs.

Lábára lehajtja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
vele alszik a zümmögés —
aludj el szépen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
s míg szendereg a robogás
álmában csönget egy picit —
aludj el szépen, kis Balázs.

Alszik a széken a kabát,
szunnyadozik a szakadás,
mamá már nem hasad tovább —
aludj el szépen, kis Balázs.

Szundit a labda, meg a sip,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik —
aludj el szépen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyj le kis szemed, —
aludj el szépen, kis Balázs.

Tűzoltó leszel s katoná!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka,
Aludj el szépen, kis Balázs.

Bp. 1935. febr. 2.

Ottó Ferencnek, szeretettel

JÓZSEF ATTILA

Tűzoltó leszel s katoná!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka,
Aludj el szépen, kis Balázs.

Bp. 1935. febr. 2.

Ottó Ferencnek, szeretettel!

József Attila

Az Altató története

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- László Miklós: Mese felnőtteknek. Esti Hírlap, 1980. február 8.
- Malik Szilvia: Ki volt „kis Balázs”? Népszabadság, 2002. március 16.
- Kováts Jenő: Ottó Ferenc, a zeneszerző: Katolikus szemle, 1977/1.
- Dobák József: Az Altató nyomában. A kis Balázs Gödöllőn élt. Gödöllő és Vidéke, 1975. július 4.
- Ottó Ferenc: A költőről megzenésítője. Szép Szó, 1938/1.
- Ottó Ferenc: Emlékezés József Attilára. Alföld, 1968/10.

AZ ALTATÓ SZÜLETÉSE

„Milyen ritka, szép név ez a Balázs!” – mondta 1935 januárja végén József Attila, Ottó Gizella betegágya mellett állva. Malik Szilvia írta meg 2002-ben a Népszabadság hasábjain, hogy mi történt pontosan. Ottó Gizella – férjzett nevén Gellér Károlyné – császármetszéssel szült, utána trombózist, majd tüdő- és mellhártyagyulladászt kapott. A fiatal anya boldog volt újszülöttével saját betegsége ellenére is, lábadozása során sokan látogatták, köztük szeretett bátyja, Ottó Ferenc zeneszerző. Ő hozta magával fiatal költő barátját, József Attilát. „Kis Balázs” születése után beszélt rá Ottó a költőt, hogy írjon számára egy bölcsődalt. Ez meg is történt 1935-ben, a kézirat datálása szerint február 2-án. Három nappal később a nagybácsi hozta el Gellérékhez az Altató szövegét. (Ottó kései visszaemlékezése szerint neki adta át személyesen február 5-én egy kávéházban, részletesen elemezve is a bölcsődalt.) Akkor még nem tudták, hogy ebből válik majd a magyar irodalom egyik legjobban ismert, szívhez szóló gyermekverse.

VÉLETLEN ISMERETSÉG

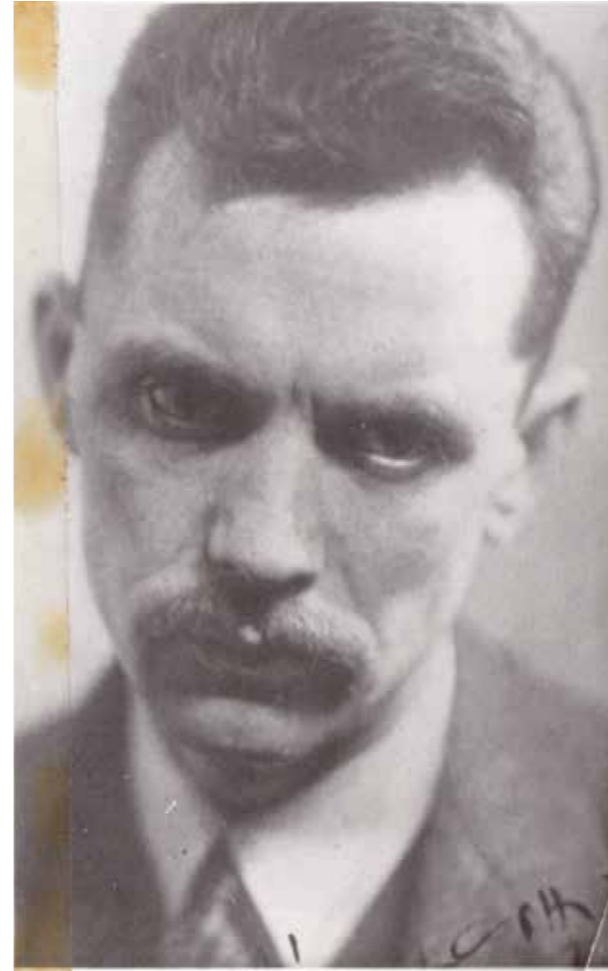
Ottó és József Attila ekkor már többé éve ismerték egymást. 1931-ben találkoztak egy véletlenszerű eseménysorozatnak köszönhetően. A nagy reményű ifjú zeneszerző az egyetemi menzán talált egy vékony kiadványt, József Attila Nem én kiáltok című 1925-ös kötetét. Dalszövegekre vadászva lapozta végig. Bár a kötetet visszaadta az azt otfelejtő tulajdonosának, megtudta, hogy törzshelyén, a Bucsinszkyban könnyen találkozhat vele. Elgyalogolt a közeli kávéházba, ott találta József Attilát, élettársával, Szántó Judittal és író barátjával, Nagy Lajossal. A fiatal költő boldogan fogadta a versek megzenésítésén munkálkodó Ottót, neki ajándékozta a Döntsd a tőkét, ne siránkozz című friss kötetét. A találkozásból egy életre szóló barátság lett, Ottó zenét szerzett több József Attila vershez (Reménytelenül, Favágó stb.), és elvitte látogatóba hűgának családjához is.

TRAGIKUS PÁLYA

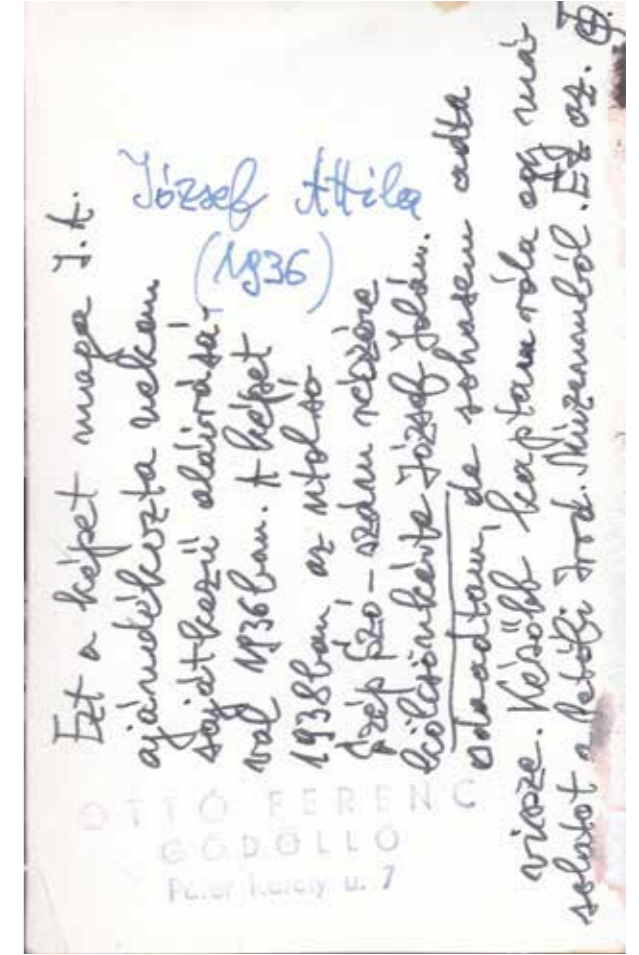
József Attila tehetségét ekkor már jól ismerte a hazai irodalmi közelet, sorra jelentek meg kötetei, több díjat kapott a Baumgarten-alapítványtól, de közben életét pszichés gondok árnyékolták be. Ignóus és Fejtő Ferenc szerkesztői segítségével újtára indította az urbánus irodalmi és társadalmi folyóiratot, a Szép Szót, de megromlott egészségi állapota megnehezítette boldogulását. 1937. december 3-án egy induló tehervonat vetett véget életének a szárszói vasúti átkelőnél. A Cserépfalvinál kiadott utolsó, 1936-os, Nagyon fáj című kötetébe nem került be az Altató. A kéziratot Ottó Ferenc őrizte, aki a költő halála után kiadott ünneplő Szép Szó emlékszámában jelentette csak meg, „Ottó Ferinek, szeretettel” ajánlással és versek megzenésítéséről írt rövid szövegével. (Itt tévesen az szerepel, hogy a verset Gellér Balázs unokaöccse első születésnapjára írta.) Ottó a vers kéziratát 1964-ben a Petőfi Irodalmi Múzeumnak adományozta. A névadó „kis Balázs” ekkor már Kanadában próbált új életet kezdeni.

BALOLDALI FELFORGATÓ

Ottó fiatalon Gödöllőn nőtt fel, a koronauradalom erdészének fiaként. Milánóban és Kodály Zoltánnál tanult a pesti Zeneakadémián az 1920-as években. A Szép Szó 1938. február 20-i József Attila emlékestjén Ottó megzenésítésében a költő versei is helyet kaptak volna. A Vasas fém munkásainak férfikórusa tanulta be a Favágót, benne a forradalmian baloldali „Döntsd a tőkét, ne siránkozz! / Ne szisszenj minden kis szilánkhoz!” sorokkal. Mivel József Attila Dönts a tőkét... kötetét a rendőrség már korábban elkobozta, így a munkáskórusnak sem engedélyezték, hogy elénekeljék a Szép Szó emlékestén. Ottó a világháború alatt megjárta a nyugati frontot és sokáig volt fogolytáborban. 1949-ben az AVH letartóztatta, és hosszú éveket kellett börtönben töltenie a népi demokrácia elleni szervezkedés koholt vádjával. 1966-ban – az 56-os mártír, Gérecz Attila Pálos himnusz című versének megzenésítése miatt – újabb börtönbüntetésre ítélték. Bár évtizedekig dolgozott töretlen lelkesedéssel, jelentős részben vallásos zeneműveit csak elvéve mutatták be. Ottó hiába kötődött József Attila-

Fotó József Attiláról, 1936

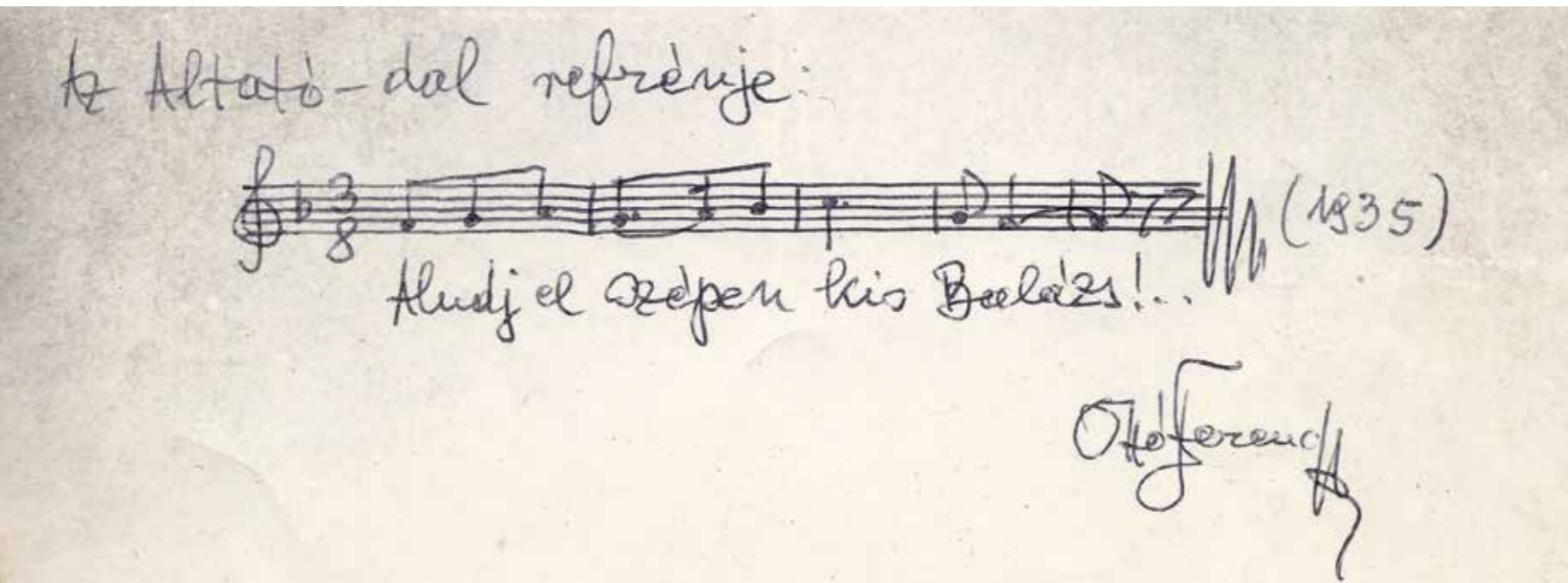
A fotó hátoldalán Ottó Ferenc magyarázó autográf felirata

Ottó Ferenc kalapos fotója, 1934 Karácsonya

Ottó Ferenc unokaöccsével Balázskával a gödöllői Kálvária egyik szobra előtt

A „kis Balázs” fényképei a családi fotóalbumból

„Kis Balázs” története

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- László Miklós: Mese felnőtteknek. Esti Hírlap, 1980. február 8.
- Malik Szilvia: Ki volt „kis Balázs”? Népszabadság, 2002. március 16.
- Kováts Jenő: Ottó Ferenc, a zeneszerző: Katolikus szemle, 1977/1.
- Dobák József: Az Altató nyomában. A kis Balázs Gödöllőn élt. Gödöllő és Vidéke, 1975. július 4.
- Tamási Gábor: Gödöllő szubjektív. Vítolla, é.n.

„Tüzoltó leszel s katona! Vadakat terelő juhász! Látod, elalszik anyuka. – Aludj el szépen, kis Balázs.”

„Látod, elalszik anyuka” Balázska az Altató ihletésének pillanataiban

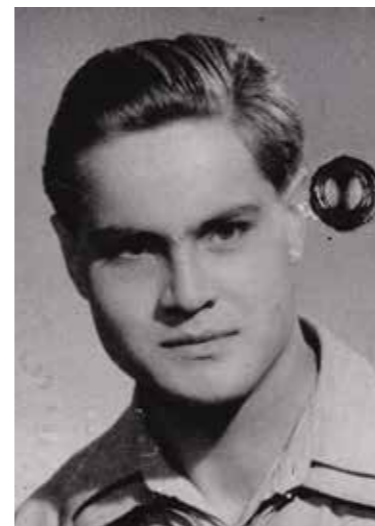
Balázska, 1938 körül

Balázska cserkész egyenruhában a gödöllői kertjünkben álló turul szobor alatt, 1940 körül

Balázska ünnepi viseletben, 1940-es évek

Az ifjú Gellér Balázs igazolványképe, 1950 körül

Gellér Balázs kiskatonaként, egyenruhában gödöllői kertjünkben, 1955 körül

Gellér Balázs feleségével egy torontói parkban, 1960-as évek

Gellér Balázs 1976-ban, mikor 20 év után először látogatott haza Gödöllőre

Az idős és beteg Gellér Balázs utolsó hazalátogatása az eredeti állapotában fennmaradt gödöllői otthonukban, 1996-ban

TRAGIKUS SORSOK

„A távolságot, mint üveg golyót, megkapod” – ígérte az Altató a „kis Balázsnak”. Mikor József Attila befejezte a verset 1935. február 2-án, nem sejtette, hogy mennyi tragédia kíséri majd a részvevőket, hogy a költő két év múlva vonat alatt végzi, hogy az ihletet hozó Ottó Ferenc alig tudja előadatni majd a vers megzenésített változatát, amikor pedig József Attila köré hivatalos kultusz kezdene építeni, ő Rákosi büntetésében szenved majd. Még kevésbé lehetett sejtetni, hogy a főszereplő „kis Balázs” pályáivét mennyire törli ketté a világtörténelem. Gellér Károlynak és feleségének, Gizellának 1934. október 8-án született meg első gyermeke, a „kis Balázs”, vagyis Gellér Balázs. A betegeskedő kismamát látogató bátyja, Ottó Ferenc zeneszerző rávette költő barátját, hogy írjon egy nyugodt álmot hozó bölcsődalt a csöppségnek. Bár az akkor ritkának számító Balázs névre nevezte volt rímeket találni, József Attila csodálatos módon oldotta meg a feladatot.

IDILLI GYERMEKKOR

A zeneszerző húga budapesti lakásában, az alvó „kis Balázs” bölcsője fölött olvasta fel Gizellának a verset, akinek nagyon tetszett a különleges ajándék. Balázs megmaradt csecsemőkori fotóján mosolygós szemmel nevet az ágyon, elalvásra nem gondolva. A család hamarosan kiköltözött Gödöllőre, a Premontrei kápolna mellé, a Fácán soron található kertés házba, népi díszítésű faragott bútorok közé. Balázs befeküdt a számára készített, lóáldozatot bemutató jelenettel dekorált különleges ágyába. (Feje felett ugyanennek a mitikus szertartásnak festett változata lógott, faragott fakeretben.) Az Altató szövegében megjelenik a nagyvárosi környezet, sokablakos bérházakkal („lehunyja sok szemét a ház”) és tömegközlekedéssel („villamos is aluszik”), de a zümmögő méhekkal teli rétek is. A gödöllői iskolába járó Gellér Balázsnak inkább ez utóbiban volt része, a dús növényzettel teli kertben, a kopjafára szálló kőturul árnyékában. Balázs itt játszott, úri fiúként, akár labdával, síppal és cukorkával. Hol rövidnadrágos, zsinóros mentében látjuk a családi fotókon, hol cserkész egyenruhában.

„TÜZOLTÓ LESZEL S KATONA!”

Ottó Ferenc visszaemlékezése szerint József Attila úgy magyarázta versét, hogy az ötödik versszak után, egy kis szünet következik, mert „édesanyja most jósol neki” – két strófán keresztül. Bár se „tüzoltó”, se „vadakat terelő juhász” nem vált Balázsból, az 50-es években tényleg katona lett, híradósként szolgált a Maléter laktanyában. Értelmiségi származása miatt gimnáziumot estin végze-hette, csak álmódzhatott arról, hogy a Zeneakadémiára felvegyék, pedig gyerekkora óta rajongott a zongorázásért. Akkor is játszott, 1956-ban, mikor már elhatározta, hogy elhagyja az országot. A család szemébe könny gyűlt, ahogy az Ave Mariát zongorázta. Decemberben leszerelt, és a nyugati határon át elhagyta a Magyar Népköztársaságot, későbbi feleségével együtt. 1956. december 22-én a vasfüggönyön túlról, az ausztriai Freuenkirchéből írta, hogy szerencsésen átértek, az osztrákok kedvesen fogadták őket, és hamarosan útnak indulnak tovább Philadelphiába. Végül nem az Egyesült Államokban, hanem Torontóban találtak otthonra, sok más 56-os magyar menekülthöz hasonlóan.

TÁVOLI ÜVEGGÖLYŐ

„A távolságot, mint üveg / golyót, megkapod, óriás / leszel” – jósolta neki az Altató. A „kis Balázs” tényleg természetes, magas férfivá cseperedett, ha nem is óriássá, és szülőhazájától távol, Torontóban végezte el a számviteli főiskolát. Csendes kanadai kispolgári élet jutott neki osztályrészül, két gyerekkel. 1976-ban látogatott először haza Gödöllőre. Utoljára 1996 húsvétján járt Magyarországon, már örege és beteg. Elbúcsúzott családtagjaitól, majd visszautazott választott hazájába meghalni. Mindenkinél jobban illeszkednek életére az emigránsok keserű himnuszának, Márai Halotti beszédjének sorai: „Köszöni a korporsóban is, ha van, ki eltemet / Őrizd eszelősen néhány jelzödet, álmodat”. Gellér Balázs üveggolyót nem kapott a kegyetlen kelet-európai sorsból, csak pár olyan verssort és jelzöt, ami mégis halhatatlanná tette.

61 | Sztelek Dénes (Mogyoród-Pusztaszentjakab, 1893-1959, Budapest)

József Attila *Altató* című versében szereplő „kis Balázs” gyermekkori ágya
Bed of „Little Balázs” in Poem Lullaby by Attila József

120,5x191,5x102,5 cm
Fa | Wood

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR

Balázská ágya az eredeti berendezésű gödöllői szobában

Sztelek Dénes faragott alkotásai a gödöllői kiállításon Balázská ágyával együtt, 1975

62 | Sztelek Dénes tervei és faragása, Nagy Sándor dekorterve

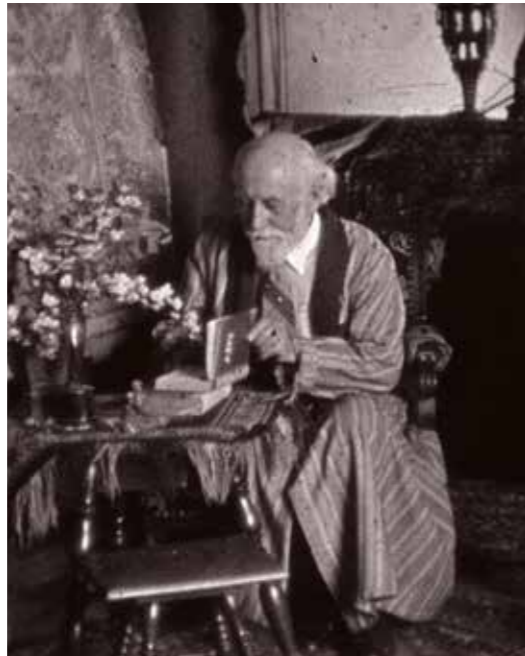
A gödöllői Gellér család otthonának eredeti állapotú berendezése
Mint Condition Furnishing of Family Gellér in Gödöllő

Összesen 40 darab bútor
(2 darab ágy, 2 darab éjjeli szekrény, 2 darab fali téka, 3 darab szekrény, 3 darab asztal, 19 darab szék, 1 darab pad, 2 darab tálaló, 2 darab kelengyeláda, 1 darab komód, 2 darab karnis, 1 darab virágtartó)

A 40 darab bútor együttes kikiáltási ára: **8 500 000 Ft / 23 611 EUR**
Becsérték: **10 000 000 - 15 000 000 Ft**
Estimated price: **27 778 - 41 667 EUR**

Sztelek Dénes katonaruhában, 1943 körül

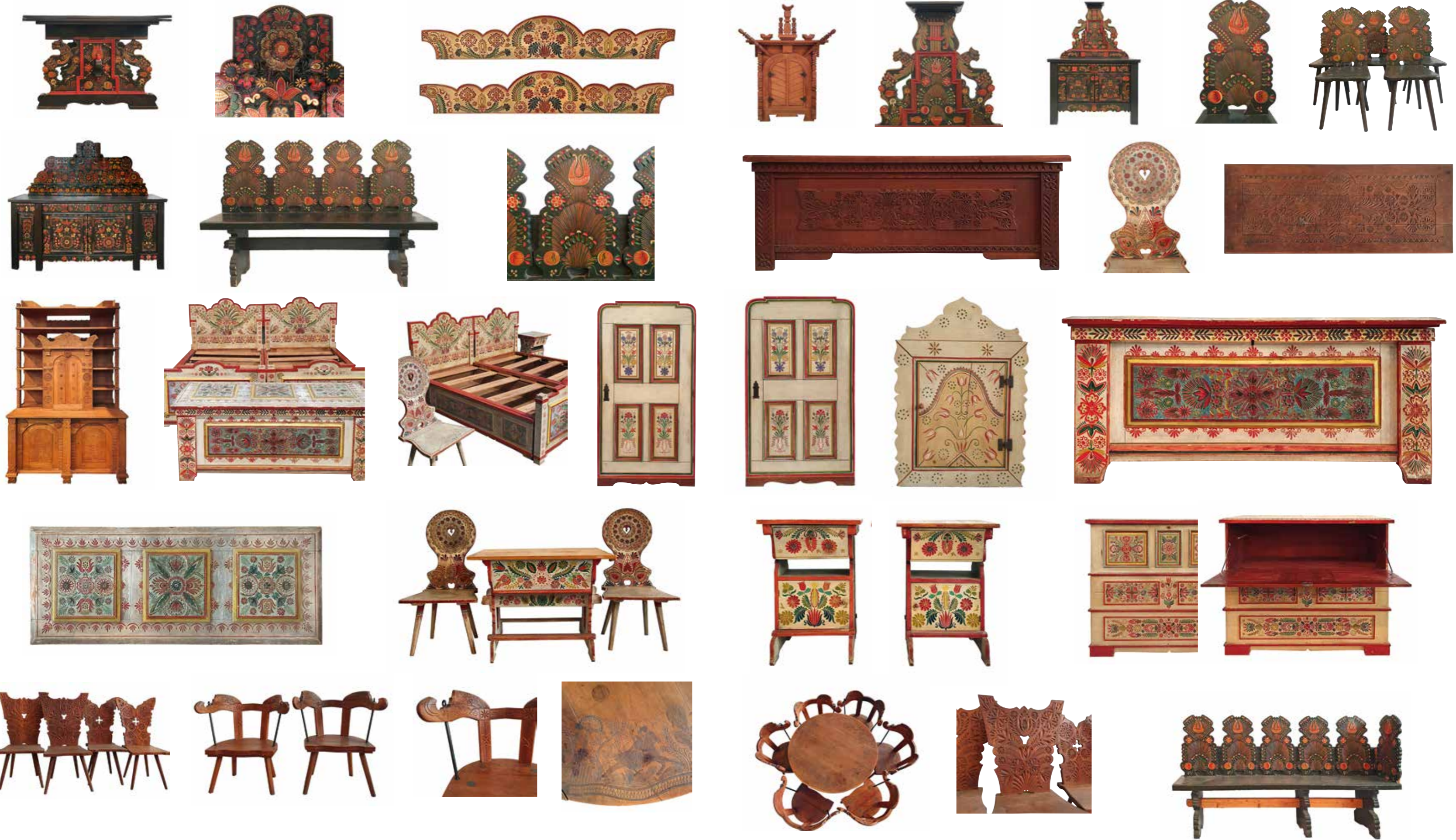
Nagy Sándor Gödöllőn

Száma	Leírás	Ár	Összesen
20	Ágy	120	2400
10	Éjjeli szekrény	60	600
24	Fali téka	44	1056
8	Szekrény	48	384
22	Asztal	102	2244
3	Szék	18	54
12	Tálaló	72	864
6	Kelengyeláda	36	216
5	Komód	30	150
110		600	66000

25		25
25	4 karnis	25
44	4 tálaló	44
38	asztal	33
70	türes	33
187		127
12	2 fali	30.5
45	kapu	1830
10	2 szék	60
20	3 asztal	213
226		261
		174.73
		13.73
		38
		91.73

Sztelek Dénes feljegyzései a Gelléréknek készülő bútorokról, 1930-as évek

63 | Tallós Móric Lajos (Budapest, 1907-1973)

Magyar karácsony, 1938
Hungarian Christmas, 1938

90x120 cm
Olaj, fatábla | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: TM monogram 1938

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 083 EUR
Becsérték: 1 000 000 - 1 800 000 Ft
Estimated price: 2 778 - 5 000 EUR

Sztelek Dénes a Tallós Móric Lajos-kép keretét festi

Meghitt családi pillanat a Gellér családnál Gödöllőn, háttérben az aukción szereplő Tallós Móric Lajos festmény

64 | Pólya Tibor (Szolnok, 1886–1937, Szolnok)

Falusi mulatság (Régi Magyarország), 1930-as évek
Amusement (Ancient Hungary), 1930's

120x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pólya Tibor

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 9 722 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 7 500 000 Ft
Estimated price: 11 111 - 20 833 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Csiszár Róbert Péter: Pólya Tibor. A Szolnoki Művésztelép mesterei.
Damjanich János Múzeum, Szolnok, 2017, 62. kép

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Csiszár Róbert Péter: Pólya Tibor. A Szolnoki Művésztelép mesterei.
Damjanich János Múzeum, Szolnok, 2017.
- Herman Lipót: Emlékezés Pólya Tiborra. A Toll, 1938/3., 96–98.

Ifj. Pieter Breughel: Falusi lakodalom, 1628, magántulajdon

Id. Pieter Bruegel: Parasztlakodalom, 1568, Kunsthistorisches Museum, Bécs

URI MURI

Féktelen vidám mulatozás a kúria előtt felállított asztal körül: a díszmagyarba öltözött uraságok versenyt emelik és őrítik poharaikat, a kapatos vendégek a fehérnépet ölelgetik, a szolgálók hozzák a csúcsos grilláztortákat, miközben a cigánymuzsikások fáradhatatlanul húzzák a nótát a bal sarokban. A féktelen úri murin túl – a festmény ferdén elmetszett képterén felül, vagyis a völgyben – még hangosabb multság zajlik: a falusi apraja-nagyja majálisozik, körbeállják a Májusfát vagy lelkesen fogyasztanak a lacikonyhák tömör füstjében. Ameddig a szem ellát féktelen sokadalom, mintha lakodalmat ülne az úri Magyarország minden csoportja, a nincstelen jobbágytól a földbirtokosig. Pólya Tibor olyan érzékenységgel jelenítette meg a vidéki multságokat, ahogy azt a hazai festészetben senki sem. Tanítómesterei nem a jól nevelt biedermeier népies zsánerfestői voltak, hanem a 16–17. századi Hollandia vaskos humorú realistái, Pieter Bruegeltől Adriaen van Ostadéig. Pólyának hozzájuk hasonló volt szemé a pajkos, anekdotikus részletekre, a kolbászt csenő kutyától a galambdúc oszlopában megkapaszkodó részeg uraságig.

HUMORISTA SZEREP

Pólya a korabeli kritika egyik nagy kedvence volt, egy izig-végig mulatós, kávéházi figura a pesti vicc születésének idején. Örök nevetető, filléres gondokkal. Bár korai képei is rendre elismerést szereztek, a humorra jobban kiélezett fővárosi közönség karikatúristikus énjére volt kíváncsi. Maga is erősítette a nevetető bohóc képét, életrajzában könnyedén jegyezte meg, hogy a szolnoki „vig cimborái” közül mesterének súlyos keze rántotta csak ki, a pesti iparművészeti

iskolából hasonló okokból tanácsolták el, akárcsak a müncheni akadémiáról, ahonnan inkább átigazolt a híres satirikus hetilaphoz, a Fliegende Blätterhez. És ha ez még nem lenne elég, mikor fiatal tehetségként a francia fővárosba küldték „dicsőséget szerezni”, ő mindenekelőtt Párizs éjszakai életében igyekezett „virtusokat elérni”. A Japán kávéház híres művészasztalánál is úgy ült, mint a szép reményű ifjú karikatúrista, aki mindenkit „letorzajzott”. Miközben „beleragad” a komikus szerepbe, nemcsak elsősorú modern képeket festett, de humorával megteremtette a Mikszáth-novellák képzőművészeti megfelelőit is.

BRUEGEL NYOMÁBAN

Festőbarátja, Herman Lipót foglalta össze legszebben festészetének esszenciáját – korai halála után – róla írt emlékező nekrológiájában: „Mi a művészetének lényege? Nagyszerű alakítóképesége. Festményei Breughel-szerűen tömve remekbennél-remekbennél magyar parasztfigurákkal, akik búcsúra járnak, processzióznak, nagyvásáron nézelődnek, végzik a házimunkát, disznót ölnek, a téli, befagyott folyón mulatoznak, korszolyáznak, részegen végigmuzsikáltatják magukat a falusi utcán, pletykálgatnak, szórakoznak, vadászatra indulnak, lakodalmra jönnek vidám, hangos szánkázás közben. Mindez rendszerint felülnézetben ábrázolva, hogy mennél több jusson a képre a falu remekül konstruált házaiból, az alföldi háttérből, a felhős égből élénken lesugárzó napfényvel. Egy Mikszáth- vagy Krúdy Gyula-regénysorozat volna leírni mindazt, amit ez a kitűnő tehetség művészpályája alatt rengeteg festményén s rajzain teremtett – talán eljön még az ideje, hogy gondosan számba vegyék és lajstromozzák a magyar művészi kultúrának ezt a kincseshányját.”

65 | Aba-Novák Vilmos (Budapest, 1894–1941, Budapest)

Szolnoki Lacikonyha (Mulatság), 1934
Buffet in Szolnok (Amusement), 1934

50x60 cm
Tempera, falemez | Tempera on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Aba-Novák 34
Hátoldalon | Reverse: címke: XXIII. Biennale Internazionale d'Arte di Venezia - 1942 -
XX 215 egykor Hegedüs István (Szeged) tulajdonában

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft / 66 667 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 45 000 000 Ft
Estimated price: 83 333 – 125 000 EUR

KIÁLLÍTVÁ | EXHIBITED
- 1942: Velencei Biennálé

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság, Budapest, 2006, 283 (72. kép)

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY
- Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság, Budapest, 2006

989 Aba-Novák Vilmos: Szolnoki lacikonyha, 1940 körül, magántulajdon

Aba-Novák Vilmos: Duttyán sátor, 1934 körül, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Aba-Novák Vilmos: Multság, archív fotó a család hagyatékából

A LAPPANGÓ KÉP MEGKERÜLT

Molnos Péter Aba-Novák 2006-os monográfiájában még csak fekete-fehér archív fotón szerepeltette a most vizsgált festményt. A lappangó képek között publikált alkotás a közelmúltban került elő egy rangos szegedi kollekciónál. Szerencsére az ünnepelt festőzseni – a „barbár zseni” – professzionális módon dokumentálta egész életművét, így fontos alkotásairól fennmaradt archív felvétel a hagyatékban. Most már nem csak a kompozíciós szerkezetét látjuk az Asztalnál ülő falusiak cím alatt ismert temperaképnek, a nyitott padlású fogadóépület előtti hosszú asztal körül ülő vidám társaságot, hanem a blúzok és kendők felvillanó kékjeit, sárgáit és pirosait. Így most már teljes képet tudunk alkotni arról a festményről, ami 1942-ben – már halála után – ki volt állítva Aba-Novák nagy nemzetközi sikereinek színhelyén, a velencei biennálén.

SZOLNOKI „NOVELLA”

Az élénk gesztusokkal beszélgető társaság körül kiürült poharak, boros flakák és szikvizes palackok. Háttérben egy festői galambdúc, léckerítésre húzott korszok és egy távoli templom tornya. Aba-Novák robusztus képteremtő fantáziája három helyszínhez kötődött az 1930-as években; a vándorcirkuszok univerzuma és az erdélyi Zsögöd mellett legihetőbb fő helyszíne Szolnok és környéke volt. Az Itáliából hazatérő festőt a falusi környezet utáni vágy vezette el az Alföldre. A nagyvárosi, római látványok után magával ragadta a „parasztosztalgia” azon a helyszínen, Szolnokon, ahol ekkor más sok évtizedre visszamenően dolgoztak festőművészek, megörökítve a jellegzetes, magyaros táj pittoreszk hangulatát. 1932-től kezdve az alföldi népi hétköznapiak – a maguk vaskos figuráival – állandó szereplői lesznek az Aba-Novák-i életműnek. Piaci sokadalom, lacikonyha, tiszai rév, parasztmultságok. „Akármihhez nyúlok, abból novella kerekedik” – mondta Aba-Novák, jelezve, hogy őt a nyüzsgő élet elevensége érdekelte. Közben fölényes technikai tudása, virtuóz elkenései, pár ecsetvonással érzékeltetett karakterei minden képen megjelennek. De az üres virtuozitás taszította. „Kizárólagos festőiséggel azért nem foglalkozom – magyarázta –, mert nemcsak szemem van, hanem ember is vagyok.”

MOZIHÍRADÓ MEGFESTVE

Kállai Ernő pontos jellemzést adott Aba-Novák kiforrott festészetéről abban a nagyszabású tanulmányában, amely a Fränkel Galéria 1936-os kiállítási katalógusában jelent meg: „Nincs az a mozihíradó, amely fűrgébben és változatosabban nyüzsgögtetné a látnivalók eleven sokadalmát, mint Aba-Novák piktúrája.

(...) Minden érdekes, ami csak van a nap alatt, ha Aba-Novák szemével nézzük. Még az is, ami, hacsak rajtunk állana talán közömbösen hagyna bennünket. De a festő látása a mi szemünket is fölnyitja, és most már mi is észrevesszük, hogy milyen szórakoztatón, lebilincselően tarka színpad ez a világ. Színpad, amelyen egyik díszlet és jelenet a másikat éri, amelyen folyton történik valami, aminek érdemes nézője lenni. Minden csupa történés. Nemszak az, ami mint emberi vagy állati mozdulat megy végbe, de az is, ami az ilyen elbeszélhető esetnek és a köréje való színtérnek festői nyilvánulása gyanánt ölt testet. Még az a mód is, ahogyan Aba-Novák képein az ecsetvonásokból színes foltok és a színes foltokból tárgyi formák alakulnak; izról izre történést érzékeltet. (...) Igaz persze, hogy ahol ennek a nyüzsgésnek egy-egy színes csattanója villózik a szemünkbe, ott annak révén többnyire egy-egy tárgy is életjelt ad magáról. Így csillan meg egy-egy pohár vagy üveg, így integet felénk egy-egy házfal vagy kémény vagy kalap hirtelen elevensége. A színfoltok fürge játéka és a tárgyak nyüzsgő tolongása között sok az ilyen érintkező pont. A szem a látás tárgyi síkjáról minduntalan »átszállhat« a festői viszonylatok síkjára és fordítva. A képeknek ez az ide-odavillanó optikai kétrendűsége is folytonos kalandozásra, csapongásra készíti a szemet.”

ELTŰNT MILIÓ DOKUMENTUMAI

Bár a most vizsgált mulatozós-lacikonyhás kompozíciók művészettörténeti gyökerei a darabos flamand parasztvígalmak nagy dokumentaristájához, Pieter Bruegelhez vezetnek vissza, Aba-Novák mégis sajátos ízt adott a zsánernek. Nemszak virtuóz esetkezelésével modernizálta az előadásmódot, hanem a helyi, alföldi karakterek egyedi zamatát ragadta meg, a csak a magyar tájon előforduló momentumokat, a fröccshöz kikészített szódásszífont, a szájuzból kilógó tajtékpipát, a tonettszékre kihelyezett boros kancsót, az ágas-bogas galambdúcot, a hetykén szembehúzott kalapokat és az áll alatt gondosan megkötött fejkendőket. Aba-Novák osztrák kortársa, Alfons Walde a nagy kék-fehér mezők és az apró élénk színfoltok dekoratív kombinációjából festette meg az alpesi síparadicsomok képeslapokra kívánczó ikonjait. Aba-Novák hasonló színekkel építkezett (bár a kékek helyett inkább szürkékkel élt), de ő a magyar vidék sajátos – akkor még élő – karakterisztikumát festette meg. Bár Kállai mozihíradóhoz hasonlította képeit, a fennmaradt filmeknél sokkal jobban megismerhetjük festményeiből az alföldi hétköznapi paraszti miliójét és egyéni zamatát.

Aba-Novák Vilmos: Önarckép pipával, festőállvánnyal, 1930, magántulajdon

66 | Tagyosi Rátz Péter (Császló, 1879–1945, Nagypeleske)

Nagybányai mezőn (Hazafelé), 1905
On the Field in Nagybánya (Going Home), 1905

55x74 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzve balra lent | Signed lower left: Rátz 905 Nagybánya

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 806 EUR**
Becsérték: **800 000 – 1 400 000 Ft**
Estimated price: **2 222 – 3 889 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a művész családjának tulajdonában

67 | Antal József (Devecser, 1887–1963, Budapest)

Art deco táj, 1930 körül
Art Deco Landscape, c.1930

60,5x50 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **1 200 000 Ft / 3 333 EUR**
Becsérték: **1 600 000 – 3 400 000 Ft**
Estimated price: **4 444 – 9 444 EUR**

Antal József tanulmányait Nagybányán és Firenzében végezte. Hazatérve Budapesten megalapította az Új Művészek Egyesületét (UME), amelynek előbb elnöke, később igazgatója volt. Főként táj- és alakos képeket festett, melyeket erőteljes, tiszta színharmóniákra épített. 1928-ban az UME külföldi tárlatain, majd 1930-ban Bécsben a Kunstlerbund Hagen kiállításain is szerepelt műveivel.

68 | Szőnyi István (Újpest, 1894–1960, Zebegény)

Dunakanyar (Zebegény)
Danube Bend (Zebegény)

50x70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szőnyi I.

Kikiáltási ár: 3 800 000 Ft / 10 556 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 8 000 000 Ft
Estimated price: 11 111 - 22 222 EUR

Édouard Vuillard: Esti fények a tengeren, 1909, magántulajdon

69 | Erdélyi Béla (Kelemenfalva, 1891–1955, Ungvár)

Ung folyó (Ungvár), 1929
River Ung (Uzhhorod), 1929

60x72,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Erdélyi 1929

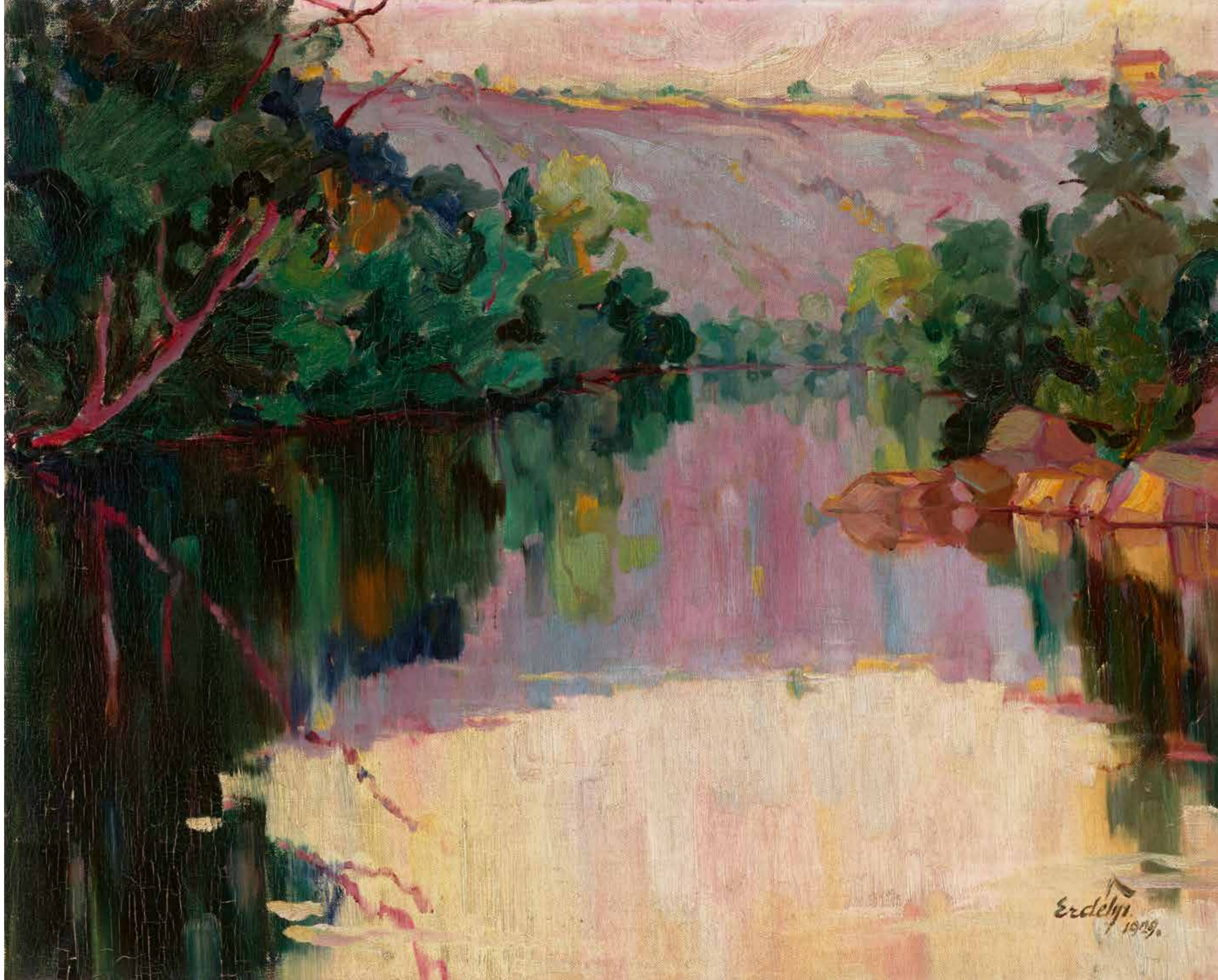
Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 7 722 EUR
Becsérték: 3 200 000 - 5 400 000 Ft
Estimated price: 8 889 - 15 000 EUR

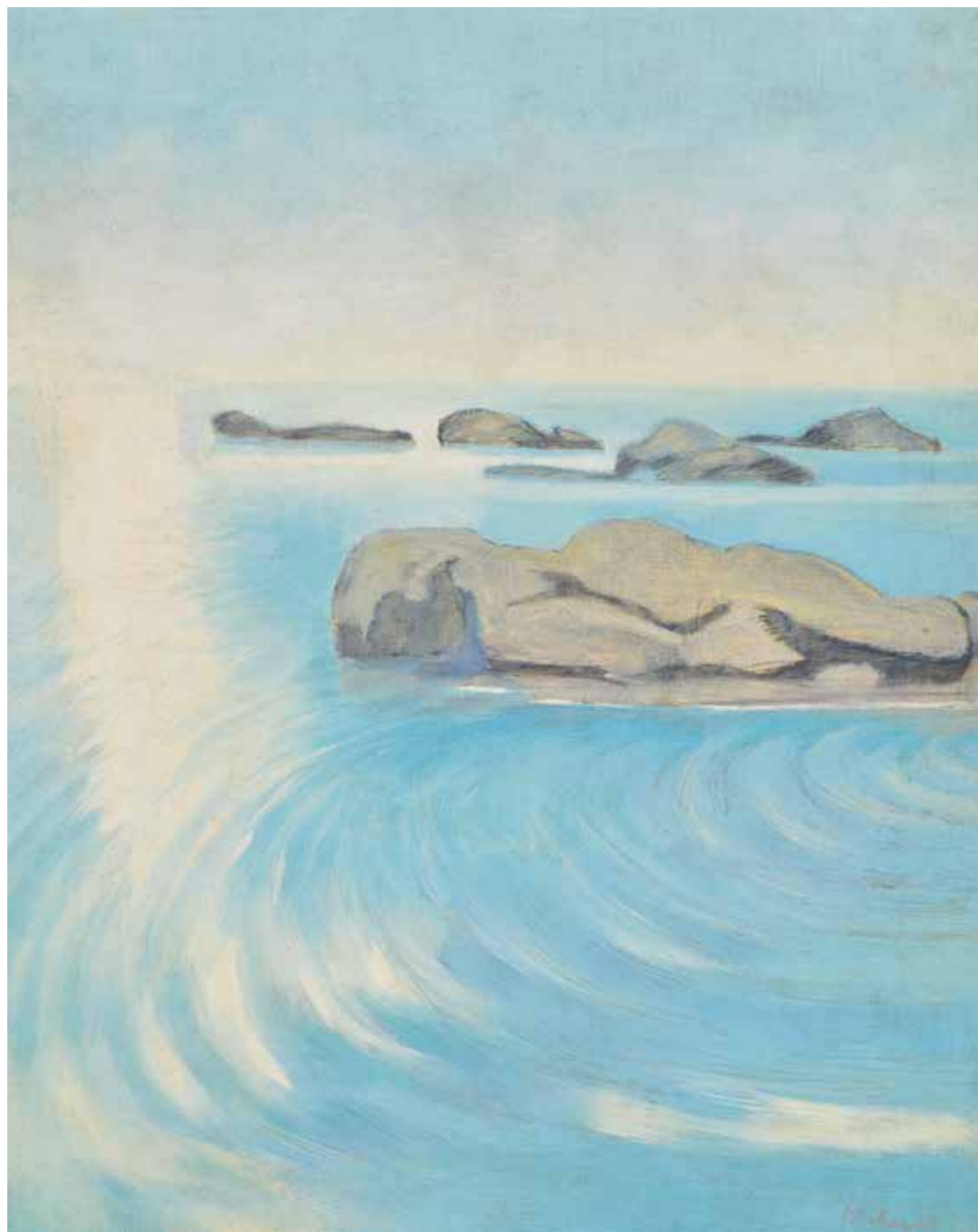

Fiatalkori fotó Erdélyi Béláról

Erdélyi Béla: Úszás, Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony

70 | Hubay Cebrián Andor (Budapest, 1898-1971, Portugália)

Fények a vízen
Lights on the Water

49x39,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Hubay A.

Kikiáltási ár: **1 600 000 Ft / 4 444 EUR**
Becsérték: **2 000 000 - 3 500 000 Ft**
Estimated price: **5 556 - 9 722 EUR**

71 | Döbröczöni Kálmán (Körös, 1899-1966, Miskolc)

Reggeli színek az olasz tengerparton
Morning Lights at the Italian Seashore

50x60,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Döbröczöni

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 806 EUR**
Becsérték: **800 000 - 1 600 000 Ft**
Estimated price: **2 222 - 4 444 EUR**

Döbröczöni Kálmán: Önarckép, 1930, magántulajdon

72 | Bernáth Aurél (Marcali, 1895–1982, Budapest)

Walchensee (Tóparti út), 1927
Walchensee (Road at the Lake), 1927

72x102 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bernáth

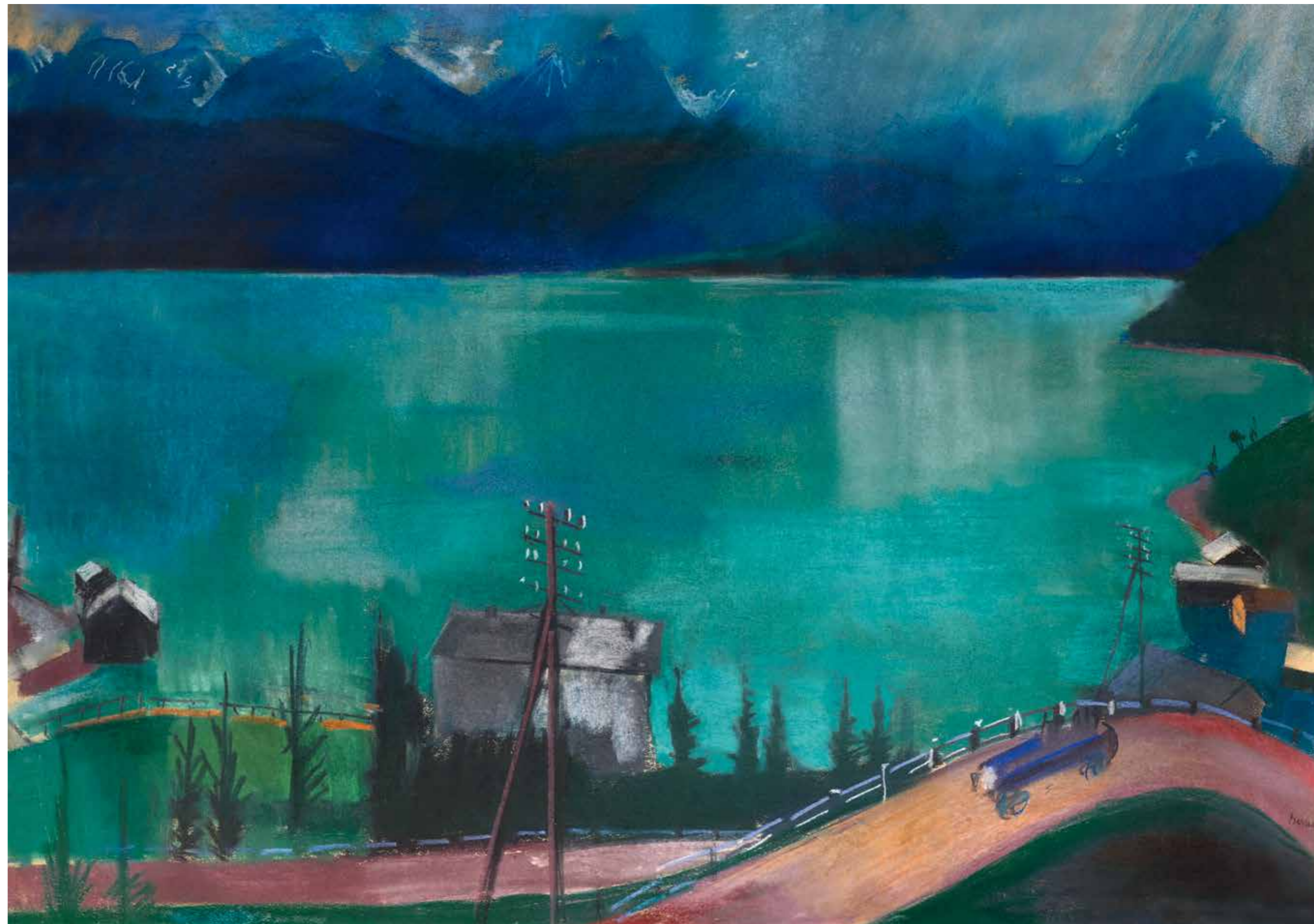
Kikiáltási ár: **16 000 000 Ft / 44 444 EUR**
Becsérték: **24 000 000 – 32 000 000 Ft**
Estimated price: **66 667 – 88 889 EUR**

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Rum Attila: Bernáth Aurél. Kossuth–Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2009
- Végvári Lajos: Szőnyi István. Bernáth Aurél. Well-Press, Miskolc, 2003
- Pataky Dénes: Bernáth Aurél. Corvina, 1972.
- Bernáth Aurél festőművész gyűjteményes kiállítása. Szerk.: Frank János, Ernst Múzeum, Budapest, 1956.
- ifj. Vayer Lajos: Bernáth Aurél kiállítása. Élet, 1939/46., 722-723.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Modern Magyar Festészet 1919-1964. Szerk.: Kieselbach Tamás, Budapest, 2004. 590.

Bernáth Aurél: Riviéra, 1926–1927, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Bernáth Aurél: Reggel (Ablak), 1927, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Bernáth Aurél: Ősz, 1927, magántulajdon

VÍZPARTI IHLET

A most vizsgált komoly rangú, legszebb érett művek közé tartozó Bernáth-kép egy alpesi tóhoz repíti nézőjét. Bernáth termékeny irodalmi munkásságában külön irást szentelt a víznek; ebben a *Vallomás a vízről* című szövegben olvasható: „mindig víz mellett szerettem lakni. Ha nem volt módom hozzá, nyugtalanság fogott el. Víz nélkül kietlen volt a vidék és értelmetlen. Egy kis patak, egy kacsaszató elég volt, csak víz legyen. (...) Idegen városban először most is a folyó partjára megyek. Onnan kezdem a tájékozódást. Másképp nem tudnék képet alkotni magamnak a városról.” Bernáth 20-as évekbeli festészete ennek jegyében született, igazi ihlető „múzsája” épp a vízpart volt, a Starnbergi-tótól a Balatonig, a Földközi-tengertől a Dunáig. A most vizsgált kép a németországi walchensee-i sorozat része. Walchensee a német alpesi tavak közül az egyik legnagyobb és legmélyebb, Bajorországban, München közelében található. A meredek környező hegyoldalakról lenyűgöző látványt kínál a kristálykék színű vízfelület. A szűk part menti sávot kanyargós hegyi utak és vízparti ódon német házak tagolják.

WALCHENSEE-I KÉPEK

Csak a pasztellkréta tudja visszaadni az esőtől párálló alpesi tó hűvös, fenséges kékségét. A türkiz tótükör festőien megmozgatott nagy, sima felülete tölti ki a kép nagyobb felét. Felül a Bajor-Alpok hósapkás vonulata, alul a közeli part, a kanyargó szerpentinnel és a házakkal. Igazi modern vízió, színkezelését a 20-as

évek eleji festészet ropogósan friss zöldes kékjei határozzák meg, a tematikát pedig a kanyaró úton suhanó Bugatti-jellegű versenyautó és a villamosvezeték ikonikus oszlopai. Walchensee-beli tájképek jelentőségét már a kortársak is felismerték. Vayer Lajos például már 1939-es cikkében rámutatott arra, hogy milyen összekötőlánccsom a *Riviera* és a Zebegegyi korszak között: „A *Riviera* és a *Genovai kikötő* nagyszabású vásznainak tagoltabb formáitól a *Walchensee*, a *Tél*, az *Országút* és a Fővárosi Képtár tulajdonában lévő *Reggel* mutatják az utat, mely a nagyszerű egységben felfogott Zebegegyi táj felé vezet.” Vayer cikke mellett szerepel egy téli, szánhúzó walchensee-i kép reprodukciója, illetve a most vizsgált festmény olaj változata is.

FÉRFIAS LÍRA

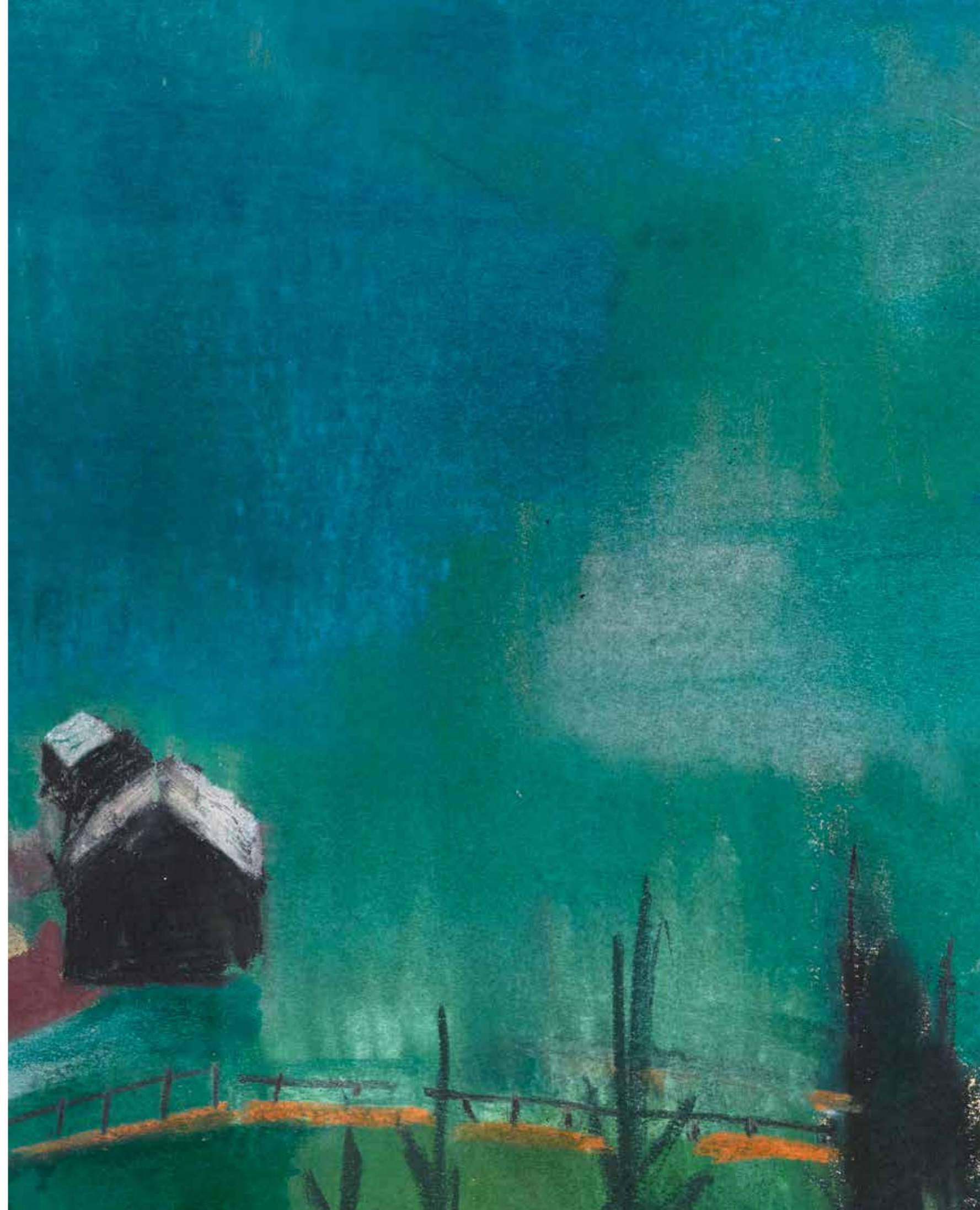
Bernáth saját festői születését az 1927-es *Riviera*hoz (Magyar Nemzeti Galéria) kötötte. A genovai tengerpart mentén futó sétányon néhány ködszerű alak halad, de a hűvös kék tónusok drámai crescendója nem a napsütötte Itáliában gyökeredzik. A sziklák alakjába – mint ezt vallomásából tudjuk – belefonta a bajor Alpok későbbi utazásokon felfedezett ferde kőfalait is. „Nem a kép tárgya a fontos – mondta –, hanem a szellemi valóság, amely általa testet öltött.” Az életmű csúcán álló Bernáthot a hűvös szelek, az északi tengerpartok és az alpesi tavak hűvös tónusai tartották lázban, az a kékes kolorit, ami illett férfiasra hangolt vizuális költészetének különös atmoszférájához. Ezt nevezte Kállai Ernő – találó módon – „új romantikának”.

Bernáth Aurél: Walcheni tó, 1927, magántulajdon

Bernáth Aurél: Walchensee II., 1928, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

73 | Pór Bertalan (Bátaszék, 1880–1964, Budapest)

Napsütötte út, 1906
Sunny Road, 1906

45x36,5 cm
Olaj, vászon, kartonon | Oil, canvas on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Pór N. Saal 1906

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 778 EUR
Becsérték: 3 600 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 10 000 – 13 889 EUR

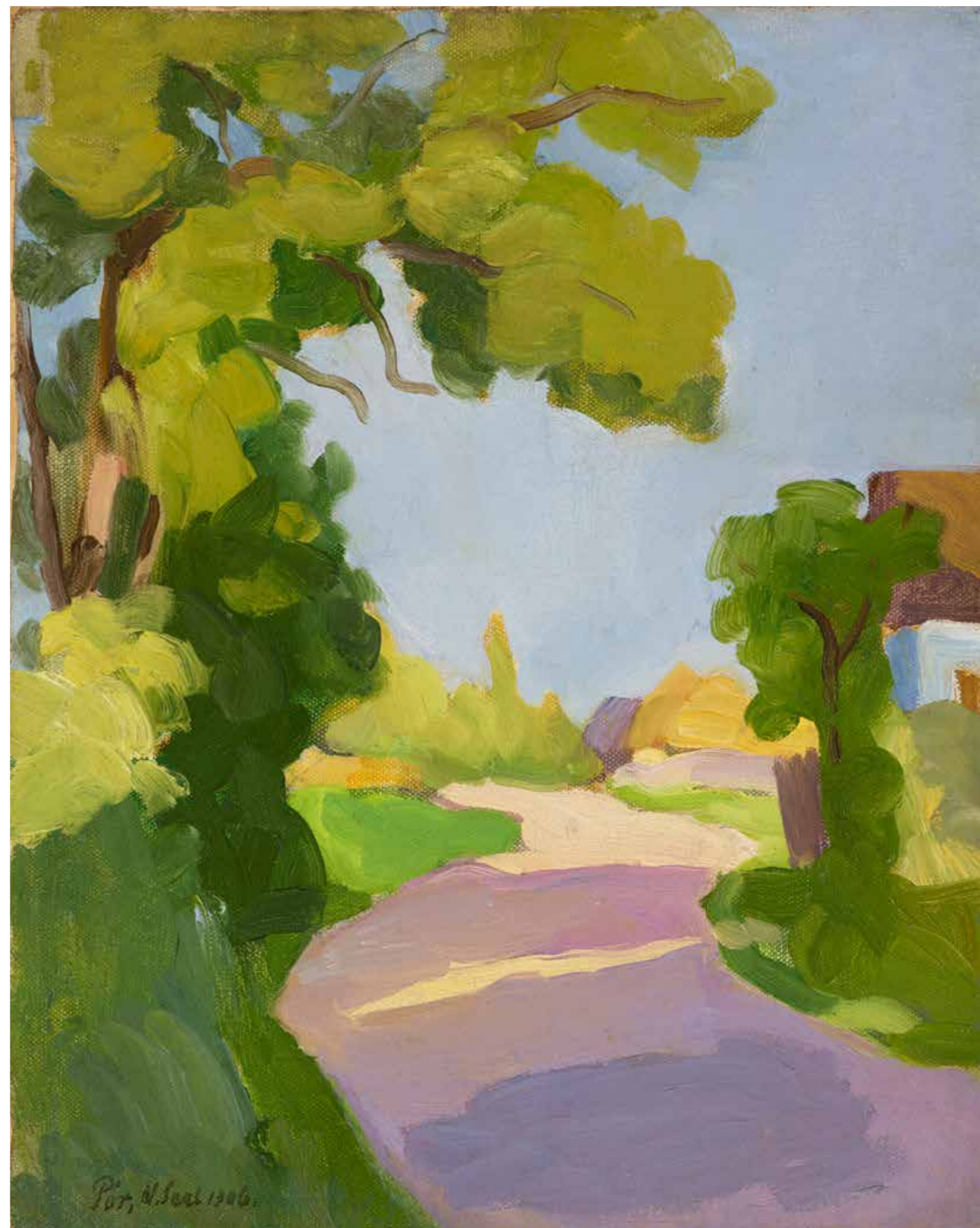
Pór Bertalan: Önarckép, 1910-es évek,
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

André Derain: Táj Chatou közelében, 1900, magántulajdon

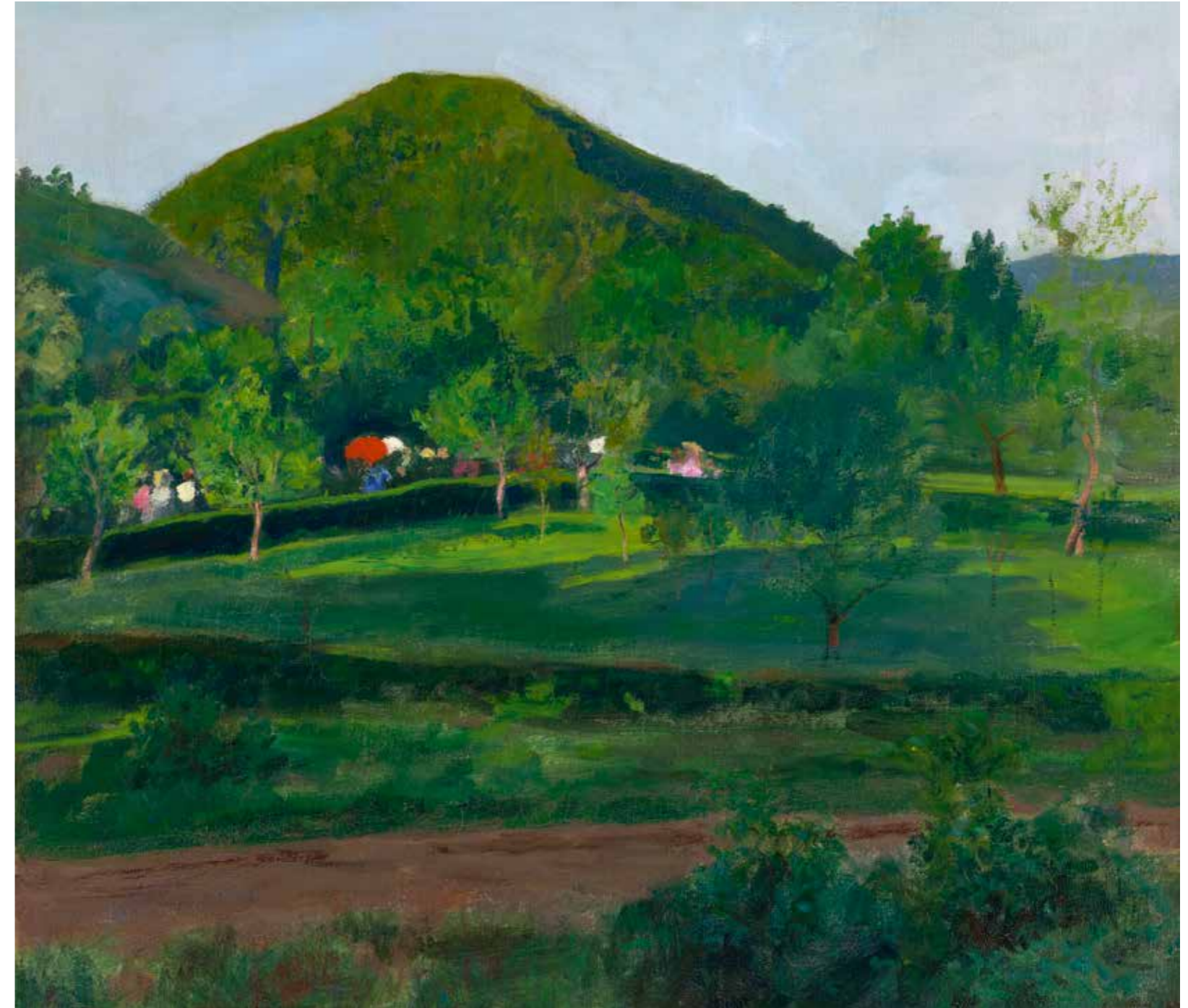
André Derain: Ciprusok, 1908, magántulajdon

KILÁTÁS FERENCZY KÁROLY MŰTERMÉBŐL

Ferenczy Károly: Májusi piknik (Nyári nap), 1906, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Ferenczy Károly: Kilátás a műteremből, háttérben piros-fehér napernyős korzózó alakokkal (A nagybányai Kereszt-hegy), 1900

74 | Ferenczy Károly (Bécs, 1862–1917, Budapest)

Kilátás a műteremből (A nagybányai Kereszthegy), 1900
View from Studio (Crosshill in Nagybanya), 1900

80x91 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **55 000 000 Ft / 152 778 EUR**
Becsérték: **80 000 000 – 130 000 000 Ft**
Estimated price: **222 222 – 361 111 EUR**

oeuvre-kat. F. 141.

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Schuler Gusztáv
- Dr. Molnár Béla
- Kövesi István
- Kovács Gábor

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

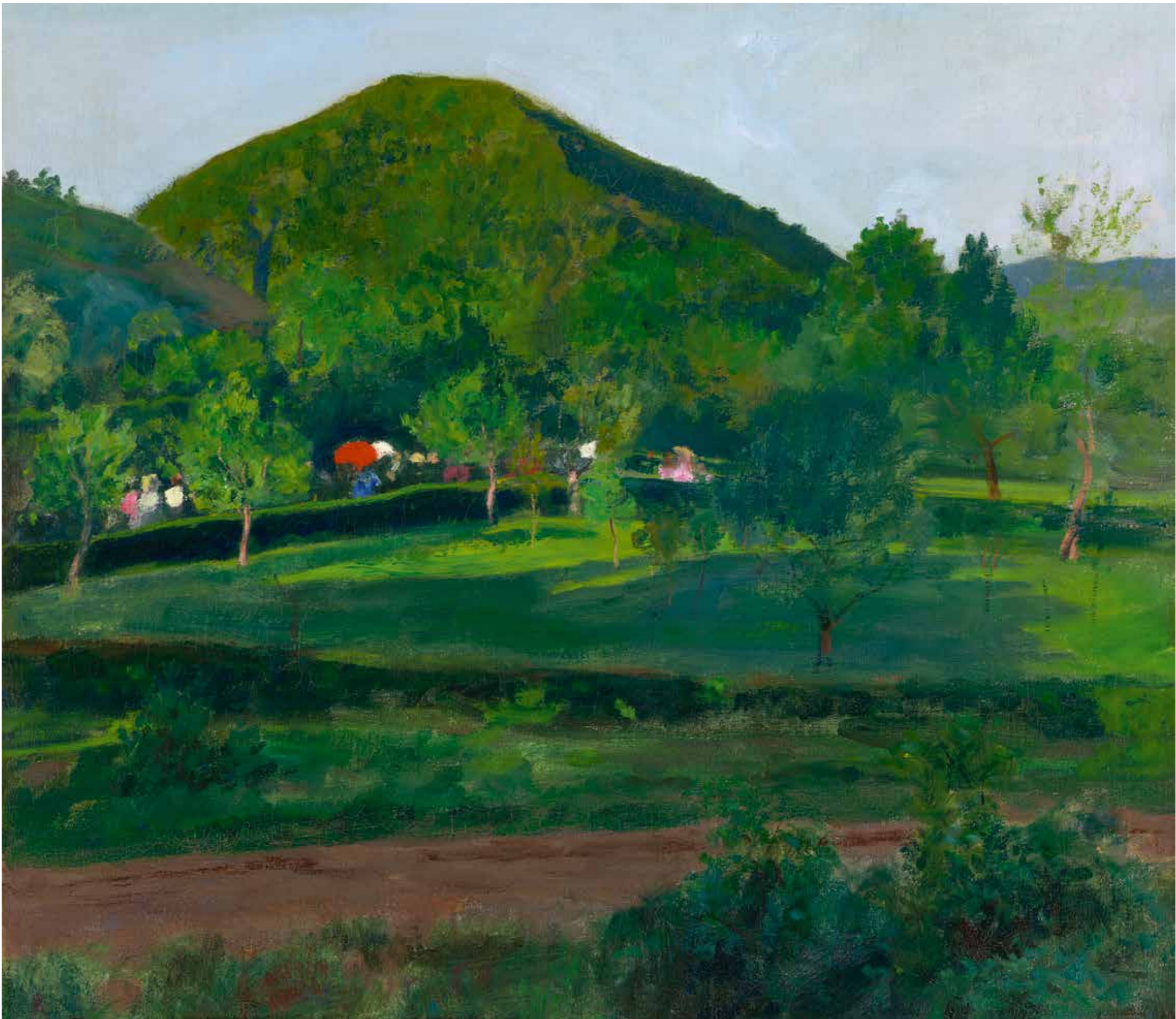
- 1919: A köztulajdonban vett műkincsek első kiállítása, Műcsarnok (kat. 25.)
- 1922: Ferenczy Károly emlékkiállítása, Műcsarnok (kat. 5.)
- 1940: Ferenczy Károly képeinek kiállítása, Gróf Almásy-Teleky Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum) (kat. 94.)
- 1963: Nagybányai festők, Magyar Nemzeti Galéria
- 2004: Kedvenceim, KOGART Ház
- 2006: Állandó kiállítás, Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 2007: Remekművek. Városi Képtár, Orosháza
- 2008: A Kovács Gábor Gyűjtemény. Válogatás a magyar festészet remekeiből, REŐK Palota, Szeged
- 2009: Az impresszionizmus sodrásában. Magyar festészet 1830–1920, KOGART Ház
- 2011: Csontvárytól Kondorig. Modernista festészet a Kovács Gábor Gyűjteményben, Városi Művészeti Múzeum, Győr
- 2011: Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása, Magyar Nemzeti Galéria (kat. 141.)
- 2012: A magyar festészet modernista törekvései a 20. század első felében. Válogatás Kovács Gábor Gyűjteményéből, Szépművészetek Nemzeti Múzeuma, Szófia
- 2013: A tavasz ébredése. A modern magyar festészet születése a századelőn. KOGART Kiállítások, Tihany

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Genthon István: Ferenczy Károly. Képzőművészeti Alap, Budapest, 1963, 54. kép
- Genthon István: Ferenczy Károly. Corvina, Budapest, 1979, 59. kép
- Szij Béla: Molnár Béla gyűjteménye. Művészet, 1963/4., 20.
- Molnos Péter: A titkos gyűjtemény. Kieselbach Galéria, Budapest, 2013, 222.
- A Nagyházi Galéria 7. aukciós kiállításának katalógusa, Nagyházi Galéria, Budapest, 1996, 209. kép
- Bankár falinaptár. Budapest, 1998 (április hónap)
- Majoros Valéria: Ferenczy. Corvina, Budapest, 2003, 24. kép
- A Kovács Gábor-gyűjtemény. Szerk.: Fertőszögi Péter–Kratochwill Mimi, Vince, Budapest, 2004, 161.
- Az impresszionizmus sodrában. Magyar festészet 1830–1920. Kiállítási katalógus. KOGART Ház, Budapest, 2009, 97. kép
- Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása. Szerk.: Borus Judit–Plesznivy Edit, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2011, 193. és 352.
- Klasszikus magángyűjtemények Magyarországon. Szerk.: Somhegyi Zoltán, Art Today, 2012, 49.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Nyugat, Budapest, 1934 (129. tétel)
- Genthon István: Ferenczy Károly. Corvina, Budapest, 1963 (121. tétel)
- Genthon István: Ferenczy Károly. Corvina, Budapest, 1979, (128. tétel)
- Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása. Szerk.: Borus Judit–Plesznivy Edit, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2011, (F. 141.)
- Molnos Péter: A titkos gyűjtemény. Kieselbach Galéria, Budapest, 2013 (103. tétel)

Kővesi István, 1953

GYŰJTŐ FÉLTETT KINCSE

A festmény mindig előkelő helyen szerepelt a gazdag életműben, sokszor reprodukálták, bár a széles közönség csak a közelmúltban láthatta gyakrabban. A Tanácsköztársaság alatt az elkobzott magángyűjtemények kiállításán szerepelt a Műcsarnokban, akkor még a – komoly műgyűjteménnyel rendelkező – Schuler Gusztáv tulajdonaként. A festő halála utáni, 1922-ben rendezett emlékkiállítás katalógusában az 5. szám alatt találjuk a képet *A nagybányai Kereszthegy esti napban* címmel, majd Ferenczy Valér az 129-es tételszám alatt rögzítette az 1934-es életmű-katalógusban. Genthon István tudományos alaposággal készült, 1963-as monográfiájában a 121-es számmal szerepel. Ekkor már több évtizede az Európa-szerte ismert, Kossuth-díjas sebész, Dr. Molnár Béla tulajdonát képezte. A legutóbbi, Magyar Nemzeti Galériában 2011-ben megrendezett nagy kiállításához tartozó katalógusban pedig az oeuvre-kat. F. 141. jelzés alatt találjuk meg. Ekkor már a korszak talán legnagyobb klasszikus műgyűjtőjének, a neves bankárnak, Kovács Gábornak a gyűjteményében őrizték. Hosszú évekig volt az Andrássy úti KOGART palota és utazó kiállításainak egyik rangos remekműve.

A SZOCIALIZMUS LEGTITKOSABB GYŰJTEMÉNYE

Ez az első eset, hogy a festmény felbukkan a nyílt műtárgypiacon. A KOGART előtt egyszer szerepelt majdnem aukción, 1996-ban a Nagyházinál, de mivel visszavonták az árverésről, végül magánvétel útján került Kovács Gáborhoz. A képért mindig az adott korszak legnagyobb magángyűjtői versenyeztek. Dr. Molnár Bélától a Prágában élő örököséhez, Danek Pavelhez került, akitől Kővesi István szerezte meg. Molnos Péter jóvoltából ismerjük a vásárlás történetét: „Az európai híró sebész, a gyűjteményét már a két világháború között magas színvonalra fejlesztő Molnár Bélát Kővesi István már nem ismerhette. A remekművekben gazdag, Munkácsytól Ámosig szinte mindenkit felvonultató kollekciót a professzor 1962-es halála billentette ki masszív zártságából, ettől kezdve évről évre jelentős művek mozdultak meg. Így kerülhetett 1965-ben (...) a gyűjtemény prágai örökösétől 13 ezer forintos áron Kővesi Istvánhoz Ferenczy 1900-ban festett csodálatos kompozíciója, *A nagybányai Kereszthegy*, amely évtizedeken át új helyén is a gyűjtemény egyik koronájaként ékeskedett.” Kővesi a szocializmus egyik legnagyobb szerűbb, titokban felépített kollekcióját mondhatta magáénak. (Életének és gyűjteményének történetét *Titkos gyűjtemény* címmel dolgozta fel Molnos Péter 2013-ban.) Kővesi újlipótvárosi kóser

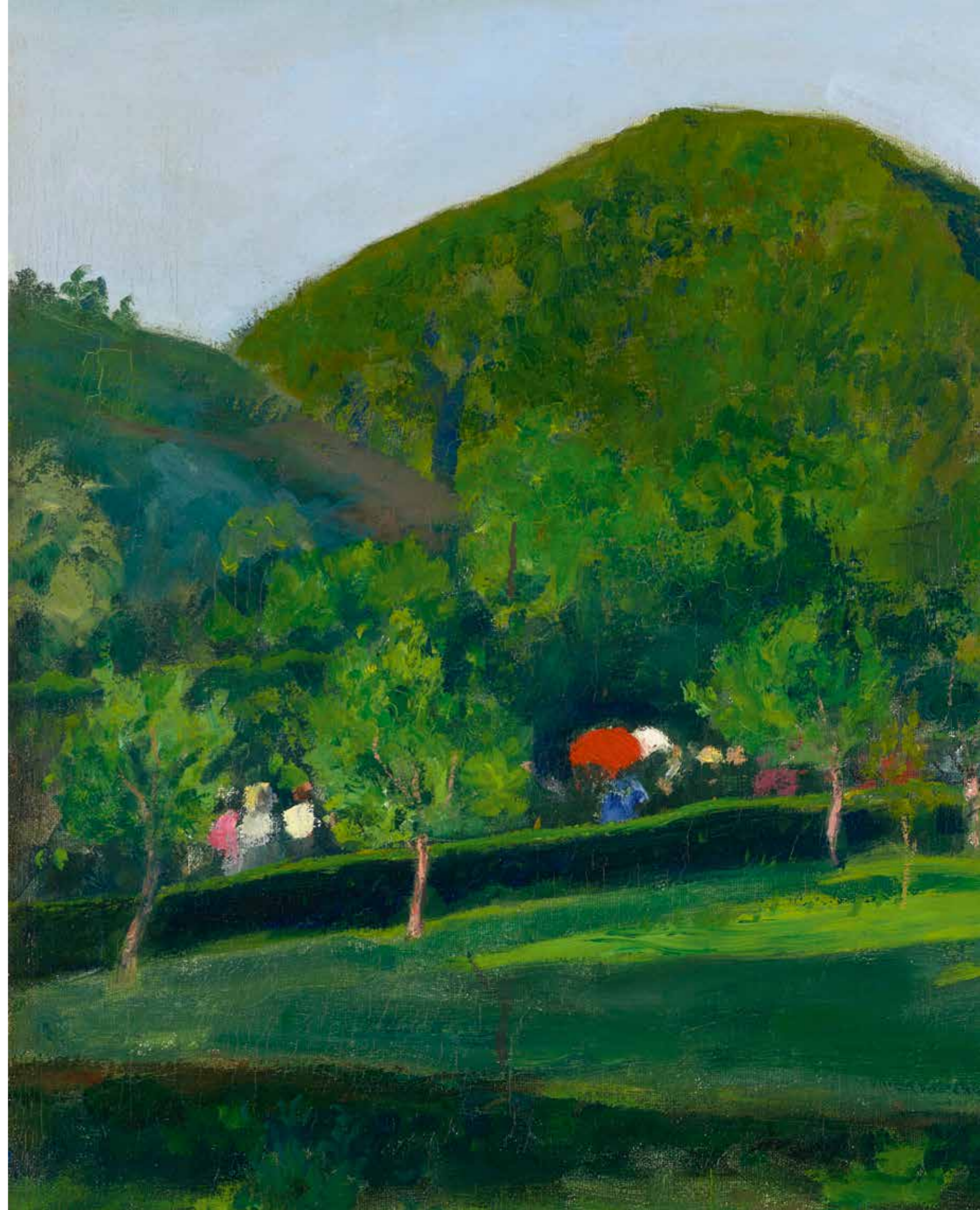

Kővesi István és felesége a pult mögött, 1974

hentesként túlélte a mauthauseni haláltábor, majd a szocializmus legsötétebb évtizedeiben teremtette meg csodálatos műgyűjteményét, Rippl-Rónai-, Ámos Imre-, Kassák Lajos- és Aba-Novák-főművekkel. Kővesi a maszekok világából érkezett, akiknek rejtgetniük kellett értékeiket a szocializmus kényszerű puritanizmusában. A páratlan kollekció a közelmúltban került állami tulajdonba, az MNB vásárlásának köszönhetően. De a legkiválóbb, legértékesebb gyöngyszemek, például Egyrtől a Nervi (1938), Rippl-Rónaitól a Zorka fekete kalapban (1920-as évek) vagy Schönbergertől az Asztaltársaság (1927) már korábban kikerült a gyűjteményből, Ferenczy Károly most vizsgált kivételes festményével együtt.

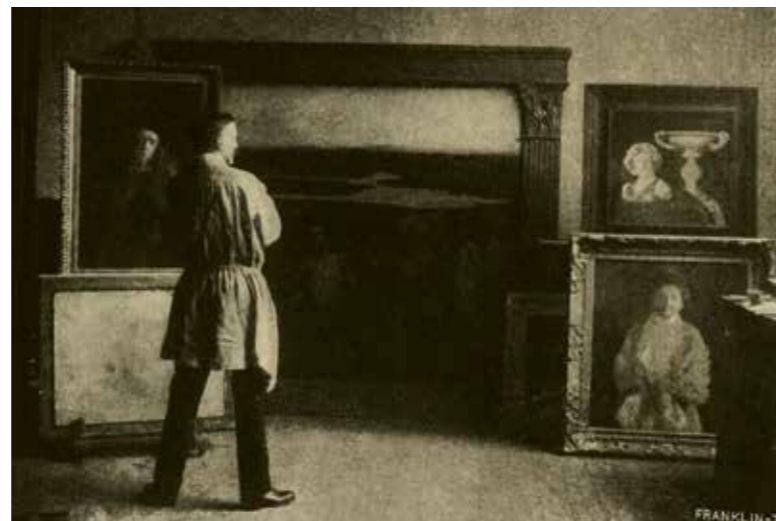

Kővesi István feleségével a kóser hússzékük előtt

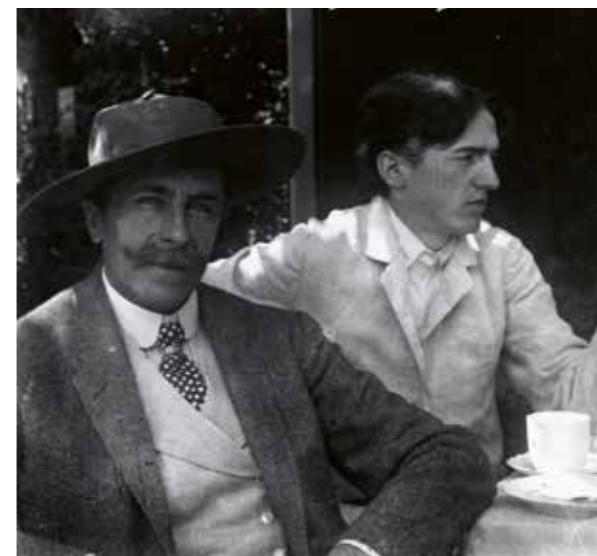

Ferenczy Károly: Müteremházam Nagybányán (Ház fák közt), magántulajdon

Ferenczy Károly műterme

Ferenczy Károly és fia Béni a nagybányai otthonuk kertjében, 1910

NAGYBÁNYA FŐ KÉPVISELŐJE

Réti István már 1909-ben megmondta, hogy Ferenczy Károly az „exponense a nagybányai eszmének”, vagyis az ő festészete képviseli leginkább a magyarra átfordított impresszionista-posztimpresszionista festészet legjavát. 1909-re a nagybányai művészek már meghódították a hazai közönség szívét, mindenképp Ferenczy 1903-as gyűjteményes kiállításának köszönhetően. A Nemzeti Szalon tárlata után elhalkultak azok a konzervatív hangok, amelyek nem tudtak mi kezdeni a Három királyok „zöld lovaival” és „lila fáival”. „Még a tegnapiak is tisztelettel szólnak róla. Tisztelettel haragudnak a művészetére. És félnek tőle. Mert az ő művészete megfosztotta őket attól az olcsó vádaskodástól, hogy a modernnek – semmit sem tudnak. Hát ki tud, ha Ferenczy nem tud?” – tette fel a költői kérdést Gerő Ödön a Pesti Naplóba írt tárlatkritikájában. A halkszavú, elegánsan öltözködő, sokak számára különcnek tekintett Ferenczy festészete már életében rengeteg rajongót szerzett magának, halála után pedig – többek között Petrovics Eleknek, a Szépművészeti Múzeum vezetőjének is köszönhetően – kialakult a Ferenczy-kultusz. Ahogy Petrovics 1943-ban kiadott monográfiájában írta: „Nagybánya szelíd halmjai, smaragdos erdői húsz éven át táplálták művészetét, ő pedig művészetével fényt árasztott a vidéki kisváros nevére, nagyobb, mint lakói sejtették.”

SMARAGD KÖLTÉSZET

A vizsgált mű Ferenczy első nagybányai korszakának termése, mikor a müncheni „finom naturalista” életképek és a szecessziós kísérletek után rátalált a sötétzöldben tartott erdei-kerti életképek egyedi hangulatára. Ennek a periódusnak végpontjait két klasszikus, a Hegyibeszéd (1897) és az Október (1903) jelöli ki. Ferenczyt ekkoriban a „zöld” lombok plein air hatásai foglalkoztatták. Mintha a Németh László által emlegetett Kert-Magyarországon járnánk: sűrű levelű sövény és dúsan öntözött gyepek mindenfelé. Több nagybányai festményről ismerjük, hogy a bolgárkertészek hogyan tették jól gondozott paradicsomi parkká az eleve kellemes klímájú és dúsz vegetációjú partiumi városkát. Harsogó tavaszi zöldek, a legjobbfajta nagybányás festőiséggel előadva. Az élénk világosoktól a mély tónusokig a zöld ezer árnyalata tölti meg étellel a képet. Az árnyékokat – az impresszionista szinten szellemében – lilák és kékek teszik karakteresen ragyogóvá. Ebben a smaragd költészetben villannak fel bravúros festői ellentétekként a korzózó figurák élénk színfoltjai, a rózsaszín ruhácskák, kék blúzok, sárga kalapok, valamint a messzire világító vörös és fehér napernyők.

KORZÓ A KERT MELLETT

A háttérben a Kereszt-hegy szabályos csúcsa, előtérben Ferenczy kis gyümölcsfákkal betelepített kertje, a kettő között pedig – a sövény mellett – korzóznak a helyi polgárság képviselői a késő délutáni órákban. Ferenczyék a Petőfi Sándor utca 13. alatt laktak évtizedeken át Nagybányán. A család belakta a kényelmes kertés házat (egyik falát élénk pompeji vörösré mázolták), és itt született meg Ferenczy jól ismert remekműveinek hosszú sora: a lombos fák előtt a Napos délelőtt (1905), a kert közepén a legendás Október (1903), a pompeji házfalnál a sok példányban megfestett A vörös fal (1910), a műterem ablakán kinézve pedig a Majális (1906). Az utóbbi kép a most vizsgált festmény legközelebbi rokona az életműben, ugyanúgy látszódik a dombok jellegzetes íve, csak itt a déli napsütésben világosruhás kisleányok vonulnak a kert menti utacsán, míg a Nagybányai kereszt-hegy esetében délutáni korzózókat látunk. A dúsz sövény mögött villognak a világos toilették, a piros és fehér napernyők mellett.

Ferenczy Károly: Vörös fal, 1910, magántulajdon

Béni, Olga és Noémi Nagybányán, 1910

Fialka Olga, Noémi és Béni a nagybányai otthonuk kertjében, 1910

75 | Kövér Gyula (Verpelét, 1883-1950, Helsinki)

A piros vitorlás (Hollandia), 1914
The Red Sailboat (Netherland), 1914

50x39 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Kövér Gyula
Mecheln 1914

Kikiáltási ár: **440 000 Ft / 1 222 EUR**
Becsérték: **550 000 - 850 000 Ft**
Estimated price: **1 528 - 2 361 EUR**

76 | Csejtei Joachim Ferenc (Szeged, 1882-1964, Gyula)

Különleges fények a tengerénél, 1920-as évek
Special Lights at the Thames, 1920's

60x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Cs. Joachim F.

Kikiáltási ár: **600 000 Ft / 1 667 EUR**
Becsérték: **1 000 000 - 1 500 000 Ft**
Estimated price: **2 778 - 4 167 EUR**

A sziklás tengerparti öbölből kihajózó vitorlásokat ábrázoló kép a kései impresszionizmusból és a századforduló éjszakai tónusokra érzékeny esztétikai világából táplálkozó Joachim Ferenc egyik híres motívuma. Hasonló részlet szerepelt a nemrég felbukkant 1913-as Szirének (Nyári este) című nagy méretű munkáján is. A szegedi születésű művész Párizsban tanult, az 1910-es években kiállított az Őszi Szalonon és a Független Szalonján is. „Éjszakai impresszionizmusa” a holdfény különös csillogásával teli esti órákat jeleníti meg a dél-francia Riviérán. A most látható, kiérlelt, természeti látványra koncentrááló változat feltehetőleg a művész második, 1920-as évekbeli franciaországi korszakában készült. 2022-ben szerepel majd Joachim szegedi Móra Ferenc Múzeumba tervezett, nagy szabású életmű-kiállításán.

77 | Vass Elemér (Budapest, 1887–1957, Balatonfüred)

Kalapos nő
Woman with Hat

46x38 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Vass E.

Kikiáltási ár: **480 000 Ft / 1 333 EUR**
Becsérték: **600 000 - 900 000 Ft**
Estimated price: **1 667 - 2 500 EUR**

78 | Berkes Antal (Budapest, 1874–1938, Budapest)

Koraesti fények (Esző után)
Early Evening Lights (After Rain)

90,5x120 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Berkes A.

Kikiáltási ár: **750 000 Ft / 2 083 EUR**
Becsérték: **1 000 000 - 1 500 000 Ft**
Estimated price: **2 778 - 4 167 EUR**

79 | Erdélyi Ferenc (Budapest, 1904–1959, Los Angeles)

New York, 1940
New York, 1940

100x127 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Erdélyi MCMXXX-X New York

Kikiáltási ár: 4 400 000 Ft / 12 222 EUR
Becsérték: 5 500 000 - 8 000 000 Ft
Estimated price: 15 278 - 22 222 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor külföldi magángyűjteményben

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Ernest W. Watson: Twenty painters and how they work. Watson-Guption, New York, 1950.
- Molnos Péter: Elfeledett életművek. Erdélyi Ferenc (1904–1959). Artmagazin 2004/2., 36–37.
- Árkádia tájain. Szőnyi István és köre 1918–1928. Magyar Nemzeti Galéria, 2001.

Aba-Novák Vilmos: New York-i utca autókkal és lovaskocsival, 1935, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

NEW YORK, NEW YORK

Nagyon kevés magyar festőről mondható el, hogy tényleg ott lett volna abban az örült időszakban New Yorkban, amikor a felhőkarcolóiról híres metropolisz az égre szökött a két világháború között. „Ez a város egy festő számára csodálatos” – írta Aba-Novák Vilmos feleségének New Yorkból 1935-ben. Tudjuk, hogy Aba-Nováknak nem sikerült megkapaszkodnia az amerikai nagyvárosban, sőt, az itteni korszakából is csak pár akvarell marad fenn. Vele ellentétben Erdélyi Ferenc viszont megkapaszkodott az Új világban és le is telepedett. 1939-ben készített New York-i látképe egész másképp magasztos, mint a 20. század elejéről ismert modern párizsi panorámák. Az égbolt eleven azúrját szinte vasparral burkolja be az épülő város. A sokadik emeleti ablakból felülről látjuk a manhattani távlatot. A messzeségben a Chelsea-ben álló London Terrace rózsaszín épülettömbje rajzolódik ki, középen bérházak, tűzfalak, vonalzóval húzott utak és a magasvasút hídjá, jobb oldalon pedig az ég felé törő, még épülő, lépcsőzetes art deco felhőkarcolók.

EGY KIBONTAKOZÓ ÉLETMŰ

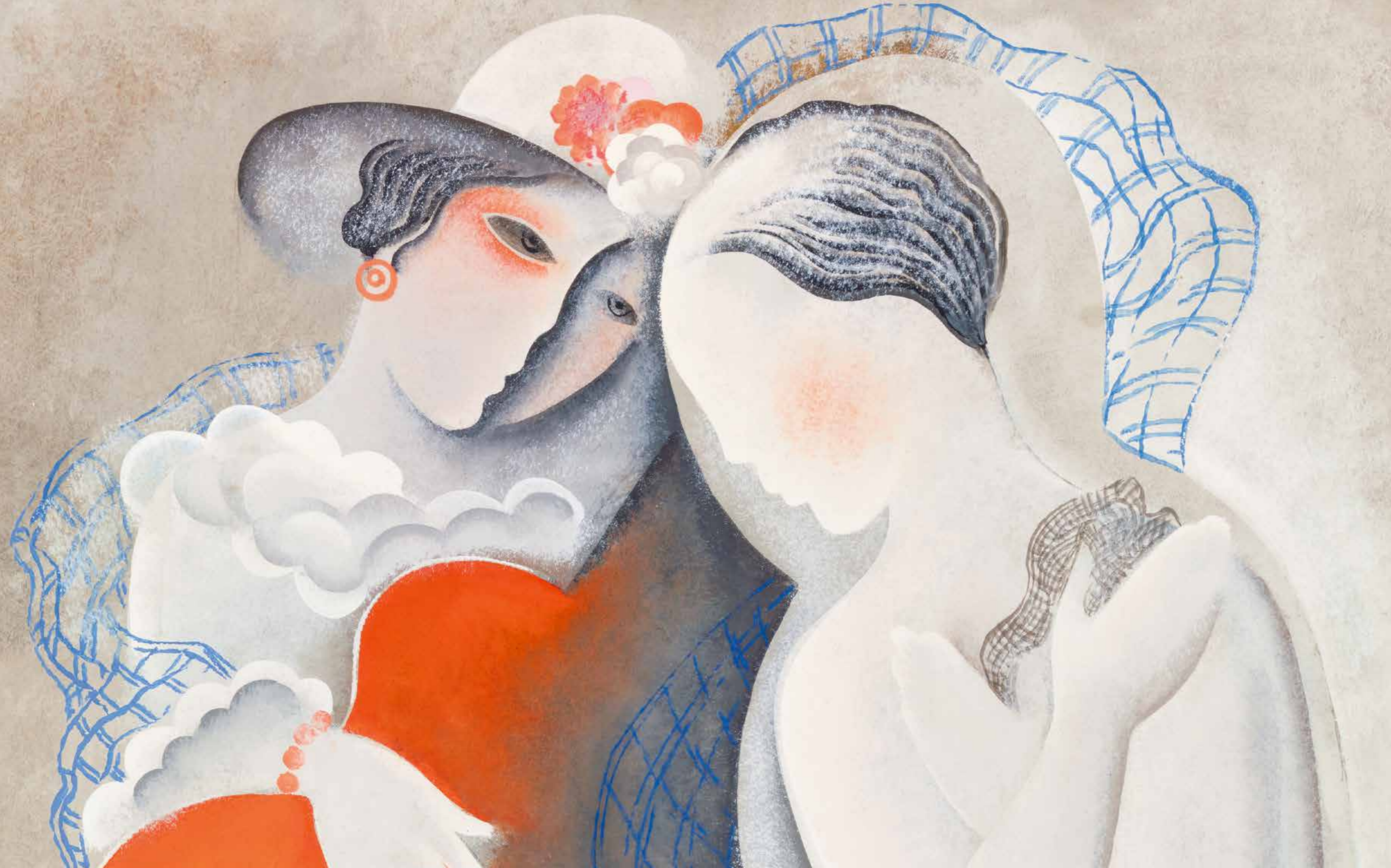
Az elmúlt két évtizedben előkerült képei alapján már egyre jobban megismerjük a két világháború között Amerikában gyökeret vert Erdélyi Ferenc művészetét. A megélnékvül műkereskedelmi érdeklődésnek köszönhetően több külföldön őrzött műve is hazatalált. Így egyre pontosabb látjuk életművét, ami a neoklasszicista magyar festészet Szőnyi, Patkó vagy Aba-Novák nevével fémjelzett élvonalával együtt bontakozott ki, de később merített a modernizmus gesztusaiból is. Most vizsgált New York-i panorámája esetében a helyi figurális festői tradíció, az Ashcan School hatása is tetten érhető. Egyértelműen hiánypótlást követelő mulasztása a magyar művészettörténetnek, hogy a második világháború után hagyta elfelejtődni ezt a kiváló festészeti korpuszt. Szerencsére a Kaliforniában megállapodott művész képeit nem kell beázott pincék mélyéről előkaparni, mert Nyugaton nagy népszerűségnek örvendett.

FRANCIS DE ERDELY

Erdélyi Ferenc pályája egyedülálló ívet rajzol ki, Rejtő Jenő tollához illő részletekkel (volt például profi boksoló is, mint Román György). 1923-ban indult Budapestről, koránérő csodagyerekként, beutazta egész Nyugat-Európát (tanult Párizsban és Madridban), majd eljutott Afrikába (Algír, Kairó, Alexandria), közben még megnyerte a Szinyei Társaság díját. Kevéssel később, 1926-ban már New Yorkban dolgozott, majd Belgiumban és Finnországban. A 30-as években Hollandiában telepedett le (meg is házasodott), majd – rövid magyarországi kitérő után – áttette székhelyét az Egyesült Államokba. Vett tőle képet a spanyol anyakirálynő, Mária Krisztina és a holland Hendrik herceg is. 1959-ben halt meg Los Angelesben, ahol Francis de Erdely néven a „nyugati parti modernista iskola” egyik kulcsfigurájaként emlékeznek rá. Ennek köszönhetően őriz tőle több alkotást az amerikai óriás múzeum, a Los Angeles-i LACMA. De megtalálhatóak művei világszerte közgyűjteményekben Brüsszeltől Melbourne-ig, illetve rengeteg amerikai város (Philadelphia, Washington, San Francisco, Denver, Oakland, Detroit stb.) múzeumban.

A Park Avenue és a 39. utca kereszteződése, 1930-as évek közepe

80 | Kádár Béla (Budapest, 1877–1956, Budapest)

Art deco nők, 1930-as évek eleje
Art Deco Women, early 1930's

100x70 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

Kikiáltási ár: **24 000 000 Ft / 66 667 EUR**
Becsérték: **28 000 000 – 38 000 000 Ft**
Estimated price: **77 778 – 105 556 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Bedő Rudolf gyűjteményében, majd a pécsi Janus Pannonius Múzeum tulajdonában,
majd csere útján került a Keresztes magángyűjteménybe

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A szekszárdi Művészetek Háza kiállításai, Képek a Pécsi Modern Magyar képtárból, 1900-1945, 1987 július 1-szeptember 27.,
- Kádár Béla Kiállítás, Virág Judit Galéria,

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Képek a Modern Magyar Képtárból 1900-1945, 1987 katalógus címlapján
- Gergely Mariann: Melankolikus utazás. Kádár Béla (1877-1956). Mű-Terem Galéria, Budapest, 2002. 178. old.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Hevesy Iván: Kádár Béla. Amicus, Budapest, 1922.
- Herwarth Walden: Az új festőművészet: expresszionizmus. Amicus, Budapest, 1924.
- Kállai Ernő: Új magyar piktúra 1900-1925. Amicus, Budapest, 1925.
- Charles Rosner: Modern Painting in Hungary. The Studio, London, 1932. jan.-jún.
- Bálint Rezső: Kádár Béla. Múlt és Jövő, 1933. 270-271.
- Melanie Fischer: Painting Bela Kadar. Modernist and Romantic. Pittsburg, Pennsylvania 1999.
- Gergely Mariann: Melankolikus utazás. Kádár Béla (1877-1956). Mű-Terem Galéria, Budapest, 2002.
- Gergely, Mariann: Béla Kádár and Hugó Scheiber at Der Sturm Gallery in Berlin. In. A Storm in Europe. Béla Kádár, Hugó Scheiber and der Sturm Gallery in Berlin. Ben Uri Gallery. The London Jewish Museum of Art. London, 2003. 9-13. old.
- Gergely Mariann: Kádár Béla ismeretlen képei üvegnegatívokon az 1920-as évekből. In. Angyalokra szükség van. Tanulmányok Bernáth Mária tiszteletére (szerk. András Edit). Budapest, 2005. 211-220.

**Képek a pécsi
Modern
Magyar
Képtárból
1900–1945.**

Jelen képünk a Janus Pannonius Múzeum Modern Magyar Képtárának anyagát bemutató kiállítási katalógusának címlapján

AZ ART DECO VARÁZSOS MELÓDIÁJA

Kevés olyan magyar festőt ismerünk, aki a modern világ érzéki dekorativitásának olyan széles skáláján csillogtatta meg virtuóz rajztehetségét és artistikus festésmódját, mint Kádár Béla. A harmincas évek polgári közönsége rajongott a képeiért. Magukénak érezték a finom ízléssel feltárulkozó érzékiség romantikus környezetbe ágyazott frivol hangulatát. Kádár Béla kivételes festői vénával érzett rá arra, hogy miként illeszkedik a klasszikus szépség örök harmóniája a modern metropolis divatéletének pezsgő aktualitásához. Hogyan lehet egyszerre a modernitás frissességének képi eszközeivel korszerűnek lenni, miközben a nosztalgikus vágyak múltat idéző titokzatos dallamai is érvényesülnek. A film- és divatvilágból érkező sztárkultusz izlésformáló erejét ekkor tapasztalhatta meg először a nagyvárosokban élő kultúrafogyasztó polgár. A formai részletek

a harmincas évek látványos filmpalakájairól és divatrajzairól tűnnek ismerősnek. Az art decós reklámgrafika népszerű megoldásai hatottak a korszak festészetére.

Mind a témaválasztásban, a motívumok használatában, mind a leegyszerűsítő stilizálásban és a megnyerő színvilág hangsúlyozásában az alkalmazott művészetek könnyed hangvétele inspirálta a festőket.

AZ ANDALÍTÓ MUZSIKA BŰVÖLETÉBEN

Aukciós képünk a festő legkeresettebb, úgynevezett art decós, harmincas évekbeli alkotói korszakának egyik jellegzetes műremeke. Két légyes nőalak fordul egymás felé a meghitt intimitás izgalmas közelségében. A gömbölyű idomait szemérmesen fátyollal leplező meztelen aktfigura rejtőzködésében vágyakat ébresztő finom érzékiség rejlik. A profilba forduló stilizált fej klasszikus szobrokat idéző márványtisztasága a lágy dallamokat ihlető múza szellemét jeleníti

meg. Ugyanakkor a karcsú nő keresztbe vetett formás lábai és enyhén piruló arca a nőiesség erotikus vonzerejével hatnak. A gitárt pengető fiatal leány díszes öltözké a korabeli elegáns divat népszerű kellékeit vonultatja fel. A polgári közönség igényes nőtagjai magukra ismerhettek a virágdíszes kalap, a csipkés, szabós blúz és a színes ékszerek láttán. Az intim zsánerjelenet pikantériáját Kádár Béla cizellált festői stílusa varázsosan feloldja. A kép szereplőit finoman elemeli a földközélebről és a lírai dallamok költői szférájába transzponálja. Rabinovszky Máriusz szavaival élve: „...refinált, mondén kompozíció, ravasz összetétele testnek, síknak, vonalnak, fényfoltnak, festészetnek, s grafikának.”

KÁDÁR BÉLA A FESTŐI LÁTOMÁSOK NAGY MESTERE

A szürkésen derengő háttérből kirajzolódó figurák hajlékonyan ívelő körvonalai a festő jellegzetes festékszórásos technikájának köszönhetően álomszerű látomásokként tűnnek elő.

Kádár Béla mesterien kimunkált stílusa kivételes könnyedséggel ötvözte a festői gesztusokat és a dekoratív rajzosság finom megoldásait. A választékosan összehangolt színek franciás eleganciája a párizsi Bateau-Lavoir művészterságságból ismert Marie Laurencin festményeit idézik. A Picasso és Appollinaire társaságában alkotó művésznő pályafutása során ékszerekkel, tollakkal, virágokkal ékesített nőalakokat festett. Ugyanazt az átszellemült arcú nőtípust jelenítette meg, aki álmai rózsaszín ködfátyola mögül érzéken és mégis megközelíthetetlenül tekint a külvilágra.

Aukciós képünk Kádár Béla harmincas években készült art deco hangulatú műveinek egyik legszebb darabja, amely igényes kivitelezésével megkülönböztetett figyelmet érdemel.

Gergely Mariann

Kádár Béla: Leányok csendélettel, 1931 körül magántulajdonon

Enteriőr fotó Keresztes László lakásában. A falon jelenlét, Kádár Béla több kiemelkedő festménye között.

81 | Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861–1927, Kaposvár)

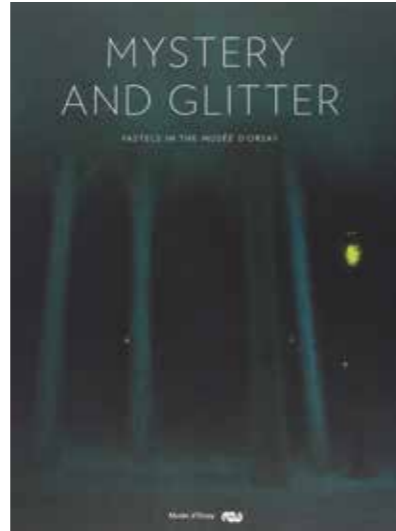
Fiatal nő virággal, 1925
Young Woman with Flower, 1925

52,5x42 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Rónai 25
Hátoldalon | Reverse: Rippl-Rónai József autográf felirata

Kikiáltási ár: **5 000 000 Ft / 13 889 EUR**
Beccsérték: **7 000 000 – 10 000 000 Ft**
Estimated price: **19 444 – 27 778 EUR**

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- 1926: A Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak második kiállítása, Ernst Múzeum

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Magyar Művészet, 1926/1., 11.

A Musée d'Orsay pasztellképeinek kiállítási katalógusa
Rippl-Rónai József: Park éjjel c. képével a címlapon

PIRIKE AZ ERNST MÚZEUMBAN

A *Magyar Művészet* nevű két világháború közötti rangos művészeti folyóirat 1926-os első számában két szép Rippl-Rónai-pasztellportré került egymás mellé. Az Ybl Ervin által jegyzet „kapcsolódó” cikk *Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet* címet viseli, fejet hajtva a lapot is kiadó Szinyes Merse Pál Társaság névadó mestere előtt. A 20-as évek neves, nagybányai alapokon álló festőit – Csók Istvántól Szőnyi Istvánig – összefogó társaság, nem győzve ellenállni a közönség ostromának, egy nagy csoportos kiállítást szervezett kiváló művésztagejai friss alkotásaiból az Ernst Múzeumban 1926-ban. Az itt szereplő művek legjava került be illusztrációként a társaság lapjába, a Magyar Művészetbe, köztük a most vizsgált Rippl-Rónai-arckép is, amelynek aláírásából nemcsak a modellt ismerjük meg (Pirike), de a tulajdonos személyét, a volt főpolgármester Bárczy Istvánt is. Az Ernst Múzeum katalógusa alapján azt is tudjuk, hogy a *Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak második kiállítása* címet viselő tárlaton – az ünnepelt nagymesternek járó előkelő helyen – a nagy teremben függött a *Pirike* című arckép. Érthető módon, hiszen az idős Rippl-Rónai József a 20. század eleji magyarországi művelt elit egyik legkedveltebb arcképfestője volt. Párizsias neveltetésű, nagy szinkultúrájú pasztell-arcképei érzékeny lenyomatainak a letűnt kornak.

EGY NAGY FORMÁTUMÚ POLITIKUS LÁNYA

A most vizsgált kép egykori tulajdonosa, Bárczy István Budapest legendás főpolgármestere volt a 20. század eleji aranykor elején. Bárczy nagyformátumú politikusként újjászervezte a város iskolarendszerét, köztulajdonba vette a köz-műveket, nagyszabású városfejlesztése nyomán vált Budapest igazi modern világvárossá. Kiemelten támogatta a képzőművészetet, regnálása alatt épült meg a Százados úti Művésztelép, de a Fővárosi Képtár is neki köszönhetően vált rangos művészeti gyűjteménnyé. Nem szürke karrierpolitikus volt, hanem igazi vizionárius, színes egyéniség, sok egyéb mellett például amatőr fotósként is jeleskedett! Az *Új Idők* 1915-ben közölte egy szép fekete-fehér felvételt, amin kislánya, a felnőttes arcélű Pirike, azaz Bárczy Piroska látható ablakban ülve. A szépséges fiatal leányt egy évtizeddel később Bethlen Margit mutatta be főúri estélyén a kor ünnepelt írófejedelmének, a *Halálos tavasz* szerzőjének, Zilahy Lajosnak. A volt főpolgármester huszonkét éves lányát 1929-ben jegyezte el Zilahy, a következő évben pedig feleségül vette. Pár évvel azután, hogy Rippl-Rónai pasztellel örököltette meg igazán komoly, felnőtt nő benyomását keltő, elegáns arcvonásait.

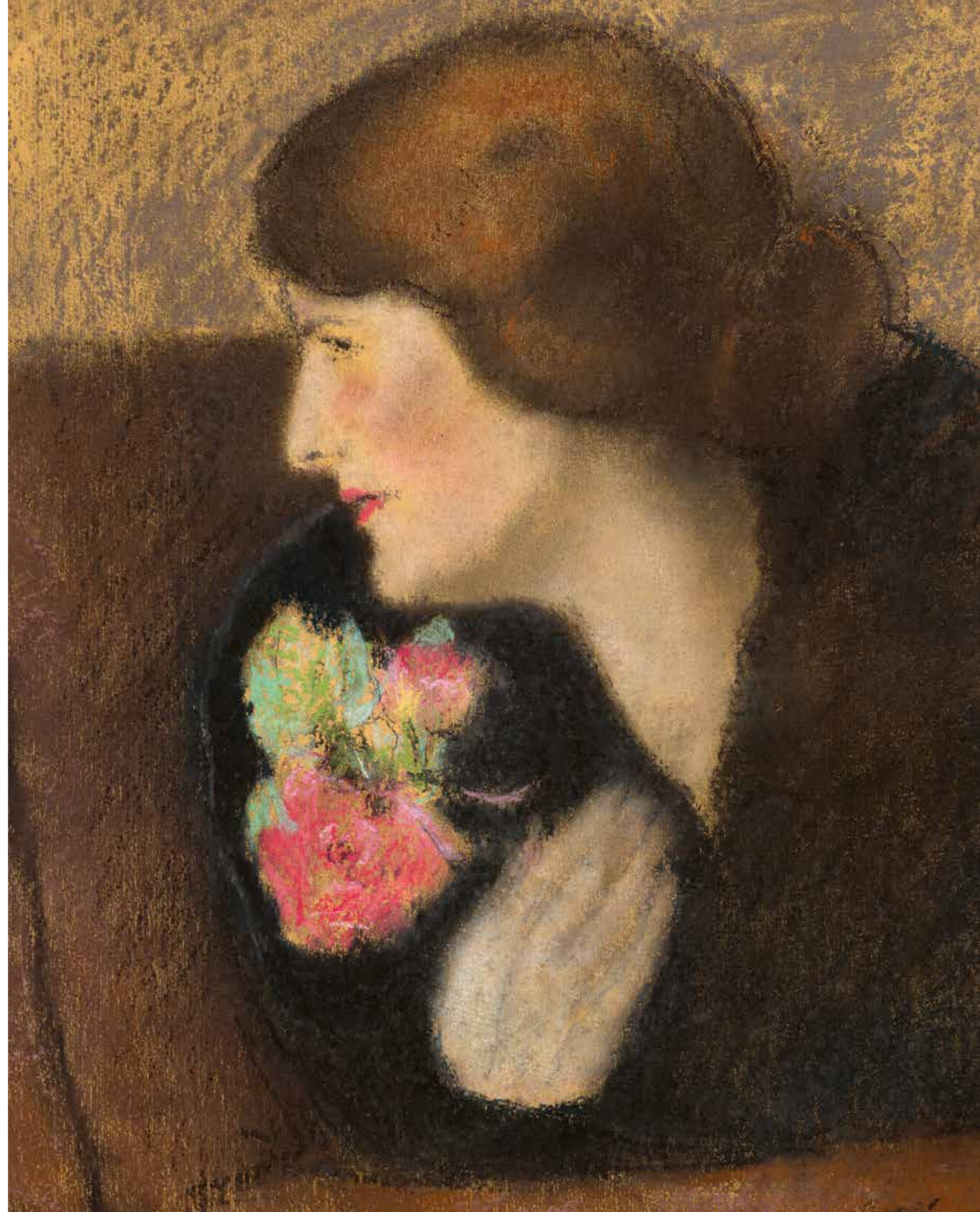
Rippl-Rónai József: Szőke nő fátyollal, magántulajdon

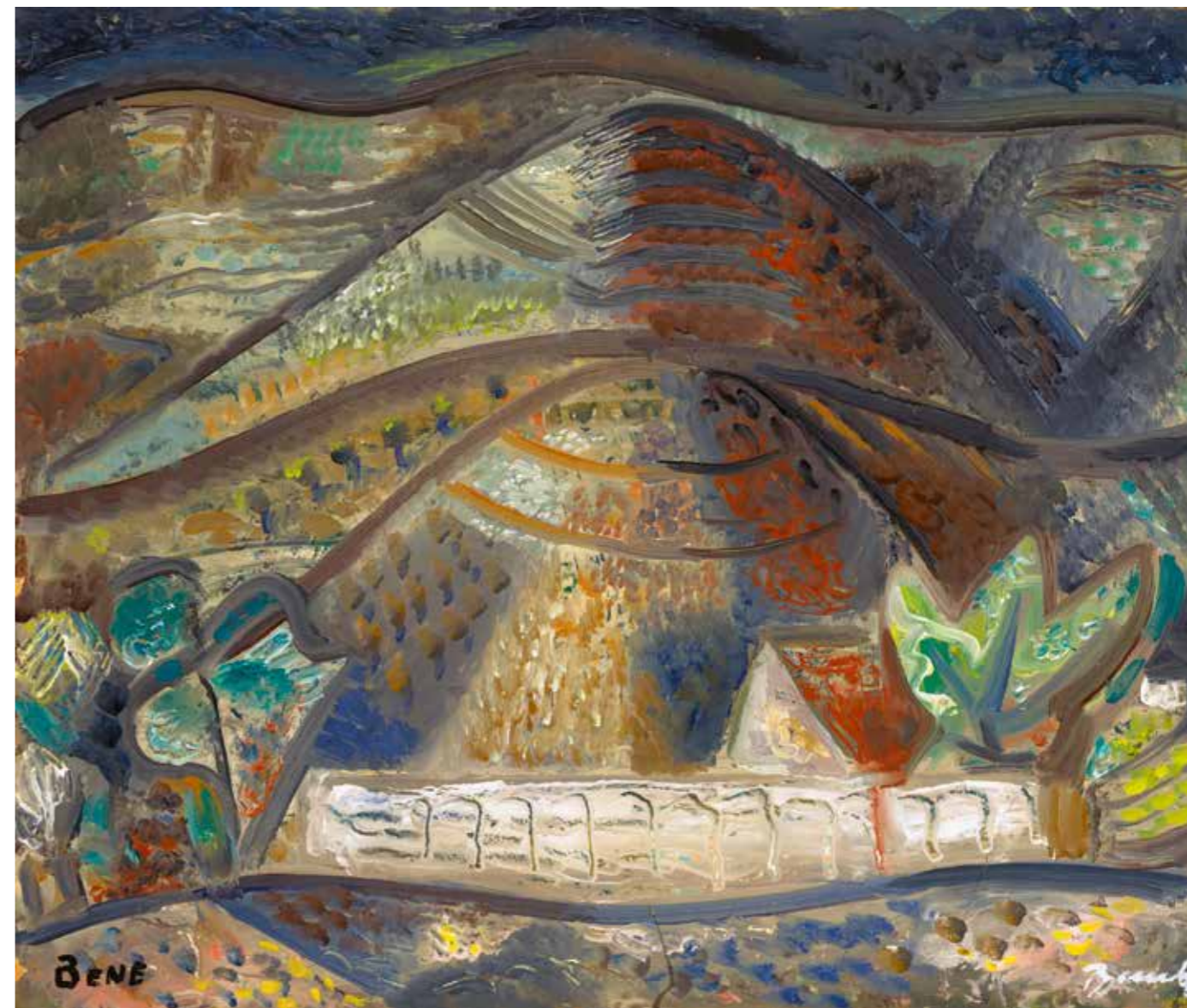

Bárczy István főpolgármester lánya, Bárczy Piroska

Reprodukálva a Magyar Művészet 1926. évi számában

82 | Barcsay Jenő (Katona, 1900–1988, Budapest)

Szentendrei ház, 1971
House in Szentendre, 1971

18,5x24,5 cm
Olaj, vászon, falemez | Oil, canvas on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: 971 Barcsay

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 600 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 7 222 EUR

A festmény szerepelt a XXXII. velencei biennálén, 1964-ben

Breuer Marcell: Chamberlain ház, 1940 -1941, Amerika

83 | Bene Géza (Csáca, 1900-1960, Budapest)

Dombok
Hills

43x51 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bene Géza
Jelezve balra lent | Signed lower left: Bene

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 556 – 8 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a Keresztes gyűjteményben

84 | Kliené Róna Klára (Pécs, 1897–1987, Budapest)

A művészpárizspár műterme (Klie Zoltán és Róna Klára), 1930
Studio of the Artist Couple (Zoltan Klie and Klara Rona), 1930

61,5x61,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: K. Róna KL

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 9 722 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 6 500 000 Ft
Estimated price: 11 111 - 18 056 EUR

Klie Zoltán és Róna Klára családi környezetben, 1928

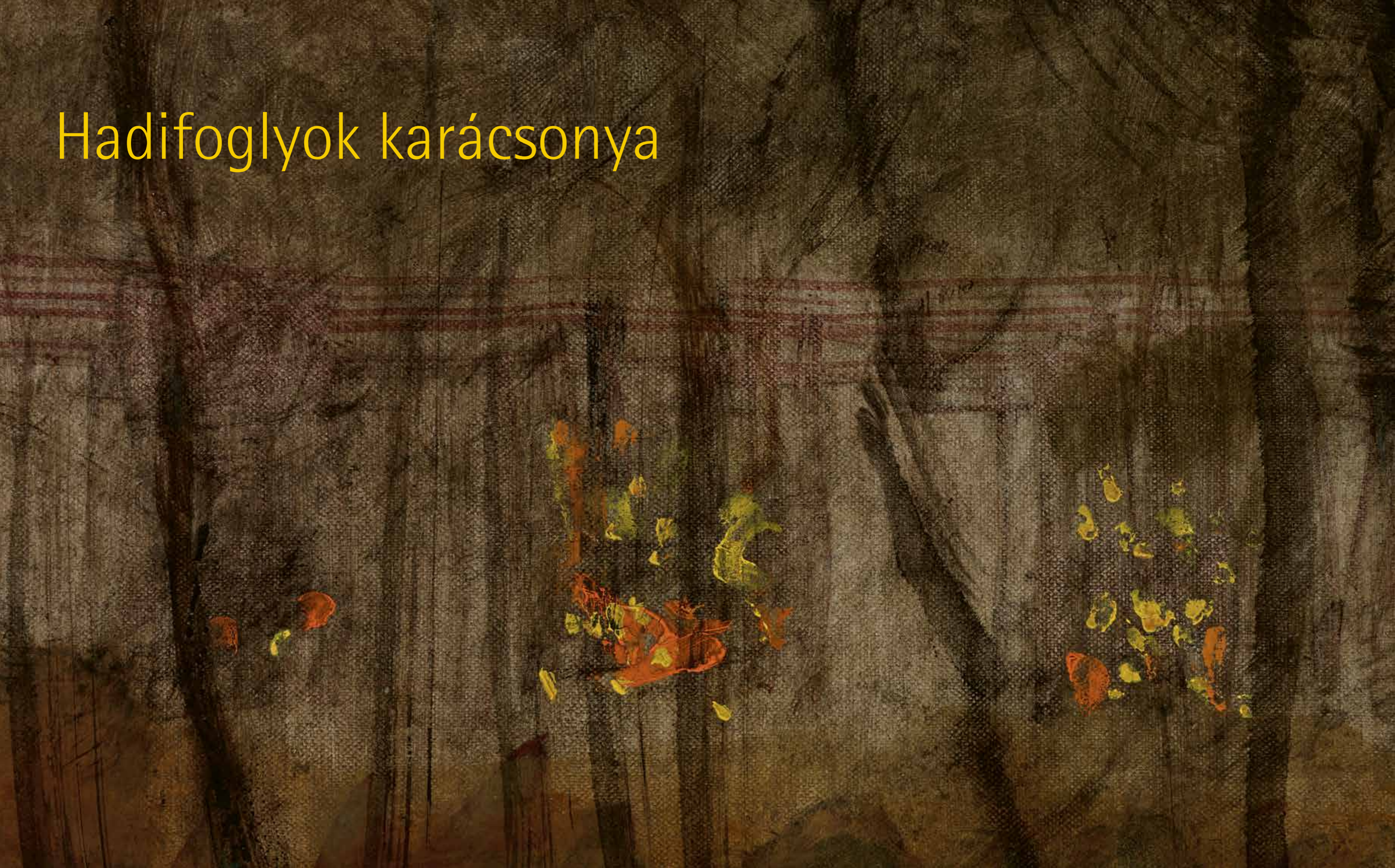
Futásfalvi Márton Piroška: Két akt macskával, 1931 körül,
Szombathelyi Képtár

Róna Klára: Műterem, 1932, magántulajdon

Hadifoglyok karácsonya

85 | Mednyánszky László (Beckó, 1852–1919, Bécs)

Hadifoglyok karácsonya, 1915 körül
Christmas of Prisoners of War, c. 1915

80 x 100 cm

Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

A festmény vakrámaján felirat kék krétával: „143 M.B.Sz. szám 3984”; felragasztott cédulán piros ceruzával: „267.”; cédulán golyóstollal: „dr. Rácz I. előző tulajdonos közlése szerint »védett« adat nincs”; cégjelző pecsét „Hártl L. és Társa Festék, kence és lakkgyári raktára...”; valamint pecsét a következő szöveggel: „Mednyánszky László báró hagyatékából Singer és Wolfner Irodalmi Intézet r. t.”

VÉDETT | NO EXPORT

Kikiáltási ár: **65 000 000 Ft / 180 556 EUR**

Becsérték: **80 000 000 – 120 000 000 Ft**

Estimated price: **222 222 – 333 333 EUR**

A KÉPHEZ KÜLÖN KATALÓGUS KÉSZÜLT

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- A művész hagyatékából a Singer és Wolfner Irodalmi Intézet tulajdonába, később Wolfner József örököseitől a Bizományi Áruház Vállalat közvetítésével dr. Rácz István gyűjteményébe, tőle csere révén dr. Kürtös Sándor és örököseinek kollekcijába került

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Mednyánszky László emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1979. április–június. (Kat. 189.)
- Mednyánszky. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2003. október 14. – 2004. február 8. (Kat. 240.)
- Mednyánszky. Slovenská Národná Galéria, Pozsony, 2004. (Kat. 240.)
- László Mednyánszky 1852–1919. Österreichischen Galeria Belvedere, Bécs, 2004. (Kat. 34.)
- A 121 legszebb magyar festmény Virág Judit és Törő István válogatásában. Virág Judit Galéria, Budapest, 2009. október 27. – november 29.
- A 121 legszebb Mednyánszky festmény. Virág Judit Galéria, Budapest, 2011. október 29. – november 27.
- Klimt ist nicht das Ende. Aufbruch in Mitteleuropa. Galeria Belvedere, Bécs, 2018. március 23. – augusztus 26.
- Beyond Klimt. New Horizons in Central Europe, 1914–1938. BOZAR, Centre Fine Arts, Brüssel, 2018. szeptember 21. – 2019. január 20.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Mednyánszky. Kiállítási katalógus. Szerk.: Markója Csilla. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2003. 325.
- Artmagazin, 2003. december. Címlap.
- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003.
- Modern Hungarian Painting 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003.
- Ladislav Mednyánszky. Kiállítási katalógus. Szerk.: Markója Csilla. Slovenská Národná Galéria, Pozsony, 2004. április 29. – augusztus 29.
- László Mednyánszky 1852–1919. Kiállítási katalógus. Szerk.: Markója Csilla. Österreichischen Galeria Belvedere, Bécs, 2004.
- Die Moderne in der Ungarischen Malerei 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Berlin, 2008.
- Markója Csilla: Egy másik Mednyánszky. Budapest, 2008. 10/10. kép.
- A 121 legszebb magyar festmény. Szerk.: Törő István, Virág Judit. Budapest, 2009. 128.
- A 121 legszebb Mednyánszky festmény Virág Judit és Törő István válogatásában. Szerk.: Törő István, Virág Judit. Virág Judit Galéria, Budapest, 2011. 273.
- Klimt ist nicht das Ende. Aufbruch in Mitteleuropa. Kiállítási katalógus. Szerk.: Stella Rolling, Alexander Klee. Galeria Belvedere, Bécs, 2018.
- Beyond Klimt. New Horizons in Central Europe, 1914–1938. Kiállítási katalógus. Szerk.: Stella Rolling, Alexander Klee. BOZAR, Centre Fine Arts, Brüssel, 2018. 133.

Rembrandt Harmensz van Rijn: A Batavus felkelés, 1661-62, Nationalmuseum, Stockholm

Az Érdekes Újság karácsonyi számának címlapja, 1914

Vannak festmények, amelyek előtt állva még az elemzéshez, a képek szavakká formálásához szokott művészettörténész is hajlamos inkább a csendet választani. Mikor azt érzi, hogy a nyelv béklyói, az érzések és hangulatok homályos kavargását merev kategóriákba terelő fogalmi készlet használata kényszerű kudarcra ítéli: a nagy mű mélyén rejlő elementáris igazság ellenáll a ráció fegyverének. Sorolhatók a csalóka magyarázatként szolgáló életrajzi adatok, a történelmi tények, felfesthető a kortárs művészeti milió, megrajzolható a hatások és párhuzamok gazdagon cizellált mátrixa, de mindez nem ad választ arra, ami a nézőben a mű befogadásakor lezajlik. A megrendítő élmény, az igéző találkozás természete és hatása szavakkal kifejezhetetlen. Mednyánszky László alkotása makacsul ellenáll az elemző értelemnek – a benne testet öltő egyéni és

kollektív dráma a lélek, a szív kellős közepébe hatol. Azt adja, ami csak a legjelentősebb műlakotások sajátja: összeköttetést teremt a létezés érzékeletti rejtelmeivel, kiemel a tér és az idő korlátai közül, túlmutat az én határain. Talán túl sokszor mondjuk, de itt végre igazán helyén való: a Hadifoglyok karácsonya katartikus, a létezés fájó korlátaitól megszabadító főmű, amely csak a hazai, sőt az egyetemes festészet történetének legjelentősebb remekműveihez mérhető. A képből sugárzó drámai erő és mély humánus, az átszellemített, aranyos-barna színvilág parázsló tüze, a festői fogalmazás összefoglaló lendülete közvetlenül Rembrandt művészetét idézi, azét a mesterét, aki mellé Mednyánszky élete végén, művészi fejlődésének vitathatatlan csúcspontján megérkezett.

A Hadifoglyok karácsonya című kép részlete az Artmagazin első számának borítóján, 2003

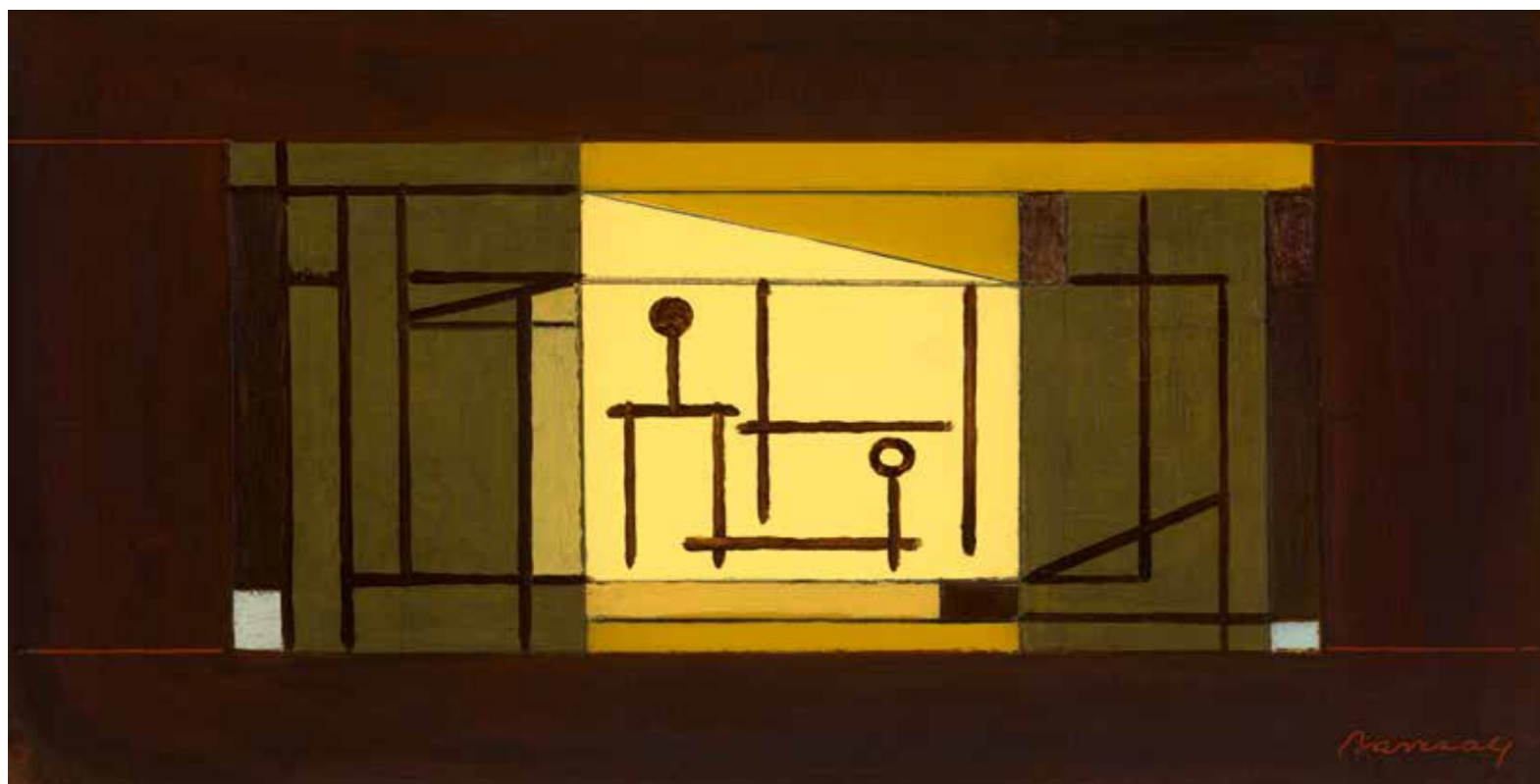

Ünnepelő katonák az Érdekes Újság karácsonyi számának fotóriportján, 1914

M. A. 1914

86 | Barcsay Jenő (Katona, 1900–1988, Budapest)

Alkony, 1970
Twilight, 1970

15x30 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Barcsay
Hátoldalon autográf felirat | Autograph inscription on reverse: Alkony, 1970

Kikiáltási ár: **700 000 Ft / 1 945 EUR**
Becsérték: **900 000 - 1 400 000 Ft**
Estimated price: **2 500 - 3 889 EUR**

87 | Konok Tamás (Budapest, 1930–2020, Budapest)

1, Unafatum, 2004, | Unafatum, 2004,
2, Cím nélkül, 2004 | Untitled, 2004

Egyenként: 60x60 cm
Olaj, falemez | Oil on panel
1. Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Konok 2004/8 - 2,
2. Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Konok 2004/16

A két mű együttes kikiáltási ára: **1 450 000 Ft / 4 028 EUR**
Becsérték: **1 800 000 - 2 800 000 Ft**
Estimated price: **5 000 - 7 778 EUR**

88 | Deim Pál (Szentendre, 1932–2016, Szentendre)

Kapcsolódás (Férfi-nő)
Connection (Man-Woman)

70x50 cm
Akril, vászon | Acrylic on canvas
Jelezve balra középen | Signed centre left: Deim P
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: autográf felirat (Deim Pál)

Kikiáltási ár: **700 000 Ft / 1 945 EUR**
Becsérték: **800 000 - 1 400 000 Ft**
Estimated price: **2 222 - 3 889 EUR**

89 | Hencze Tamás (Szekszárd, 1938–2018, Budapest)

Erővonal, 1999
Power Line, 1999

200x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Hencze T. 999

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **2 400 000 - 4 000 000 Ft**
Estimated price: **6 667 - 11 111 EUR**

90 | Radák Eszter (Budapest, 1971-)

Színes otthon
Colourful Home

120x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas

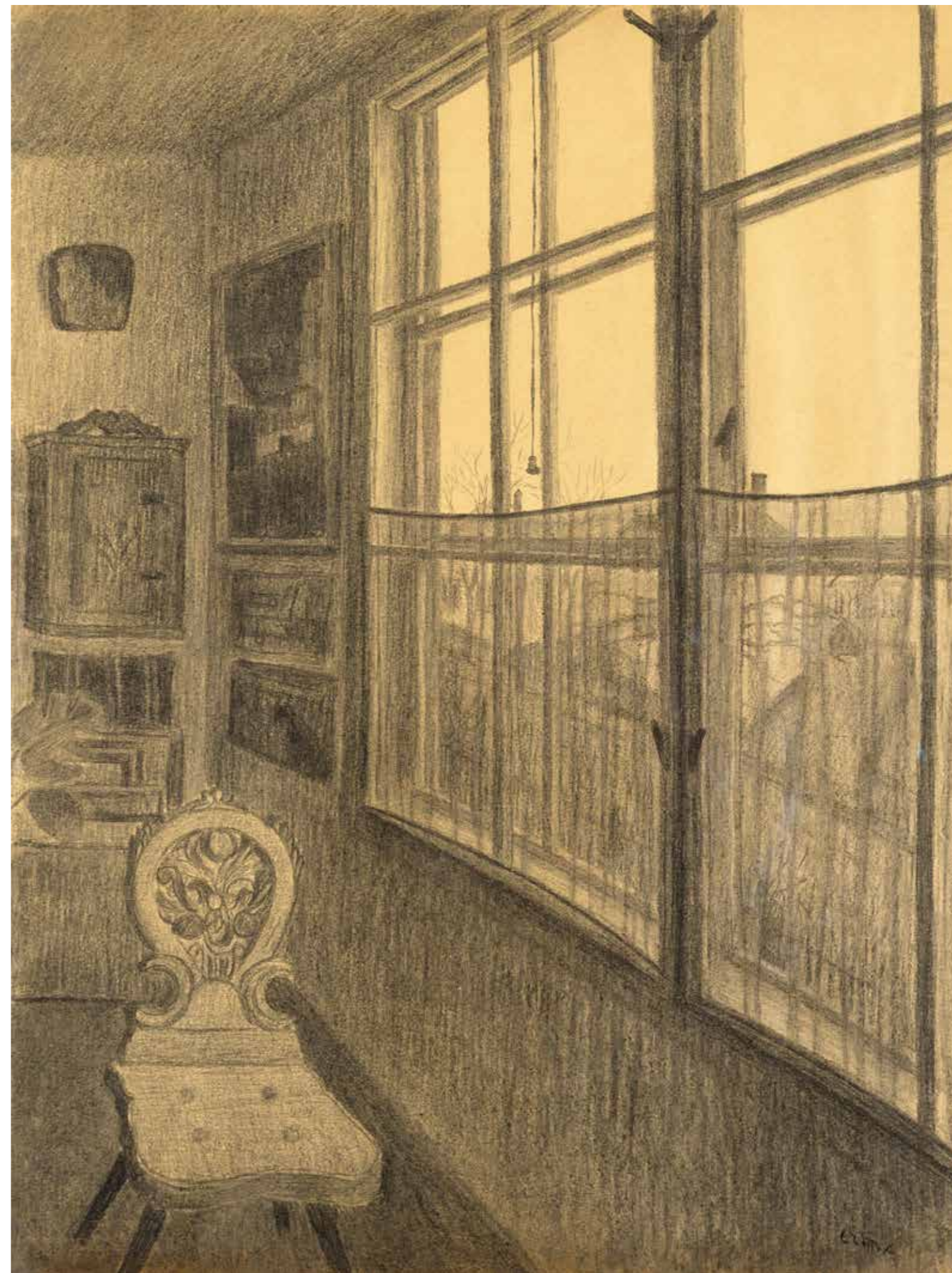
Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 400 000 - 1 700 000 Ft
Estimated price: 3 889 - 4 722 EUR

91 | Czimra Gyula (Budapest, 1901-1966, Budapest)

Czimra Gyula műterme, 1960 körül
Studio of Gyula Czimra, c.1960

62x48 cm
Ceruza, papír | Pencil on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czimra

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 1 800 000 - 3 400 000 Ft
Estimated price: 5 000 - 9 444 EUR

92 | Pauer Gyula (Budapest, 1941–2012, Budapest)

Mende széke napsütésben, 1999
Mende's Chair in Sunshine, 1999

66x39x52 / 71x51 cm
Akri, vászon, fa | Acrylic, canvas on panel
Hátoldalon cédula | Label on reverse: A művész szignózott címkeje és pecsétje

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 800 000 - 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 000 - 7 778 EUR

Pauer Gyula a Műszaki Egyetemen rendezett kiállításán 1970-ben

93 | Márffy Ödön (Budapest, 1878–1959, Budapest)

Dunapart (Merengés)
Cost of the Danube (Contemplation)

39x27 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Márffy Ödön

Kikiáltási ár: **440 000 Ft / 1 222 EUR**
Becsérték: **500 000 – 650 000 Ft**
Estimated price: **1 389 – 1 856 EUR**

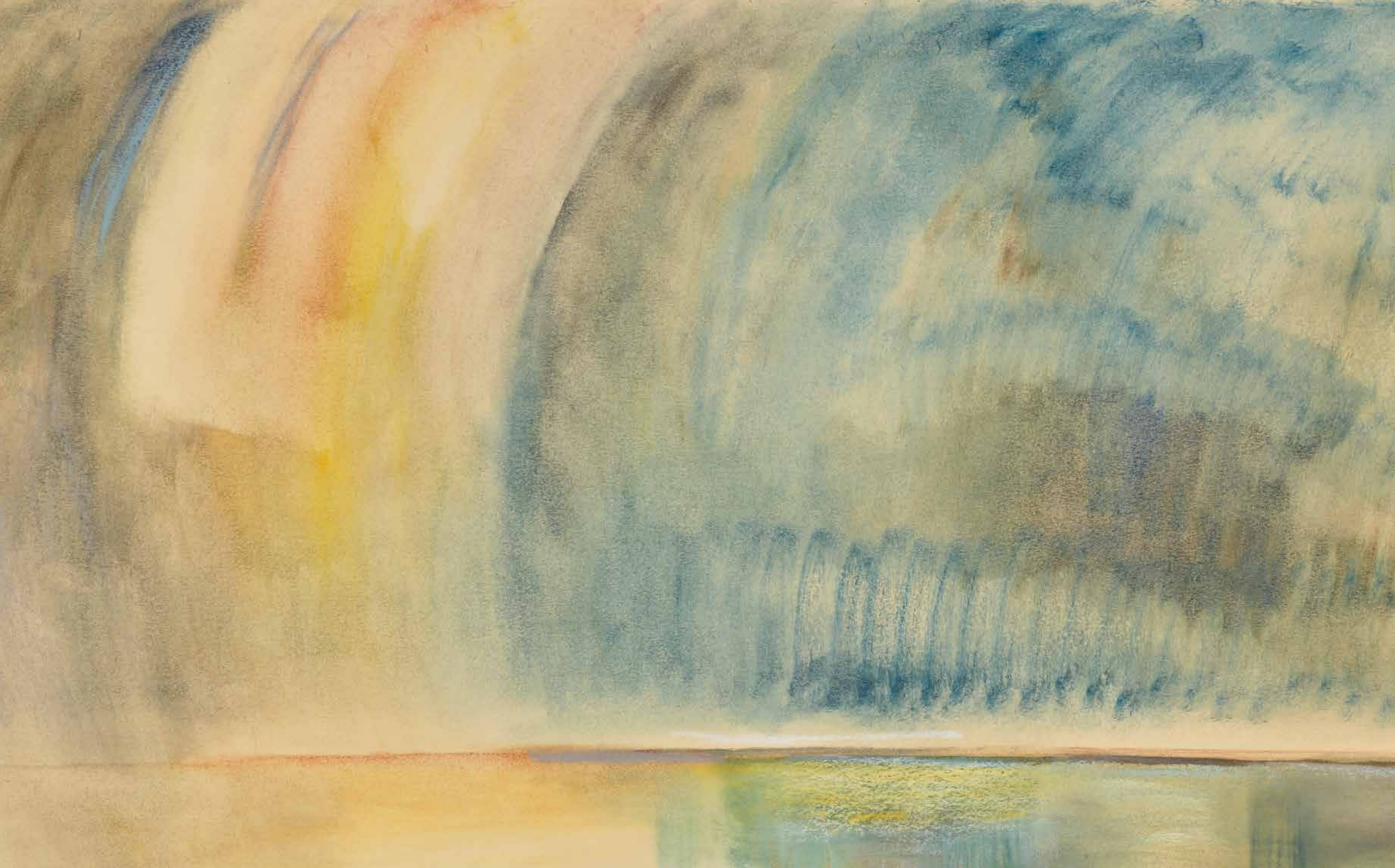

94 | Czóbel Béla (Budapest, 1883–1976, Budapest)

Tubarózsák fehér-kék csíkos abroszon
Tuberose on White-Blue Tablecloth

75x60 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel

Kikiáltási ár: **600 000 Ft / 1 667 EUR**
Becsérték: **700 000 – 1 000 000 Ft**
Estimated price: **1 945 – 2 778 EUR**

95 | Egry József
(Zalaújlak, 1883–1951, Badacsonytomaj)

Szivárvány a Balaton felett (Vihar után), 1938 körül
Rainbow over the Balaton (After Storm), c. 1938

71x102 cm
Olajpasztell, papír | Oilpastel on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Egry József Badacsony
Életműkatalógus-szám: 390
(Láncz Sándor: Egry József. Budapest, 1980. 161.)

Kikiáltási ár: **34 000 000 Ft / 94 444 EUR**

Becsérték: **40 000 000 – 55 000 000 Ft**

Estimated price: **111 111 – 152 778 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

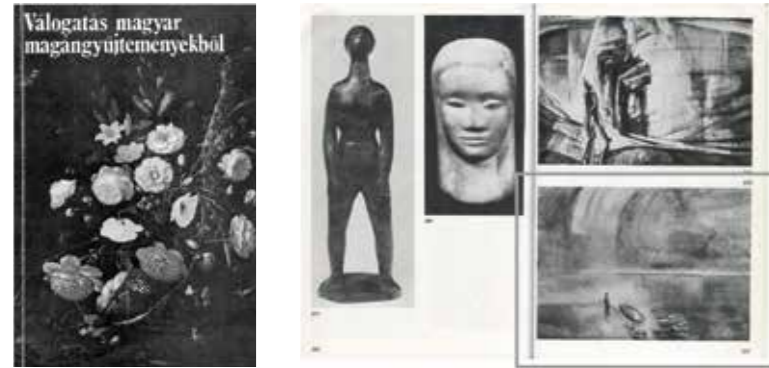
- Egykor Folly Róbert, majd örökösének gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1962: Egry József kiállítása. Balaton Múzeum, Keszthely
- 1968–1968: A Gresham és köre. Csók István Képtár, Székesfehérvár (Szivárvány címmel)
- 1971: Egry József (1883–1951) emlékkiállítása. Magyar Nemzeti Galéria (156. Vihar után szivárvány címmel)
- 1981: Válogatás magyar magángyűjteményekből. Magyar Nemzeti Galéria (270. Szivárvány [Vihar után] címmel)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Genthon István: Egry. L'Art Hongrois. Budapest, 1948. (11. Vihar után);
- Válogatás magyar magángyűjteményekből. Budapest, 1981. 307.

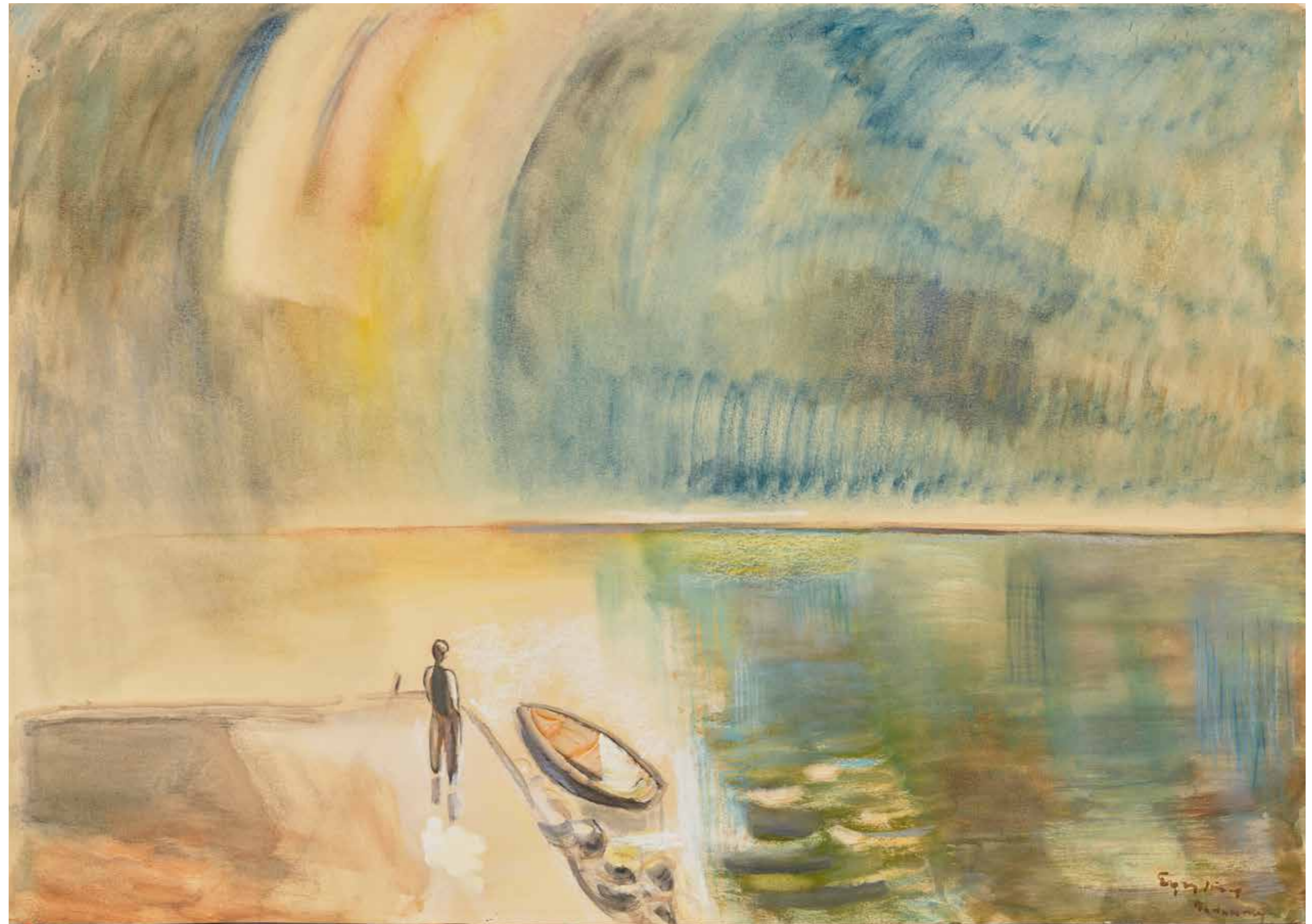

Válogatás magyar magángyűjteményekből. Budapest, 1981.

Jelen festményünk reprodukálva a könyv 307. oldalán

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Kállai Ernő: Új magyar piktúra 1900–1925. Amicus, Budapest, 1925.
- Oltványi-Ártinger Imre: Egry József. Bisztrai Farkas Ferencz, Budapest, 1932
- Oltványi-Ártinger Imre: Egry József. Kelet Népe, 1935/11.
- Egry József: Emlékeim körül (visszaemlékezések részletekben). In.: Egry breviárium. Szerk.: - Éri István, Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatóság, Veszprém, 1973
- Láncz Sándor: Egry József. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1980
- Egry József arcképe. Egry József írásai. Írások Egry Józsefről. Szerk.: Fodor András, Európa–Magyar Helikon, Budapest, 1980
- Láncz Sándor: Egry József. Budapest, Gondolat, 1994

Caspar David Friedrich: Napfelkelte a tenger felett, 1821 körül, Hermitage Museum, Szentpétervár

MAGÁNGYŰJTEMÉNYEK KRÉMJE

A most vizsgált festmény egykori tulajdonosa, Folly Róbert egyike volt Egy legfontosabb, leghűségesebb gyűjtőinek, akik a két világháború közötti időszakot végig követték a művésszel. Rudnai Béla, Fruchter Lajos, Cseh-Szombathy László és Oltványi Ártinger Imre mellett ő szerezte meg a festő legtöbb kiemelkedő alkotását. Az 1920-as évektől önálló irodát vivő, a magyar hidtervezés kiemelkedő alakjaként hírnevet szerző mérnök még a műteremből, közvetlenül Egyrtől vásárolta képeit. Közeli kapcsolatukat jól jelzi, hogy 1939-ben ő tervezte meg Egy híres, személyre szabott badacsonyi házát. Folly egykori képe a festő múzeumi kvalitású fő műve, nem véletlen szerepelt a magángyűjteményekből rendezett legendás kiállításon, amely a privát kézben őrzött legjobb műtárgyakat mutatta be 1981-ben a Nemzeti Galériában.

BALATONI ÜNNEPEK

A „Balatonnak nincs hétköznapija” – jegyezte fel Egy aforizmái között, utalva a tó partján átélt misztikus élményeire. Mikor a Párizst megjárt fiatal piktor 1915-ben lebetegedett katonaként, és egy balatoni kórházban lábadozott, ketts szerelembe esett. Egyrészt elrabolta szívét a keszthelyi dzsentri lány, Pauler Júlia, másrészt magával ragadta a badacsonyi látkép csodálatos, misztikus fényköltészete. Érett festészete választott otthona látványvilágából nőtt ki. A nyugati modernség decens szinkultúrája és cézanne-os szerkezetessége va-

Joseph Mallord William Turner: Napkelte hajóval és sziklával, 1840-45, Tate Gallery, London

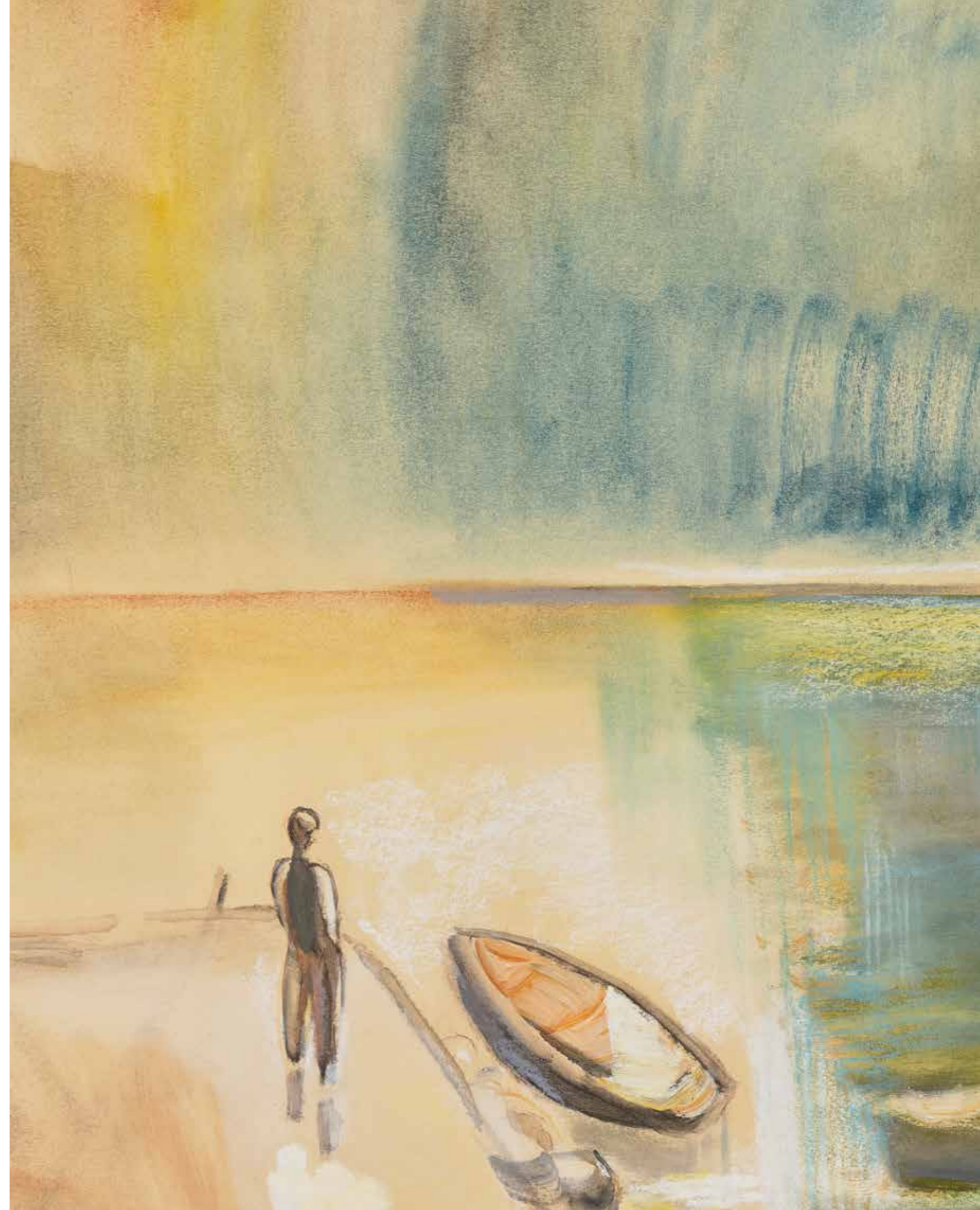
lósággal felszívódott a mindent átható fényben. Ahogy Kállai Ernő írta a nagy szabású, összefoglaló könyvében, az 1925-ös Új magyar piktúrában: „a lány tónus, mely a sikra redukált és nagyvonalúnak tervezett formák körrajzának valamikor lírai kísérője volt csupán, a kép terét idővel egész szélességében és mélységében elfoglalta.” Egy festészete feloldódott a Balaton ünnepi fényzónében.

A SZIVÁRVÁNY ALATT

A Balaton a „természet örömkönnye”, a „szivárványok gyűjtője”, írta fő témájáról Egy aforizmái között. Most vizsgált, számos nagy gyűjteményes kiállításon szereplő festménye jól jellemzi érett korszakának Balaton-ihlette sajátosságait. A nyílegyenes horizont két félre osztja a képet. Felül a szivárvány aranylő íve szervezi a dinamikus vonásokkal felvázolt égbolt színfoltjait. A vízparti móló szélén egy magányos figura áll, a fenséges látványt szemlélve. A fényáradatban feloldódnak a természet formái, az örökkévalóságra nyitva ablakok. A mindennapos balatoni jelenet archetipikus jelleget ölt: a biblikus szivárvány alatt a nagybetűs Ember áll, lenyűgözve a Végtelen megnyíló kapuja előtt. Az olajpasztell foltjai között felragyogó jelenés kézzel foghatóvá teszi Egy idézett aforizmáját („Balatonnak nincs hétköznapija”).

AZ OLAJPASZTELL KÖLTÉSZETE

Egy a földöntúli hangokat megpendítő látványfestészetéhez renthagyó nyersanyagot talált: az olajpasztell. Nagy tisztelője, a Gresham-körhöz tartozó művelt műgyűjtő, Oltványi-Ártinger Imre írta róla 1931-ben, hogy képzeiteit a hagyományos, zsíros olajfesték és a „masszás festésmód nem tudta kifejezni. A pasztell omladékonny bársonyossága viszont a vizuális élmény elemi erejét túlságosan finomulttá, hamvasfostottá tette. Egyéni technikáig kellett tehát magát felverekednie, hogy az olaj átható tüze és a pasztell könnyedsége együttesen adjanak új festői és igen sokszor új színértéket. Így bukkant Egy az áttetsző »olajpasztellra«. A szinte vízfestékké finomult olaj színértékeit elleshetetlen bravúrral tömöríti, fokozza a színterületbe elegyített pasztellal, és egészen sajátos hatást vált ki.”

96 | Márk Lajos (Retteg, 1867–1940, New York)

Lány piros kimonóban, csípőre tett kézzel
Girl in Red Kimono with Hands on her Hip

39,5x27 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Márk

Kikiáltási ár: **180 000 Ft / 500 EUR**
Becsérték: **240 000 – 360 000 Ft**
Estimated price: **667 – 1 000 EUR**

97 | Vaszary János (Kaposvár, 1867–1939, Budapest)

Fiatal nő virágmintás ruhában
Young Woman in a Floral Pattern Dress

45x28 cm
Akvarell, papír | Watercolour on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vaszary J.

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 805 EUR**
Becsérték: **900 000 – 1 400 000 Ft**
Estimated price: **2 500 – 3 889 EUR**

Vaszary János: Női portré, 1895,
Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár

98 | Ferenczy Valér
(Körmöcbánya, 1885–1954, Budapest)

Szobában (A kék kanapé), 1910-es évek
In the Room (The Blue Sofa), 1910's

67x70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Ferenczy Valér

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **1 800 000 - 2 800 000 Ft**
Estimated price: **5 000 - 7 778 EUR**

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Murádin Jenő: Ferenczy Valér = M. J., A Ferenczy család
Erdélyben, Bukarest, Kriterion, 1981.

Ferenczy Valér: Fiatalkori önarckép,
magántulajdon

Ferenczy Károly festőművész fiaként korán elkezdte művészi tanulmányait. 1902-től Nagybányán tanult, 1903-ban a müncheni akadémián képezte magát, 1904-ben Lovis Corinth magániskoláját látogatta Berlinben. A következő két évben Párizsban tanult a Colarossi iskolában, majd a Julian Akadémián. Olaszországi tanulmányutak után 1911-1912-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolára járt. Alapító tagja volt a MIÉNK csoportnak. 1927-ben Budapestre költözött.

Ferenczy Károly: Hármas arckép (Testvérek), 1911, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
(Középen Ferenczy Valér, balról Ferenczy Béni, jobbról Ferenczy Noémi)

99 | Iványi Grünwald Béla (Som, 1867–1940, Budapest)

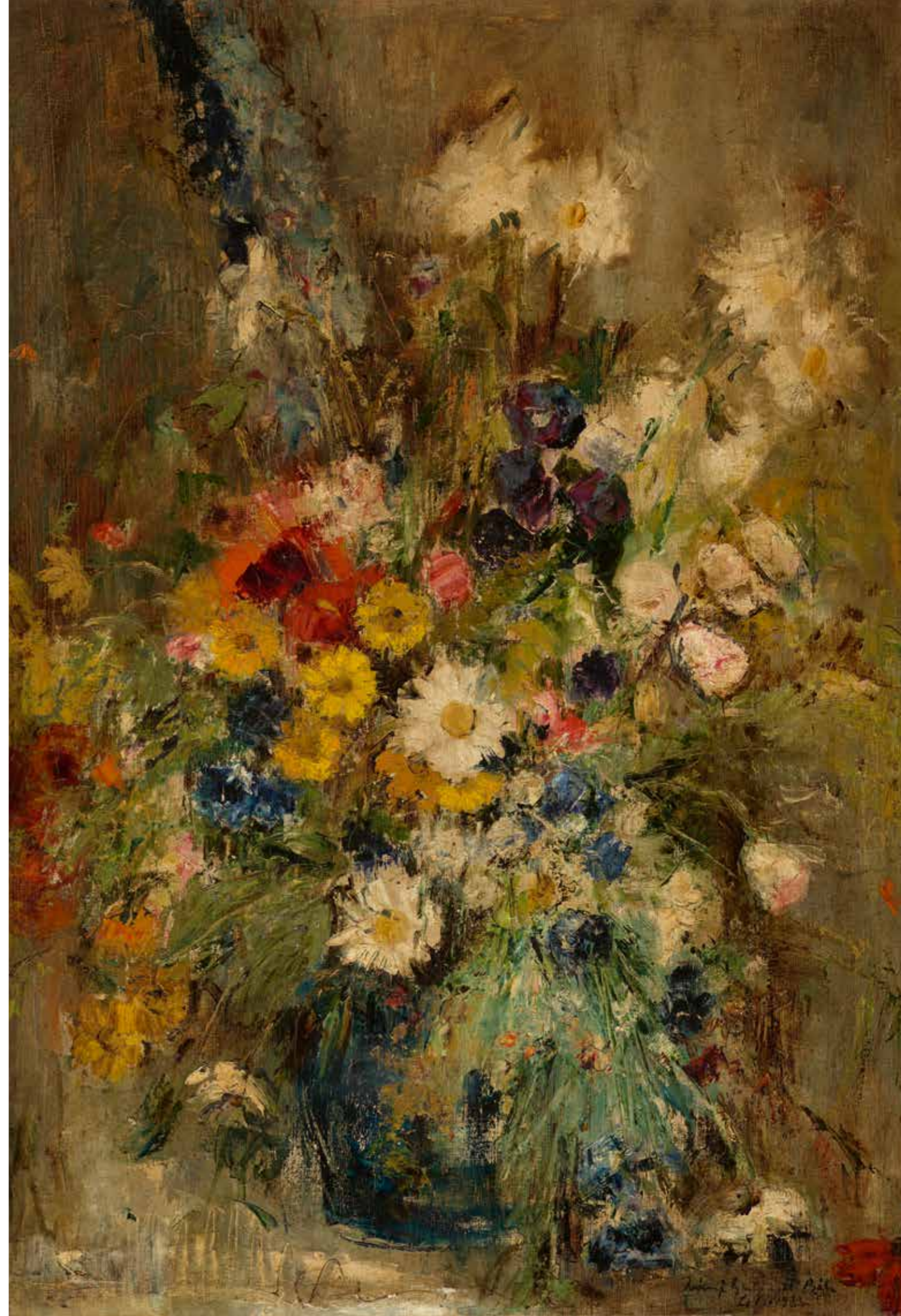
Nyári virágcsokor, 1933
Summer Bouquet, 1933

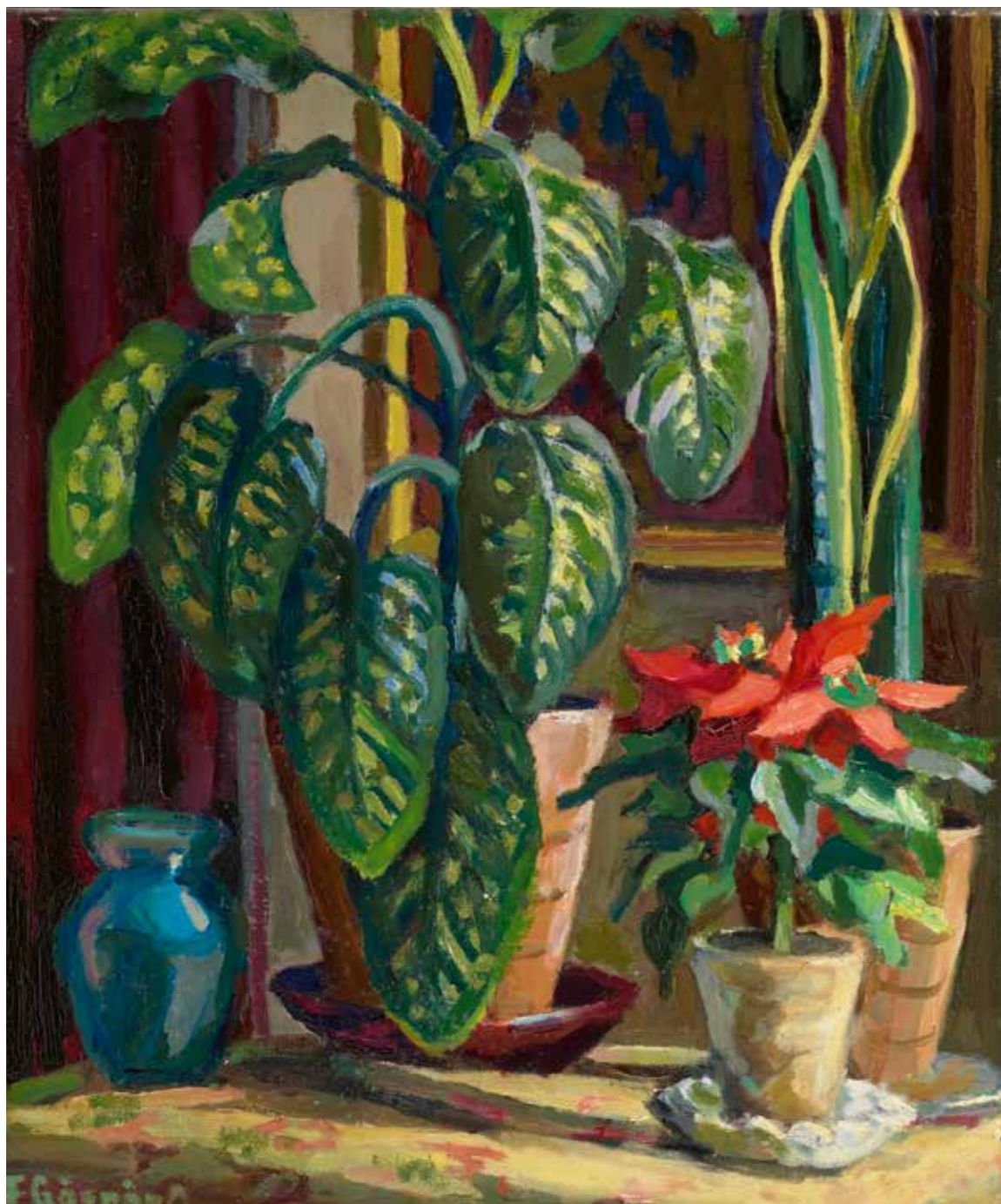
100x70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Iványi Grünwald Béla Lelle 1933

Kikiáltási ár: **3 200 000 Ft / 8 889 EUR**
Becsérték: **4 000 000 - 6 000 000 Ft**
Estimated price: **11 111 - 16 667 EUR**

Iványi Grünwald Béla: A művész balatonlellei nyaralója, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

100 | Felekiné Gáspár Anni (Budapest, 1902–1992, Budapest)

Növények a műteremben
Plants in the Studio

60x50 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: F. Gáspár A.

Kikiáltási ár: 450 000 Ft / 1 250 EUR
Becsérték: 550 000 – 750 000 Ft
Estimated price: 1 528 – 2 083 EUR

101 | Vértési Péter (Bárdudvarnok, 1938–2010, Szombathely)

Csendélet magyar kerámiákkal (Debrecen, Tiszafüred, Vámfalu), 1982
Still-Life with Hungarian Ceramics (Debrecen, Tiszafüred, Vámfalu), 1982

60,5x80,5 cm
Akril, farost | Acrylic on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vértési P. 1982
Hátoldalon | Reverse: Képcsarnok Vállalat kiállítási címkeje és töredékes autográf cédula

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 722 EUR
Becsérték: 340 000 – 550 000 Ft
Estimated price: 944 – 1 528 EUR

102 | Tipary Dezső (Horváti, 1887–1967, Budapest)

Csendélet almákkal, 1919
Still-Life with Apples, 1919

43,5x60 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Tipary D. 1919

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 7 222 EUR
Becsérték: 3 200 000 - 4 800 000 Ft
Estimated price: 8 889 - 13 333 EUR

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Gömör Béla: Tipary Dezső élete és művészete. GMR, Budapest, 2010.
- Huzella Ödön: Tipary Dezső, Nagybánya, 1912/45., 3. o.
- Kizárták a kommunista képzőművészeket. Magyarország, 1920. június 20.
- Tipary Dezső kiállítása Esztergomban, Színházi Élet, 1925. január 8.

Tipary Dezső: Mütermi csendélet kék kancsóval 1919, magántulajdon

Alexei Jawlensky: Cendélet almákkal és üveggel, 1900-1903 körül, magántulajdon

„CÉZANNE HIHETETLEN ALMÁI”

Woody Allen 1979-es filmklasszikusában, a *Manhattan*ben kanapén fekvő sorolja fel azokat a dolgokat, amikért érdemes élni. Itt hangzik el, hogy például „Cézanne hihetetlen almáiért és körtéiért”. Nemcsak a New York-i értelmiség rajongott Cézanne csendéleteiért, hanem a világ festőinek többsége, beleértve a 20. század eleji magyar bohém piktort, Tipary Dezsőt is. Erről tanúskodik most vizsgált alkotása, a kockás terítővel letakart asztalon kibontakozó csendélet. Göröngyös felületű, szépen csillanó zöld és piros almák hevernek a büszkén álló cserépkancsó és a hasas kaspó mellett. A szűkszavú téma festői remeklése ad lehetőséget, hiszen Tipary, a posztimpreszionista-szecessziós grafikán képzett fiatal művész ismerte a párizsi modern festészet vívmányait, a „hihetetlen almák” varázsát. A most vizsgált kép hűen mutatja, hogy a bohém magyar piktorként mennyire megértette a cézanne-i csendéletek lényegét, a vonalkázott foltokból felépített tárgyak tömegábrázolását, sajátos nehézkedését. A festményre pontosan illik a Színházi Élet kritikusanak megállapítása 1925-ből: „A modernbb irányok követője Tipary. Azoknak a csoportjához tartozik, akik Greco művészetéből indulnak el, Cézanne-on keresztül jutottak el a modern festői meg-látásig.”

„CSUPA FOLTFOLRAKÁS”

Tipary Dezső azok közé a modern magyar művészek közé tartozik, akiknek pályafutását megnehezítette a 20. századi nagypolitika. Indulását beárnyékolta az első világháború, felvidéki szülőfaluját elcsatolták Trianonban, Tanácsköztársaságban játszott szerepéért meghurcolták, de a szocializmus idején is marginalizálódott. Tehetséges és sikeres grafikusként Pesten, Münchenben és Nagybányán tanult festeni a 20. század elején. Huzella Ödön nagybányai újságíró egész érzékletesen jellemezte már 1912-ben posztimpreszionista foltfestését: „Nem küzd a materialis elemekkel, könnyedén följük emelkedik s egy-két ecsetvonással képes megjeleníteni, mint kis csendéletképén a pohár keménységét, a zsemlye ropogását, a terítő vászonszerűségét. Csupa foltfölrakás minden képe, a kezelése keresetlenül gyors, szinte durva erővel vannak felrakva színei, mégis sok finomság simul a festék és vászon közé. És talán ez ép a piktorként egyéni sajátos, a keresetlen, finom elegancia a megjelenés bármely anyagában és formájában. Vázlatos dolgaiban is. Egyszerűség és ebben az egyszerűségben válik festőivé.”

MEGAKADT PÁLYA

A sorkatonaság miatt egész hosszú ideig, 1904-től 1919-ig járt a főiskolára. 1919-ben, mikor a most vizsgált csendéletét készítette, Pesten élt, megszületett első gyermeke, felvették a Magyar Képzőművészek Egyesületébe és szerepelt a Múcsarnokbeli *Hadviselt művészek kiállításán*, majd grafikusként részt vett a Tanácsköztársaság körüli művészi munkálatokban. Élete hamarosan drámai fordulatot vett: felesége fiatalon, 1920-ban tüdővészben elhunyt, kommunista-gyanús alkotóként kizárták az MKE-ből, így Tipary beköltözött a Margitszigeti Kiszálló bohémtanyájára, Boromísa Tiborral együtt. Egy időre elhagyta Budapestet, sokfelé megfordult a 20-as években, dolgozott Esztergomban (itt került jó barátságba Babits Mihállyal) és Szentendrén is, de mindig visszatért a fővárosba. Bár saját útját járta, kiállított a KUT tárlatain a Nemzeti Szalonban, különös jelenségnek számított a magyar művészeti életben, hőríhorgas alakjával, jellegzetes hosszúkás fejével, kopasz üstökével és nagy bajszával. Élete végén – tudjuk meg Gömör Béla monográfiájából – rátalált a családi boldogságra, de életműve így is csonkán maradt. A műkereskedelemben fel-felbukkanó remekei vallanak csak páratlan tehetségéről, mint ez a cézanne-os csendélet.

103 | Szőnyi István (Újpest, 1894–1960, Zebegény)

Csendélet krumplival és kockás terítővel
Still-Life with Potato and Checkered Tablecloth

45x60 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szőnyi I

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 400 000 - 1 600 000 Ft
Estimated price: 3 889 - 4 444 EUR

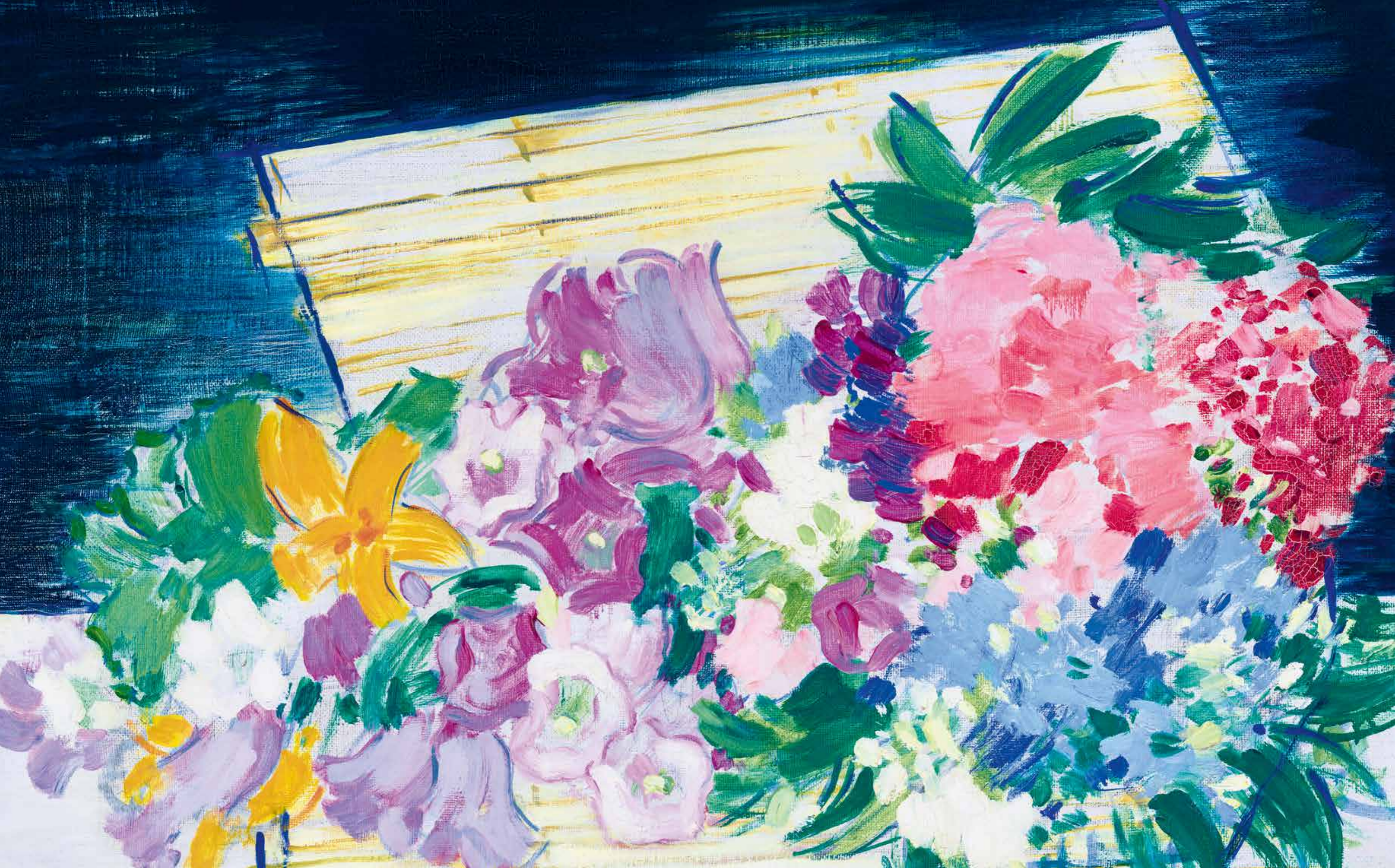

Anna Margit: Csendélet két krumplival, 1940 körül, magántulajdon

Vincent van Gogh: Krumpilis csendélet, 1884, Van Gogh Museum, Amsterdam

104 | Vaszary János (Kaposvár, 1867–1939, Budapest)

San Remói virágkosár, 1930-as évek
Flower Basket from San Remo, 1930's

63x83 cm

Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vaszary J.

Hátoldalon autográf felirat | Autograph inscription on reverse: Nád kosaras virágcsendélet, Fekvő dobozban virágok (I.)

Kikiáltási ár: 50 000 000 Ft / 138 889 EUR

Becsérték: 55 000 000 – 85 000 000 Ft

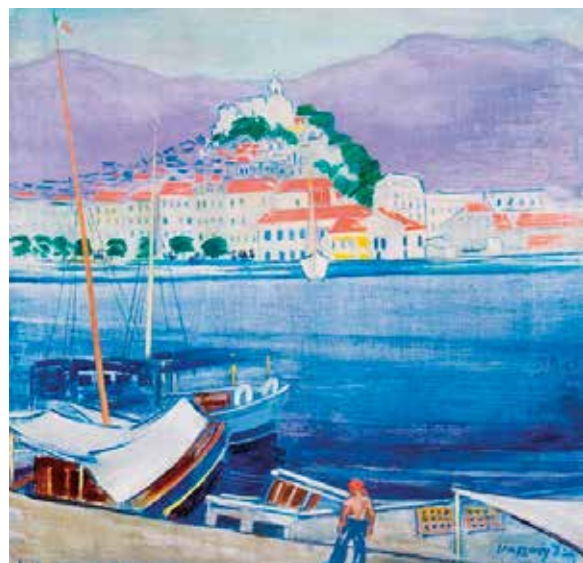
Estimated price: 152 778 – 236 111 EUR

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Szerk.: Veszprémi Nóra, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007.
- Haulisch Lenke: Vaszary. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1978.
- Petrovics Elek és Kárpáti Aurél: Vaszary. Athenaeum, Budapest, 1941.
- Dr. Rabinovszky Márius: Vaszary János. Magyar Művészet, 1930, 125–130.
- Márjás Viktor: A mai Vaszary. Magyar Művészet, 1935, 161–168.

Vaszary János arcképe

Vaszary János: San Remo, 1930-as évek, magántulajdon

ÉLETIGENLŐ SZEM

Vaszary Jánosnak megvolt az az igazi, semmivel össze nem téveszthető festői szeme, ami a hétköznapi tekintetnél sokkal érzékenyebb a valóság apró kis rezdüléseire, emberi gesztusokat jelző részleteire. Ahogy Rabinovszky Máriusz írta a jelent „dokumentáló” érett művészetéről 1930-ban: „Vaszary ‚Má’-ja: nem a realitások, nem a kemény tények kora, de nagyszerű, fenséges színház. Vaszary új Pán, szomjas szem, mely mindent magába szí, ami életigenlő. Szomjas szem, mágikus tükör, mely a virágszirom húsát pompázatos színekben vetíti, melyben szélesen csillog a tenger, partján tarka embertömegekkel, melyben boszorkánytáncát járja a világváros éjszakai fény- és mozgásáradata”. Festők százai készítettek vázába állított csokrokról csendéleteket, de csak Vaszarynak volt olyan különösen érzékeny szeme, hogy a hódolat jeléül elküldött San Remo-i virágos doboz egyedülálló költészetét észrevegye és megörökítse.

KÜLÖNLEGES SZÍNÁKKORDOK

A bambusznádából font könnyű dobozka kinyílik: belőle virágözön árad ki. Gyaníthatóan az imádott hölgy – színésznő vagy előkelő dáma – toalette asztalkáján történik mindez. Szinte érezni a most felnyitott dobozból kiáradó illatfelhőt, hiszen Vaszary senki máshoz nem hasonlítható könnyedséggel vázolta fel a virágkelyheket. A háttér a tipikus vaszarys sötétkék „áradása”: mintha egy folyam vinné magával a homogén színmezőt formáló ecsetvonásokat. Az indi-

gó háttérre válaszol az asztal minimalista fehérrel jelzet lapja. (A festménynek van egy átlós kompozíciójú változata Kovács Gábor gyűjteményében: *Virágcsendélet / Virágok kosárban*, 1930-as évek második fele). A fehér sikon ül, kissé megbillentve a náddoboz, amiben a zöld levelek között sorakoznak a nyíló kelyhek, dús szirmok és sárga bibék. Igazi vizuális ingyenként Vaszary a kompozíciót a lilák és rózsaszínek delikát párosára hangolta rá. A virágokat olyan könnyed ecsettel leheli oda, mint a távol-keleti tegercsképek mesterei, de a szinköltészetben nem mértékletes: hagyja szabadon tombolni a paletta különleges akkordjait.

San Remo látképe

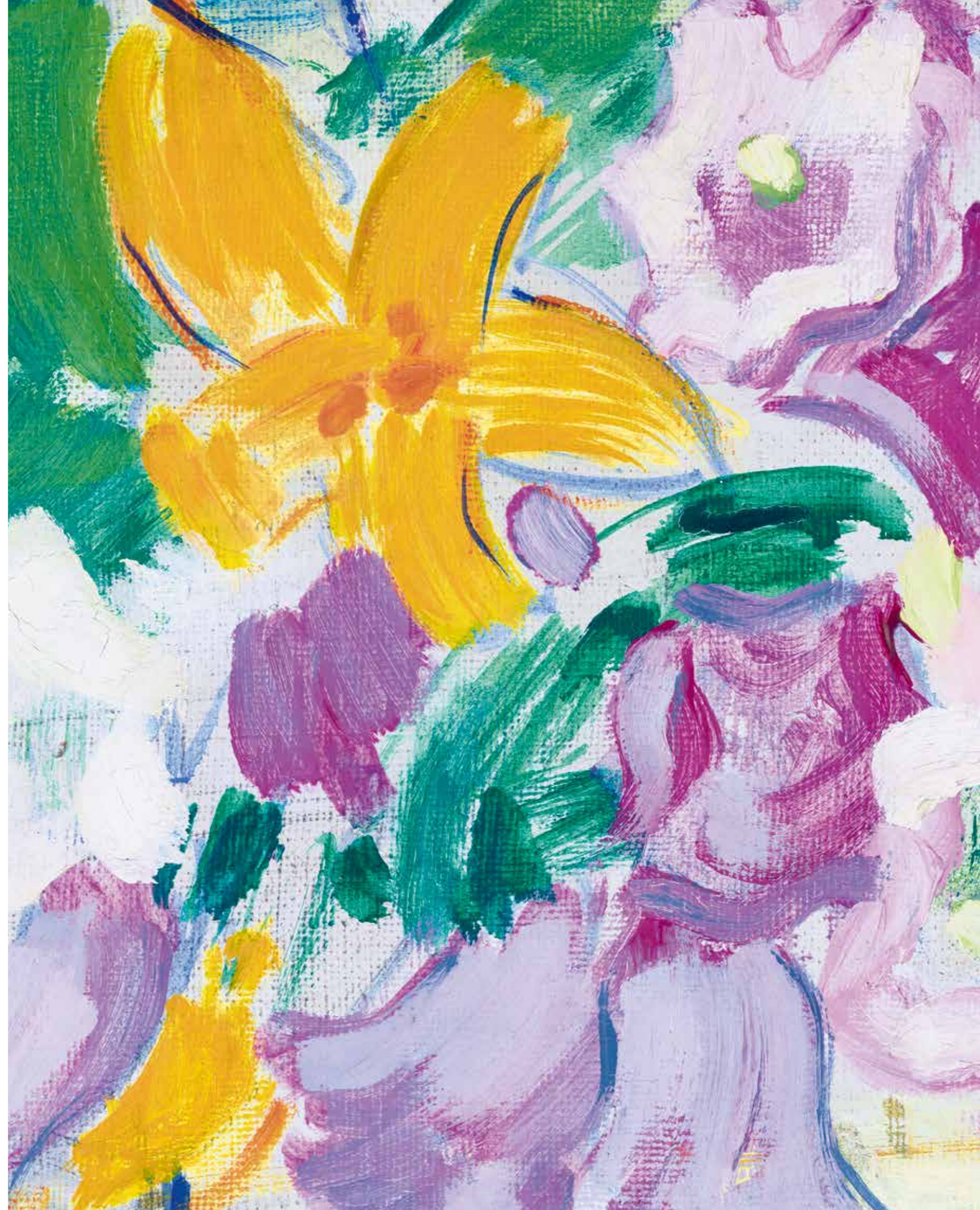
Egy tipikus San Remo-i virágkosár

Virágokat szállító asszonyok San Remoban

Olasz virágáros

SAN REMO-I VIRÁGKÜLDEMÉNYEK

Az olasz Riviérán, a Vaszary által is meglátogatott San Remo élen járt a virágok termesztésében száz évvel ezelőtt. Az itteni kertészetekben és üvegházakban termő virágok – rózsák, szegfű, margaréta, aszparágusz és társaik – fadobozokba zárva utaztak expresszvonatokon a megrendelőkhöz Európa-szerte. A 20. század elejének ritka frissességű, elegáns luxusajándéka volt a San Remóból érkező virágküldemény. Ahogy Bräuer Pál műkertész hirdette vállalkozását a Budapesti Hírlapban (1903. december 18.): „A virágkedvelőknek ajánlom virágküldeményeimet a közkedvelt san-remoi virágkötészetemből. Szállítom a leg szebb rózsákat, szegfűket, ibolyákat, anemoneakat, mimózákat stb., különböző nagyságu faládába csomagolva (...) Oly hamar érkezik meg, mint egy rendes levél. Igen alkalmas alkalmi ajándék. (...) A virágok frissen való megérkezéséért kezeskedem. (...) Ha név nélküli küldemény lesz kívánva, úgy a legnagyobb titoktartás biztosítottik.”

LEGKEVESEBBEL A LEGTÖBBET

Az örökké kísérletező, érett Vaszary az 1920-as évek végén talált rá „igazi” stílusára. Kortársai élénk érdeklődéssel figyelték új korszakának kibontakozását; Márjás Viktor az 1935-ös Magyar Művészet hasábjain elemezte érzékenyen művészetét: „De vajon miben is különböznek ezek a képek minden más művész képeitől, sőt magának Vaszarynak régi képeitől is? Legelsősorban abban, hogy a rajzot tökéletesen redukálta, annyira, hogy már nincs is kalligráfiaja. (...) Vaszarynál diabolikusabb tudású, tökéletesebb rajzművésze aligha van ma az európai piktúrának. Franciásan könnyed, világfiisan elegáns és mégis nemcsak szellemes, hanem mély s tartalmas művészet ez. Ahogy egy-egy formajelző ecsetvonással megfogja a mozdulatot, ahogy szinte melodikus zengést tud adni a vonalak hullámzásának, abban legmagasabbrendű művészetté teljesedik a tudás: a legkevessebbel a legtöbbet kifejezni.”

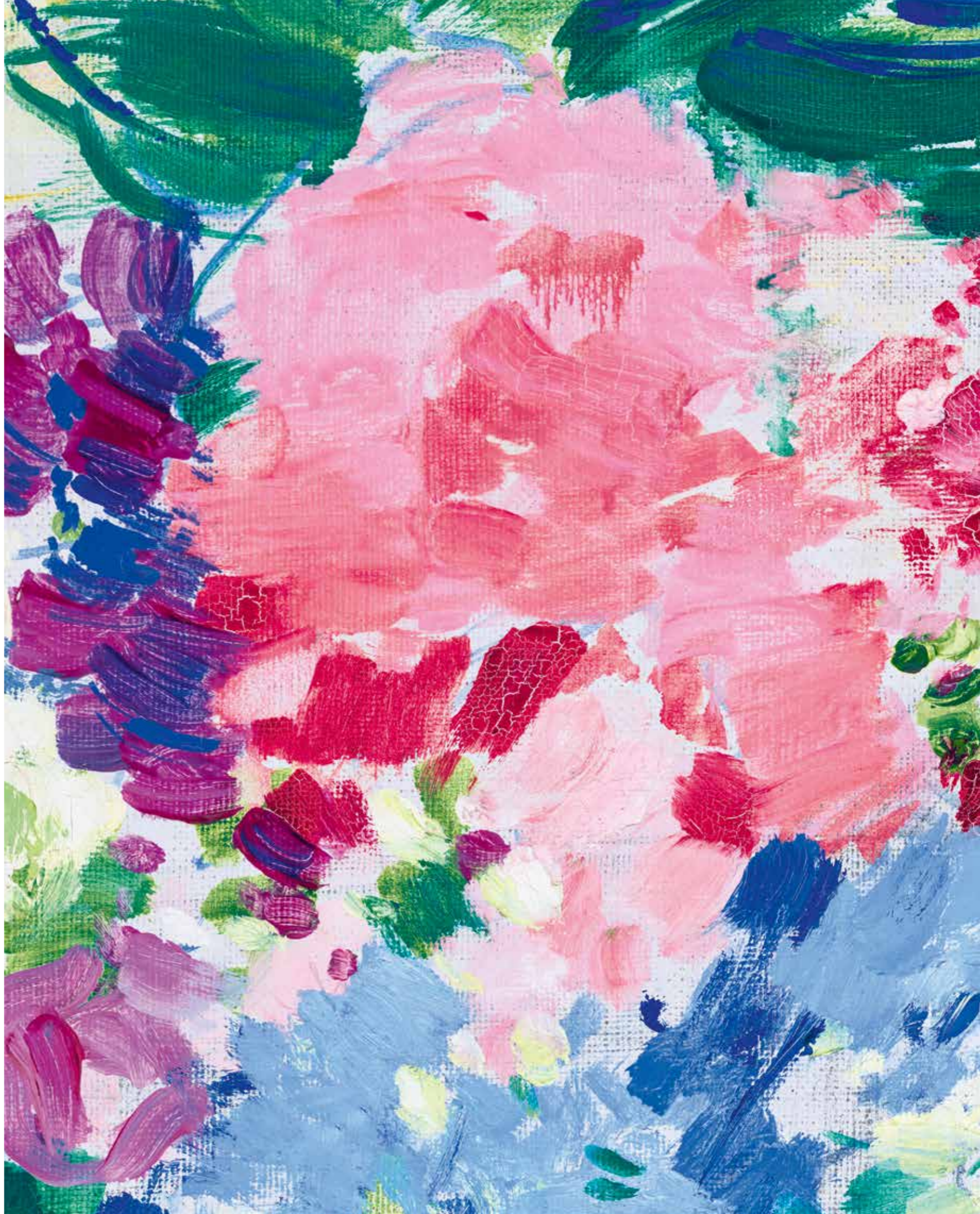
Korabeli San Remo-i reklámplakát

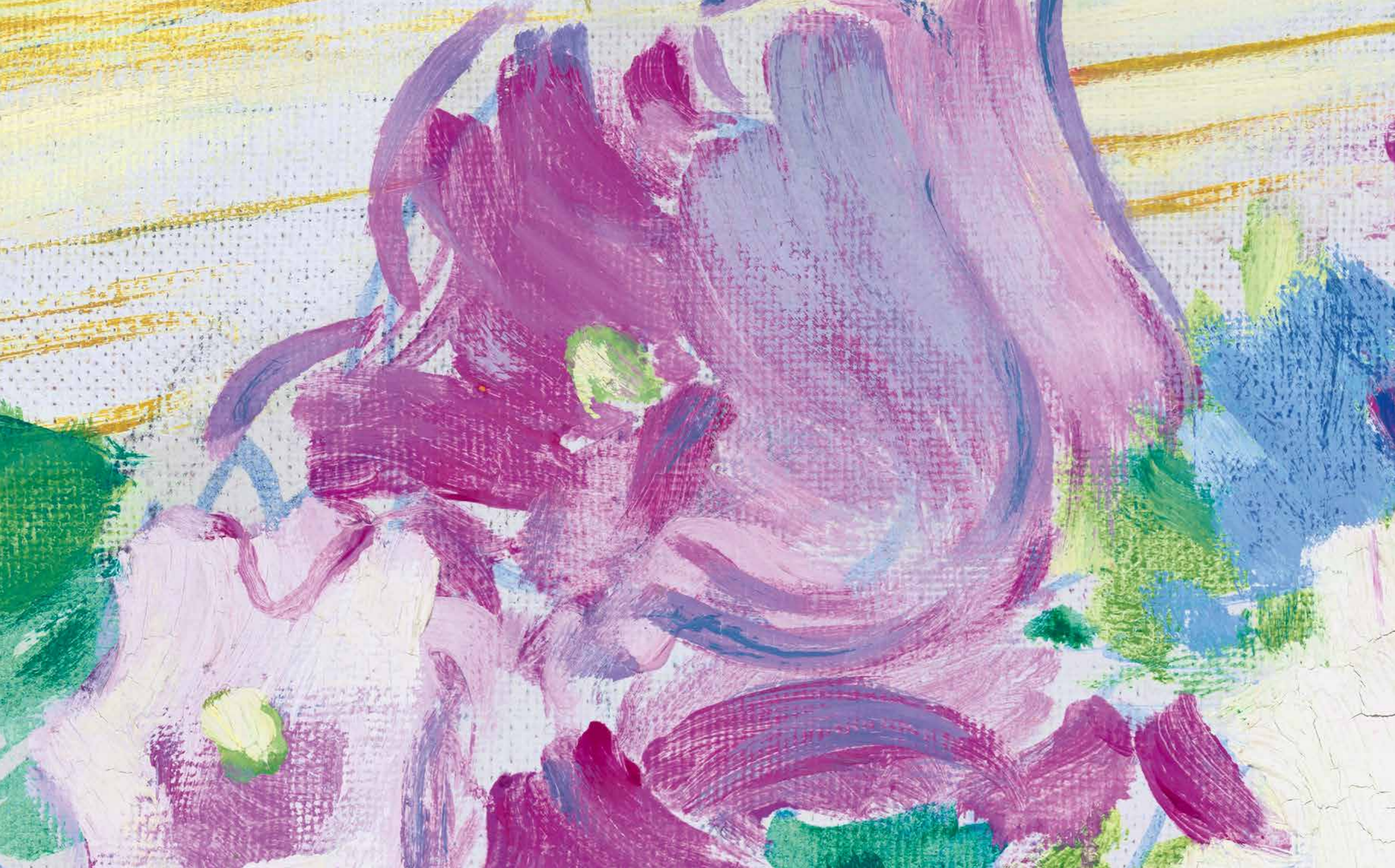

San Remo-i képeslap az 1930-as évekből

Korabeli San Remo-i reklámplakát

105 | El Kazovszkij (Leningrád,1948 –2008, Budapest)

Egy római párka Afrikában, 1991
Roman Parka in Africa, 1991

106x78 cm
Olaj, műanyag | Oil on plastic
Jelezve a hátoldalon autográf felirat | Signed autograph inscription on reverse:
El Kazovszkij Egy római párka Afrikában 1991, olaj, műanyag

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 6 111 EUR
Becsérték: 2 800 000 – 4 800 000 Ft
Estimated price: 7 778 – 13 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Kolozsváry Gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 2008: RÁD GONDOLUNK..., Kieselbach Galéria
- 2017: A túlélő árnyéka, Magyar Nemzeti Galéria

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- A túlélő árnyéka. Az El Kazovszkij életmű. Szerk.: Rényi András,
El Kazovszkij Alapítvány-Kieselbach Galéria, 2017, 49. kép

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- A túlélő árnyéka. Az El Kazovszkij életmű. Szerk.: Rényi András,
El Kazovszkij Alapítvány-Kieselbach Galéria, 2017.

SIVATAGI PÓDIUM

Vörös sivatagi tájban, sárga hegycsúcsok előtt egy pódium magasodik, rajta pózába merevedett, túllszoknyás balerina, amint jobbjával int, leeresztett bal kezében pedig az élet fonálát tartja (hiszen tisztje szerint ő egy párka, a görög mitológia egyik sorsistennője). A négyzetes emelvény mögött egy hatalmas, levágott férfi szoborfej fekszik, mint valami ókori kolosszus maradványa (és a klasszikus antik férfiszépség megjelenítője), az előtérben pedig egy kutyaszerű állat hűsöl az árnyékban. A kép alkotója a kortárs festészet egyik legeredetibb, fiatalon elhunyt képviselője, El Kazovszkij. A Szentpéterváron született, de Magyarországon felnőtt El Kazovszkij a 70-es években pályakezdő nemzedék leg-sokoldalúbb, legizgalmasabb festőfigurája volt. Teátrális önkifejezésre hajló énje ösztönösen talált rá az újfestészet expresszionista festői nyelvére és a nagy szabású performanszok (*Dzsán panoptikum*) színházi formátumára.

El Kazovszkij

A HŐSNŐ SZÉPSÉGE

El Kazovszkij három éves kor óta tudta magáról, hogy női testbe zárt homoszexuális férfi, aki ráadásul a nőies férfiakat szereti. A nemi szerepeket ketrecnek tartotta, ami gátolja a vágyak beteljesedését, mégis folyamatosan kutatta és elemelte a klasszikus szépségeszményeket, Adonisz és Narcissus történetét, de a női figurákat is, Galateától Csipkerózsikáig. Ebben a sorban találjuk Coppéliát is, aki a klasszikus történet szerint egy élettelen bábú, aki iránt szerelemre gyűl egy csinos ifjú. Ahogy monográfusa, Forgács Éva idézi, értelmezi gondolatait: „Kazovszkijt a szépség mint passzív, önmagára irányult és önmagában befejezett minősége izgatta. »Mert milyen a hősnő? – kérdezte egy 1978-as írásában. Szép. Elsősorban szép. Ez lényének egyetlen, bőven elegendő és felcserélhetetlen ismérve.«”

COPPÉLIA, AVAGY ZOMÁNCSEMŰ LÁNY

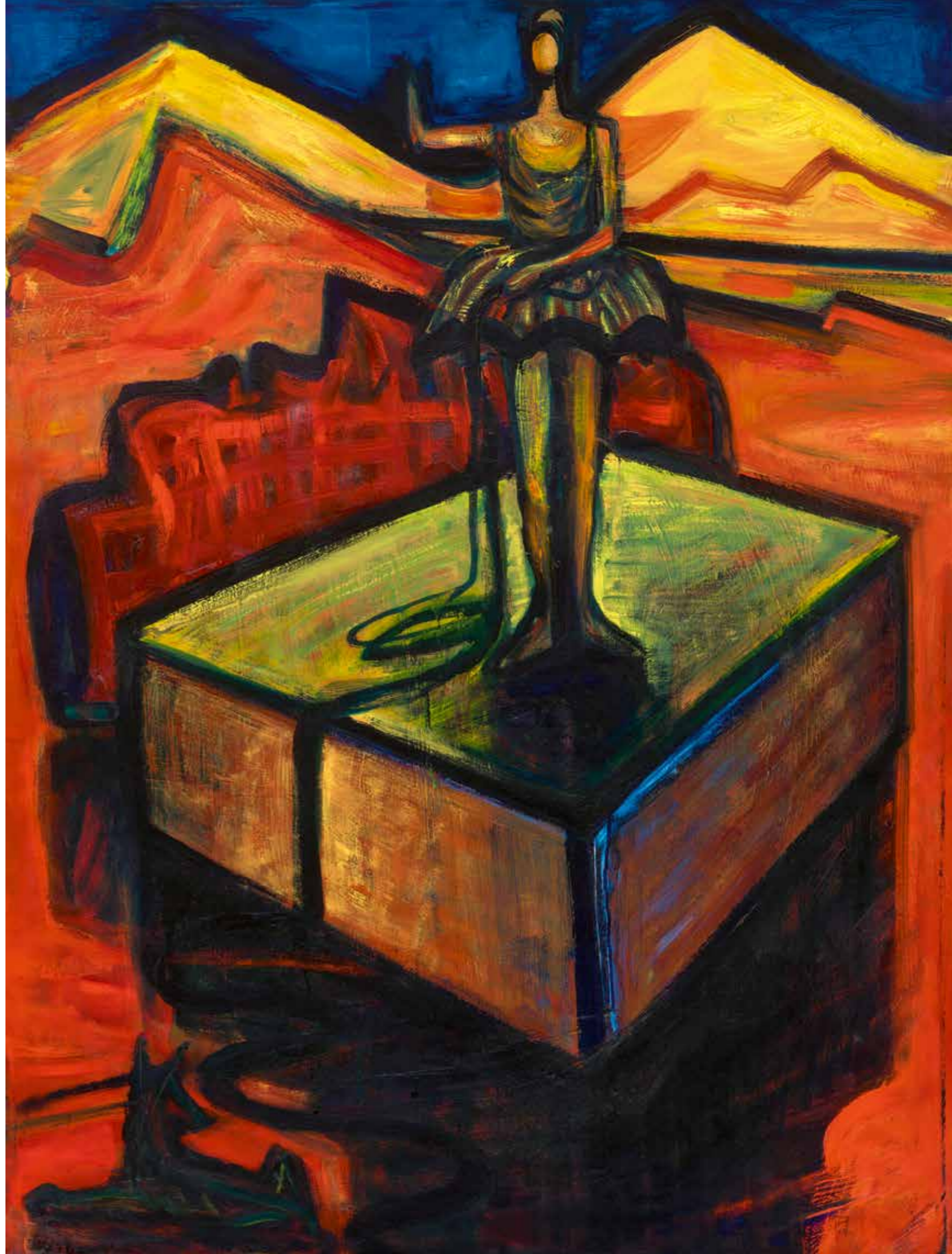
A most elemzett festményen megjelenő Coppélia a klasszikus balettkultúrából ismerős. Ő a címszereplője a *Coppélia, avagy zománcsemű lány* című kétfelvonásos táncjátéknak, amit Léo Delibes komponált, a német romantikus író, E. T. A. Hoffmann *A homokember* című elbeszélése alapján írt szövegkönyvre. A balett darabot nem sokkal az 1870-es párizsi bemutató után Magyarországon is bemutatták, több alkalommal maga a szerző, Léo Delibes vezényletével. Az ezermester által készített csodálatos táncos bábúról, a Coppéliáról szóló előadás népszerű Magyarországon, nemcsak a benne felcsendülő csárdásmotívum miatt. El Kazovszkijt mélyen foglalkoztatta a 19. századi – orosz regényekből is ismert – „stilizált férfitudat” és annak a bálványai, a végzet asszonyaitól a porcelán szépségű balerináig. Magánmitológiájában a kettő közötti kapcsolatot sokszor épp a szoborként megformált, a művészet és az élet határán táncoló figurák jelentik, Galatea vagy Coppélia.

Giorgio de Chirico: A szerelem dala, 1914, Museum of Modern Art, New York

A festmény a Kieselbach Galéria RÁD GONDOLUNK... kiállítás enteriőrjében 2008-ban

106 | Szín György (Léva, 1906–1944, Oboján)

Műtermi csendélet, 1930-as évek
Still-Life in Studio, 1930's

78,5x79 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szín Gy.
Hátoldalon | Reverse: a Haas Galéria kiállítási címkéje

Kikiáltási ár: **1 600 000 Ft / 4 444 EUR**
Becsérték: **2 000 000 - 3 500 000 Ft**
Estimated price: **5 556 - 9 722 EUR**

KIÁLLÍTVÁ | EXHIBITED

- Merítés a KUT-ból XIV. Szín György festőművész emlékkiállítása, Haas Galéria, 2010

Szín György nem régimódi látványfestő volt, hanem a költői hangulatok, a különös, álomszerűen elmosódó víziók érzékeny tolmácsolója, aki inkább dolgozott műtermébe elvonulva, mint a város közepén. Már a korabeli kritikusok is Gulácsyhoz és Csontváryhoz hasonlították képeit. A mai művészettörténet-tudomány inkább a fiatal Ámos Imre és Anna Margit elégikusan álmodozó festészetével találja meg a párhuzamot vagy a Gresham-kör finom szordinóban megszólaltatott esztétikájával. Szín György (akinek neve is olyan, mintha egy Krúdy-regényből lépett volna elő) a 20-as évek közepén, nagyon fiatalon két esztendő telt el a francia fővárosban, majd a Nemes Marcell-ösztöndíjnak köszönhetően 1935-ben újra megigézhetette a világváros sajátos miliője.

Ferenczy Károly: Verrocchio-szobor és alabástromtál, Herman Ottó Múzeum, Miskolc

107 | Záborszky Viola (Rákoshegy, 1935–2008, Budapest)

Csendélet fenyőtobozzal, 1971
Still-Life with Pine Cone, 1971

60,5x80 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Záborszky 71

Kikiáltási ár: 240 000 Ft / 667 EUR
Becsérték: 360 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 1 000 – 1 667 EUR

Csernus Tibor: Nagy őszi csendélet, 1983, magántulajdon

108 | Korga György (Budapest, 1935–2002, Kisoroszi)

Tengerparton, 1997
On the Seashore, 1997

60x75 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: 97 Korga

Kikiáltási ár: 1 100 000 Ft / 3 056 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 4 444 – 7 778 EUR

109 | Anna Margit (Borota, 1913–1991, Budapest)

Bábu, 1987
Puppet, 1987

60x30 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Anna Margit 1987

Kikiáltási ár: **2 400 000 Ft / 6 667 EUR**
Becsérték: **3 000 000 - 5 000 000 Ft**
Estimated price: **8 333 - 13 889 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Keresztes gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- „Tisztelet Anna Margitnak” kiállítás 2001. június 6–19, Erdész Galéria, Szentendre

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Dr. Turai Hedvig: Tisztelet Anna Margitnak. Gallery Erdész Et Design, Szentendre, 2001

Anna Margit műterme

Jean Dubuffet: Születés, 1944, Museum of Modern Art, New York

110 | Bukta Imre (Mezőszemere, 1952-)

Az év madara, 2012

Bird of the Year, 2012

170x230 cm

Olaj, grafit, plexi, mdf-lemez | Oil, graphite, plexi on mdf panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bukta

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 2 222 EUR

Becsérték: 4 000 000 - 6 000 000 Ft

Estimated price: 7 222 - 11 111 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 2012 Másik Magyarország, Műcsarnok, Budapest (egyéni) (Kurátor: Gulyás Gábor)
- 2019 Robinson's Ship, Galeria Miejska, Wroclaw (Kurátor: Jerger Krisztina)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

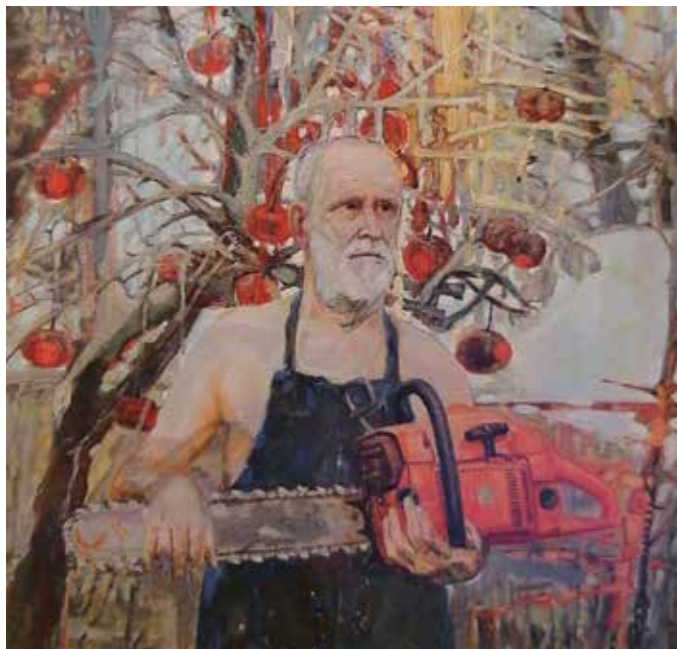
- Bukta Imre - Másik Magyarország, a kiállítást kísérő könyv, Műcsarnok, 2012 Budapest, 98-99. old.
- Statek Robinsona / Robinson's Ship, a kiállítást kísérő könyv, Galeria Miejska, 2019 Wroclaw, 184-185. old.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Bársony Éva: Öt puskagolyónyom a cigányházon, Népszava 2012. november 19.
- Földes András: A láncfűrészkes művész Budapestre jött, index 2012. november 17.
- Gaál József: Bukta Imre 60 éves, Élet és Irodalom 2012. november 23., 22. old.
- P. Szabó Ernő: A génkezelt kukorica és a Krisztus arc, Magyar Nemzet 2012. november 13., 14. old.
- Borbély Szilárd: Házam hazám - Bukta project és szakáll, Littera 2012. november 11.
- Péntek Orsolya: Az eltelt idő nyomában, Magyar Hírlap 2012. november 22.
- Emőd Péter: Az igazság pillanata, hvg 2012. december 1., 38. old.
- Béresi Csilla: Elfogyott a falu, librarius.hu, 2012. december 12. -
- Rózsa Gyula: Népi realizmus, Népszabadság 2012. december 19., 15. old.
- Vass Norbert: Leletek Éden hamvai alól - Bukta Imrénél jártunk, fidelio.hu 2012. december 28.
- Trencsényi Zoltán: Éljen a vörös varrat!, Népszabadság 2013. február 8., 20. old.
- Sinkovits Péter: Parabola antennák vályogból, Új Művészet 2013. tél, 14. old.
- Széplaky Gerda: Boldogság a transzformátoroszlopok árnyékában. In.: Bukta Imre. Másik Magyarország. Szerk.: Gulyás Gábor, Műcsarnok, Budapest, 2012, 20-85.

Bukta. Nálunk, vidéken. Szerk.: Bukta Imre, Kieselbach Galéria, Budapest, 2019 című könyv borítója

Bukta Imre: Álmatlan hajnalok éve (Fűrészés önarckép), 2020, magántulajdon

LEGKEDVELTEBB KORTÁRS

Bukta Imre a mai kortárs képzőművészet legszélesebb körben elismert mestere. Nagy kiállításai sorra megdöntik a látogatottsági rekordokat a kortárs galériákban, gyűjtői köre pedig egész kivételesen széles. A hatalmas visszhangot kiváltó, 2012-es, Múcsarnokbeli nagy kiállítása kapcsán (*Másik Magyarország*) elemezte Földes András népszerűségének okait: „A népfrontos hangulat oka, hogy Bukta Imre művészetében tényleg mindenki talál magának érdekeset. A pesti értelmiség a neoavantgárd hagyományokon nyugvó műveikért, a Szépművészeti Múzeumból áttévedők a találó életképekért, a hípszterek a barkácsmegoldásokért, a falusi romantikába feledkezett második kerületiek a csuhébabákkal borított falért, az igazi vidékiek a képekbe applikált terményekért, a szociológusok pedig a tüpontos társadalomábrázolásért rajonghatnak. Bukta nem azért ilyen népszerű, mert elemezte a piacot, majd műveivel ügyesen targetálta célközönségét. Az ő sikertörténete ritka kivétel: őszintesége és önazonossága vezetett elismeréséhez.”

AGRO ART MESTERE

Bukta hosszú utat járt be addig, hogy ma a legismertebb kortárs képzőművészként ünnepelje a szakma és a közönség. Eredetileg nem végzett művészeti főiskolát, hanem autodidakta módon ásta bele magát a képzőművészet világába. A 70-es évek elején Bernáth(y) Sándor barátjával együtt kísérletezett a formabontó ötletekkel, megteremtve az „agro artot”, azaz a „mezőgazdasági művészetet”. Majd megismerkedett a 70–80-as évek underground lázadóival, a hozzá hasonlóan amatőr gyökerekkel rendelkező Vajda Lajos Stúdió művészeivel. Egy ideig Szentendrén is élt, de végül visszatért szülőfalujába, Mezőszemerétre, ahol ki tudott teljesedni a mai vidéki Magyarországból táplálkozó művésze. Bukta képi motívumként (vagy installációs elemként) használja az őt körbevevő világot, a gumicsizmától a marmonkannáig, a kukoricatorzsától a kocsmai tévéképernyőig, a bádóg domborítástól a gyufaszál tapétázásig. Egyszerre jellemzi vidékhez fordulását fanyar dokumentarizmus, építő kritika, csendes lemondás és nosztalgikus kötődés.

Peter Doig: Vörös ház, 1995–1996, magántulajdon

EGERÉSZÖLYV A FALU FELETT

Az *év madara* című kompozíció hatalmas, részletgazdag vidéki tájkép, Bukta jellegzetes eszköztárával előadva, metaforikus sikra fordítva át a hétköznapi realizmus világát. Az előteret kékes vízfolyások, áradás vagy belvíz után megülő kék víztükör borítja. A parton túl sorakoznak a házak, jellegzetes vidéki Kádár-kockák, szürreális díszítéssel, sakktáblamintás tetővel, terméskő falazással, applikál színes rajzsögekkel és ékszerszerű, plexi alá zárt rajzos betétekkel. A bal oldalon megbújó épület ablaküvege betörve, de félig kitakarja a vízben álló két lombos fa, amiknek ágait az MDF-lemezbe mélyített durva vésésnyomok hangsúlyozzák ki. A két törzs között egy váza sziluettjének rácszata bontakozik ki, amiből rügyező barkaágak kukucsálnak ki. A tavasz reményét hordozó rügyekre egy külön papírlapra rajzolt egerészölyv csap le. A tátott csőrű madár egy formára vágott plexi alatt, tollrajzként koronázza a jelenetet. A hétköznapi részleteknek még szürrealisztikusabb jeleget kölcsönöznek a Buktára jellemző szerkezetes vonalak, amik középen pókháló formában írják felül a vízpartot, de a háttérben is szövevényes erővonalakat alkotnak. Bukta látványosan játszik saját eszköztárával, a betétként beillesztett papirokkal, a karistolt vésetnyomokkal vagy akár a víztükörre pocsolyszerű szoknyát rajzoló elszíneződéssel.

SOKRÉTEGŰ JELENTÉSMEZŐ

Bukta sok forrásból táplálkozik, művészetét tekinthetjük a hazai valóságra hangolt sajátos arte poverának, de egyértelműen hatott rá a 80-as évekbeli érzéki konceptualizmus installációs szemlélete, majd a digitális technikák forradalma, illetve az expresszív figurális olajfestészet örökzöld eszköztára. A vidéki kisrealizmus elemeit és a kurrens kortárs képzőművészeti elveket sokszintű montázsá gyúrja össze. Erről ír – *Az év madara* nagy lélegzetvételű elemzésében – Széplaky Gerda a Múcsarnokos katalógusban megjelent tanulmányában: „Külön jelentésmezőjük van a fáknek, külön jelentésmezőjük van a házaknak, és külön jelentésmezőjük van az ornamentikus motívumoknak, képi helyettesítéseknek is. Ugyanakkor a számukra teremtett közös képi térben ezek elkezdnek másképpen »viselkedni«: egymás mellé kerülve a jelentésrétegek átsugároznak egymásba, s olyan áttételeket hoznak létre, amelyek által megsokszorozzák önmagukat is.”

Rieder Gábor

111 | Weiler Péter (Pécs, 1974-)

Kádár János segít apámnak beprogramozni az új színes tévéket
János Kádár is helping my father to program our new color TV

80x80 cm
+ NFT infinite objects képernyő 11x17cm
Giclée, vászon 1/1 print | Giclée on canvas 1/1 print

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 944 EUR
Becsérték: 460 000 - 850 000 Ft
Estimated price: 1 278 - 2 361 EUR

Nekünk volt először színes tévénk Pécsen a Kertvárosban, legalábbis ilyen szögletes képsőves biztosan. A Shopping City Súd-ben vettük, ahol egy teljes napot töltöttünk a válogatással. Izgatottan méregettük a szebbnél szebb készülékeket, kezembem Cherry Coke és Toblerone. Apám a szocializmusban a GMK-ban tervezett házakat. Az összes spórolt pénzünket átváltotta schillingre, amit cimletenként sorba rakva folpackba csomagolt.

A TV-t a Volkswagen bogárhátunk kiszedett hátsó ülésére hoztuk haza, és mi gyerekek, öcsémrel a nagy doboz és az első ülés közé préselődve csináltuk végig az utat. A Mehrwertsteuer papírokat még Hegyeshalmon lepecsételtük, megvártuk, míg a videómagnóhoz vásárolt originál VHS kazettákat a vámosok átpörgetik, és már magunkénak is éreztük a vasfüggöny mögé importált csúcstechnológiai termékeket. Vagyis mégsem.

Szüleim attól féltek, hogy a szomszédok feljelentik őket, mert hiába volt legális a vétel. ez a GRUNDIG TV az emberekben túl sok, ezekhez hasonló kérdést vetne fel: *Miért is ez a fényűző életmód? Lehetett-e ennyi valutánk? Hol váltottuk?*

Az a döntés született, hogy ahányszor vendégek érkeznek, óvatosságból egy fehér lepedővel takarjuk le a TV-t. Az egészben az volt a legfurcsább, hogy soha senki nem mert rákérdezni arra, hogy mi az a szögletes valami a lepel alatt.

Így a frissen vásárolt TV igazán sosem lett a miénk. A fehér szövetet természetesen akkor sem vehettük le róla, ha az osztálytársaim jöttek át játszani. Nem beszélhettem róla senkinek.

Bezzeg, ha egyből Kádár Jánosnak panasztam volna el, hogy szeretném az iskolaudvaron kihirdetni, hogy nálunk van a legszebb képe a TV-nek az egész városban, a miénken hangalámondásos Superman még a sarkokban is éles...

Nos, akkor Kádár János biztosan segített volna apámnak a csatornákat is beprogramozni, sorrendben a magyartól a jugóig, az összeset.

MAGYARORSZÁGON ELŐSZÖR, NFT ALKOTÁS AUKCIÓN

Weiler Péter 25 éve alkot digitális eszközökkel, a képeit a mester állományból giclée nyomtatással vászonra 1/1 példányban készíti el. Az NFT technológiának köszönhetően ennek a tételnek a vásárlója a fizikai kép mellé a kriptográfiai titkosítással ellátott eredeti file alapján készült animációt is megvásárolja. A végtelenített animációt a művész a képen látható *Infinite Objects* képernyőn adja át. A képernyő mérete 11x17 cm, 2,5 mély. Az NFT-t az Ethereum blokkláncon működő Foundation platformon keresztül a művész a vevőnek közvetlenül utalja át.

MI AZ NFT?

Az NFT (non-fungible token) magyarul a nem helyettesíthető token rövidítése. A kriptovalutákhoz hasonlóan a blokkláncon áll az NFT mögött, így egy adott digitális tartalom, igazából a hozzá kapcsolódó token tulajdonjoga nyilvános és biztonságosan megosztott adatbázisban kerül rögzítésre. Az első NFT-t 2014-ben Kevin McCoy világhírű amerikai média művész hozta létre. Az utóbbi években vált elfogadott megoldássá, hogy az így egyedivé tett digitális alkotások kereskedelmét művészek, és gyűjtők, galériák között bonyolítsák. Magyarországon először aukciószerűen a Kieselbach Galéria értékesít NFT alkotást.

0x041512e2Ab0B2e5F54aA5495e07B9BA46e40b04e

112 | Páll Lajos (Korond, 1938–2012, Székelyudvarhely)

Tél Korondon
Winter in Korond

50x34 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Páll L.

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 750 000 – 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 083 – 3 333 EUR

113 | Balázs János (Alsókubin, 1905–1977, Salgótarján)

Mitológiai jelenet
Mythological Scene

58,5x74,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Balázs János

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 3 333 EUR

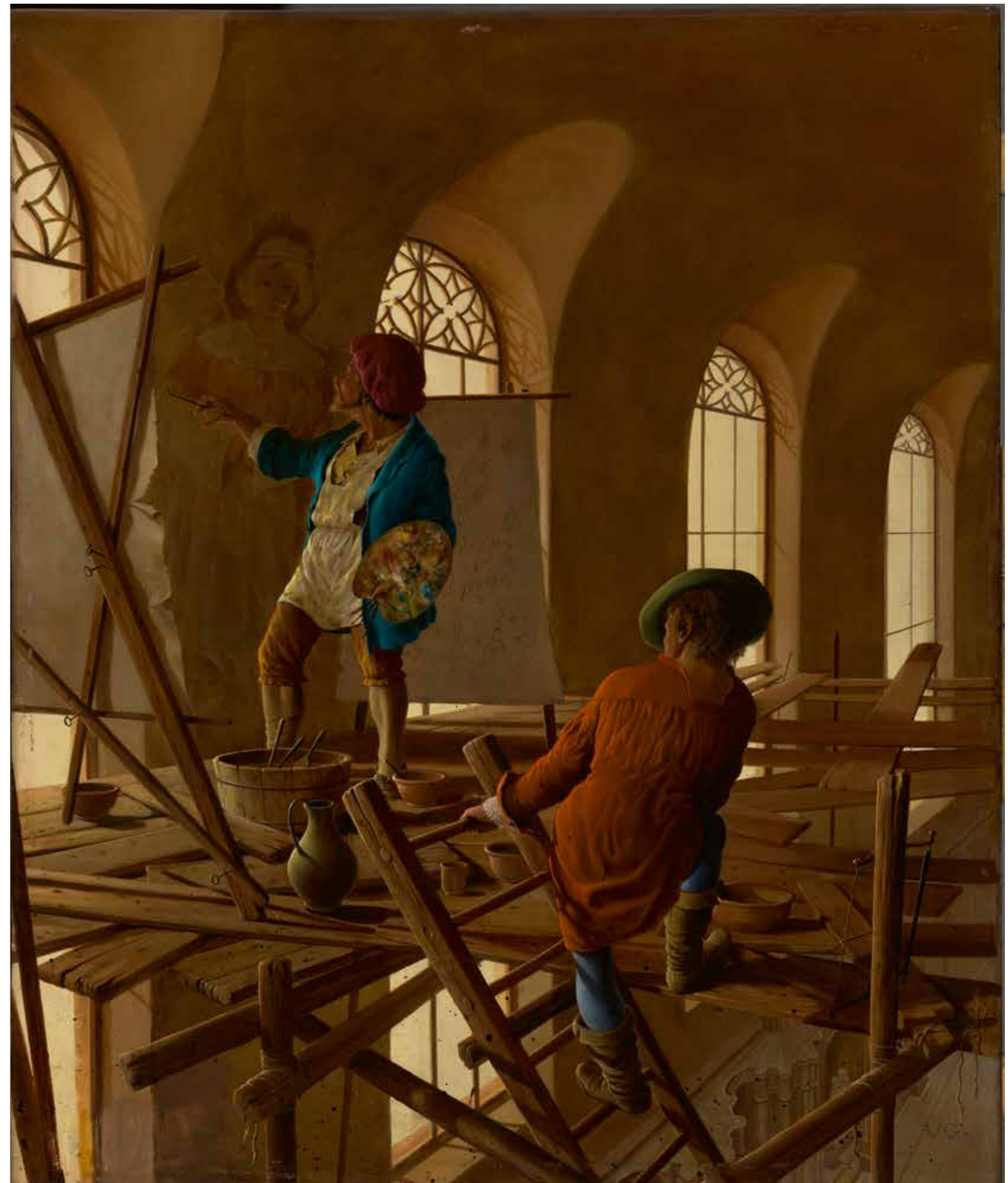

114 | Barabás Gizella (Budapest, 1893–1985, Budapest)

Nekünk béke kell (Éljen a párt, Gellérthegy, az új Szabadságszobor, tavasz)
We Need Peace

50x60,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Barabás Gizella

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 944 EUR
Becsérték: 450 000 – 750 000 Ft
Estimated price: 1 250 – 2 083 EUR

115 | Vida Gábor (Budapest, 1937–2007, Telki)

Freskófestők
Fresco Painters

60x50 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: VG

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 7 778 EUR
Becsérték: 3 200 000 – 4 800 000 Ft
Estimated price: 8 889 – 13 333 EUR

Stefan Bollmann: Az olvasó nők veszélyeseek. Scholar Kiadó, 2008. című könyv borítója

116 | Jámor Lajos
(Oradea, Románia, 1884 – 1954, New York)

Olvasó lány
Reading Girl

60x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Jámor

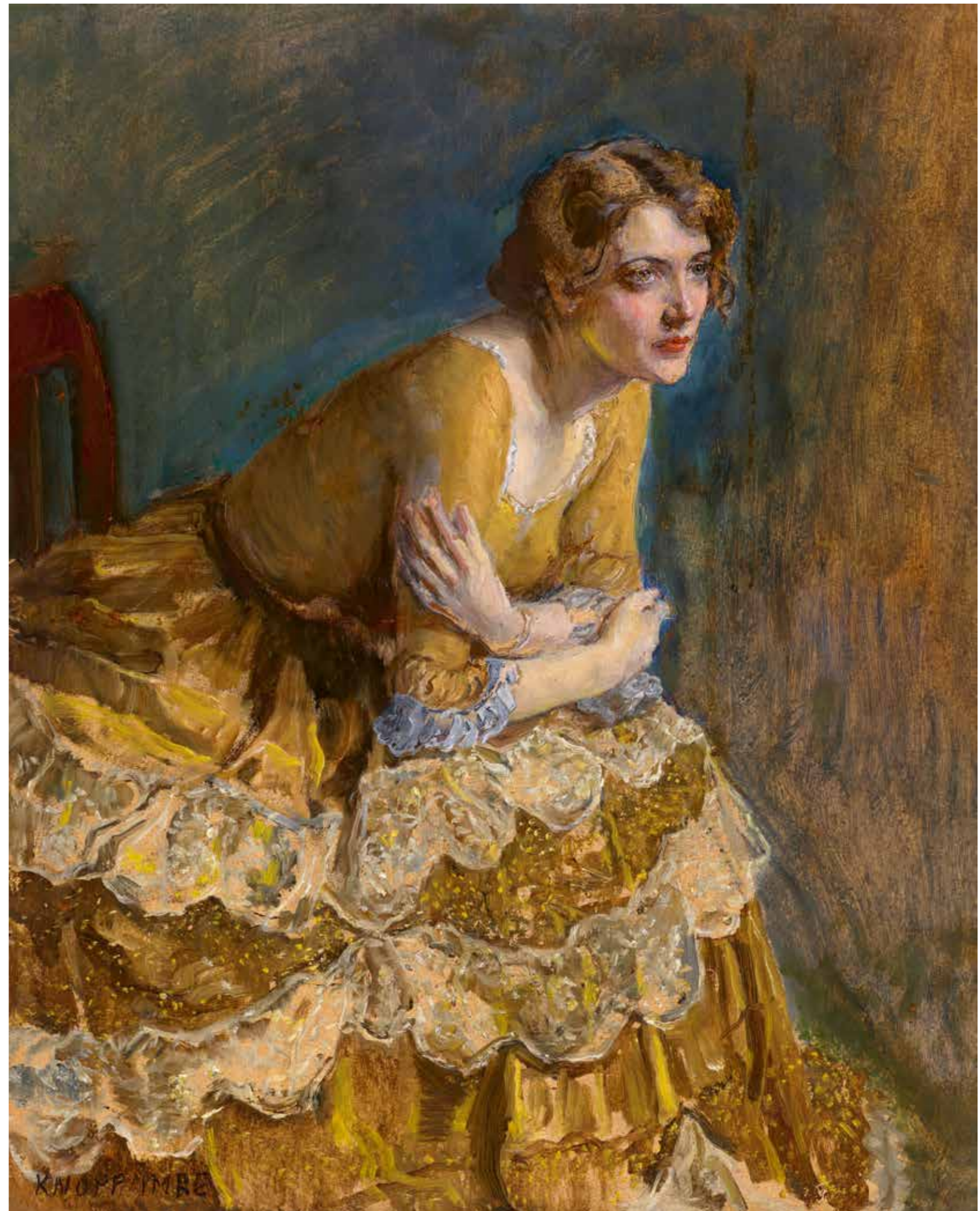
Kikiáltási ár: 360 000 Ft / 1 000 EUR
Becsérték: 450 000 – 750 000 Ft
Estimated price: 1 250 – 2 083 EUR

117 | Knopp Imre (Budapest, 1867–1945, Budapest)

Színésznő
Actress

49,5x39,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Knopp Imre

Kikiáltási ár: 450 000 Ft / 1 250 EUR
Becsérték: 550 000 – 850 000 Ft
Estimated price: 1 528 – 2 361 EUR

119 | Gyarmathy Tihamér (Pécs, 1915–2005, Budapest)

Halmazban mozgás struktúrája, 1978
Structure of moving in Sets, 1978

80x90 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Gyarmathy T 978 78/5

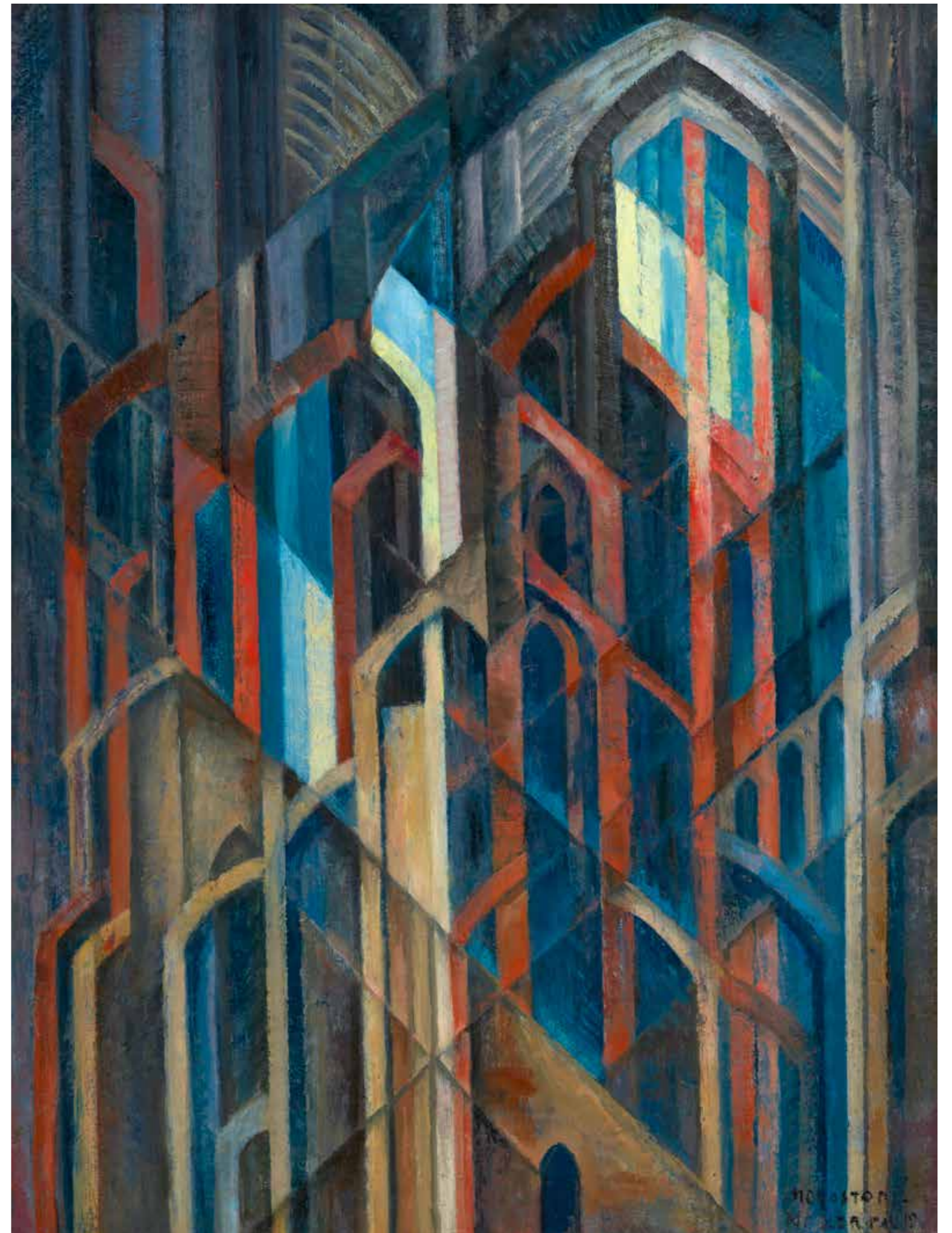
Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 400 000 Ft
Estimated price: 4 444 – 6 667 EUR

120 | Monostori Moller Pál (Szolnok, 1894–1978, Budapest)

Gótika, 1965
Gothic, 1965

80x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Monostori Moller Pál 965.

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 550 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 528 – 2 222 EUR

121 | **Batthyány Gyula** (Ikervár, 1887–1959, Budapest)

Szüret, 1930-as évek
Harvest, 1930's

64,5x88,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra fent | Signed upper left: Batthyány

Kikiáltási ár: 7 000 000 Ft / 19 444 EUR
Becsérték: 12 000 000 – 16 000 000 Ft
Estimated price: 33 333 – 44 444 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor külföldi magánygyűjteményben

Batthyány Gyula: Piaci forgatag (Gyümölcs piac), 1930-as évek, magántulajdon

Egrý József: Badacsony, magántulajdon

122 | **Stefán Henrik** (Máriakéménd, 1896–1971, Herrsching)

Kubista arckép, 1919
Cubist Portrait, 1919

80x65 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Stefan H. 1919

Kikiáltási ár: **1 300 000 Ft / 3 611 EUR**
Becsérték: **2 000 000 – 3 000 000 Ft**
Estimated price: **5 556 – 8 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Dr. Andriska István gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Jelenkor, 2009. július-december (52. évfolyan, 7-12. szám) 2009-09-01 / 9. szám
- Bajkay Éva: Az identitáskeresés keresztútján: Stefán Henrik művészetéről 231 o.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Bajkay Éva: Expresszívek a Pécsi Művészkörből, Jelenkor, 1997/9, 835-847.

Breuer Marcell: Otto Schwarz portréja, 1919

Gábor Jenő: Önarckép, 1921,
Janus Pannonius Múzeum

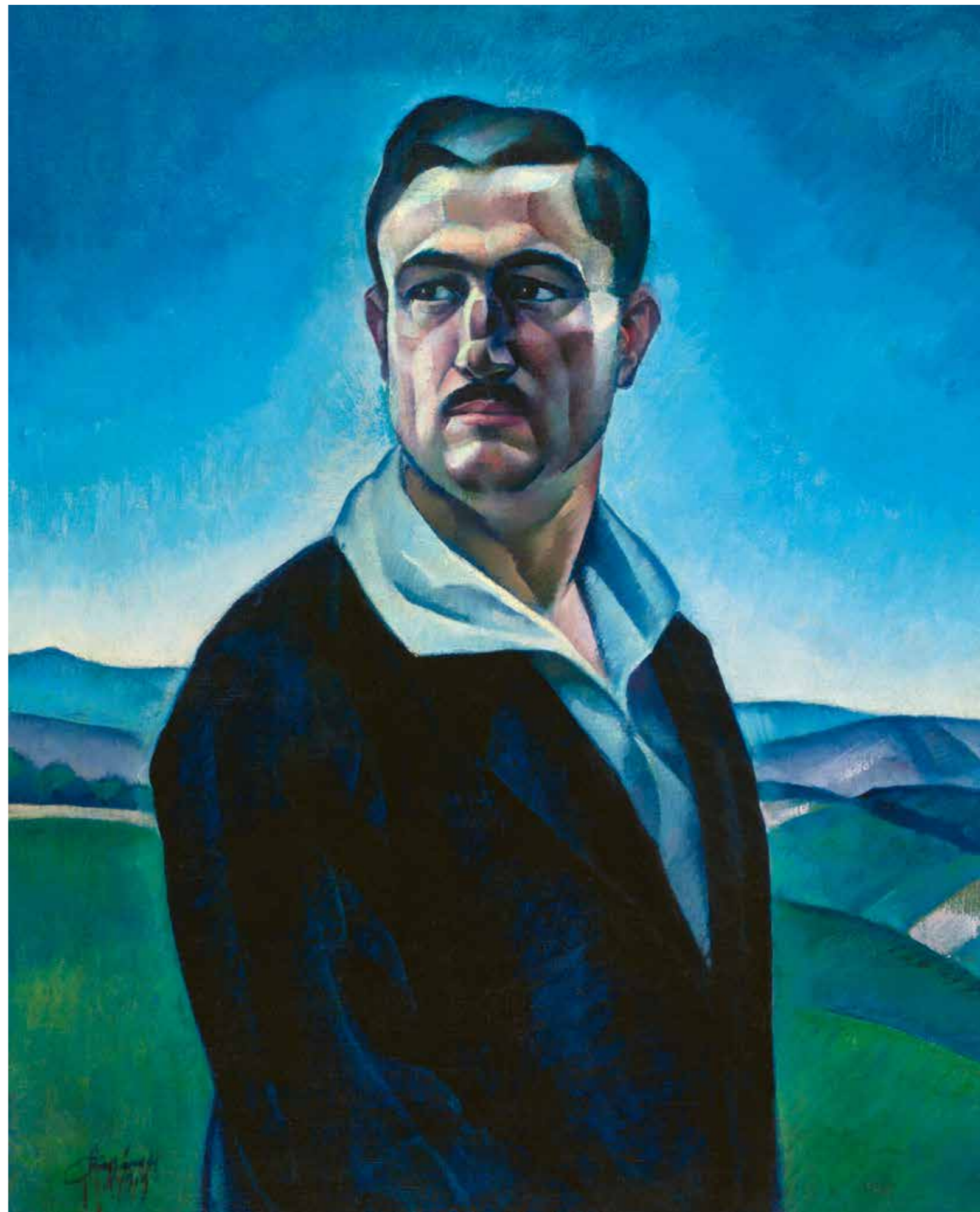
A budapesti Képzőművészeti Főiskola rajztanári oklevelének megszerzése után, 1921 áprilisában Molnár Farkassal és Johan Hugóval Olaszországba utazott tanulmányútra, majd együtt jelentkeztek a Bauhausba. 1922-ben részt vett a Weimarban működő holland konstruktivista, Theo van Doesburg De Stijl-kurzusain, illetve a Bauhaus kőszobrász-műhelyében dolgozott. 1922-ben hazatért Magyarországra, Törökbálinton telepedett le. 1925 és 1928 között újra a Bauhausban tanult. 1929 után visszatért Pécsre, nevét ekkor Stefánról Szellére magyarosította. 1945 után családjával Németországba költözött.

Molnár Farkas: Kubista tájkép, 1921 körül, magántulajdon

Patkó Károly: Ádám és Éva, 1920, magántulajdon

123 | Kmetty János (Miskolc, 1889–1975, Budapest)

Önarckép festés közben, 1920-as évek
Self-Portrait during Painting, 1920's

75 x 46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kmetty

Kikiáltási ár: **12 000 000 Ft / 33 333 EUR**
Becsérték: **14 000 000 – 18 000 000 Ft**
Estimated price: **38 889 – 50 000 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a pécsi Petró gyűjteményben

„Kmetty János arra a kérdésre, hogy miért festett ennyi önarcképet élete során, lakonikusan így válaszolt: »Az önarckép a mesterség ősi adottsága. A modell mindig kéznél van.« ennél persze többről van szó. Arcképei gyakran szerepjátszó önportrék, ezekből – főként a húszas évektől kezdődően – következik az önreflektív látásmód, az aktuális állapotleírás igénye a világról és önmagáról.»

KOPÓCSY ANNA: KMETTY JÁNOS.

Kossuth Kiadó–Magyar Nemzeti Galéria, 2015. 6.

Kmetty János: Lilakalapos önarckép, 1929 körül, Ferenczy Múzeum, Szentendre

124 | Barcsay Jenő (Katona, 1900–1988, Budapest)

Csendélet almákkal, 1927
Still-Life with Apples, 1927

62x74.5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Barcsay

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft / 66 667 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 55 000 000 Ft
Estimated price: 83 333 – 152 778 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Baumgartner-gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 2008: Merítés a KUT-ból XII. Barcsay Jenő (1900-1988) festőművész emlékkiállítás, Haas Galéria
- 2015: Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ, Hódmezőhely (14. kép)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Modern Magyar Festészet 1919-1964. Szerk.: Kieselbach Tamás, Budapest, 2004. 509.
- Merítés a KUT-ból XII. Barcsay Jenő (1900-1988) festőművész emlékkiállítás. Haas Galéria, Budapest, 2008 (címlap)
- Herpai András–Horváth Gyöngyvér–Szabó Noémi: Barcsay Jenő (1900–1988) a festő, a tanár. Kogart Galéria – Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ, Budapest, 2015, 16. oldal

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Herpai András–Horváth Gyöngyvér–Szabó Noémi: Barcsay Jenő (1900–1988) a festő, a tanár. Kogart Galéria – Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ, Budapest, 2015
- Rózsa Gyula: Barcsay Jenő. Kossuth – Pesti Megyei Múzeumok Igazgatósága – Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2010
- Barcsay Jenő: Munkám, sorsom, emlékeim. Barcsay Jenő önéletírása. Szerk.: Károlyi Zsigmond, Barcsay Jenő Képzőművészeti Alapítvány, Szentendre, 2011
- Sümei György: A képzőművészet somogyi földjén. Útközben, 1984/1.

Barcsay Jenő: Asztali csendélet 1920-as évek, Barcsay Múzeum, Szentendre

További két kép az egykori Baumgartner-gyűjteményből

Vaszary János: Korzó I, 1934 körül, magántulajdon. Egykor a Baumgartner-gyűjteményben.

Aba-Novák Vilmos: Vurstli, 1930, magántulajdon. Egykor a Baumgartner-gyűjteményben

Dr. Baumgartner Sándor igali orvos

LÁNGOLÓ FŐMŰ

A Barcsay Jenő által festett kubisztikus csendélet bármelyik nyugati múzeumban főhelyre kerülne. Olyan nagy rálátással, kissé felülről nézünk az asztalra, ami csak Picasso és az avantgárd művészet nyomán terjedt el a modern festészetben. A tárgyak így nem elfedik vagy kitakarják egymást, hanem szőnyegszerű mustraként töltik ki az alkotás teljes képterét. A felülnézet dekoratív rendben keveredik az oldalnézettel, szinte színpadi jelenléte kölcsönözve a csendélet „szereplőinek”: a zöldalmás, fehér kendős gyümölcstartónak, a kék tejeskancsónak, a porceláncsészének, a kenőkesznek és a piros almás papirzacskónak. De az igazi főszereplők nem ők, hanem a robbanásig hevített kolorit és a zsíros-ízes ecsetkezelés. Az asztal narancsba hajó, pirosuló felülete szinte lángol, ezt hűti le a – 20-as évek jellegzetes, jéges kékjeiben és zöldjeiben fürdetett – háttér hűvös színskálája. A hideg és meleg tónusok harcának közepén pedig, szinte jelenésként, ragyog az ólomfehér drapéria, a Cézanne-től örökölt ropogós tisztasággal megfogalmazva.

HIÁNYOS ÉLETMŰ

Barcsay egész különleges pályáivére rányomta bélyegét külön, mégis zseniális személyisége és a sorsfordulókkal teli 20. századi magyar történelem. Úgy vált az 1960–70-es évek ünneplott művészévé, hogy mindvégig harcosan apolitikus volt, bár korábban alig értett az anatómiához, kényszerből elkezdett atlaszával tett szert Kossuth-díjra és világhírnévre, mindeközben népszerű tanárként tanított a Képzőművészeti Főiskolán, bár zárkózott magánélete mindvégig tabu maradt. Hosszú pályafutása alatt újraértékelt korai évtizedeit: a szűk színskálán mozgó, frontális, derékszögű geometria mentén felépített kései vizuális világából kirostálta a rudnays és cézanne-os szellemben fogant, 1920–30-as évekbeli műveket. „Miert legyen ebből négy-öt?” – kérdezte magától a fiatal, mindig vászonhiányban szenvedő, nincstelen Barcsay műtermében: „kromofágot öntöttem rá. Levakartam. A vásznat megtartottam, mert szegény ürge voltam, azt újra föl kell használnom.” A művész *Munkám, sorsom, emlékeim* című önéletrészében mesélt erről a meggondolatlan pusztításról, ami jelentősen mértékben tette szegényebbé a magyar művészettörténetet. Így ugyan egységesebb lett az életmű, de a néha előkerülő, cézanne-os szellemben fogant, 1920–30-as évekbeli művek arról tanúskodnak, hogy az önbizalomhiányban szenvedő fiatal művész tévesen ítélte meg saját kvalitásait.

CÉZANNE BŰVKÖRÉBEN

A Vaszarynál és Rudnaynál tanult fiatal festő 1926-ban végzett a Főiskolán. Önbizalomhiányát és kezdeti bizonytalanságát fényesen cáfolta a sikeres pályakezdet: egyből beavagott az Ernst Múzeum kiállítására, a Nemzeti Szalonban díjat nyert, majd megkapta a minisztérium párizsi ösztöndíját. Küzdelmes úton megértette a párizsi modern izmusok jelentőségét, lenyűgözte Cézanne („alig tudtam elmenni” – írta egy képe előtt állva) és szakított a Rudnay-féle, borongós tájfestészettel. 1927-ben – itáliai kitérő után – hazatért Magyarországra, ahol már a párizsi hatás alatt kezdett el dolgozni. Már ekkor megsemmisítette pár korábbi képét, az újonnan készülőket is folyton levakarta és újakezdte. A megmaradt kevés, Cézanne megértéséről tanúskodó csendélet kirobbanó ereje, múzeumi kvalitása ma érthetlenné teszi a művész bizonytalanságát. Az 1927 körül készült gyümölcsöket, ropogós fehér terítőket, porcelán edényeket és álló órákat ábrázoló, jórészt magángyűjteményben fennmaradt kompozíciók először Barcsay nagy retrospektív kiállításán voltak egyben láthatóak 2015-ben. Azóta már ez a pazar festőiségű, vérbő energiáktól lángoló, korai korszak is része a „Barcsay imáznak”.

IGALI CSENDÉLETEK

Barcsayra nemcsak a párizsi modernség szelleme hatott, hanem az árkádiai Szőnyi-kör robusztus plaszticizmusa. Visszaemlékezése szerint a pénz nélküli fiatal festőt Aba-Novák Vilmos hívta meg Igalra 1927 nyarán. Ott olyan kiforrott stílusú művészekkel találkozott, mint Aba-Novák vagy Patkó Károly. Hatásuk is érzékelhető azon a remek csendélet „sorozaton”, amelynek egyik tagja (*Csendélet asztali órával*, 1927, magángyűjtemény) a vendéglátó Dr. Baumgartner Sándorhoz került. Erről a képről írta visszaemlékezéseiben Barcsay, hogy „már éreztem a képi szerkezetet, és sejtettem-tudtam, hogy azon az úton fogok tovább haladni”. A Baumgartner-féle óras kép közeli rokonát ma Szentendréen őrzik (*Asztali csendélet*, Szentendrei Ferenczy Múzeum, ltsz.: 82.11), de ma már körülbelül tíz csendéletet ismerünk ebből az egy-két éves periódusból. Ezek között, a saját korukban rendszerint kiállított művek között kiemelt helye van a most vizsgált alkotásnak is, ugyanis ez is Baumgartner gyűjteményében maradt fenn az utókorra.

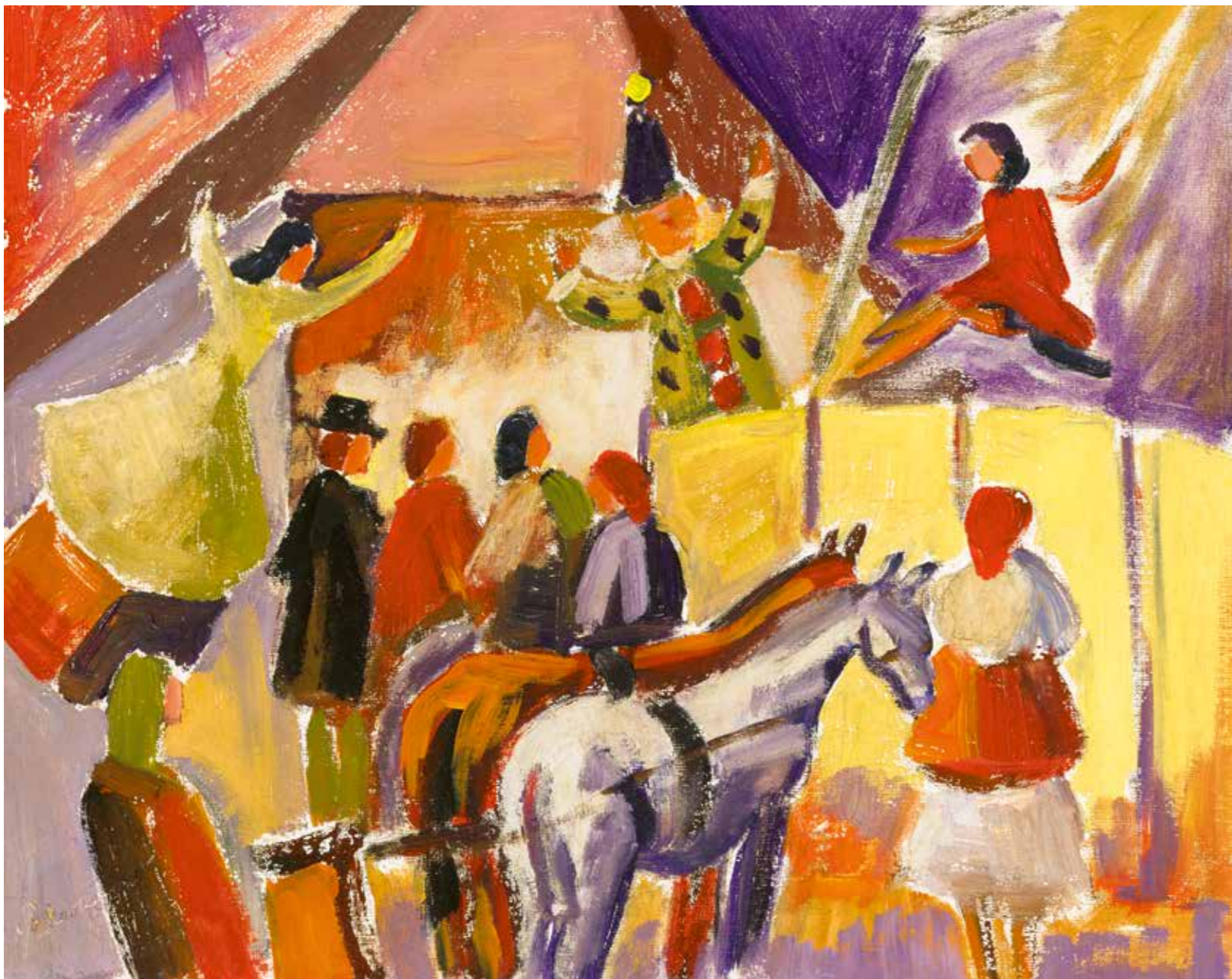
KÉPTÁR ÉS ÚT

Baumgartner pedig a legmagasabb színvonalat képviselő műveket tartotta csak magának, főművei voltak ugyanúgy Aba-Nováktól, mint Vaszarytól. A kevés forrás közül idézzük Sümegi György emlékeit, aki gyerekként sokszor megfordult az igali házban, a „képtárban”: „Ott már a bejáratot Aba-Novák Vilmos szobra vigyázza, s belül a sok kép: mind-mind szemképráztató és elbűvölő, de mindenképpen titokkal teli és mérhetetlenül vonzó egy 6–7 éves kisgyerekeknek, egykori önmagamnak. Akkor még nem tudtam persze, hogy egy 20. századi – Csokonaitól is megjövendőlt – képzőművészeti Helikonban járok, ahol a 20-as évek közepétől nyaranta rendre megfordultak és dolgoztak többek között Aba-Novák Vilmos, Barcsay Jenő, Hincz Gyula, Patkó Károly, Mattioni Eszter, Varga Nándor Lajos. Többször volt a művészetszerető Baumgartner-testvérek vendége Illyés Gyula és sokat időzött náluk Szabó Lőrinc, aki a *Tűcsözkene* több darabját az igali csendben fogalmazta meg.” Barcsay is ebben a termékeny igali csendben találta magát, ahogy visszaemlékezésében írta, az itt készült csendéletében találta meg a későbbi hangját: „már éreztem a képi szerkezetet, és sejtettem-tudtam, hogy azon az úton fogok tovább indulni.”

Rieder Gábor

125 | Peterdi Gábor (Pestújhely, 1915–2001, Stamford)

Cirkusz
Circus

43x52 cm
Olaj, vászon, faroston | Oil, canvas on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Peterdi

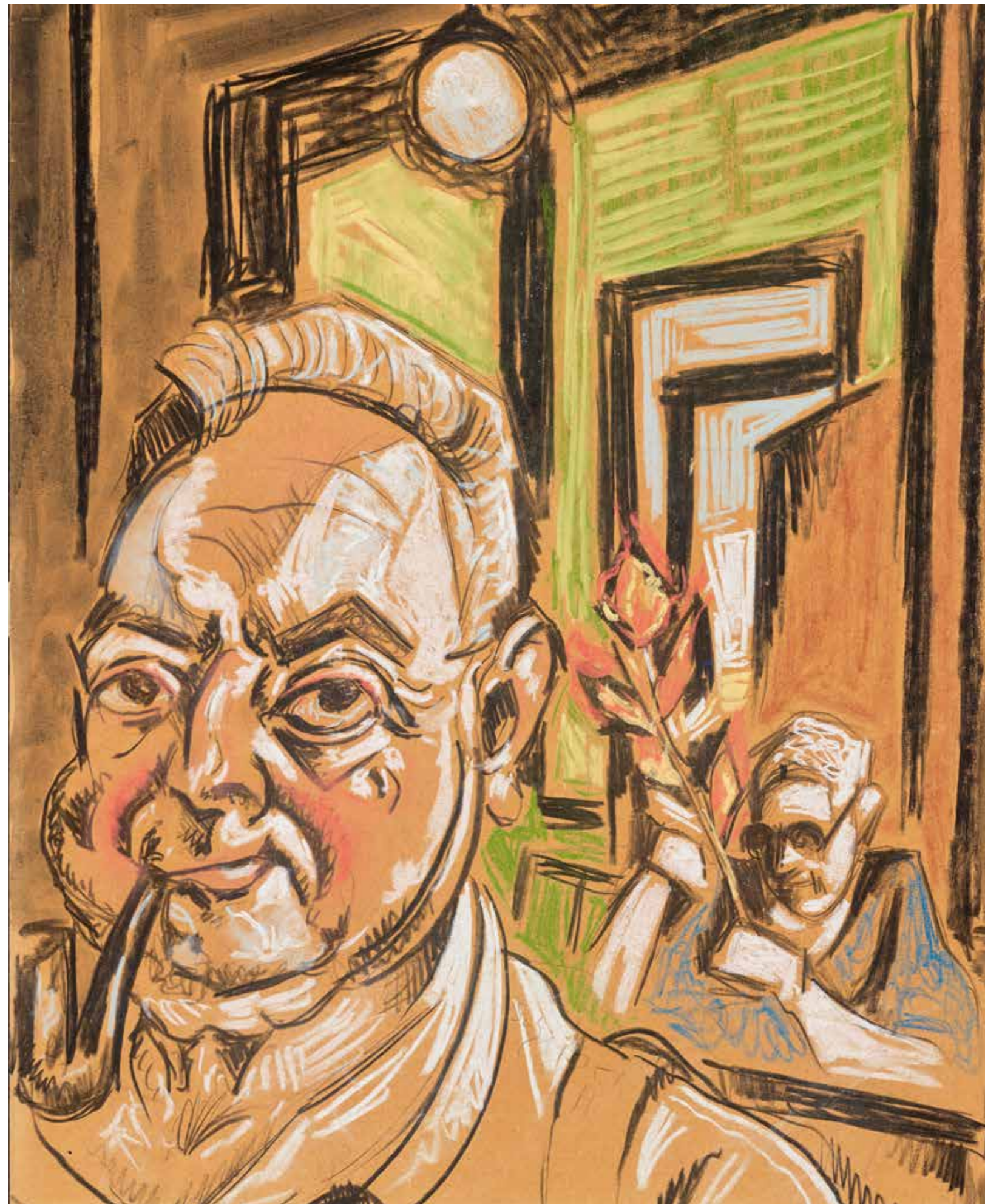
Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 889 EUR
Becsérték: 440 000 - 600 000 Ft
Estimated price: 1 222 - 1 667 EUR

126 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Önarckép pipával (Tükör előtt)
Self-Portrait with Pipe (Infront of the Mirror)

58x45 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Scheiber H

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 361 EUR
Becsérték: 1 200 000 - 1 800 000 Ft
Estimated price: 3 333 - 5 000 EUR

127 | Kmetty János (Miskolc, 1889–1975, Budapest)

Asztali csendélet, 1920-as évek
Table Still-Life, 1920's

55,5x68,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kmetty

Kikiáltási ár: 12 000 000 Ft / 33 333 EUR
Becsérték: 14 000 000 – 18 000 000 Ft
Estimated price: 38 889 – 50 000 EUR

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Kmetty János: Önmagáról. in: Műbarát, 1922/5., 115.
- Kmetty János: Festő voltam és vagyok. Budapest, 1976.
- Ury Ibolya: Kmetty János. Budapest, 1979.
- Kmetty János 1889–1975. A magyar kubista. szerk.: Pirint Andrea, Herman Ottó Múzeum, Miskolc, 2008.

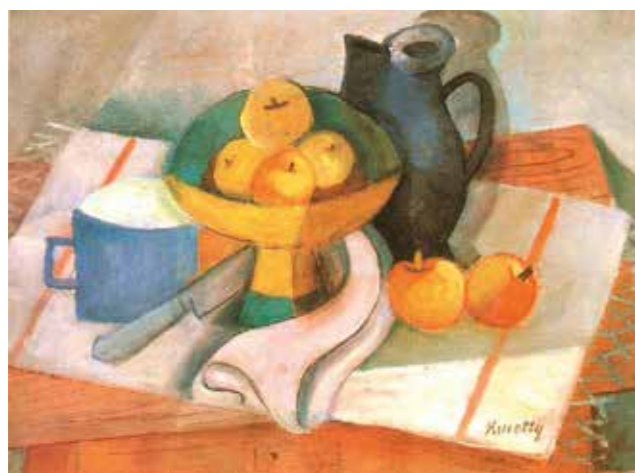
Kmetty János: Csendélet KUT folyóirattal
(Csendélet KUT-katalógussal), 1930 körül, magántulajdon

Kmetty János: Csendélet Újsággal és KUT folyóirattal, 1928 körül, magántulajdon

PÁRIZSI ÚTRAVALÓ

A 20. század eleji magyar modern festők, a nagybányai neosok és a belőlük kinövő Nyolcak számára Matisse és a fauve-izmus volt a legmeghatározóbb élmény Párizsban. A vadak nyomában szorosan érkező kubisták analízáló, vonalszerkezetes látásmódja viszont nem hullott termékeny talajra itthon. A művészettörténet épp most kezdte el feltérképezni a Párizsba szakadt hazai kubizmus történetét, de az eddig is nyilvánvaló volt, hogy a fejezet hazai főszereplője Kmetty János, aki nemcsak élete végéig maradt hű a szerkezetes képfilozófiához, de az első magyar kubista képeket is megfestette. A pénzzel soha nem törődő Kmetty – kései visszaemlékezése szerint – 1911-ben „csak” a kubizmust hozta haza útravalóként Párizsból: „volt a zsebemben 6 krajcár, a kezemben kis csomag, rajtam nagy gallér, nagy kalap. A szakáll, a haj párizsi még. Koldusöltözet, kölcson gallér és kalap, de a szellemi csomagom, amit Párizsból magamban és magammal hoztam, egy életre való volt, ma sem fogyott ki. Új természetszemléletet jelentett ez, új ábrázolási formát és módszert: a kubizmust. Túl az atmoszféra alkalmazásán, a síkon teret ábrázolni, színt és formát, észszerűen.”

Kmetty János: Csendélet 1930 körül, Deák gyűjtemény, Városi Képtár, Székesfehérvár

Tihanyi Lajos: Csendélet (Bouteille II., Csendélet asztalon, Csendélet palackkal és pohárral), 1927, magántulajdon

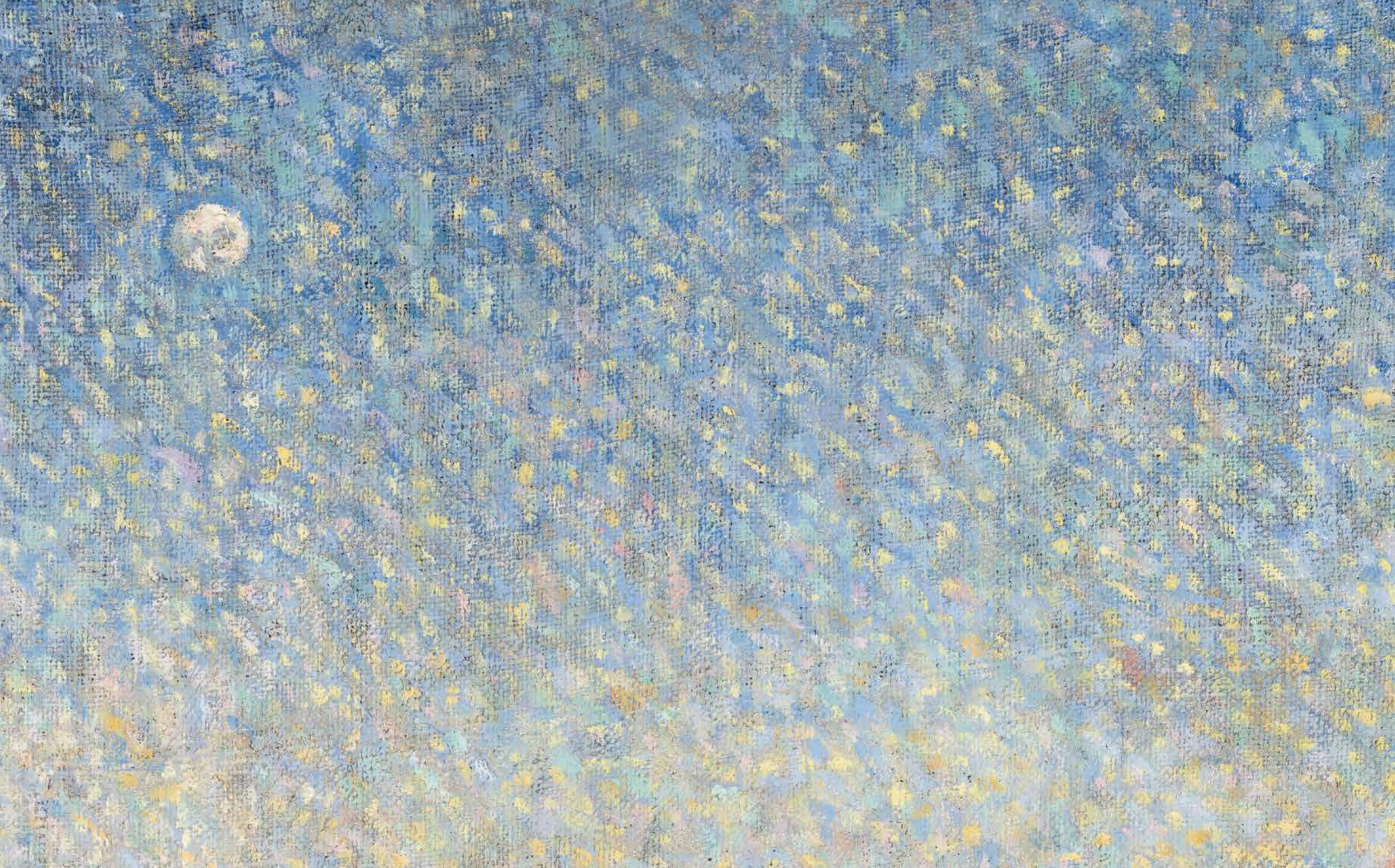
KUBISTA ÉPÍTKEZÉS

Kmetty érett művészete a kubizmus és Cézanne egyéni, saját művészi énjén átszűrve olvastatja. A ropogós fehér terítőkkel és almákkal teli müterem a képi esztétikum laboratóriuma, ahol a redukált elemekből megérthető a látvány átírásának képzőművészeti mechanizmusa. A markáns motívumok mind az analitikus kubizmus tanulságait visszhangozzák. Például hogy az egyenesekkel felosztott árnyékos és megvilágított felületek hogyan találkoznak egymással elcsúsztatva, a tárgyak térhatásának megteremtése érdekében. Ezt látjuk a gyümölcsös tál talpának és kelyhének összeillesztésén, vagy a teás csésze külső és belső oldalának modellálásán. Hasonló módon végletekig lecsúsztatott „lényegiségében” jelenik meg az üveg pohárban a torzított optikai látvány, a fehér terítő részlete. De az apró képi elemek mellett a legfontosabb a több nézetből montírozott autonóm képtér, ahol biztos kézzel egymásra rakott geometrikus elemekből épül fel a kompozíció stabil szerkezeti valósága.

Schubert Ernő: Mütermi csendélet asztallal, lámpával, 1930 körül, magántulajdon

128 | Maticska Jenő (1885 Nagybánya–1906 Nagybánya)

Napsütéses téli nap Nagybányán (Klastromrét télen), 1903
Sunny Winter day in Baia Mare (Klastromret in Winter), 1903

99x110 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Maticska

Kikiáltási ár: **14 000 000 Ft / 38 889 EUR**
Becsérték: **18 000 000 – 26 000 000 Ft**
Estimated price: **50 000 – 72 222 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Prihradny Kálmán, majd Völggyessy Sz. Sándor gyűjteményében.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Képkiallítás. Nagybánya, Iskolaműterem, 1911. május 7–16. Kat. sz.: 10. Téli táj boglyákkal, Prihradny Kálmán tulajdona
- Nagybányai Jubiláris Képkiallítás. Nagybánya, 1912. augusztus 1.–szeptember? Kat. sz.: 224. Havas boglyák, 1903., olajfestmény, Prihradny Kálmán tulajdona
- Magyar Táj- és Életkép Kiállítás. Budapest, Műcsarnok, 1927. január-február. Kat.sz.: 375. Kazlak a hóban, Prihradny Kálmán tulajdona Nagybányai festők. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1962. Kiállítás katalógus, n.l.: Téli táj

Maticska Jenő

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Az 1927. évi Magyar Táj- és Életkép Kiállítás Tárgymutatója. Budapest, 1927. oldal nélkül
- Nagybányai festők. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1962. Kiállítási katalógus, o.n. (Klastromrét három boglyával)
- Muradin Jenő: Maticska Jenő. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1985. 39. ff. kép. (Kazlak télen II.)

A Nagybányán született Maticska Jenő a kevés festészeti csodagyerek egyike. Thorma János fedezte fel a kölyökzseni tehetségét, tizenhárom évesen már fel is vették a nagybányai festőiskolába 1898-ban. A kolónia második nemzedékének legragyogóbb csillaga lehetett volna, ha nem ragadja el idő előtt (a huszonegyedik életévét se töltötte be!) az örökletes tüdőbaj. A közel száztételes életmű az impresszionizmus és posztimpresszionizmus képalkotási elveinek tökéletes megértéséről tanúskodik. A számtalan nagyszabású Nagybánya-kiállításon szereplő Klastromrét télen című, 1903-as képét nézve szinte hihetetlen, hogy Maticska nem látta élőben az impresszionisták – különösen a boglyákat festő Monet – képeit. A hótakaró a fehér minden árnyalatában játszik, a tojássárgától a világoskékén át az ólomszürkéig, miközben az apró téli napkorong pontillista petytyekké szórja szét a ködös nagybányai égboltot. Elsőrangú plein air kompozíció.

Claude Monet: Szénaboglyák télen, 1891, Metropolitan Museum of Art, New York

129 | Váli Dezső (Budapest, 1942-)

Sivatagműterem ikonfal, 2020
Desert Studio Icon Wall, 2020

139x201 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Hátoldalon autográf felirat | Autograph inscription on reverse:
Váli Dezső

Kikiáltási ár: 3 000 000 Ft / 8 333 EUR
Becsérték: 3 600 000 - 4 800 000 Ft
Estimated price: 10 000 - 13 333 EUR

Váli Dezső műtermében

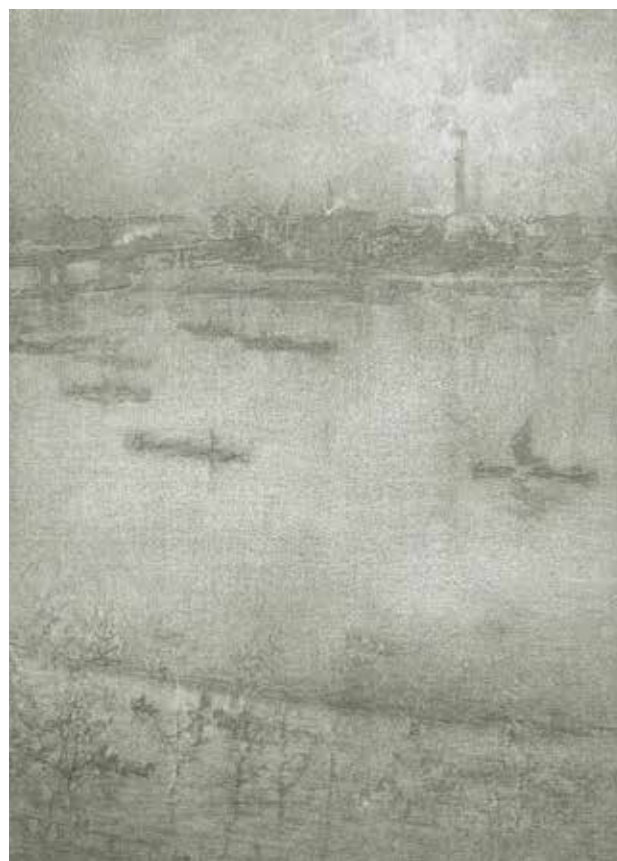
130 | Mednyánszky László (Beckó, 1852–1919, Bécs)

Falu a hegyekben (Tél)
Village in the Mountains (Winter)

27x35 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 1 600 000 Ft / 4 444 EUR
Becsérték: 2 400 000 - 4 000 000 Ft
Estimated price: 6 666 - 11 111 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

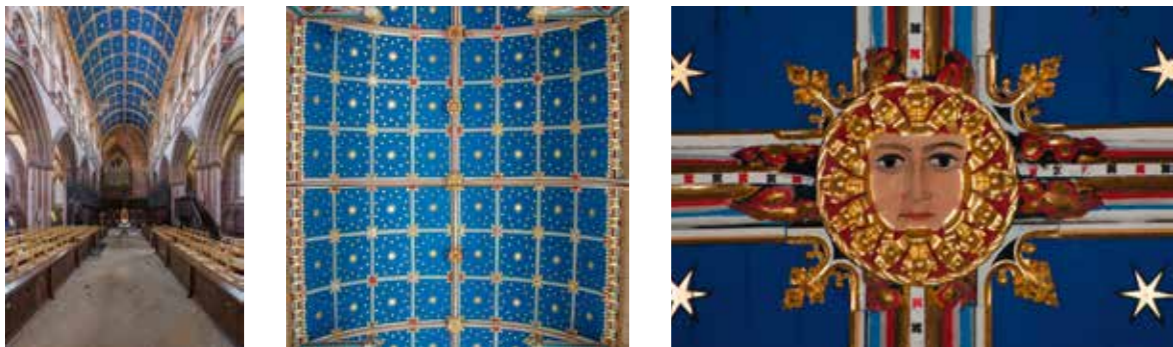
James Abbott McNeill Whistler: Temze, 1896, Museum of New Zealand

131 | Korga György (Budapest, 1935–2002, Kisoroszi)

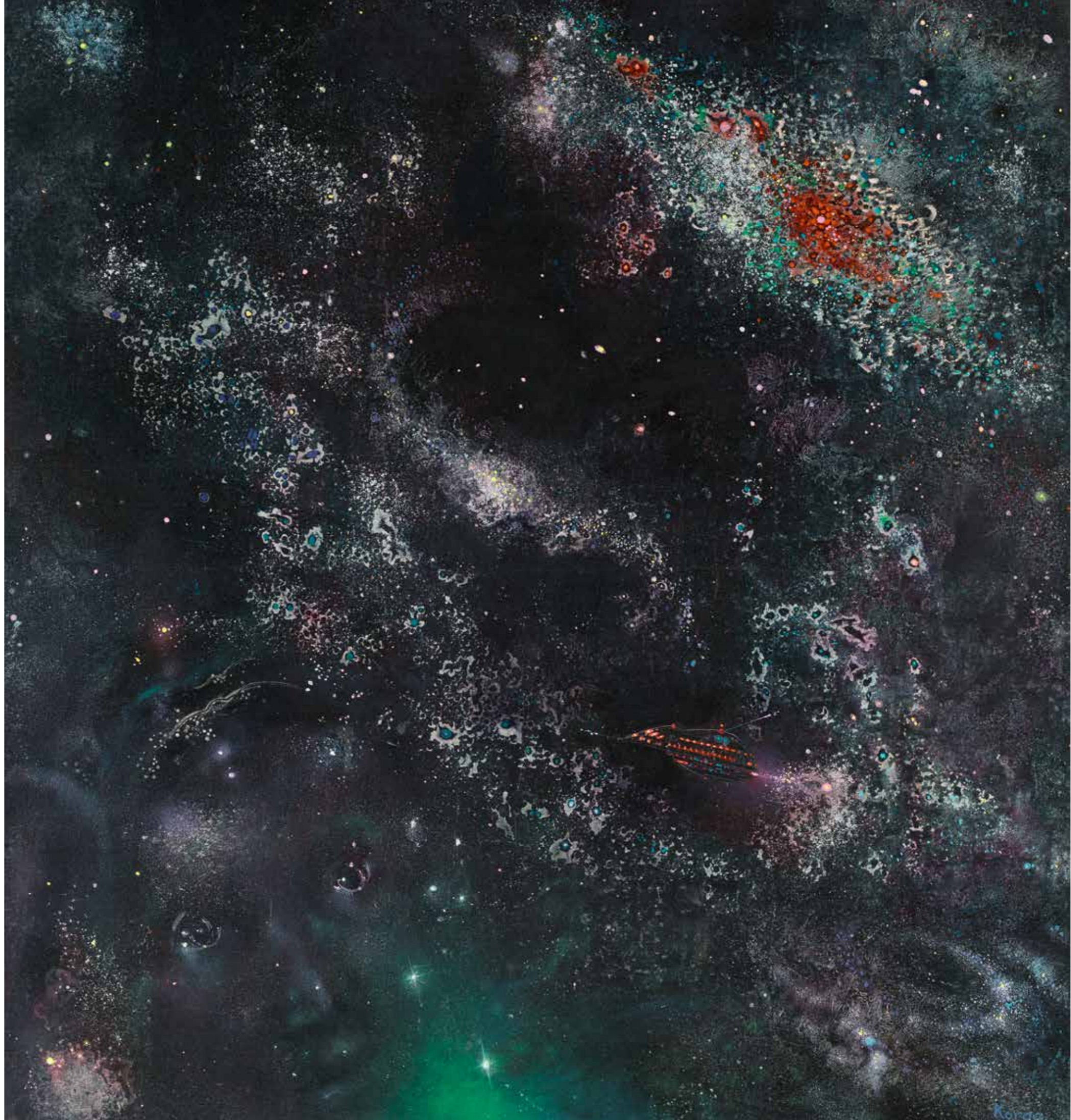
Univerzum, 1984
Universum, 1984

47x42 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Korga 84

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 528 EUR
Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 222 - 3 333 EUR

Carlisle-i katedrális mennyezete, Anglia

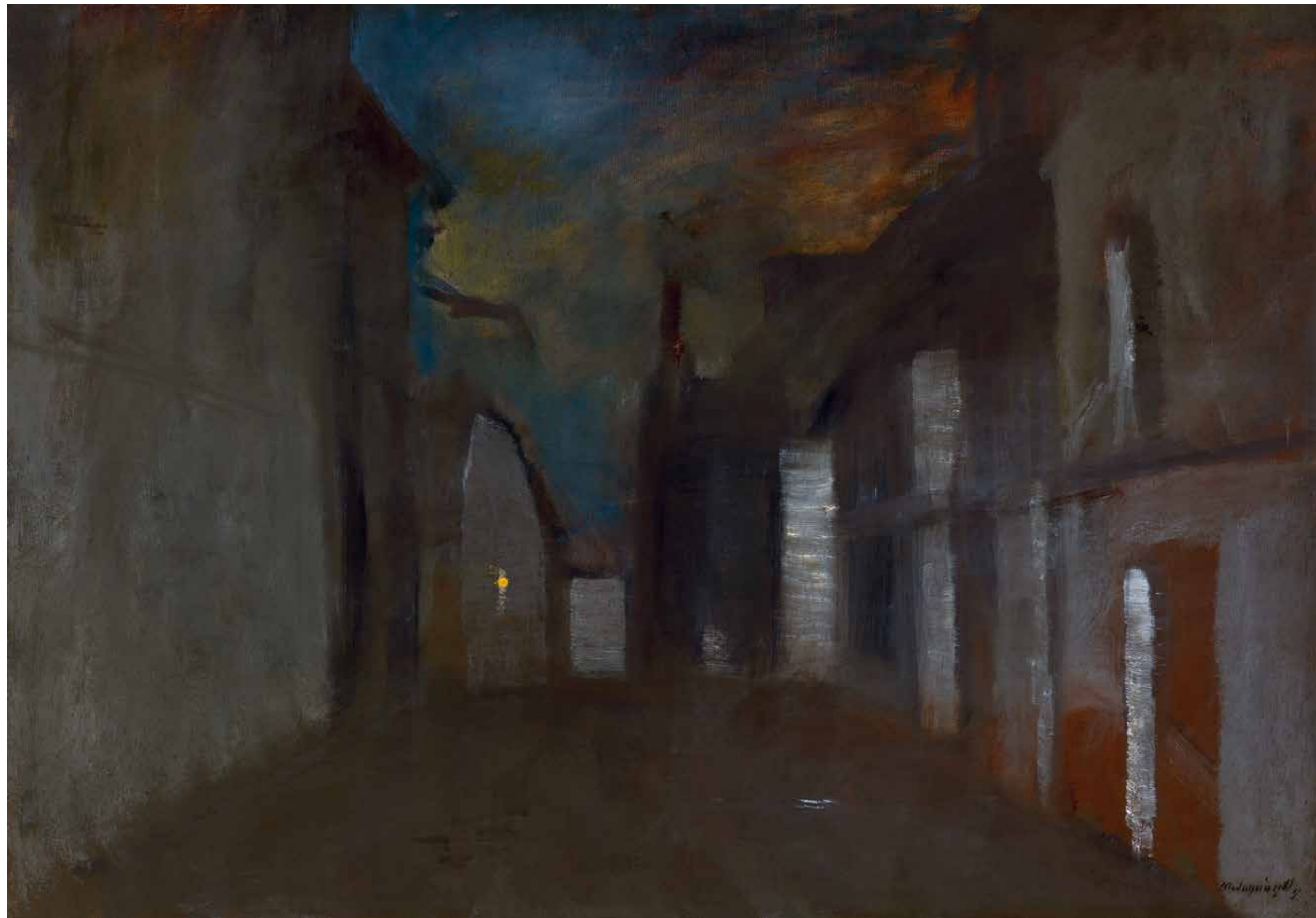

132 | Mednyánszky László (Beckó, 1852–1919, Bécs)

Esti fények
Evening Lights

70x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 18 056 EUR
Becsérték: 7 500 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 20 833 - 33 333 EUR

James Abbott McNeill Whistler: Nocturne, 1870-1877 körül, White House, Washington DC

133 | Berkes Antal (Budapest, 1874–1938, Budapest)

Utca holdfényben
Street in Moonlight

50x70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Berkes A.

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 806 EUR**
Becsérték: **800 000 - 1 200 000 Ft**
Estimated price: **2 222 - 3 333 EUR**

134 | Horthy Béla (Mezőkaszony, 1869–1943, Budapest)

Csillagfényes este (Gesztenyefák az esti kertben)
Starry Evening (Chestnut Trees in the Garden)

92x94 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Horthy B.

Kikiáltási ár: **1 200 000 Ft / 3 333 EUR**
Becsérték: **1 600 000 - 2 800 000 Ft**
Estimated price: **4 444 - 7 778 EUR**

Münchenben és Nagybányán tanult Hollósy Simonnál. A nagybányai művésztelepen az első kiállító művészek egyike volt, emellett rendszeresen vett részt csoportos kiállításokon a Nemzeti Szalonban és az Ernst Múzeumban. Számos képet vásárolt tőle a Szépművészeti Múzeum.

135 | Koszta József (Brassó, 1861–1949, Budapest)

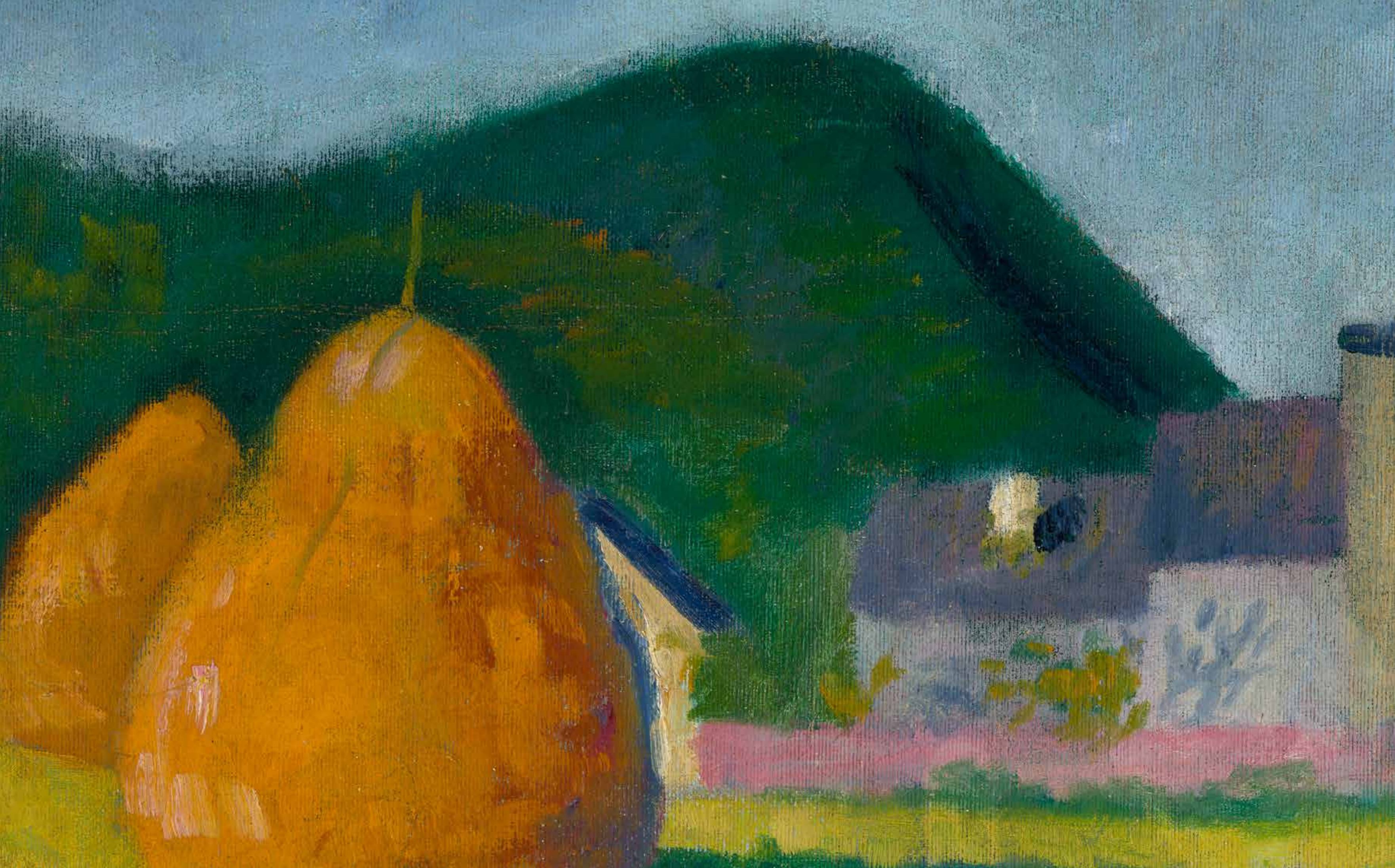
Szentesi táj, 1920-as évek
Landscape of Szentés, 1920's

73,5x88,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Koszta

Kikiáltási ár: 5 500 000 Ft / 15 278 EUR
Becsérték: 8 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 22 222 - 33 333 EUR

Koszta József: Tanya, 1920-as, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

136 | Czigány Dezső (Budapest, 1883–1938, Budapest)

Nagybányai táj szénaboglyákkal, háttérben a Kereszthegygel, 1900
Landscape of Nagybánya with Haystacks, Kereszthegy in Background, 1900

42,5x47,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czigány

Kikiáltási ár: **12 000 000 Ft / 33 333 EUR**
Becsérték: **15 000 000 – 20 000 000 Ft**
Estimated price: **41 667 – 55 556 EUR**

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Boromisza Tibor. Szerk.: Dr. Török Katalin. MűvészetMalom Modern és
Kortárs Művészeti Központ, Szentendre 2012. 36. oldal 12. kép

Czigány Dezső: Szalmakalapos
önarckép, 1906 körül,
Janus Pannonius Múzeum, Pécs

„Én nem keresek a természetben szín- vagy vonaljelenségeket. Nem vezetnek problémák, sőt azt tartom, hogy nincsenek is ilyenek, a természetből elénk állanak motívumok, a képeken megjelennek általunk, s azzal lesznek valamik, amennyik mi magunk bennük vagyunk. Amint én lelkivilágommal, temperamentumommal és ösztönszerűséggel, az én természetemmel képeimen megjelennek, ezzel leszek művész, és annyit ér a művészetem, amennyire vissza tudom adni magamat.” – vallott Czigány Dezső művészetéről Bölöni Györgynek egy vele készült interjúban.

Boromisza Tibor: Napsütéses táj, 1900-as évek eleje,
magántulajdon

137 | Hegedűs László (Szentés, 1870–1911, Budapest)

Művészbartók Párizsban (Hegedűs László, Tull Ödön,
Tornyai János)
Artist Friends in Paris (Odon Tull, Janos Tornyai)

42x25 cm
Akril, papír | Acrylic on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Hegedűs László Páris

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 722 EUR
Becsérték: 340 000 - 480 000 Ft
Estimated price: 944 - 1 333 EUR

138 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Nagyváros (Berlin)
Big City (Berlin)

54x46 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 1 806 EUR
Becsérték: 1 200 000 - 2 400 000 Ft
Estimated price: 3 333 - 6 667 EUR

139 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Lépő férfi
Walking Man

70x50 cm
Gouache, papír | Gouache on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 8 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

140 | Barta Mária (Budapest, 1897–1969, Budapest)

Tánc (Art deco színpad), 1931
Dance (Art Deco Stage), 1931

78x42,5 cm
Akril, vászon | Acrylic on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Barta Mária 1931

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 3 600 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 10 000 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a művész családjának tulajdonában

141 | Molnár C. Pál (Battonya, 1894–1981, Budapest)

Capriccio (Surrealista találkozás)
Capriccio (Surrealist Meeting)

33x87 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: MCP.

Kikiáltási ár: **380 000 Ft / 1 056 EUR**
Becsérték: **460 000 – 750 000 Ft**
Estimated price: **1 278 – 2 083 EUR**

142 | Sándorfi István (Budapest, 1948–2007, Párizs)

Paysage aux megots, 1970
Paysage aux megots, 1970

120x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Sándorfi István 1970

Kikiáltási ár: **900 000 Ft / 2 500 EUR**
Becsérték: **1 200 000 – 1 800 000 Ft**
Estimated price: **3 333 – 5 000 EUR**

143 | Papp Zoltán (Kecskemét, 1924–2013)

A Bécsi kapu tér a Budai Várban, 1963
Bécsi Kapu Square in the Buda Castle, 1963

50x59 cm
Akril, farost | Acrylic on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Papp Z 1963
Hátoldalon autográf felirat | Autograph inscription on reverse

Kikiáltási ár: 240 000 Ft / 667 EUR
Becsérték: 300 000 – 500 000 Ft
Estimated price: 833 – 1 389 EUR

144 | Scholz Erik (Budapest, 1926–1995, Budapest)

Kilátás a Budai várból (Rendezvű)
View from Buda Castle (Rendezvous)

70x90 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Scholtz

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 550 000 – 850 000 Ft
Estimated price: 1 528 – 2 361 EUR

145 | Szabó Vladimír (Balassagyarmat, 1905–1991, Budapest)

Víziváros, 1962
Watercity, 1962

70x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra középen | Signed centre right: Szabó Vladimír 1962

Kikiáltási ár: 450 000 Ft / 1 250 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 3 333 EUR

146 | Berkes Antal (Budapest, 1874–1938, Budapest)

Nyugati pályaudvar
West Railway Station

100x75 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Berkes A.

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 083 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 3 889 EUR

147 | Kádár József (Debrecen, 1936–2019)

Metafizika (A piramis üzenete)
Metaphysics (Message of the Pyramide)

53x100 cm
Akriil, vászon rétegelt falemezen | Acrylic, canvas on laminated panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Joseph Kádár

Kikiáltási ár: **360 000 Ft / 1 000 EUR**
Becsérték: **400 000 – 700 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 1 944 EUR**

148 | Anna Margit (Borota, 1913–1991, Budapest)

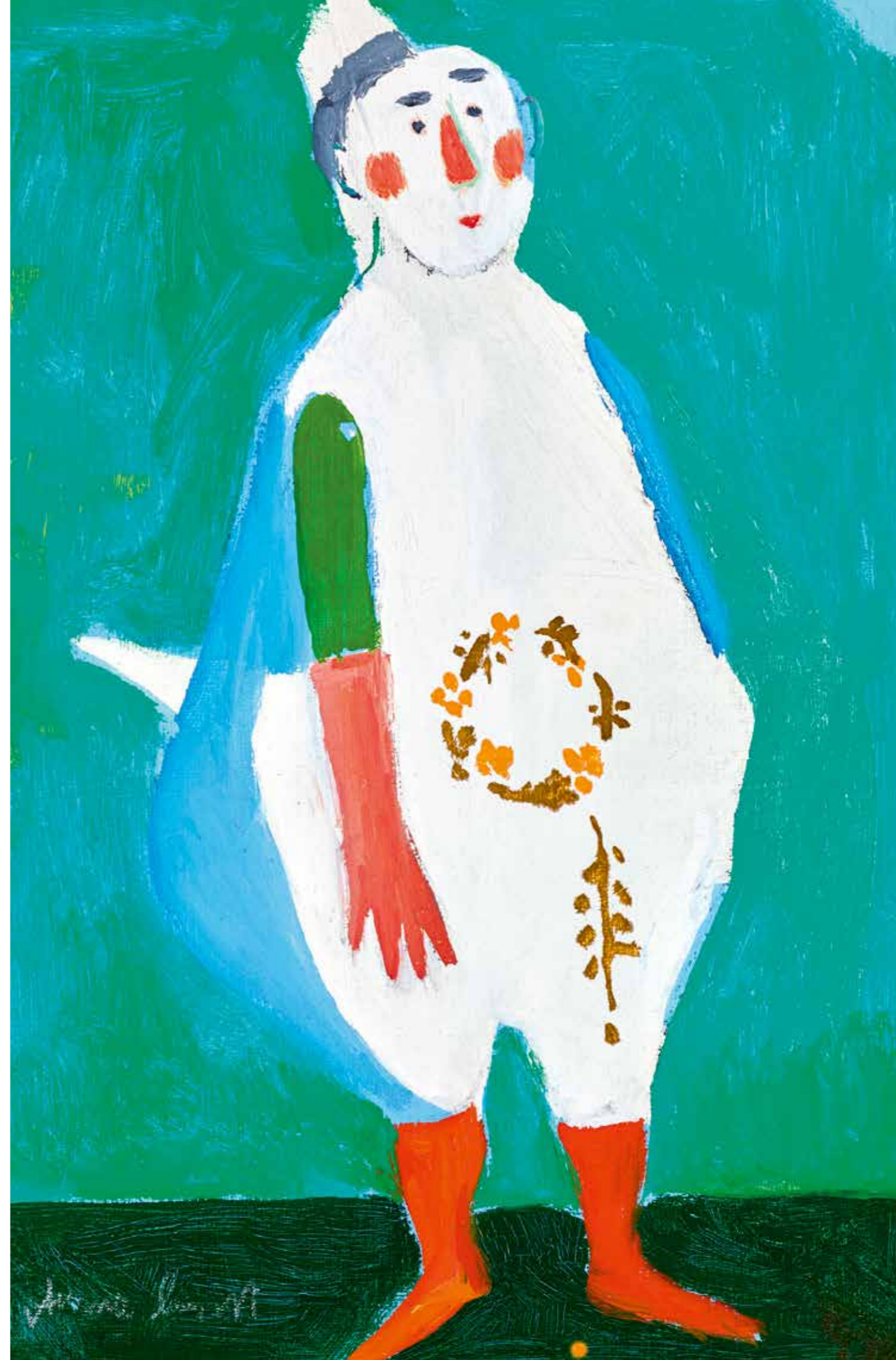
Ránk tekintő (Bohóc)
Clown Starring at Us

25x17 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Anna Margit

Kikiáltási ár: **1 600 000 Ft / 4 444 EUR**
Becsérték: **2 400 000 – 3 800 000 Ft**
Estimated price: **6 667 – 10 556 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Keresztes gyűjteményben

149 | **Gábor Jenő** (Pécs, 1893–1968, Pécs)

Kollázs V. (Bohóc), 1927
Collage V. (Clown), 1927

49,5x34,5 cm
Színes papírok ragasztott kollázsa, karton | Collage on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 7 222 EUR
Becsérték: 3 400 000 – 5 400 000 Ft
Estimated price: 9 444 – 15 000 EUR

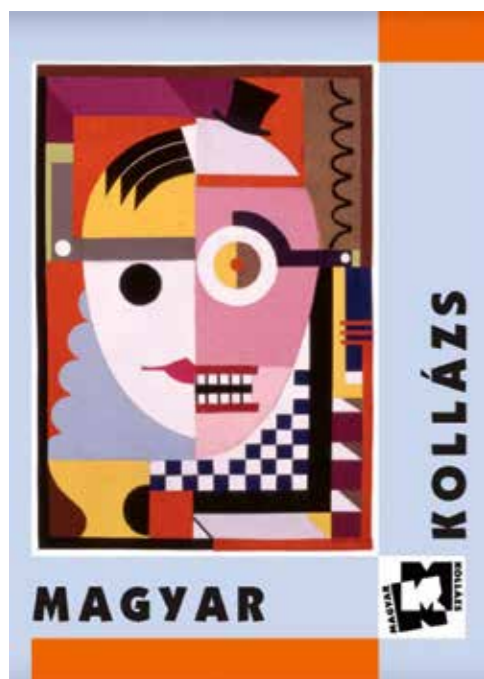
PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Gábor Jenő hagyatékában

Gábor Jenő: Csendélet gitárral, 1927, magántulajdon

„Pécsi időszakomra esik két párizsi utam (1926, 1937) is, amikor nyári szünidőben hosszabb időt töltöttem a modern festészet fővárosában. Tanulmányoztam a nagy avantgarde művészek műveit. De emellett dolgoztam is és gazdag anyaggal tértem haza. Sok vázlattal, amelyeket itthon nagyobb méretben feldolgoztam. Ha már Párizsnál tartunk, meg kell emlékezni a párizsi szellem kitűnő közvetítőjéről: Martyn Ferencről, kinek Pécssett készült nonfiguratív képei és a vele folytatott beszélgetések jótékony hatását, amelyet a párizsi Cahiers d' Art-ból és még néhány hasonló folyóiratból és könyvből merítettem. A német Bauhaus és a francia expresszionista-kubista stb. hatás nagyon jót tett munkásságomnak és további fejlődésemnek. Nem voltam stílus sovíniszta, de eklektikus sem, – csak a nekem testhezálló hatásokat mohón szívtam magamba.”

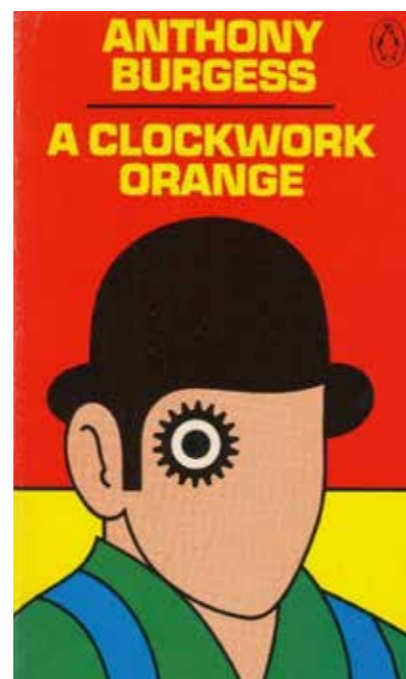
/Minderről (kéziratban lévő, kiadatlan) önéletrajzában így ír 1966-ban/

Dévényi István: Magyar Kollázs. A magyar kollázs/montázs történetéből 1910-2004. Magyar Festők Társasága, Városi Művészeti Múzeum Képtára, Győr, 2004 című könyv borítója

Fernand Léger: Mechanikai elemek, 1919, Basil Et Elise Goulandris Alapítványi Gyűjtemény, Athén

Anthony Burgess: A Clockwork Orange című könyv borítója

150 | **Scheiber Hugó** (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Önarckép 4 színnel, 1928 körül
Self-Portrait with 4 Colours, c. 1928

38x32 cm
Olaj, papír | Oil on paper
Jelezve középen lent | Signed lower centre: Scheiber H.

Kikiáltási ár: **8 500 000 Ft / 23 611 EUR**
Becsérték: **10 000 000 – 16 000 000 Ft**
Estimated price: **27 778 – 44 444 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

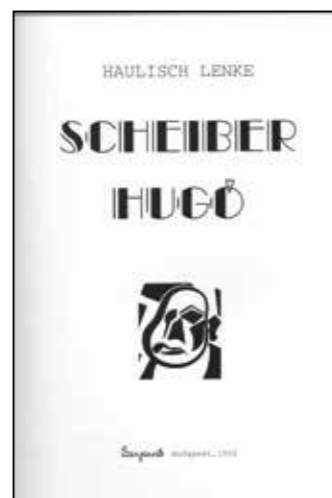
- Egykor párizsi magángyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Scheiber Hugó (1873–1950) kiállítása.
Műgyűjtők Galériája, Budapest, 1991.

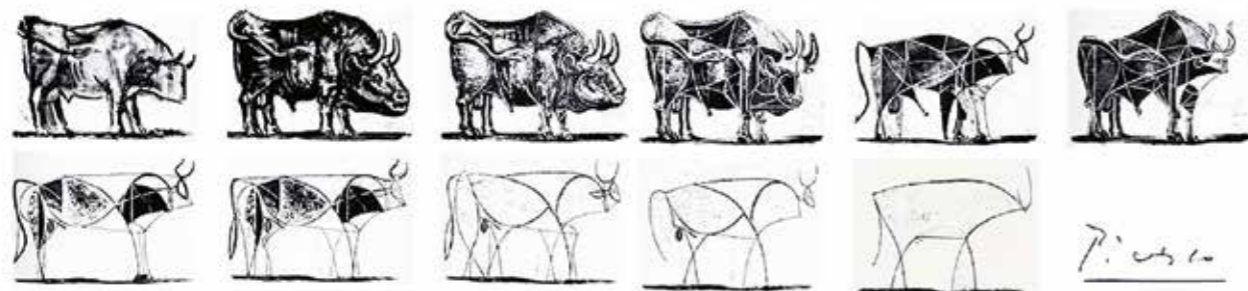
REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Scheiber Hugó (1873–1950). Kiállítási katalógus. Műgyűjtők Galériája, Budapest, 1991.
- Magyar Hírlap, 1991. augusztus 31. 3.
- Haulisch Lenke: Scheiber Hugó, Budapest, 1995, 162. kép

Haulisch Lenke: Scheiber Hugó, Budapest, 1995, címlap, belső címlap

Pablo Picasso: A bika, 1945, magántulajdon

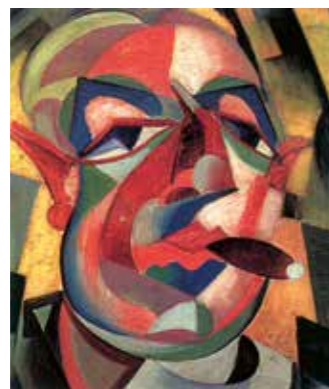
Az arc, amely védjegyé vált. Nehezen találunk olyan művészt a magyar festészet történetében, akinek festményekről, fotókról, kortársak visszaemlékezéseiből meglevő portréja, hol Svejkét, hol Falstaffot idéző figurája annyira összeforrt volna egész művészetével. Modern Rembrandtként minden életkor-szakában újra és újra visszatért a legolcsóbb modellhez, önmagához. Jellegzetes karaktere távol állt a filmek és a képes divatlapok által sugallt ideáltól, mégis tökéletesen alkalmas volt arra, hogy hatásos márkává nemesedjen. „Pesten mindenki ismeri pirosképű, köpcös alakját – irták róla már 1930-ban –, ahogy szájából kilógó szivarral, örökösen izgatottan, nagy mappával a hóna alatt rohan az aszfalton és keresi a vevőt, aki alig egy vacsora áránál többért képet vegyen tőle.” Az életét egy Kertész utcai szoba-konyhában, édesanyjával és lánytestvéreivel leélő pesti kispolgár úgy vált legendává, hogy közben sosem szolgáltatott szenzációs nyersanyagot a pletykára éhes kortársaknak. Több mint három évtizedet átfogó önarckép-sorozata a tizes évek végén mellbevágóan expresszív, könyörtelen és gúnys önvalomásokkal indul, amelyeken a vadul örvénylő, barokkosan áradó ecsetvonások kínzó őszinteséggel tárják fel a civilizált személyiség mögött rejtő démoni elemeket. A húszas évek köze-

pén bekövetkező stílusváltás után az érzéki, vastagon felvitt olajfestéket felváltja a tempera és a pasztell, az ecsetjárás szertelen kavargását az egyszerűsítő, geometrizáló attitűd. Scheiber egy ideig mintha lépésről lépésre egyszerűsítene saját arcvonásait, hogy megtalálja azt a végsőképp leporolt formai eszenciát, amellyel a lehető legtávolabb merészkedik a letapogatható formák primer látványától, miközben a kép mégsem veszít karakterizáló erejéből. Ennek rendkívül izgalmas kísérletezésnek legvégső állomása a most bemutatott kompozíció. Tökéletes, tovább már nem egyszerűsíthető konklúzió, amely négy színnel és tizenöt jól elkülönülő folttal fejez ki egy arcot, egy testi és egy lelki karaktert. A kevéssel sokat mondás mesterműve, amely az egész életmű jelképe lehet. Scheiber önarcképeiből könnyen összeállítható egy olyan válogatás, amely Picasso 1945-ös, világhírű Bika-sorozatával állítható tanulságos párhuzamba. Az erő és vitalitás szimbólumaként használt motívumot a spanyol festő tizenegy képen, lépésről-lépésre haladva alakította át realiztikus ábrázolásból absztrakt, tökéletesen letisztult, minimalista kompozícióvá. Ahogy Picasso ezzel a formai redukcióval a szimbólumként alkalmazott állat lényegéhez, „abszolút szelleméhez” jutott el, úgy Scheiber saját személyiségének jellé tömörített eszenciáját kreálta meg a most bemutatott festménnyel.

Molnos Péter

Scheiber Hugó: Önarckép, 1920-as évek, magántulajdon

Scheiber Hugó: Önarckép szivarral, 1928 körül, Janus Pannonius Múzeum, Pécs

Scheiber Hugó: Római önarckép, 1930, magántulajdon

Scheiber Hugó: Önarckép 4 színnel, 1928 körül

151 | **Jakovits József** (Budapest, 1909–1994, Budapest)

Kinyilatkoztatás (Vagyok, aki vagyok), 1973
Revelation (I am, Who I am), 1973

127x101 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Hátoldalon | Reverse: 73 Yom Kippur

Kikiáltási ár: **2 600 000 Ft / 7 222 EUR**
Becsérték: **4 000 000 - 7 000 000 Ft**
Estimated price: **7 222 - 19 444 EUR**

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Jakovits (1909–1994). Szerk.: Nagy Ildikó, Ernst Múzeum, Budapest, 1996.
- Horváth Ágnes: A házioltár: Jakovits József „felmutató önarcképe”. Múlt és Jövő, 1990/1.

Jakovits József New York-i műtermében

MISZTIKUS HARD EDGE

Az Európai Iskola szellemiségéhez kötődő Jakovitsot itthon főleg a Rottenbiller utcai miliőben szobraitól ismeri a közönség. Pedig New Yorkba emigrálva egész különleges festői életművet hozott létre 1965 és 1987 között. Képi világa a precíz élekkel és homogén geometrikus színteltekkel dolgozó amerikai hard edge festészethez kötődik, de a kései modernizmus kioltott jelentésű konkretizmusával szemben misztikus szimbolikával telítődik. Ahogy Mezei Ottó mondta róla 1989-es megnyitóján: „A hard edge program szerint hideg precizitása személyessé, jelszerűen kifejezővé, »organikus« formák hordozójává színeződik át munkáin, és saját képére alakítja a pop art életörömét is. Ezek a stílárís jellegzetességek eszközök a kezében, hogy egy más miliő magas szintű formai igényeihez alkalmazkodva tehesse a magáét.” Jakovits a figurális ábrázolást elutasító zsidó hagyomány szellemében jutott el az absztrakcióig, a héber írásjelek ornamentális nonfigurativitását érvényesítve. Ecsetje alatt a biblikus világtérítés mágikus gesztusa ismétlődik meg, ahogy vallotta: „A teremtéssel Isten kilép önmagába zárt létezéséből. A teremtés a »szellem igésített formája“.

Korniss Dezső: Plasztikus kalligráfia, 1959, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

VAGYOK, AKI VAGYOK

A kép alapját egy lila mezőre vetített kettős kúpforma jelenti. A román ikerablakhoz hasonló sziluett a mózesi kőtábla absztrahált jelképe. Fölötte egy királyi arc sematizált képe bontakozik ki a Sadáj (Úr) tükrözött írásjeleivel. (Ugyanakkor a csúcsos szarvak Jakovits egyik legfontosabb archaikus motívumát, a méltóságot sugárzó bikafejet visszhangozzák.) Az alatta kivehető vörös mustra legközelebbi rokona Korniss Dezső 1959-es *Plasztikus kalligráfia* (MNG), de míg Kornissnál a tubusból kinyomott „festékkukacok” jelentés-mentesen idézik meg az arab írásjeleket, Jakovitsnál kibetűzhető a héber felirat. A megduplázott bibliai szöveg a Kivonulás könyvének azt a versét idézi, mikor az Úr az égő csipkebokorban megjelent (Kiv 3,14). Mózes azt kérdezte, hogy kinek nevében szólhat majd Izrael fiaihoz, mire Jahve a létezővel válaszolt: „Vagyok, aki vagyok”. A festményen megidézett kinyilatkozás egyszerre utal az isteni misztériumra, az 1973-ban kirobbanó jom kippuri háborúra, de magára a művész pozíciójára is, ahogy Horváth Ágnes értelmezte: „vagyok, aki mindig is voltam, és vagyok, akivé formáltam magam. Isten teremtménye vagyok, neki is nyújtom át, akivé újjáteremtem önmagam.”

152 | Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861–1927, Kaposvár)

Alakok, 1922
Figures, 1922

29x42,5 cm
Akvarell, tus, papír | Watercolour, indian ink on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Rónai
Jelezve balra lent | Signed lower left: Józi bátyám kedves Bandijának szeretettel színes emlékezettel 1922 november |

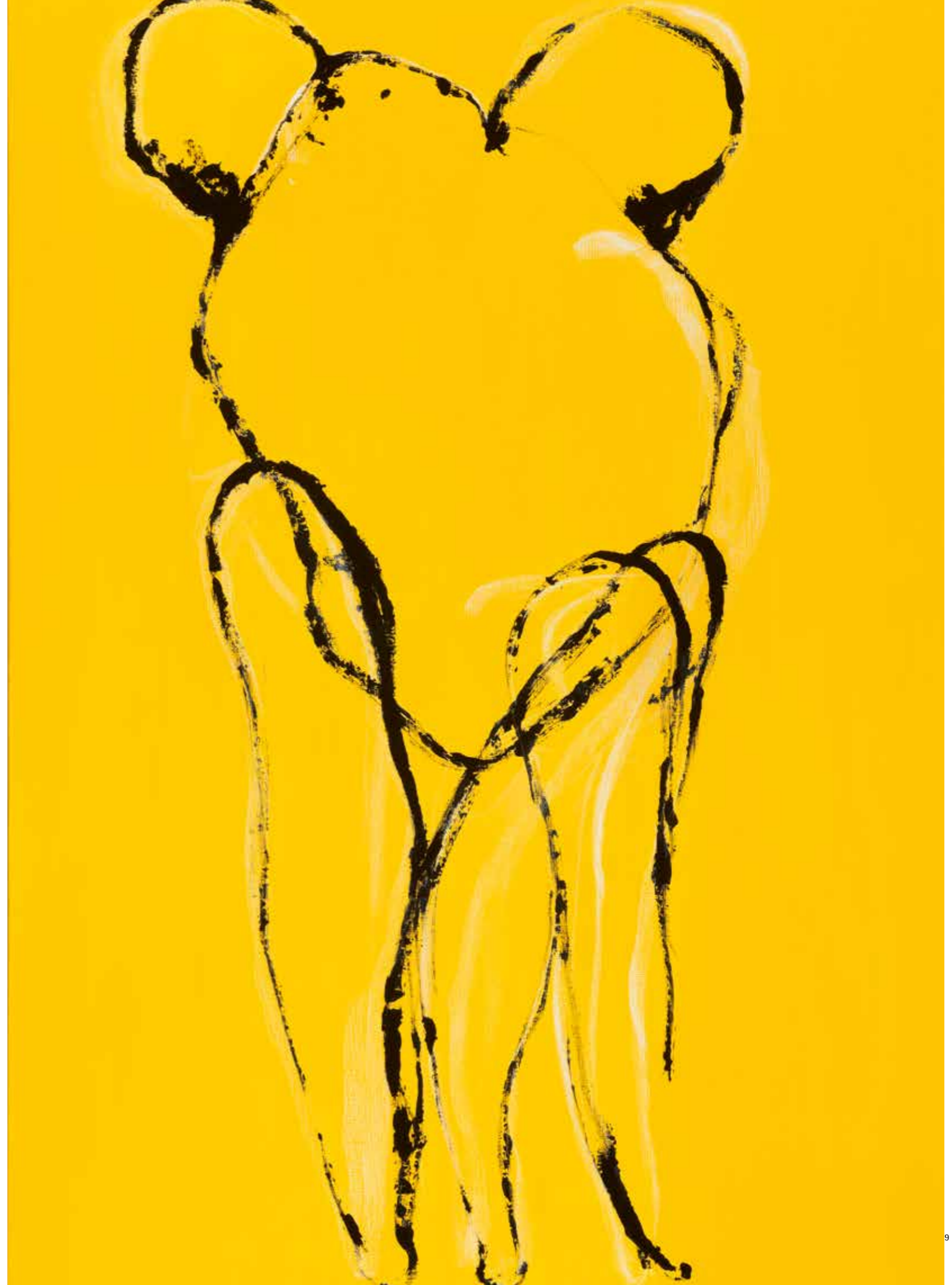
Kikiáltási ár: **380 000 Ft / 1 556 EUR**
Becsérték: **500 000 - 700 000 Ft**
Estimated price: **1 389 - 1 945 EUR**

153 | Részegh Botond (Csíkszereda, 1977-)

A háború anatómiája, 2019/2020
Anatomy of War, 2019/2020

140x100 cm
Akril, vászon | Acrylic on canvas
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: A háború anatómiája 2019/2020 Részegh Botond

Kikiáltási ár: **460 000 Ft / 1 278 EUR**
Becsérték: **500 000 - 900 000 Ft**
Estimated price: **1 389 - 2 500 EUR**

154 | Hincz Gyula (Budapest, 1904–1986, Budapest)

Alakok, formák
Figures, Shapes

120,5x149,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 9 722 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 8 000 000 Ft
Estimated price: 11 111 - 22 222 EUR

155 | Schadi János (Keszthely, 1892–1944, Tatatóváros)

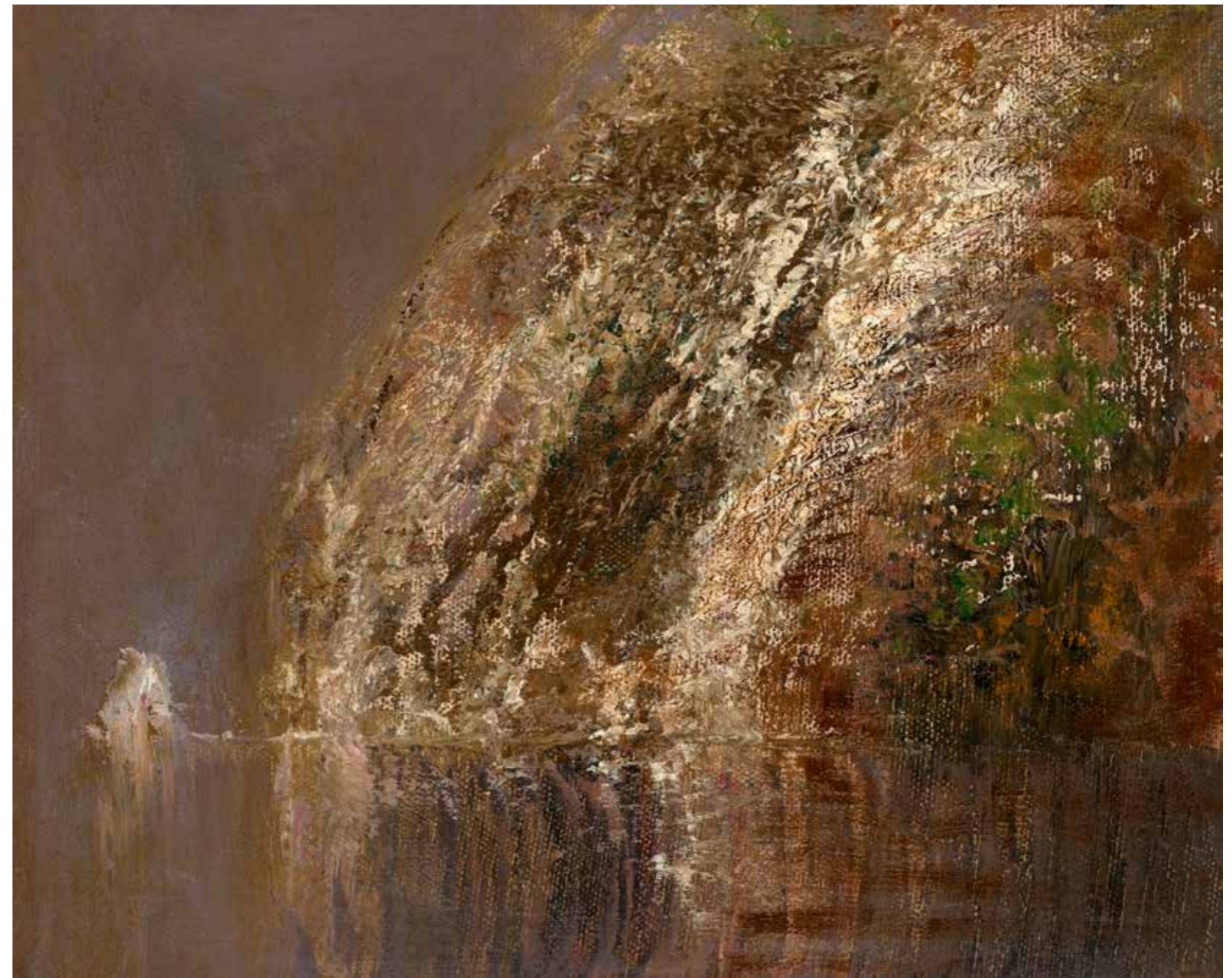
Muskátlis az ablakban, 1934
Geranium in the Window, 1934

34x44 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: SJ 34

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 333 EUR
Becsérték: 1 600 000 - 2 800 000 Ft
Estimated price: 4 444 - 7 778 EUR

Vaszary János: Muskátlis csendélet, magántulajdon

156 | Mednyánszky László (Beckó, 1852–1919, Bécs)

Dunajeci táj, 1900-as évek eleje
Landscape at Dunajec, early 1900's

20x25 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 1 300 000 Ft / 3 611 EUR
Becsérték: 1 800 000 - 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 000 - 8 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Bedő Rudolf gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Szenvedély és tudás. Bedő Rudolf műgyűjteménye.
Szerk.: Molnos Péter, Kieselbach Galéria, 2010, 47 o.

157 | Koszta József (Brassó, 1861–1949, Budapest)

Rózsák üvegpohárban, 1920-as évek
Roses in a Glass, 1920's

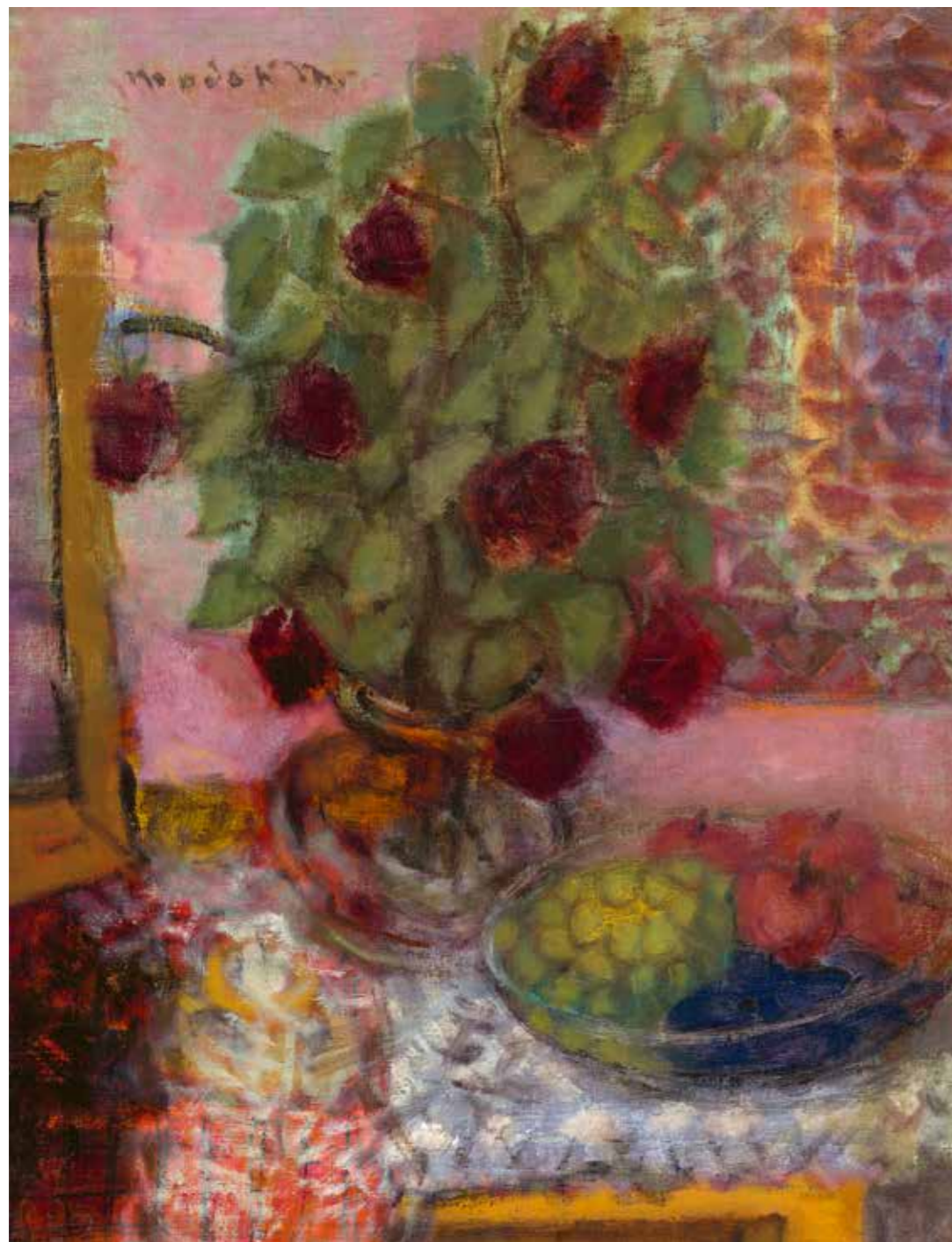
36x24,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Koszta

Kikiáltási ár: 1 900 000 Ft / 5 278 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 5 000 000 Ft
Estimated price: 8 333 - 13 889 EUR

Paul Cezanne: Virágok vázában, 1873, magántulajdon

158 | Modok Mária (Ráckeve, 1896–1971, Budapest)

Csendélet rózsával, almával és szőlővel
Still-Life with Rose, Apple and Grapes

59x46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra fent | Signed upper left: Modok M.

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 528 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 3 333 EUR

159 | Vass Elemér (Budapest, 1887–1957, Balatonfüred)

Krizantém csendélet, 1936
Still-Life with Chrysanthemum, 1936

81x100 cm
Olaj, fatábla | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vass E. 1936
Hátoldalon | Reverse: Nemzeti Szalon címke töredék

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 083 EUR
Becsérték: 900 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 500 – 3 889 EUR

160 | Czóbel Béla (Budapest, 1883–1976, Budapest)

Műtermi csendélet narancsokkal és tükörrel, 1930-as évek
Still-Life with Oranges and Mirror, 1930's

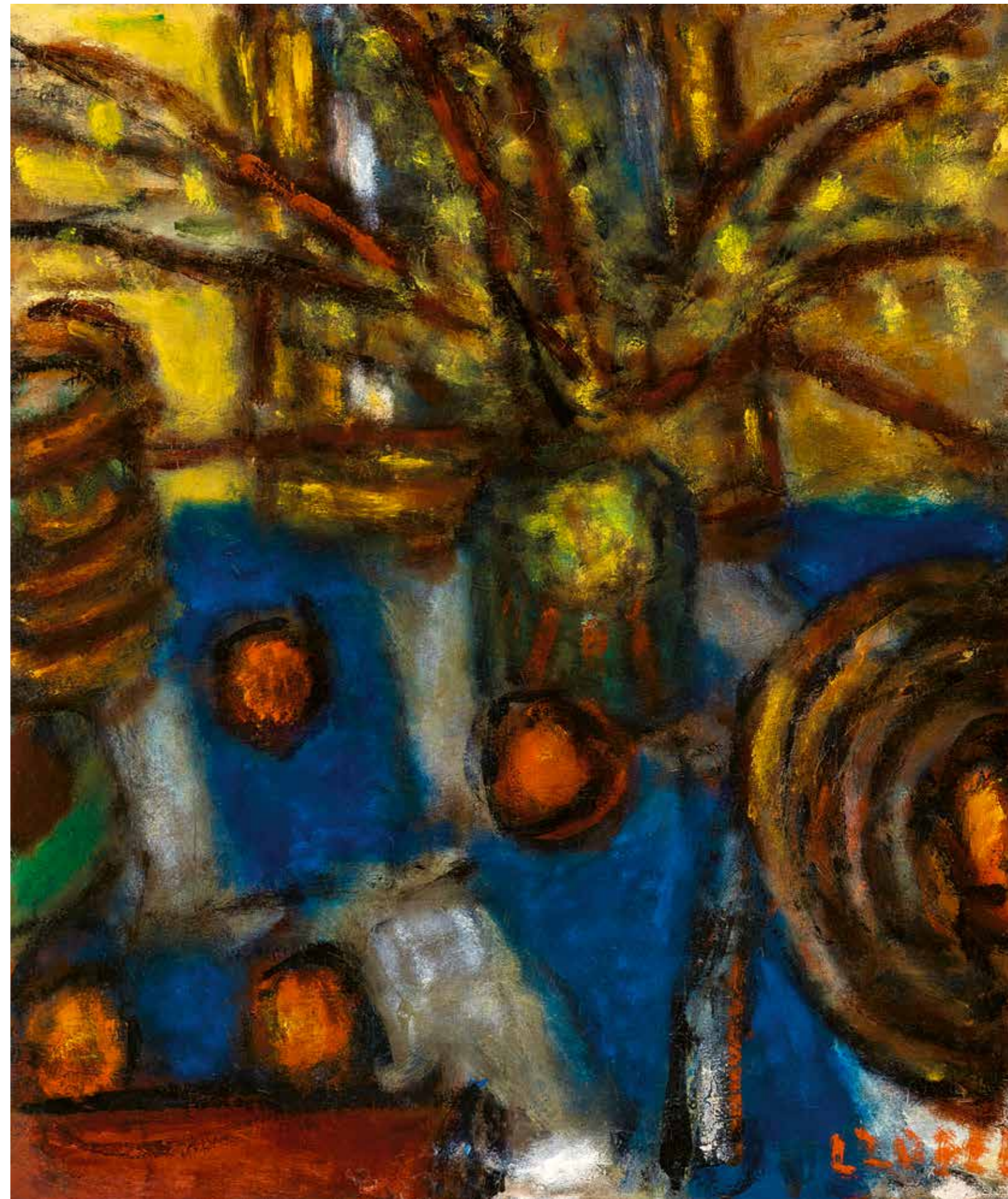
55x46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 18 056 EUR
Becsérték: 8 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 22 222 - 33 333 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor francia magángyűjteményben

Czóbel Béla: Narancsos csendélet, 1920-as évek vége, magántulajdon

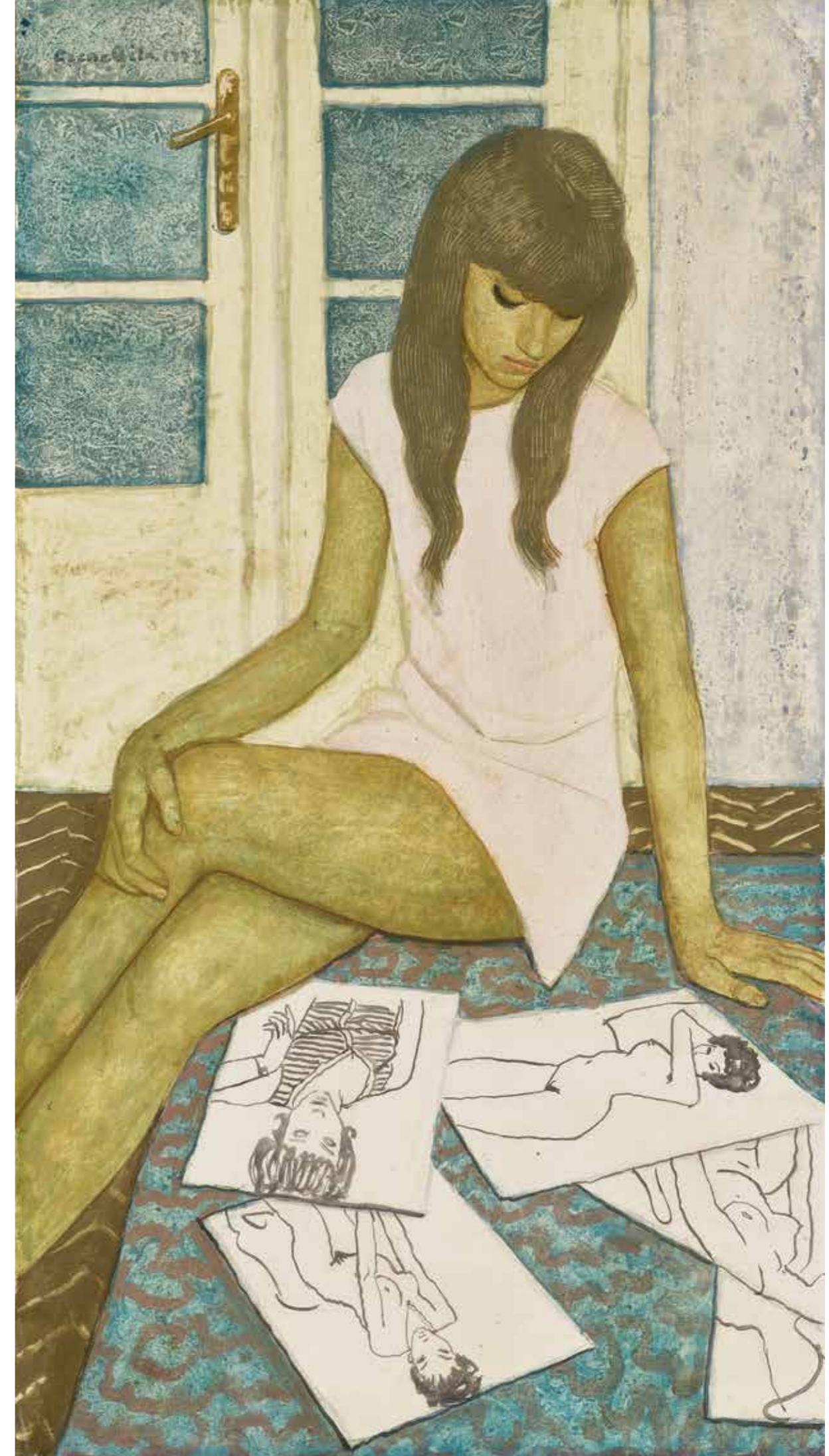

161 | Gyarmathy Tihamér (Pécs, 1915–2005, Budapest)

Lelet, 1950
Archaeological Find, 1950

23x31 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Gyarmathy 50

Kikiáltási ár: 420 000 Ft / 1 167 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 1 389 – 1 945 EUR

162 | Czene Béla (Isaszeg, 1911–1999, Budapest)

Olvasó lány műteremben, 1972
Reading Girl in Studio, 1972

87x78 cm
Akri, farost | Acrylic on fibre board
Jelezve balra fent | Signed upper left: Czene Béla 1972

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 361 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 600 000 Ft
Estimated price: 2 778 – 4 444 EUR

163 | Marosán Gyula (Budapest, 1915–2003, Toronto)

Színegyüttállások
Colour Conjunction

28x22 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

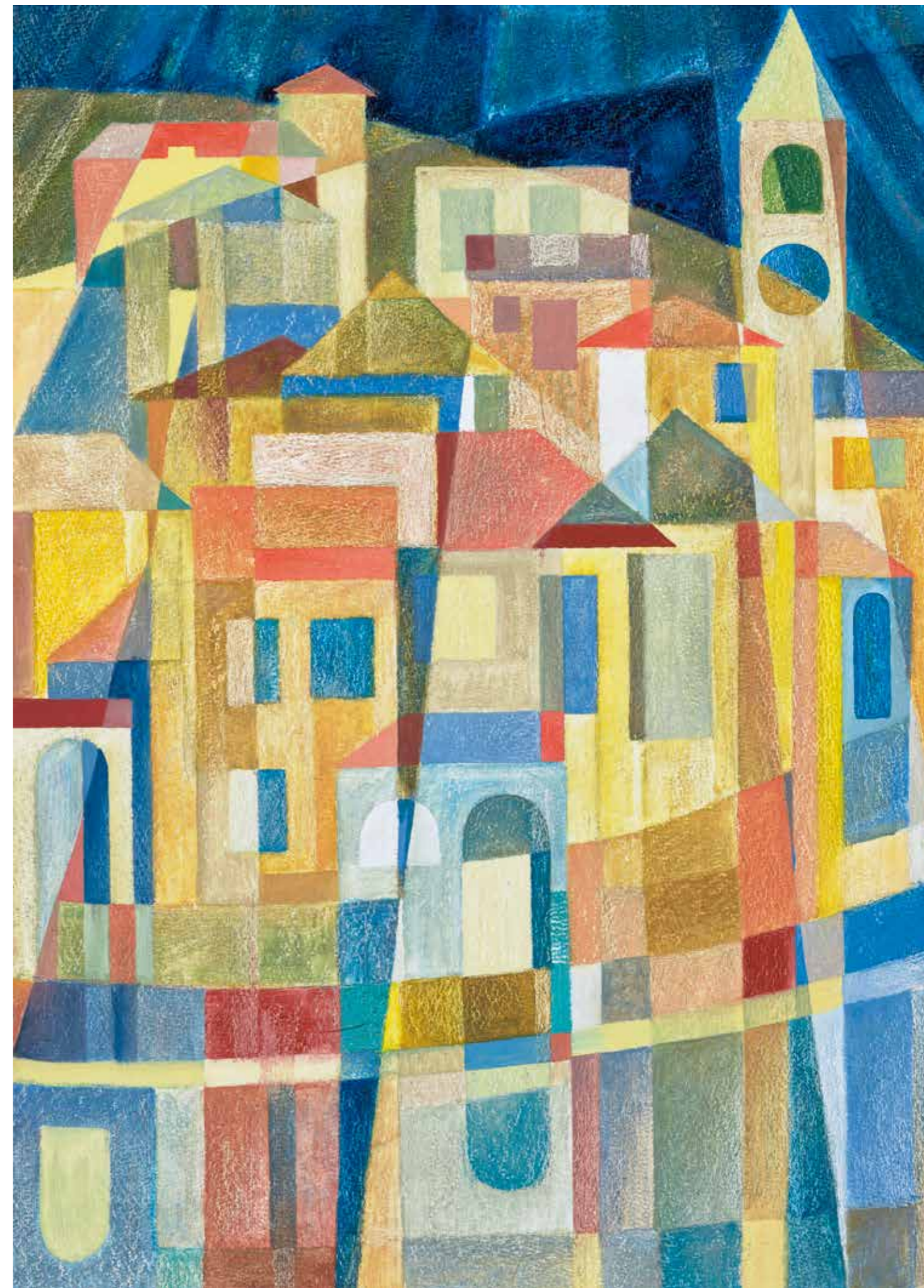
Kikiáltási ár: **380 000 Ft / 1 056 EUR**
Becsérték: **450 000 – 650 000 Ft**
Estimated price: **1 250 – 1 806 EUR**

164 | Ikfalvi Farkas Béla (Kaposvár, 1939–2018, Kaposvár)

Városkép, Erfurti emlék
Cityscape, Memory from Erfurt

70x50 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelzve a hátoldalon | Signed on the reverse: autográf felirat

Kikiáltási ár: **260 000 Ft / 722 EUR**
Becsérték: **400 000 – 550 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 1 528 EUR**

165 | Schönberger Armand (Galgóc, 1885–1974, Budapest)

Hófedte budai házak, 1930 körül
Snowy Houses in Buda, c.1930

55,5x46,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Schönberger A.

Kikiáltási ár: **12 000 000 Ft / 33 333 EUR**
Beccsérték: **14 000 000 – 18 000 000 Ft**
Estimated price: **38 889 – 50 000 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Kiss Anna tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Schönberger Armand festőművész (1885-1974) emlékkiállítás.
Magyar Nemzeti Galéria, 1985. szeptember (Kat. 83.)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- András Edit: Schönberger Armand. Budapest, 1984. (34. kép)
- András Edit: Schönberger Armand festőművész (1885-1974) munkássága. Phd értekezés,
kézirat, ELTE BTK művészettörténet szak, 1997. (201.kép)

„Schönberger Hófedte budai házak című képe az életmű egyik gyöngyszeme: a művész legerősebb korszakát és legsikeresebb témáját reprezentáló mű a magyar art deco festészet egyik megkapó emléke.”

/Részlet Molnos Péter szakvéleményéből/

Schönberger Armand: Nagyvárosi hangulat lovaskocsival (Budapest), magántulajdon

Schönberger Armand: Téli város (Rózsadomb), magántulajdon

166 | Poll Hugó (Budapest, 1867–1931, Budapest)

Tengerpart, 1913
Seashore, 1913

95x145 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Poll Hugó 1913

Kikiáltási ár: **700 000 Ft / 1 945 EUR**
Becsérték: **1 200 000 – 2 400 000 Ft**
Estimated price: **3 333 – 6 667 EUR**

Poll Hugó: Önarckép, 1895,
magántulajdon

167 | Egry József (Zalaújlak, 1883–1951, Badacsonytomaj)

Badacsony, 1916
Badacsony, 1916

35,5x47,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra fent | Signed upper left: Egry József 916 Badacsony

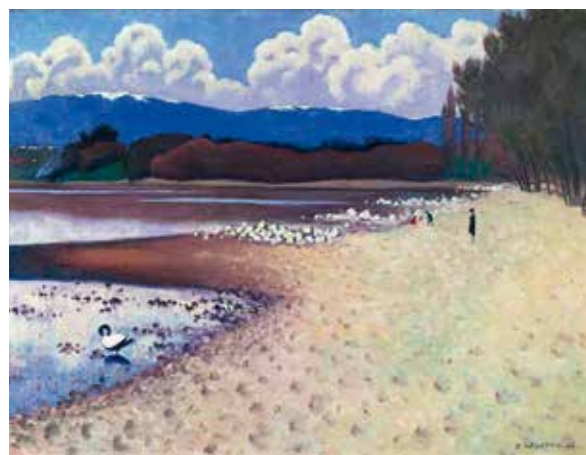
Kikiáltási ár: **3 500 000 Ft / 9 722 EUR**
Becsérték: **5 000 000 – 7 000 000 Ft**
Estimated price: **13 889 – 19 444 EUR**

168 | Orbán Dezső (Győr, 1884–1986, Sydney)

Normandiai tengerpart, 1910-es évek
Seashore in Normandy, 1910's

70x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Orbán

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 6 111 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 4 600 000 Ft
Estimated price: 8 333 - 12 778 EUR

Felix Vallotton: Tengerpart, 1917 körül, magántulajdon

169 | Szlányi Lajos (Budapest, 1869–1949, Szolnok)

Tavaszi virágzás
Spring Blossom

35,5x31 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Szlányi L.

Kikiáltási ár: **280 000 Ft / 778 EUR**
Becsérték: **360 000 – 600 000 Ft**
Estimated price: **1 000 – 1 667 EUR**

170 | Mednyánszky László (Beckó, 1852–1919, Bécs)

Folyóparti fák derengő fényben
Trees at the River in Cloudy Light

21x34,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky
Hátoldalon | Reverse: Leltározta Wien 1919 május 10 Pálmai József
és hagyatéki bélyegző

Kikiáltási ár: **850 000 Ft / 2 361 EUR**
Becsérték: **1 200 000 – 1 800 000 Ft**
Estimated price: **3 333 – 5 000 EUR**

171 | Boromisz Tíbor (Bácsalmás, 1880–1960, Szentendre)

Tavaszi virágzás (Nagybánya), 1907
Spring Blossom (Nagybánya), 1907

80,5x84,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Boromisz T. 1907

Kikiáltási ár: **18 000 000 Ft / 50 000 EUR**
Becsérték: **24 000 000 – 36 000 000 Ft**
Estimated price: **66 667 – 100 000 EUR**

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1992. december, Miskolci Galéria, A nagybányai neosok (raglap a kép hátulján)
- 1996. május – június Budapest Galéria, Nagybányai festészet magángyűjteményekben
- 2012.10.–2013.02. Szentendre Művészet Malom, Boromisz Tíbor életmű kiállítás

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Jurecskó László: Boromisz Tíbor. 1996. 222 o. 10. kép; 2012.10.–2013.02. Szentendre Művészet Malom, Boromisz Tíbor életmű kiállítás katalógusban 36 o.

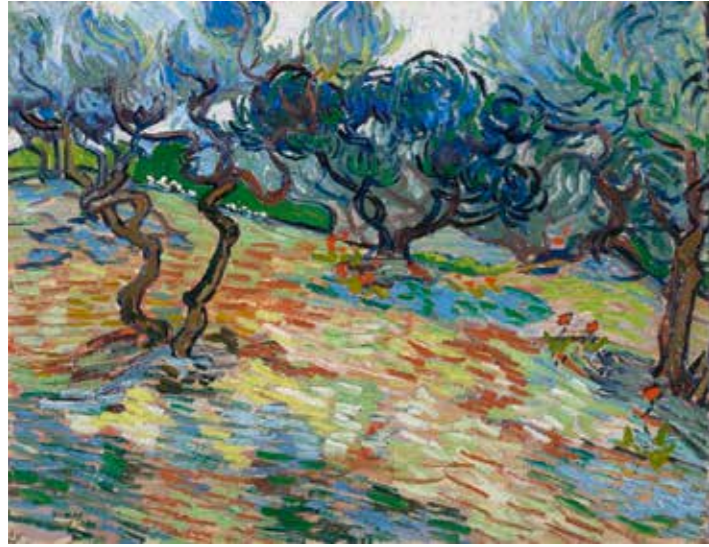
IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Hevesy Iván: Boromisz Tíbor. Amicus, Budapest, 1922.
- Jurecskó László: Boromisz Tíbor. Nagybányai körszaka (1904–1914). MissionArt Galéria, Miskolc, 1996.
- Boromisz Tíbor önéletrajzi feljegyzései. Szerkesztette, a kéziratokat gondozta és a bevezető tanulmányt írta: Török Katalin. Rectus, Szentendre, 2011.
- Boromisz Tíbor 1880–1960. MűvészetMalom és Kortárs Művészeti Központ, Szentendre, 2012.
- Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Szerk.: Passuth Krisztina–Szücs György, Magyar Nemzeti Galéria, 2006.

Alfred Sisley: Virágzó almafák, 1879 körül, magántulajdon

Vincent van Gogh: Olajfák, 1888, Van Gogh Múzeum, Amszterdam

SOKSZÍNŰ STÍLUS

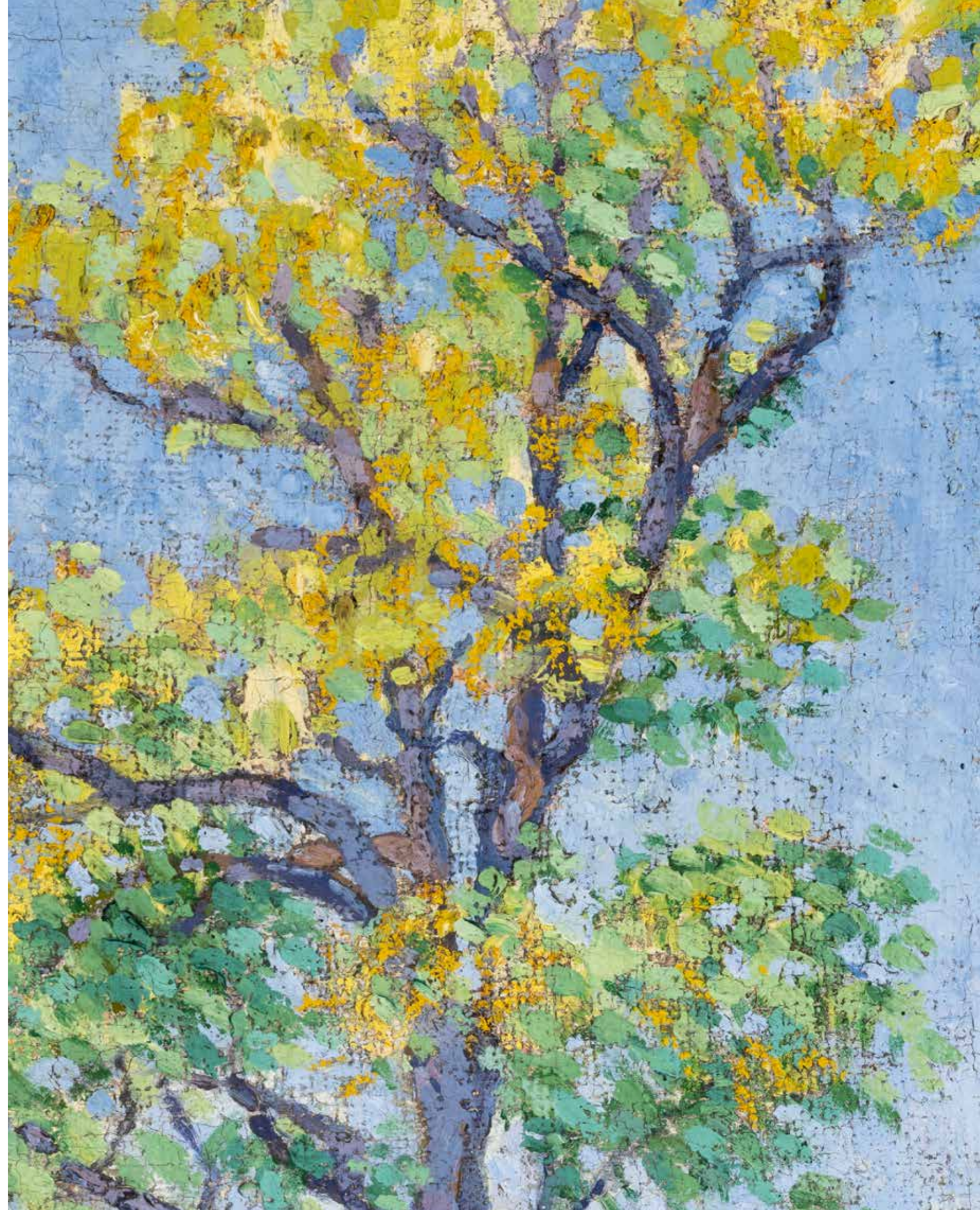
Boromisza Tibor hosszú idő után végre a helyére került: a huszártisztból lett modern piktor elsőrangú alkotásai illő áron találnak gazdára, a legjobb fauve és nagybányás művészek társaságában. Akárcsak Berény Róbert, aki a kubizmustól az expresszionizmusig számtalan stílusregisztert kipróbált párizsi inspirációra, Boromisza is többféle hangon szólalt meg. Korai képeit nézve tetten érhető a fauve-izmus, az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és az expresszionizmus hatása is. Ahogy első monográfiusa, Hevesy Iván írta korai éveiről: „Az 1906–1909 közötti években is felbukkannak egyéb törekvések, de a dekoratív színhatás sosem hiányzik belőlük. (...) Tájképek ezek majdnem kivétel nélkül, tulajdonképpen a pleinairizmus rendkívül érdekes és erőteljes felfokozásai, tele ragyogó fényeffektusok és mély árnyékok mozgalmasságával. (...) Itt csupán az eleven színpalotcskák tudatos felületi vibrálása az, amely kétségtelenül ezeknek a tájképeknek is határozott dekoratív karaktert ad.”

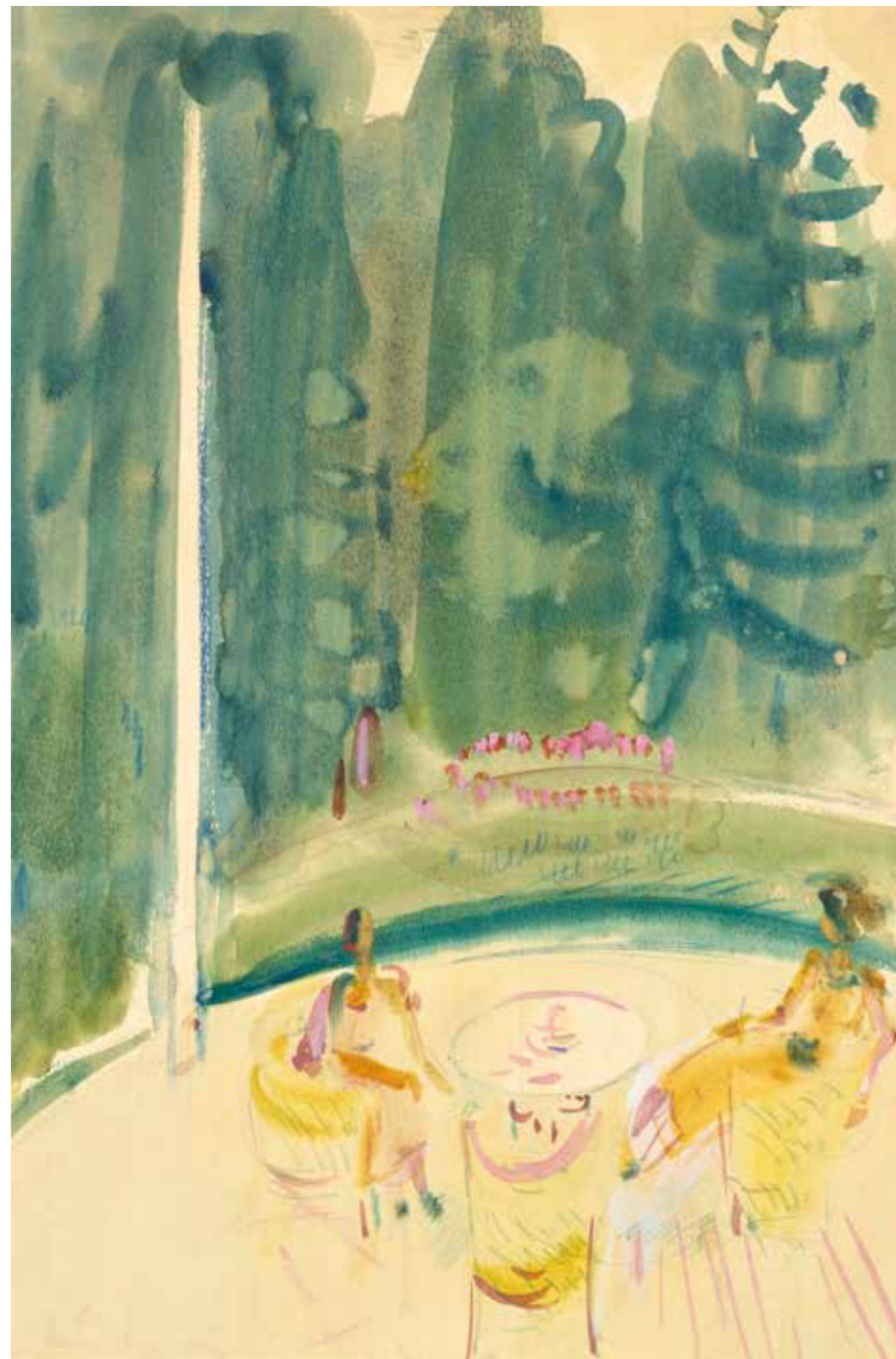

Boromisza Tibor: Tavasz színek, 1907, magántulajdon

TERMÉSZETTŐL A STÍLUSIG

A franciák érdeme, írta Bornemisza Tibor *Igazság a vásznon* című 1908-as cikkében, hogy „szabadban keresték és találták föl a színek ragyogó üde igazságát. (...) Oly képek, melyek a mi életünkről, környezetünkből hozzánk beszélnek.” A most vizsgált Bornemisza-kép hatása olyan, mintha egy Alfred Sisley-tájban járnánk: zibongó, kavargó ecsetvonásokból felépített lüktető, napsütéssel átitatott, plein air látvány. Vadvirágokkal teli virágzó mezőt látunk, egy-egy szélben megcsavart fácskával, amiknek nyári zöld levelei a lombcsúcson már aranyárgába fordulnak. A távolban fecsportok, az alföldi látóhatárt pettyegő házak délibábként mosódnak el, apró ecsetfoltokká tömörülve. Az égbolt magasztos azúr kékséggel borul a táj fölé, misztikus jelenéssé varázsolva át az egyszerű plein air témát. Átüt rajta Boromisza esztétikai felfogása, ami a természeti látvány naturalizmusát írja át stilizált, magasabb rendű művészetté (ahogy egy másik 1908-as szövegében írta): „Naturalizmusból kell kiindulni és stílusban végződnie minden igazi művészeti törekvésnek.”

172 | Márffy Ödön (Budapest, 1878–1959, Budapest)

Délután a teraszon
Afternoon on the Terrace

42x27 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Márffy Ödön

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 222 EUR
Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 222 - 3 333 EUR

173 | Paizs-Goebel Jenő (Budapest, 1896–1944, Budapest)

Szentendrei kertben, 1943
Garden in Szentendre, 1943

59x44 cm
Akvarell, papír | Watercolour on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Paizs Goebel J 43

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 778 EUR
Becsérték: 400 000 - 600 000 Ft
Estimated price: 1 111 - 1 667 EUR

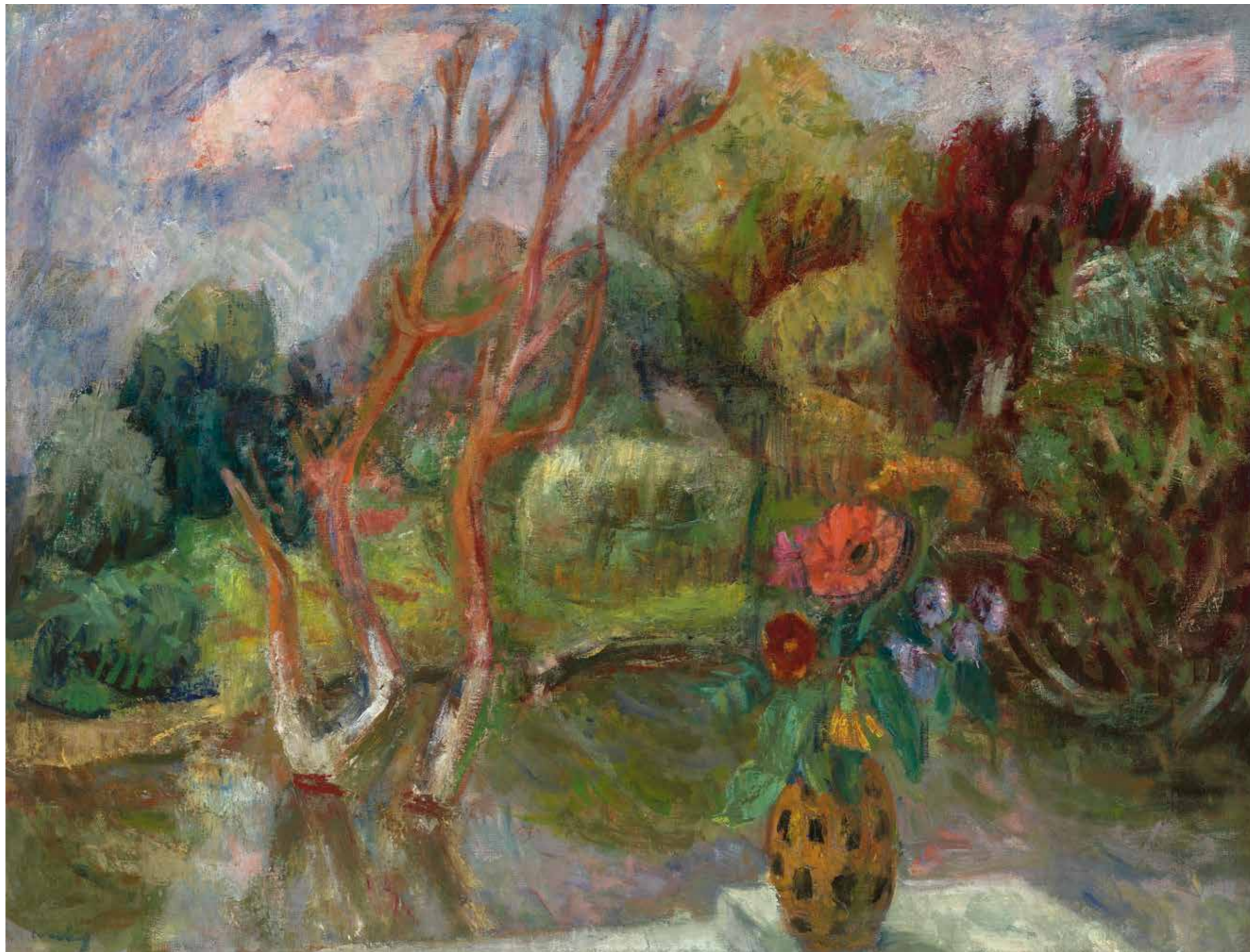

174 | Berény Róbert (Budapest, 1887–1953, Budapest)

Zebegényi hangulat (Áradás után)
Zebegény Mood (After Flood)

75,5x99,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Berény

Kikiáltási ár: 9 000 000 Ft / 25 000 EUR
Becsérték: 10 000 000 - 14 000 000 Ft
Estimated price: 27 778 - 38 889 EUR

Henri Matisse: Virágok vázában, 1906, Brooklyn Museum, New York

Berény Róbert: Csendélet kalappal, 1930-as évek közepe, magántulajdon

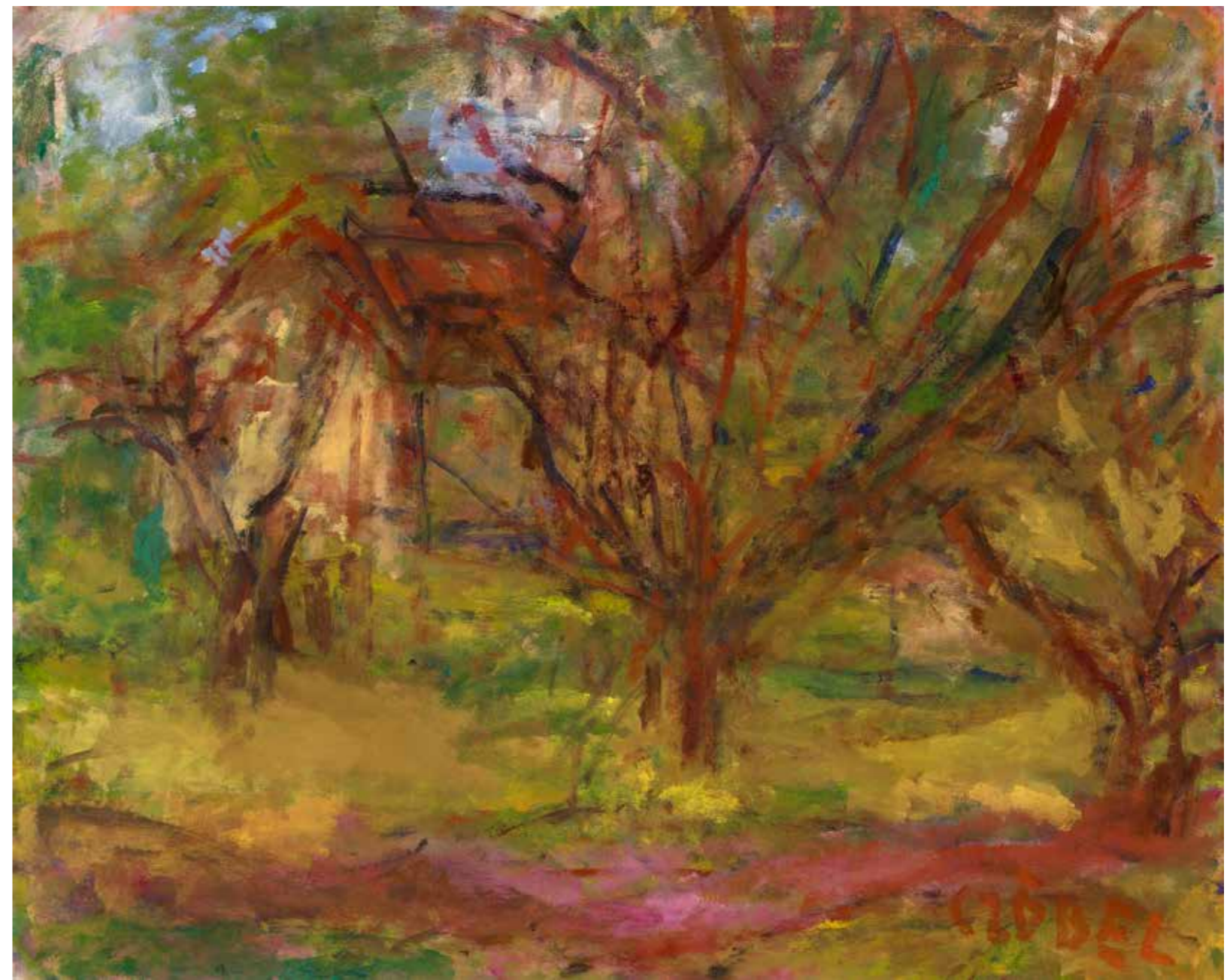

175 | Járitz Józsa (Budapest, 1893–1986, Budapest)

Koratavasz, 1924
Early Spring, 1924

73x77 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Járitz J. 1924

Kikiáltási ár: **900 000 Ft / 2 500 EUR**
Becsérték: **1 300 000 – 1 900 000 Ft**
Estimated price: **3 611 – 5 278 EUR**

176 | Czóbel Béla (Budapest, 1883–1976, Budapest)

Szentendrei kertben, 1970-es évek
Garden in Szentendre, c.1970

60x74 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel

Kikiáltási ár: **1 600 000 Ft / 4 444 EUR**
Becsérték: **2 200 000 – 3 200 000 Ft**
Estimated price: **6 111 – 8 889 EUR**

177 | Derkovits Gyula (Szombathely, 1894–1934, Budapest)

Itatás, 1920
Watering, 1920

67x93 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Derkovits Gy. 920
Hátoldalon | Reverse: ceruzás felirat: „Huppert József Lázár u. 15 III/3”, valamint kék krétával írt számok: „600 F” és „65346”.

Kikiáltási ár: **12 000 000 Ft / 33 333 EUR**
Becsérték: **14 000 000 – 18 000 000 Ft**
Estimated price: **38 889 – 50 000 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Huppert József tulajdonában

A közel száz éven át lappangó, s még Körner Éva életmű-katalógusából is kimaradt festmény felbukkána nem csupán azért kiemelkedő jelentőségű esemény, mert előkerülésével a Derkovits életmű korai, kevésbé ismert korszakába kapunk bepillantást, de a kép fontosságát egykori személye is fokozza. A hordozóul szolgáló karton hátoldalán olvasható név - Huppert József - feltűnik egy géppel írt dokumentumon, mely a festő özvegyétől 1975-ben a Magyar Nemzeti Galéria Adattárába került, s címe szerint a „Magántulajdonban levő képek jegyzékét” adja meg. Az összeállításon -mely a rajta olvasható nevek és címek alapján feltehetően a negyvenes évek folyamán készülhetett - a Huppert vezetéknevű négyezer tűnik fel: „Huppert Ernő úrnál több régi kép. Hold u. 29”, „Huppert Hugó. Jókai u. 36.”, „Huppert Izsó” és „Huppert József” - olvashatjuk a minden bizonnyal Derkovits özvegye által írt listán. Huppert Ernő neve Dombai Viktória életrajzi kötetében, a Mi ketten oldalain is feltűnik, mikor az 1926 januári, Bécsből történő visszaérkezést követő hónapokra emlékezett: „Pesten Derkovits Ernőnél (öccsénél) szállunk meg néhány napra. Gyula megint Reitert keresi fel, akinek eladja a Menekülés második példányát is. Reiter László beajánlja Derkovitsot Huppert Ernőhöz, aki bemutatott vázlatok közül a Lakomá-t rendeli meg. Huppert is gyártulajdonos, mint a bécsi Hoselitz. Imponál neki, hogy Derkovits Gyulát hozzá küldik. Kijelenti, lesz ő is olyan mecénás, mint a bécsi volt. (...) Huppert a képet ötmillió koránáért veszi meg, előlegül kétmilliót ad (...).

(Részlet Molnos Péter szakvéleményéből)

Derkovits Gyula: Este II. (Alkony a mezőn), 1922, magántulajdon

178 | Brodsky Sándor
(Tóalmás, 1819–1901, Budapest)

Königsee
Königsee

88x130 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Brodsky S.

Kikiáltási ár: **4 800 000 Ft / 13 333 EUR**
Becsérték: **6 000 000 – 9 000 000 Ft**
Estimated price: **16 667 – 25 000 EUR**

179 | Brodszky Sándor (Tóalmás, 1819–1901, Budapest)

Óbudai látkép
View in Óbuda

19,5x31,8 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **380 000 Ft / 1 056 EUR**
Becsérték: **500 000 – 750 000 Ft**
Estimated price: **1 389 – 2 083 EUR**

180 | Telepy Károly (Debrecen, 1828–1906, Budapest)

Huszt vára, 1898
Castle of Huszt, 1898

62x100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzve jobbra lent | Signed lower right: Telepy 898

Kikiáltási ár: **1 900 000 Ft / 5 278 EUR**
Becsérték: **2 000 000 – 2 800 000 Ft**
Estimated price: **5 556 – 7 778 EUR**

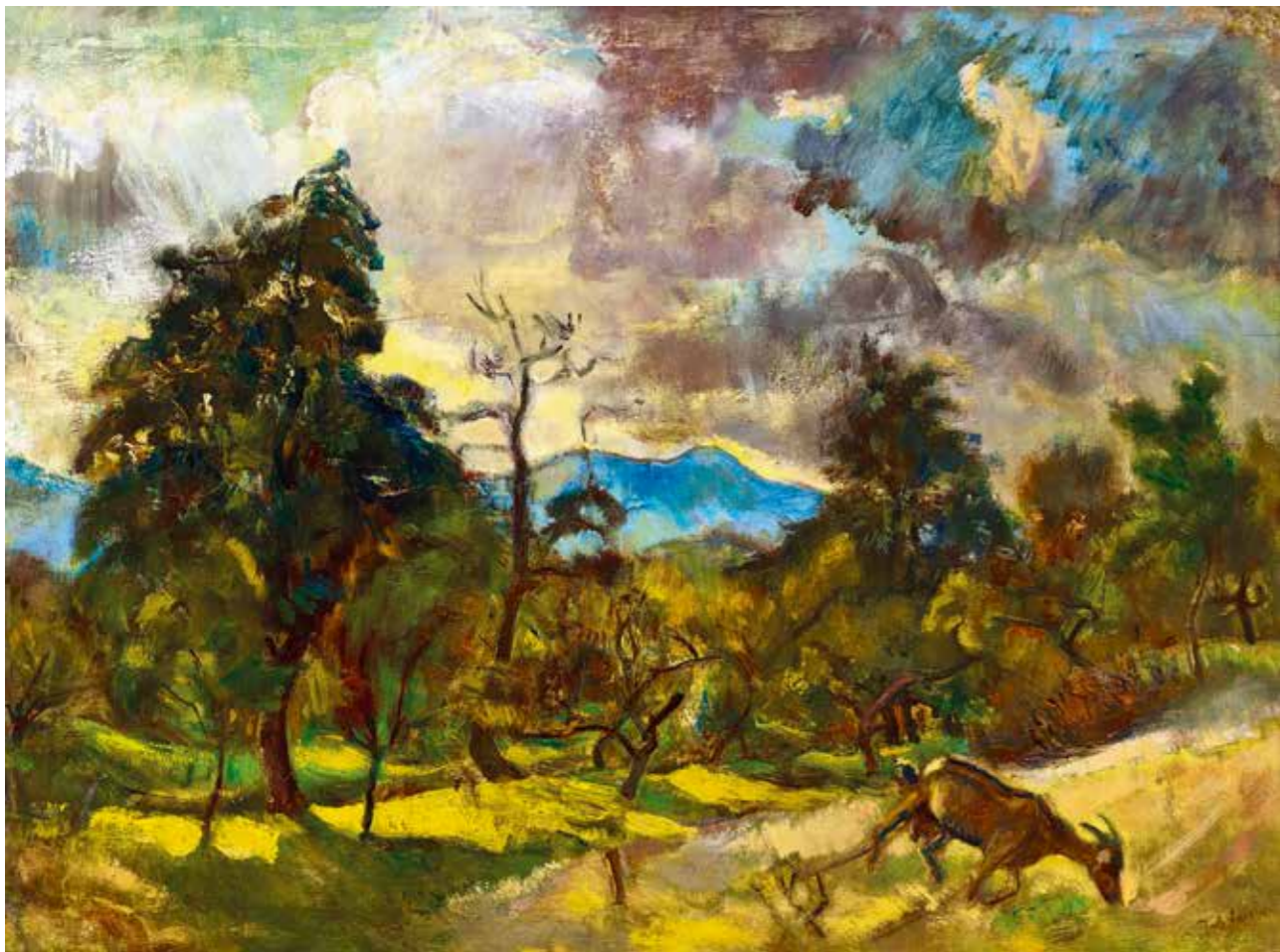
181 | Molnár József (Zsámbék, 1821–1899, Budapest)

Zivatar
Thunderstorm

95x126 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Molnár J

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 6 667 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 5 000 000 Ft
Estimated price: 8 333 - 13 889 EUR

182 | Pirk János (Galánta, 1903–1989, Szentendre)

Nagybányai táj (Felhők mögül kiragyogó nap)
Landscape in Nagybánya (Sun behind the Clouds)

61x81 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pirk János

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 7 778 EUR

Pirk János: Kék kalapos önarckép,
1938, magántulajdon

183 | Iványi Geünwald Béla (Som, 1867–1940, Budapest)

Felhők az Alföld fölött
Clouds over the Great Plain

80x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald Béla

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 222 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 2 000 000 Ft
Estimated price: 3 333 – 5 556 EUR

Philips Koninck: Panorámás táj vidéki birtokkal, 1649 körül,
Metropolitan Museum of Art, New York

184 | Szőnyi István (Újpest, 1894–1960, Zebegény)

Napsütötte zebegényi dombok, 1926
Sunny Hills in Zebegény, 1926

31,5x47 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra fent | Signed upper left: Szőnyi 1926

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 806 EUR**
Becsérték: **900 000 - 1 300 000 Ft**
Estimated price: **2 500 - 3 611 EUR**

185 | Pataky László (Zalatna, 1857–1912, Alvinc)

Udvarlás (Ménés, Délidő)
Courting (Herd, Noon)

55x95 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Pataky László

Kikiáltási ár: **900 000 Ft / 2 500 EUR**
Becsérték: **1 500 000 - 2 500 000 Ft**
Estimated price: **4 167 - 6 944 EUR**

Jules Bastien-Lepage: Október: A burgonya összegyűjtése 1878, National Gallery of Victoria, Melbourne

186 | Ferenczy Károly (Bécs, 1862–1917, Budapest)

Nagybányai hegyek (Izvorai ökörcsorda I), 1911
Hills in Nagybánya (Herd of Oxen in Izvora I.), 1911

66x91 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra fent | Signed upper left: Ferenczy K.

Kikiáltási ár: **14 000 000 Ft / 38 889 EUR**

Becsérték: **18 000 000 – 24 000 000 Ft**

Estimated price: **50 000 – 66 667 EUR**

oeuvre-kat. F. 332.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása.

Szerk.: Borus Judit–Plesznivny Edit, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2011, 373.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Ferenczy Valér: Nagybányai szecesszió II. Magyarország, 1933. október 22.

- Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Nyugat, Budapest, 1934 (88. tétel)

- Genthon István: Ferenczy Károly. Corvina, Budapest, 1963 (289. tétel)

- Genthon István: Ferenczy Károly. Corvina, Budapest, 1979 (300. tétel)

- Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása.

Szerk.: Borus Judit–Plesznivny Edit, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2011, (F. 332.)

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly: Izvorai ökörcsorda II, 1911, Magyar Nemzeti Bank tulajodna, letétben Hermann Otto Múzeum, Miskolc

Ferenczy Károly: Borús táj (Izvorra fenyvessel), 1909, magántulajdon

Rippl-Rónai József: Kertben tehénnel, magántulajdon

ELŐKERÜLT LAPPANGÓ FESTMÉNY

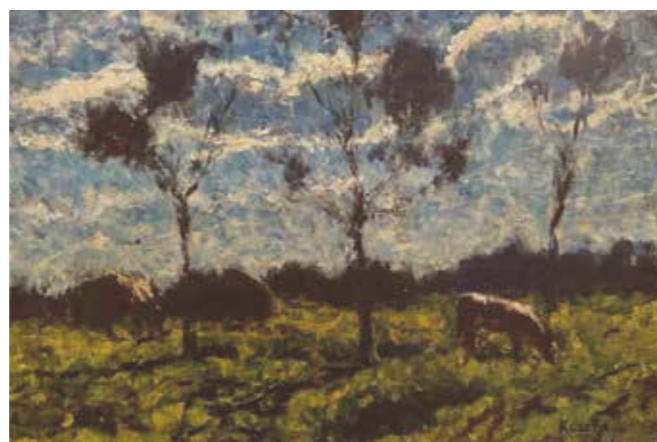
Igazi művészettörténeti szenzáció, amikor a csak fekete-fehér archív fotókról ismert, de sok-sok évtizede lappangóként számontartott festmények kerülnek elő. A mostani aukció természetesen ilyen Aba-Novák italozó paraszt társasága, amit *Asztalnál ülő falusiak* címmel tartott számon eddig a szakirodalom. Hasonló meglepetés a most vizsgált festmény is! A Magyar Nemzeti Galériában rendezett nagy, 2011-es Ferenczy Károly-kiállítás katalógusában is fekete-fehér archív felvételen szerepelt csak, lappangó műként a 332-es szám alatt. A festmény két változatban készült el, a másik kompozíciós variációt eddig is ismertük (F. 333.), de a most vizsgált kép fél évszázados lappangás után bukkant elő. A magashegyji legelőiről híres Izvorán járunk, de Ferenczyt nemcsak a széles hegyhátra húzott karám foglalkoztatta, hanem a felső képsáv különös plein air problémái. Elsősorban a viharos, felhős ég alatti napsütötte jelenet: a barna rögök között szinte világító ökrök világos színeit. Az alsó képsáv jóltagolt, posztimpresszionista festői rajzossággal készült kompozíció, a karám hullámzó fagerendáira és a fűben felbukkanó vörös kövek mintás kettősére építve.

FENN A LEGELŐN

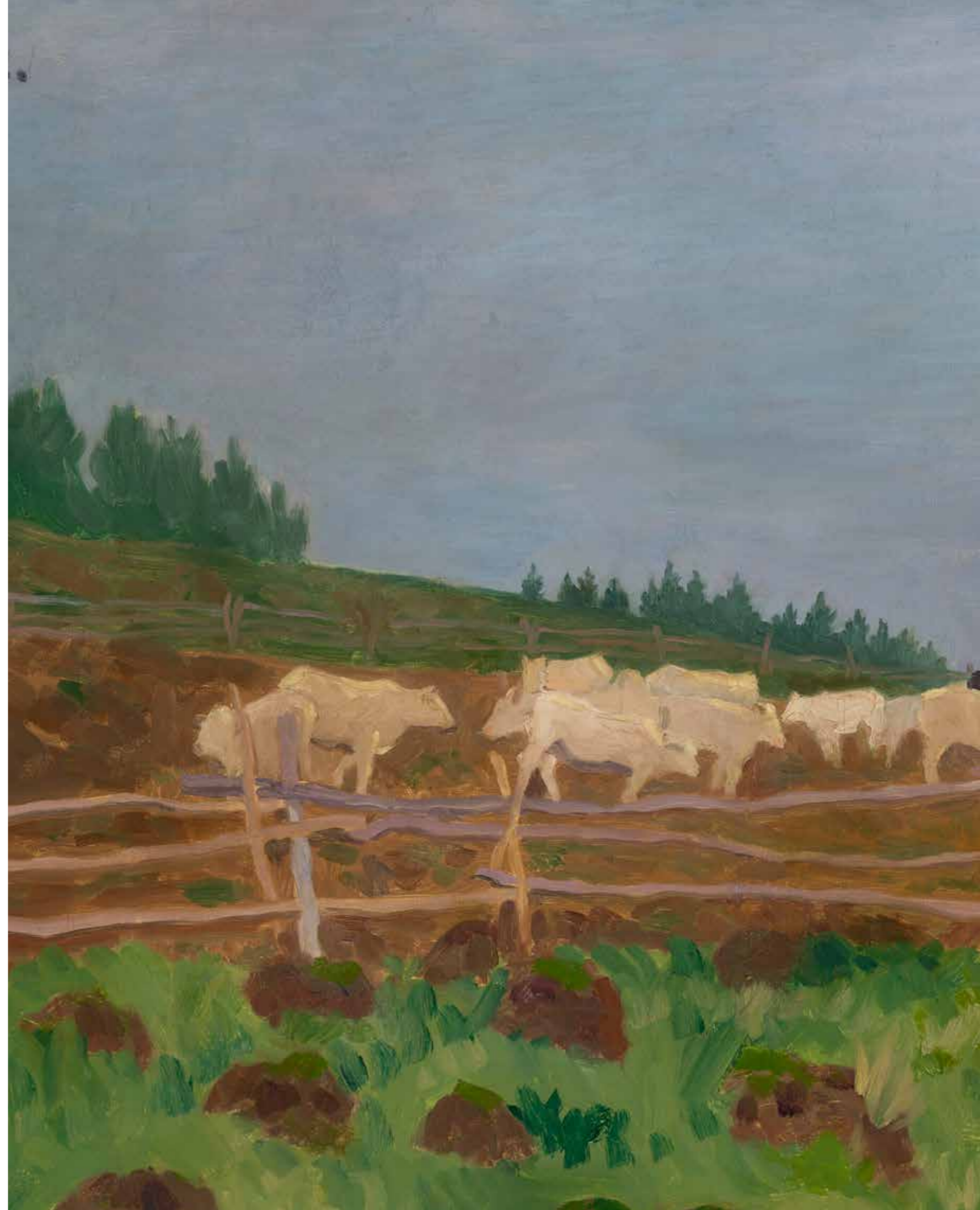
Ferenczy szintén képzőművésszé váló, de jó íróképességgel is rendelkező fiától, Ferenczy Valértól tudjuk, hogyan találtak rá a Nagybányához közel eső, forrásairól és legelőiről híres Izvorára a művészek. Először a magashegyji látványokra vágyó Glatz Oszkár fedezte fel magának, a nagybányai piktorok inkább csak cigányzenészekkel mulatozni jártak ide fel. A hegyek között a pásztorokhoz hasonló módon, csak magányosan lehetett dolgozni, a legtöbb festő ezért inkább Nagybánya közvetlen környezetén belül maradt. Aki viszont felkapaszkodott a bányavidék medencéje fölé, a magas hegyhátra, páratlan hangulatú helyeket talált. Ahogy Ferenczy Valér írta: „Az Izvora, ez a Rozsály lejtőin fekvő, kiterjedt havasi legelővidék, valóban gyönyörű, magasztos, magányos táj volt, amelyet aztán apám is megkedvelt; ő is felment egy időre, Glatz társaságában festett ott és aztán később is több ízben helyezte át oda munkája területét; velünk, családjával együtt felment oda, heteket töltöttünk ott, miközben nem egy nagyhirű, mélan nagyratartott művét alkotta”.

Szőnyi István: Fények a zebegényi Dunakanyarban, 1920-as évek, magántulajdon

Koszta József: Tájkép legelő tehénnel, 1920 körül, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

187 | Nagy István (Csikmindszent, 1873–1937, Baja)

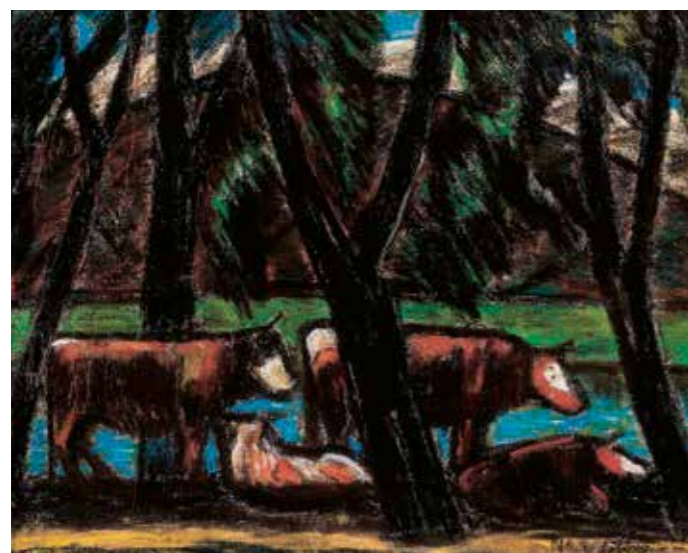
Tehenek a fák között, 1923 körül
Cows among Trees, c.1923

46x60 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 361 EUR
Becsérték: 1 200 000 - 1 800 000 Ft
Estimated price: 3 333 - 5 000 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Kürtös-gyűjteményben

Nagy István: Tehenek fák között, magántulajdon

188 | Bruck Lajos (Pápa, 1846–1910, Budapest)

Aranyifjú
Gallant

25x19 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Bruck Lajos

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 528 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 000 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 2 778 EUR

189 | Deák Ébner Lajos (Budapest, 1850–1934, Budapest)

Vásárban (Szolnok)
On the Market (Szolnok)

50x33 cm
Olaj, fatábla | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: LÉbner

Kikiáltási ár: 480 000 Ft / 1 333 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 000 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 2 778 EUR

190 | Nagy István (Csikmindszent, 1873–1937, Baja)

Fák (Az ősz színei)
Trees (Colours of Autumn)

59x70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Nagy István

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 2 778 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 000 000 Ft
Estimated price: 4 167 – 5 556 EUR

191 | Barcsay Jenő (Katona, 1900–1988, Budapest)

Dombos táj alakkal
Hilly Landscape with a Figure

56x70,5 cm
Vegyes technika, karton | Mixed technique on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Barcsay

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 000 EUR
Becsérték: 2 600 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 7 222 – 13 889 EUR

192 | Feszty Árpád (Ógyalla, 1856–1914, Olaszország)

Találkozás a gémeskútnál, 1876
Meeting at the Draw Well, 1876

59x107 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Feszty A München 876

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 000 EUR
Becsérték: 2 400 000 – 3 800 000 Ft
Estimated price: 6 667 – 10 555 EUR

Feszty Árpád: A magyarok bejövetele (részlet), 1892-1894
Nemzeti Történeti Emlékpark, Ópusztaszer

193 | Perlmutter Izsák (Budapest, 1866–1932, Budapest)

Rendezvú a fák alatt, 1892
Rendezvous under the Tree, 1892

16x23 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: PI monogram 892

Kikiáltási ár: **320 000 Ft / 889 EUR**
Becsérték: **400 000 – 600 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 1 667 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

194 | Tölgyessy Artúr (Szeged, 1853–1920, Budapest)

Pásztor a víz mellett (Hommage á Corot)
Shepherd at the Water, Hommage á Corot

46x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Tölgyessy A.

Kikiáltási ár: **460 000 Ft / 1 278 EUR**
Becsérték: **550 000 – 900 000 Ft**
Estimated price: **1 528 – 2 222 EUR**

Jean-Baptiste Camille Corot: Völgyben, 1855-1860,
Musée du Louvre, Paris

195 | Nagy István (Csikmindszent, 1873–1937, Baja)

Pereces lány kék fülbevalóval
Girl with Pretzel Wearing Blue Earring

62x43 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Nagy István

Kikiáltási ár: **1 300 000 Ft / 3 611 EUR**
Becsérték: **1 800 000 – 2 800 000 Ft**
Estimated price: **5 000 – 7 778 EUR**

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Solymár István: Nagy István. Képzőművészeti Alap, Budapest, 1977

196 | Fesztyné Jókai Róza
(Budapest, 1861–1936, Budapest)

Reggeli fényben
In Morning Light

94x45 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: F. Jókai Róza

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **2 000 000 – 3 500 000 Ft**
Estimated price: **5 556 – 9 722 EUR**

Jókai Róza. Petőfi Irodalmi Múzeum
(Művészeti és Relikviatár / Fotógyűjtemény
Fénykép), Budapest

Az 1915-ös San Franciscói Panama-Pacific Kiállítás, melynek jellegzetes cédulái láthatók a képen, nagy érvágást jelentett a magyar festészet műtárgyanyagában. A világhiállításnak beillő megatárlatról rengeteg kép nem került vissza Magyarországra. Szerencsére Uitz remek szénrajza hazatért, s még közel húsz éven át gazdagította a világhírű Nemes Marcell gyűjteményét. Nemes sokat adott a külsínre: képeinek hátoldalát egytől-egyig ellátta tekintélyt parancsoló, vörös viaszpecsétekkel.

197 | Uitz Béla
(Temes-Mehala, 1887–1972, Budapest)

Kislány
Little Girl

26x16 cm
Ceruza, papír | Pencil on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **700 000 Ft / 1 945 EUR**
Becsérték: **1 200 000 – 1 800 000 Ft**
Estimated price: **3 333 – 5 000 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Nemes Marcell tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Panama-Pacific kiállítás, 1915, San Francisco

198 | Rippl-Rónai József
(Kaposvár, 1861–1927, Kaposvár)

Lámpafényben olvasó férfi, 1914
Reading Man in Lamp Light, 1914

22,5x17 cm
Diófafác, papír | Walnut stain on paper
Jelzve balra lent | Signed lower left: RRJ 1914

Kikiáltási ár: **320 000 Ft / 889 EUR**
Becsérték: **400 000 – 600 000 Ft**
Estimated price: **1 111 – 1 667 EUR**

199 | Mednyánszky László
(Beckó, 1852 – 1919, Bécs)

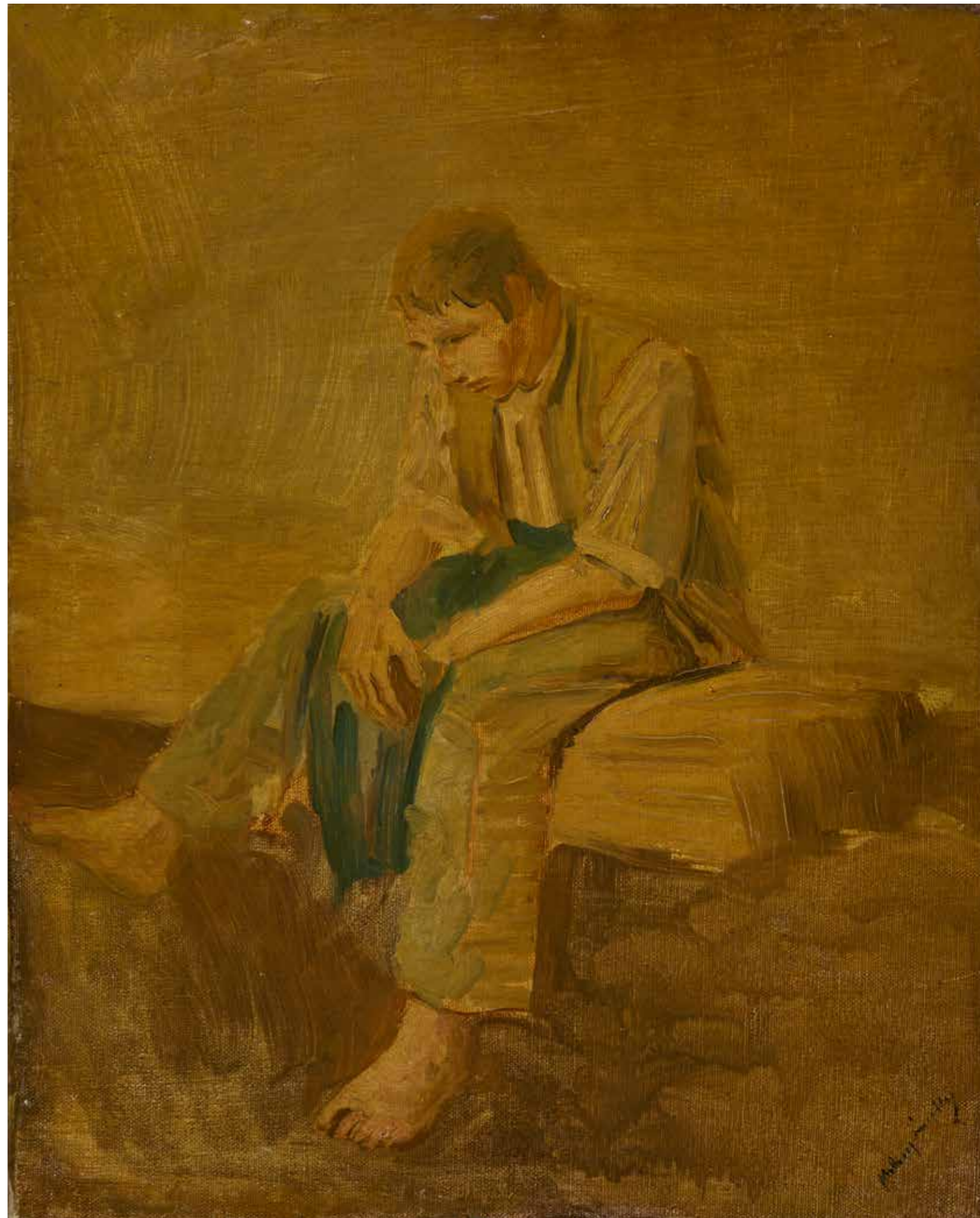
Legény
Young Man

42x34 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: **3 400 000 Ft / 9 444 EUR**
Becsérték: **3 800 000 – 4 800 000 Ft**
Estimated price: **10 555 – 13 333 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a pécsi Petró gyűjteményben

200 | Czóbel Béla (Budapest, 1883–1976, Budapest)

Sárga virágszendélet
Yellow Still-Life

68x48 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 361 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 1 600 000 Ft
Estimated price: 3 333 – 4 444 EUR

201 | Nagy István (Csikmindszent, 1873 – 1937, Baja)

Birsalmák
Quinces

46x66 cm
Pasztell, papír | Pastel on paper
Jelezve jobbra lent utólagos szignóval | Signed lower right with later edit signature: Nagy István

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 389 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimated price: 1 944 – 2 778 EUR

202 | Vastagh Géza (Kolozsvár, 1866 – 1919, Budapest)

Oroszlán
Lion

43x35 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vastag Géza

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **1 800 000 – 3 000 000 Ft**
Estimated price: **5 000 – 8 333 EUR**

203 | Lotz Károly (Homburg vor der Höhe, 1833-1904, Budapest)

A szerelem zenéje
Music of Love

63x43,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Lotz K.

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 889 EUR**
Becsérték: **2 200 000 – 3 400 000 Ft**
Estimated price: **6 111 – 9 444 EUR**

204 | Korda Vince (Pusztatúrpásztó, 1897–1979, London)

Műtermi gyümölcsös csendélet ecetekkel
Still-Life in Studio with Fruits and Brushes

46x56 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Korda

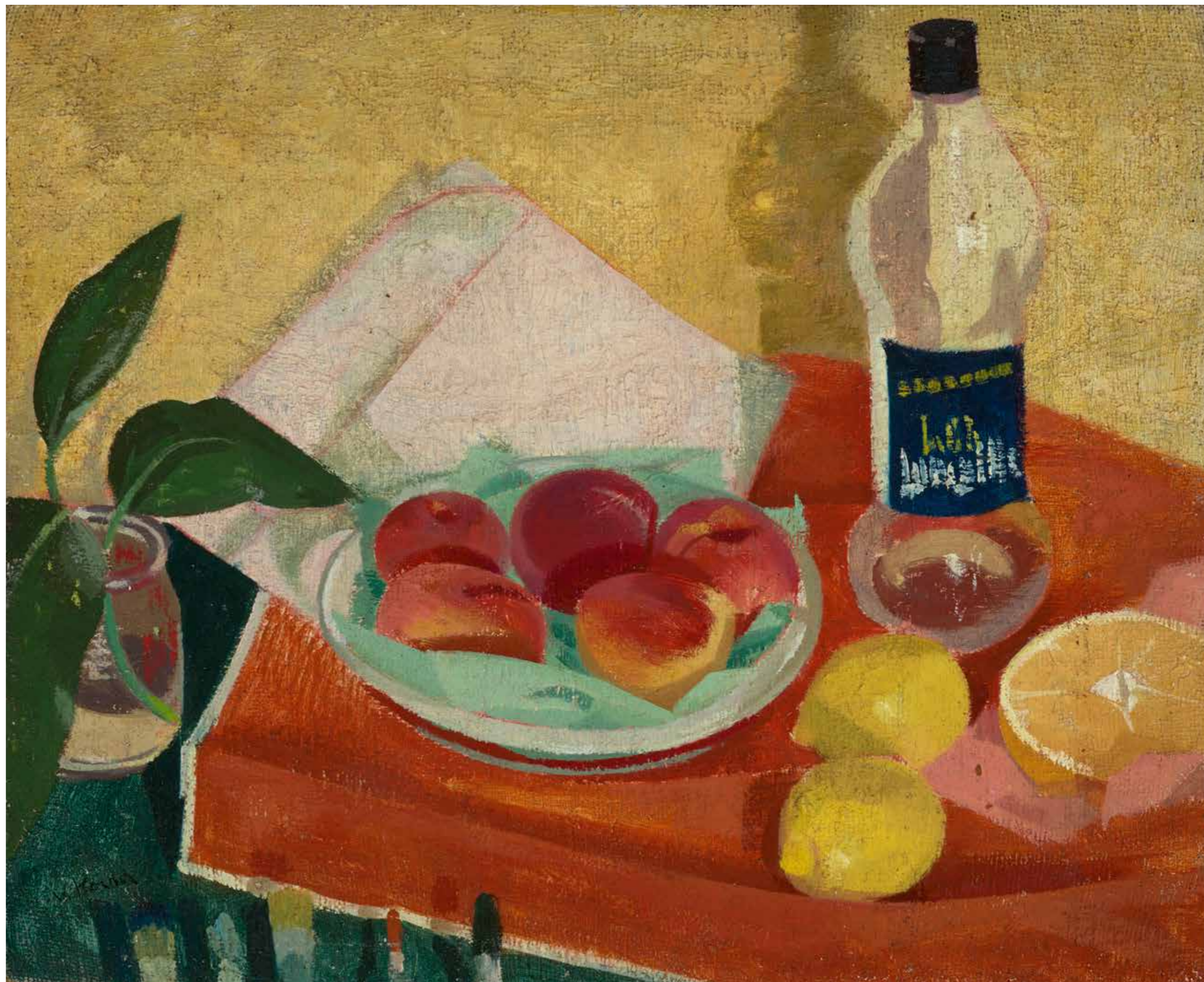
Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 1 600 000 - 2 800 000 Ft
Estimated price: 4 444 - 7 778 EUR

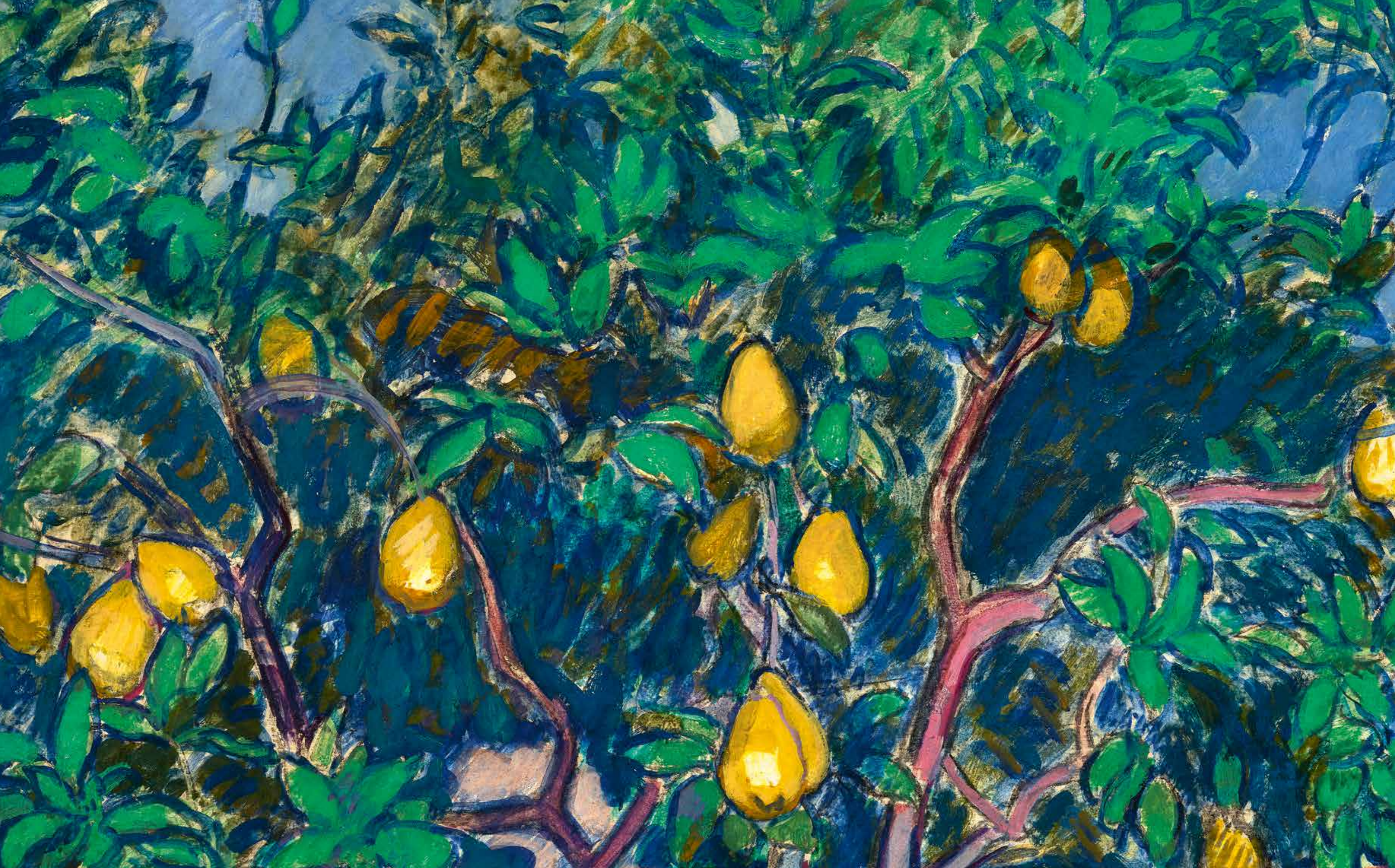

Korda Vince: Önarckép, 1929, magántulajdon

A Bagdadi tolvaj című film plakátja
Korda Vince: legjobb díszlettervezőnek járó Oscar-díj, 1941

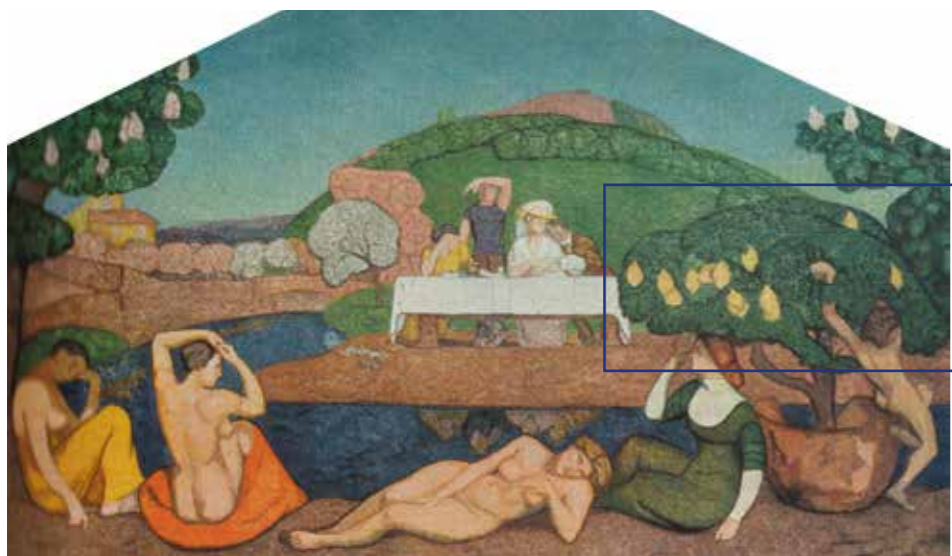

205 | Iványi Grünwald Béla (Som, 1867–1940, Budapest)

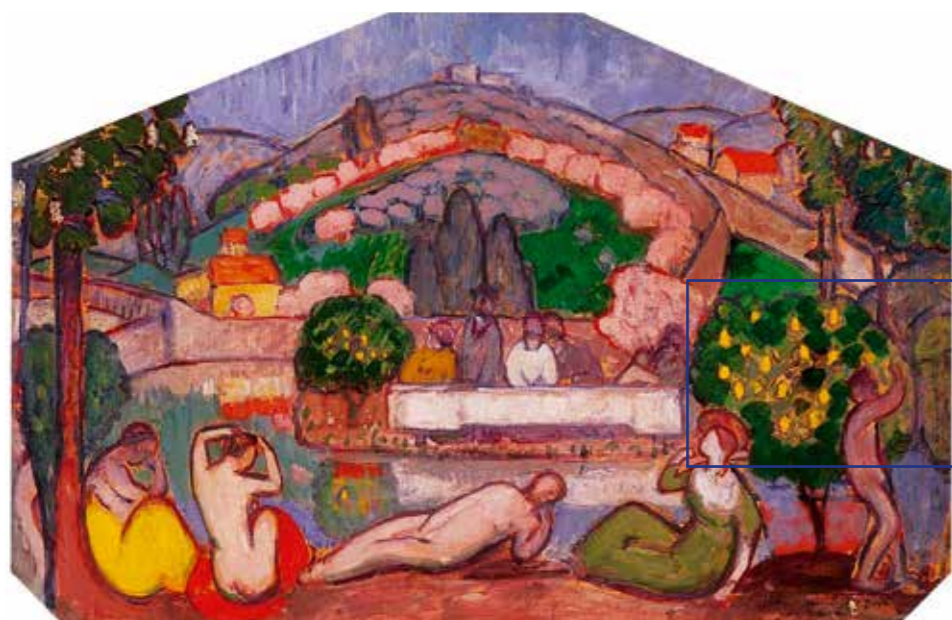
Körtefa (Tanulmány a Tavasz című képhez), 1909 körül
Pear Tree (Study of Spring), c. 1909

55x69 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned
Hátoldalon | Reverse: Könyves Kálmán Szalon kiállítási címkéje 8. számmal

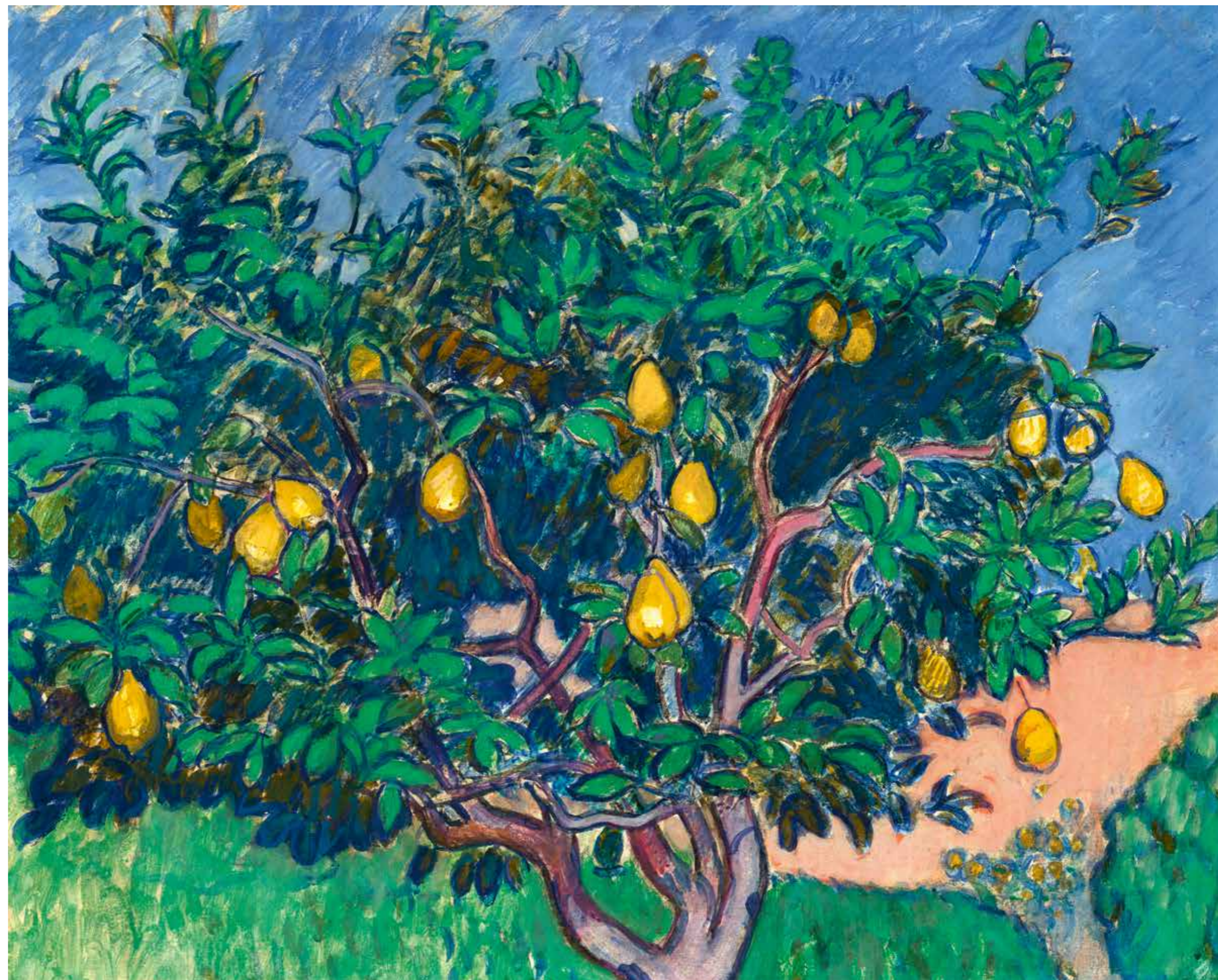
Kikiáltási ár: 7 500 000 Ft / 20 833 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated price: 25 000 – 41 667 EUR

Iványi Grünwald Béla: Tavasz (Az egykori Révai-villa elpusztult pannója), 1909. Die Kunst für Alle, 1909–1910

Iványi Grünwald Béla: Tavasz (Kerti jelenet, Vendégség) 1909-1910, magántulajdon

206 | Jankó János (Tótkomlós, 1833–1896, Budapest)

Falusi multság
Village Amusement

36,5x53 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **900 000 Ft / 2 500 EUR**
Becsérték: **1 200 000 – 1 800 000 Ft**
Estimated price: **3 333 – 5 000 EUR**

207 | Fényes Adolf (Kecskemét, 1867–1945, Budapest)

Sárkányölő Szent György
St. George

68x97 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelzve jobbra lent | Signed lower right: Fényes A

Kikiáltási ár: **1 800 000 Ft / 5 000 EUR**
Becsérték: **2 200 000 – 3 800 000 Ft**
Estimated price: **6 111 – 10 555 EUR**

208 | Remsey Jenő György (Nagykőrös, 1885– 980, Gödöllő)

Párizs, 1965
Paris, 1965

100x70 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Remsey Paris 965

Kikiáltási ár: **340 000 Ft / 944 EUR**
Becsérték: **600 000 - 900 000 Ft**
Estimated price: **1 667 - 2 500 EUR**

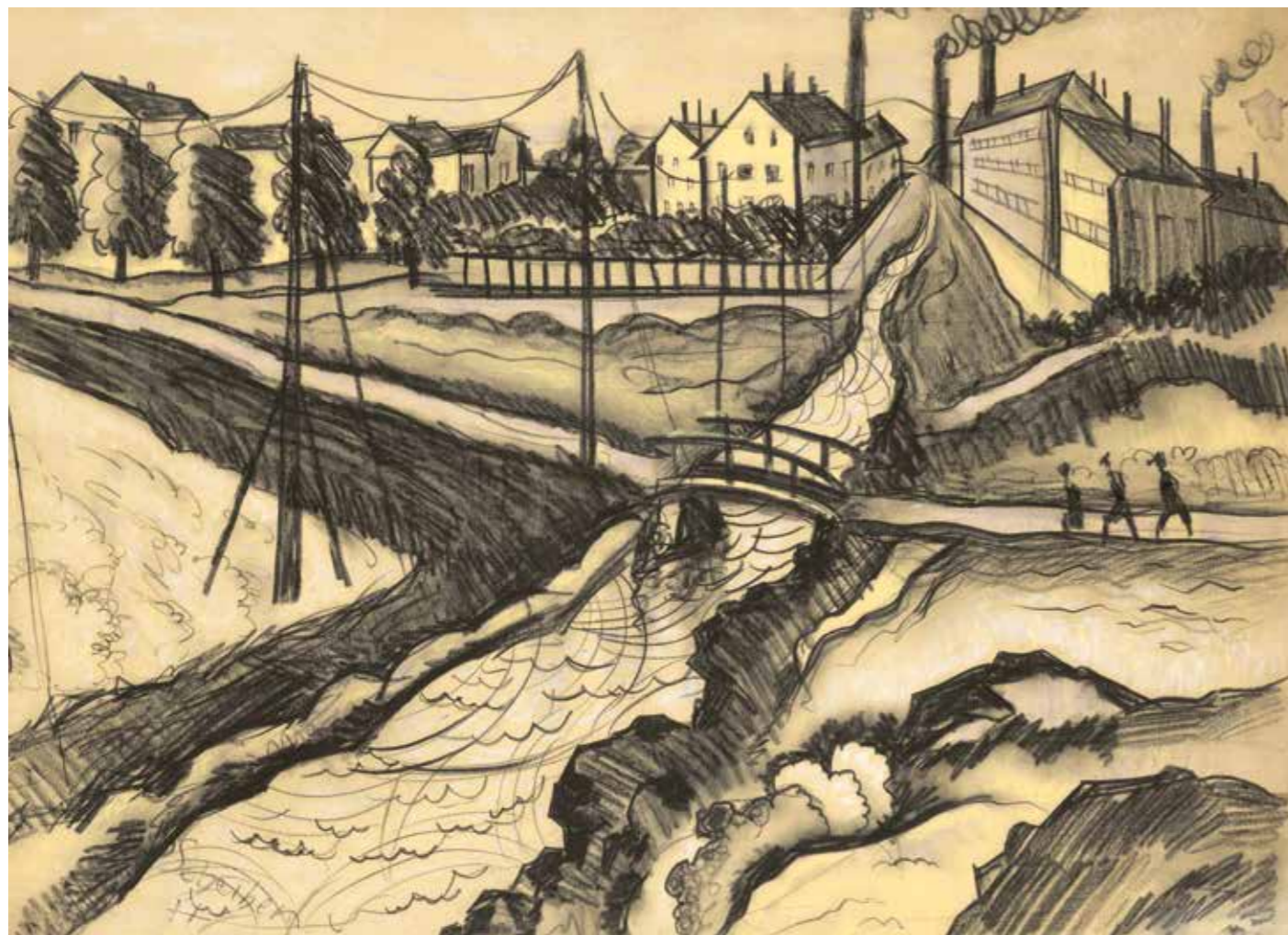

209 | Fried Pál (Budapest, 1893–1976, New York)

Vándorcirkusz
Circus

76,5x61 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Fried Pál

Kikiáltási ár: **650 000 Ft / 1 805 EUR**
Becsérték: **800 000 - 1 200 000 Ft**
Estimated price: **2 222 - 3 333 EUR**

210 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Külváros
Suburb

47,5x65,5 cm
Kréta, papír | Chalk on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 361 EUR
Becsérték: 1 400 000 – 2 400 000 Ft
Estimated price: 3 889 – 6 667 EUR

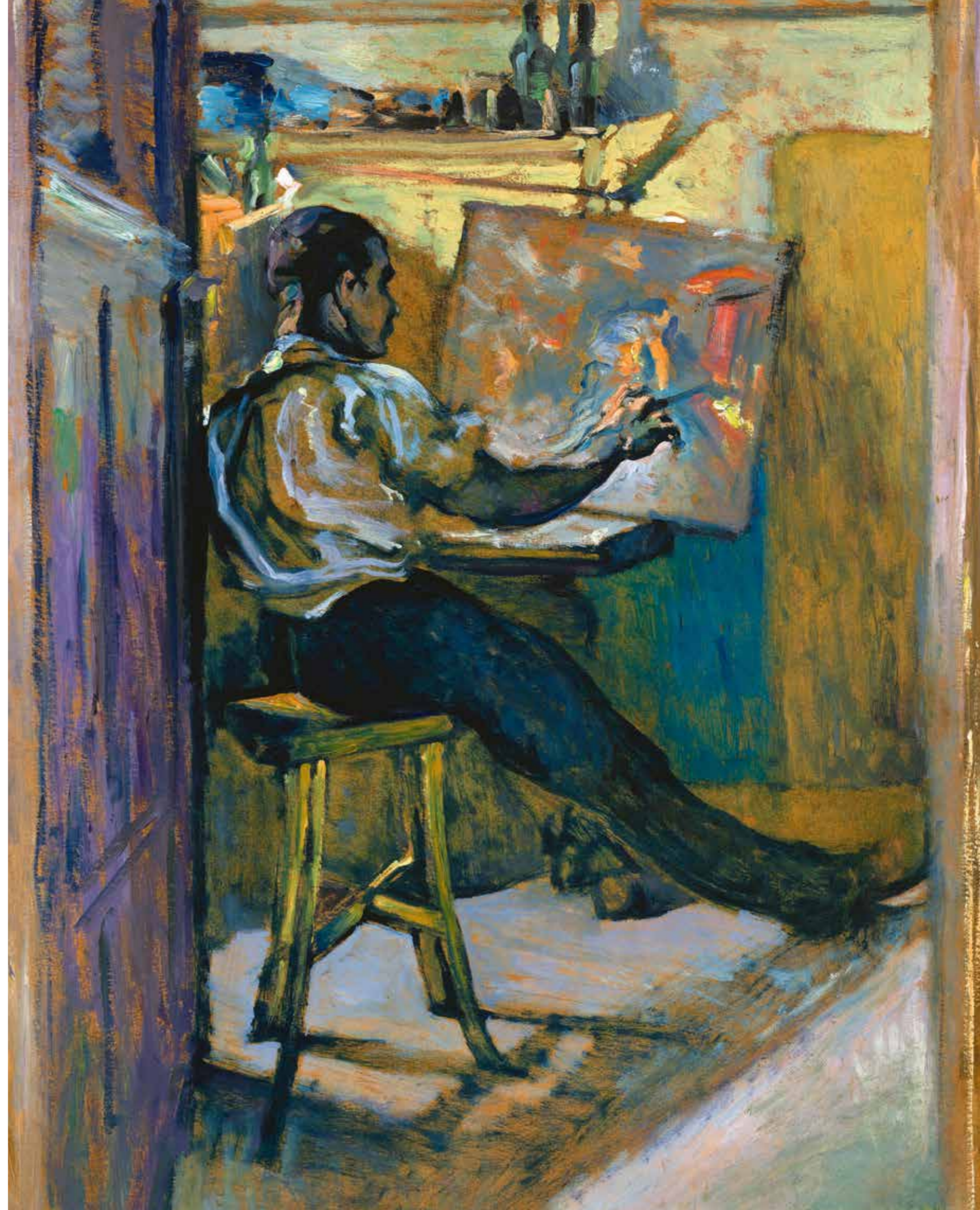
211 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

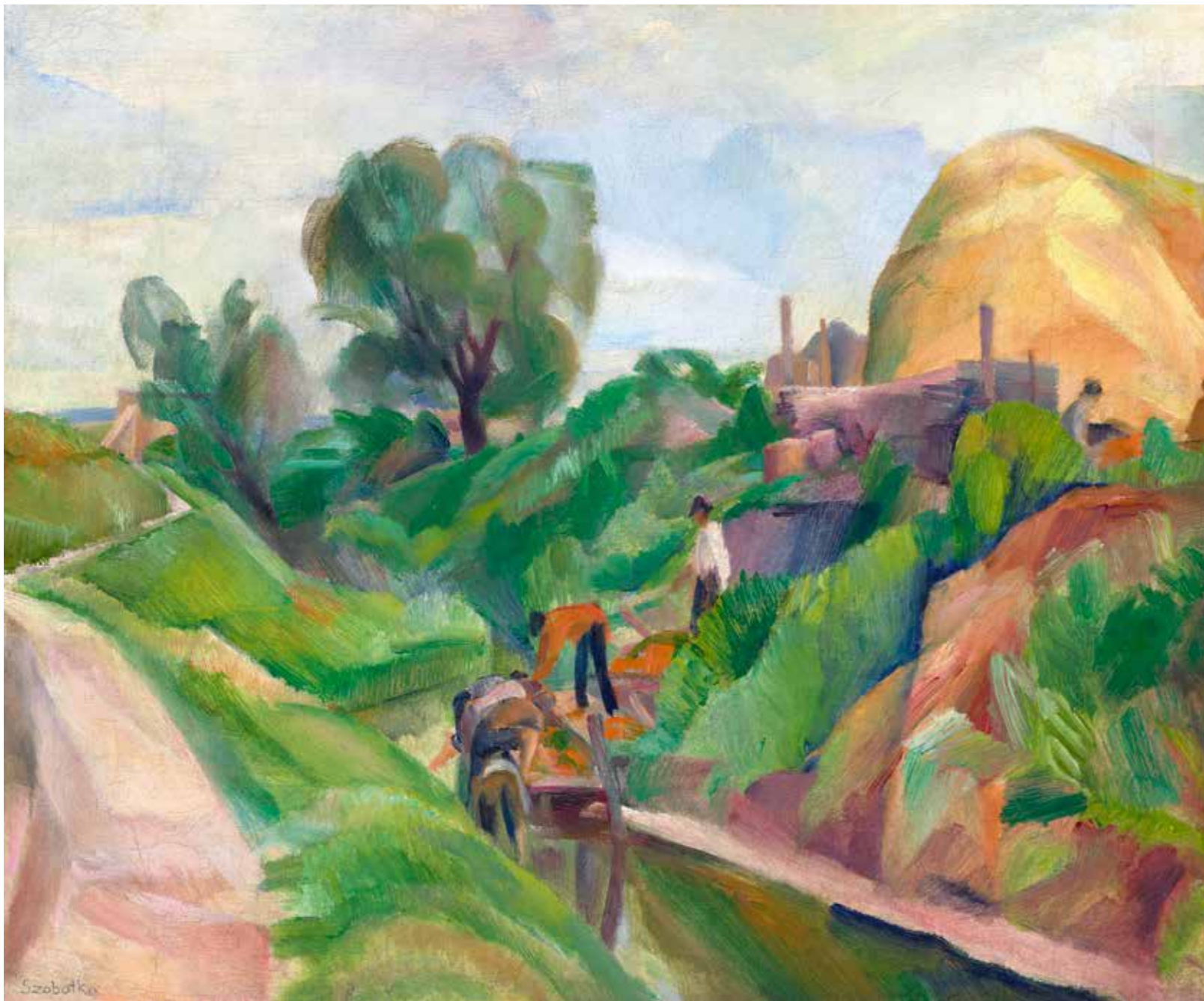
Festő a műteremben, 1919 körül
Painter in Studio, c. 1919

68x52,5 cm
Olaj, papír kartonon | Oil, paper on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 3 889 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 400 000 Ft
Estimated price: 4 444 – 6 667 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a Gegesi Kiss Pál gyűjteményében

212 | Szobotka Imre (Zalaegerszeg, 1890–1961, Budapest)

Patakparton, 1920 körül
By the Brook, c.1920

54x65 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Szobotka

Kikiáltási ár: **2 200 000 Ft / 6 111 EUR**
Becsérték: **2 800 000 – 4 000 000 Ft**
Estimated price: **7 778 – 11 111 EUR**

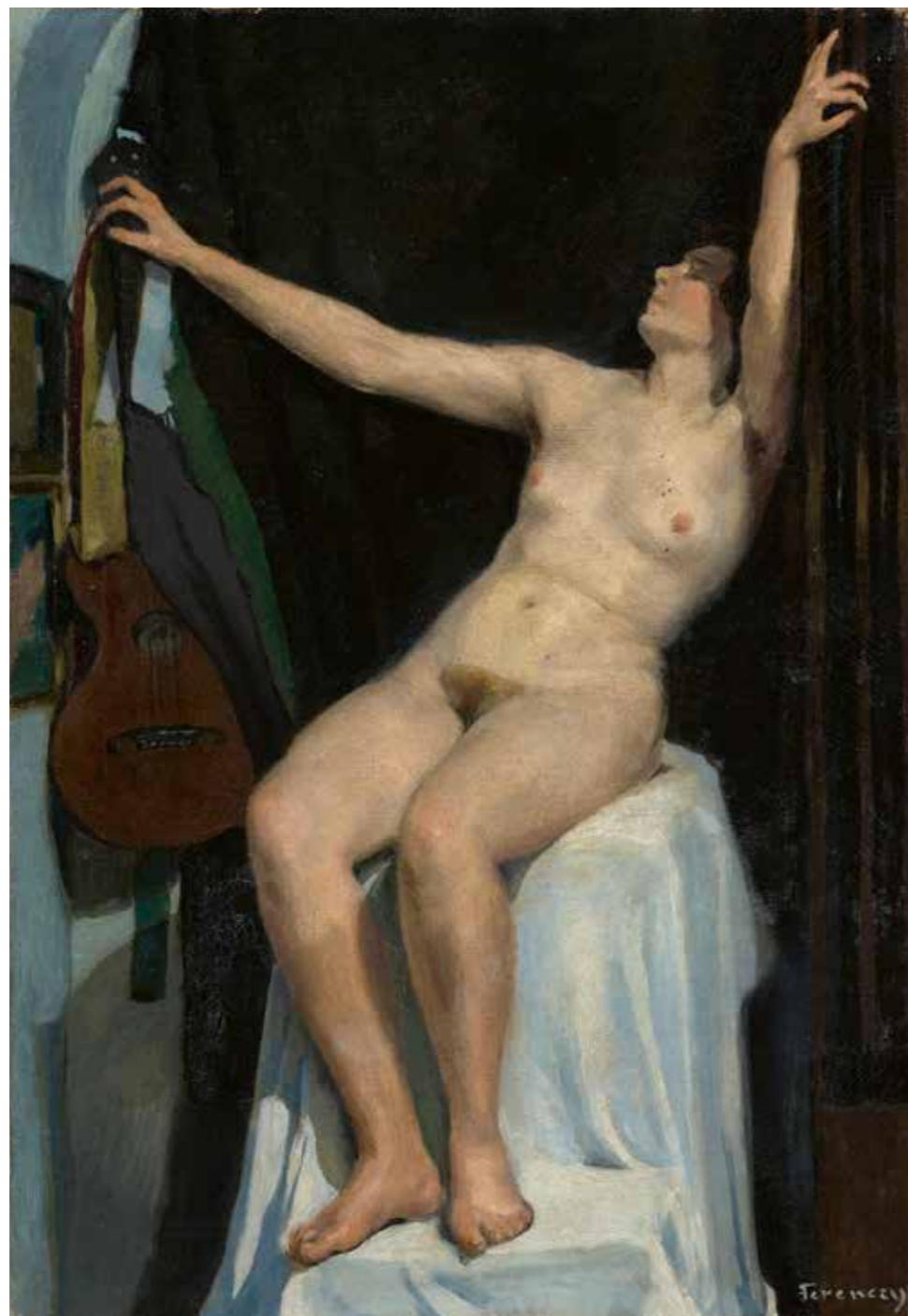

213 | Erdélyi Béla (Kelemenfalva, 1891–1955, Ungvár)

Kárpátalján, 1947
Transcarpathia, 1947

75x96 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Erdélyi 1947

Kikiáltási ár: **5 000 000 Ft / 13 889 EUR**
Becsérték: **6 000 000 – 9 000 000 Ft**
Estimated price: **16 667 – 25 000 EUR**

214 | Ferenczy Valér (Körmöcbánya, 1885–1954, Budapest)

Párizsi modell gitárral
Parisian Model with Guitar

53,5x37 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Ferenczy

Kikiáltási ár: **240 000 Ft / 667 EUR**
Becsérték: **380 000 – 500 000 Ft**
Estimated price: **1 056 – 1 389 EUR**

215 | Hegedűs László (Szentés, 1870–1911, Budapest)

Püthia
Püthia

155x110 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Hegedűs László

Kikiáltási ár: **1 800 000 Ft / 5 000 EUR**
Becsérték: **2 400 000 – 4 000 000 Ft**
Estimated price: **6 667 – 11 111 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

Hegedűs László önarcképének részlete

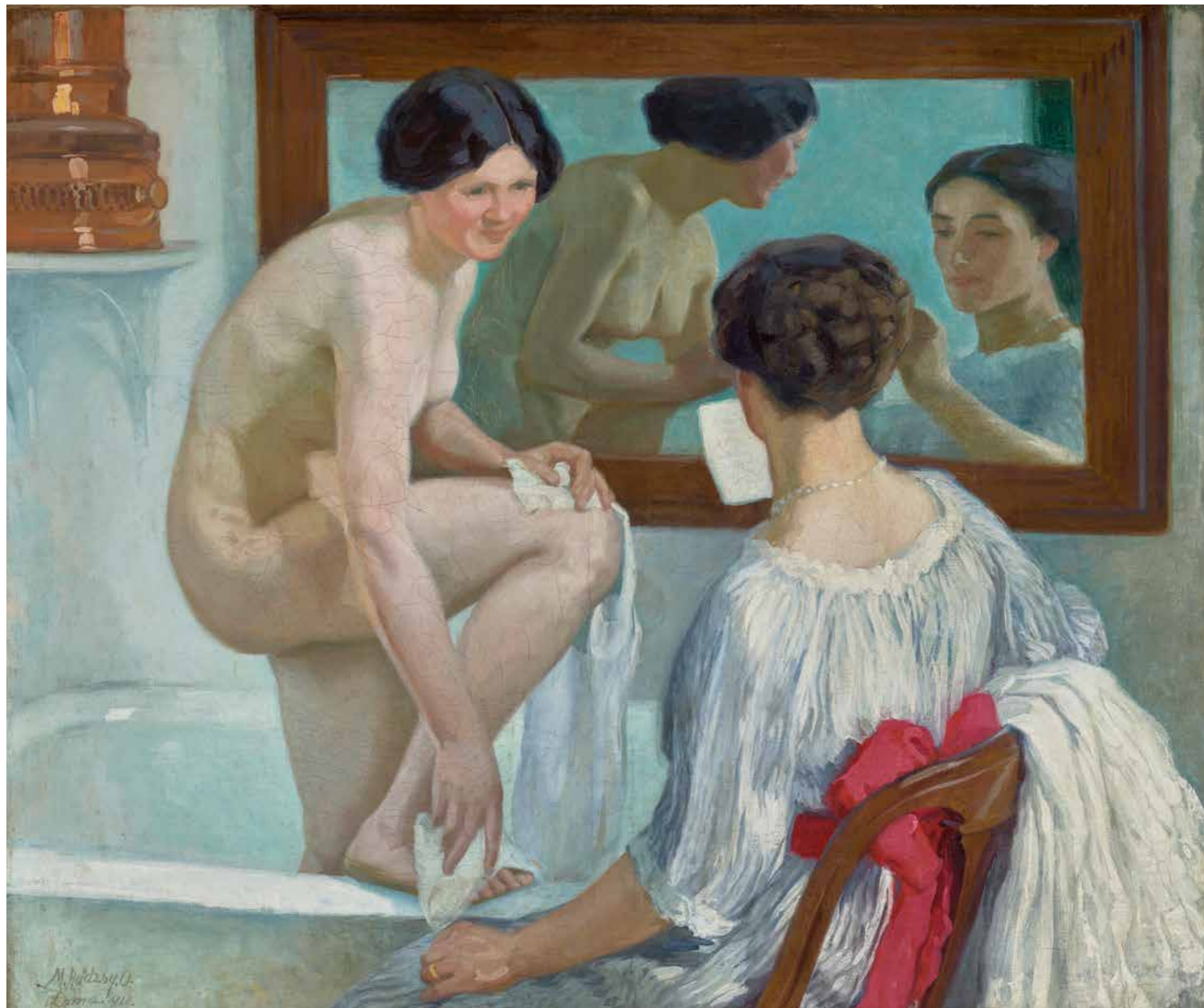

216 | Bernáth Aurél (Marcali, 1895-1982, Budapest)

Múza
Muse

65x50 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: BA

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 7 778 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 4 000 000 Ft
Estimated price: 8 333 - 11 111 EUR

217 | Hadzsy Olga (Budapest, 1880-?)

Készülődés (A szerelmes levél), 1912
Preparation (Love Letter), 1912

101x120,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: M.Hadzsy.O.Roma.912

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft / 6 944 EUR
Becsérték: 3 200 000 - 4 800 000 Ft
Estimated price: 8 889 - 13 333 EUR

218 | Tornai Gyula (Görgő, 1861–1928, Budapest)

Férfi porté
Portrait of a Man

50x40 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Tornai Gy.

Kikiáltási ár: **500 000 Ft / 1 389 EUR**
Becsérték: **700 000 – 1 000 000 Ft**
Estimated price: **1 945 – 2 778 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

219 | Ismeretlen 17. századi flamand festő

Káin és Ábel
Cain and Abel

137x118 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas

Kikiáltási ár: **2 400 000 Ft / 6 667 EUR**
Becsérték: **2 800 000 – 3 400 000 Ft**
Estimated price: **7 778 – 9 444 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kútásó Miksa gyűjteményében

220 | Márffy Ödön (Budapest, 1878–1959, Budapest)

Tavaszi csokor (Tulipán, orgona)
Spring Bouquet (Tulip, Lilac Flower)

69x55,5 cm

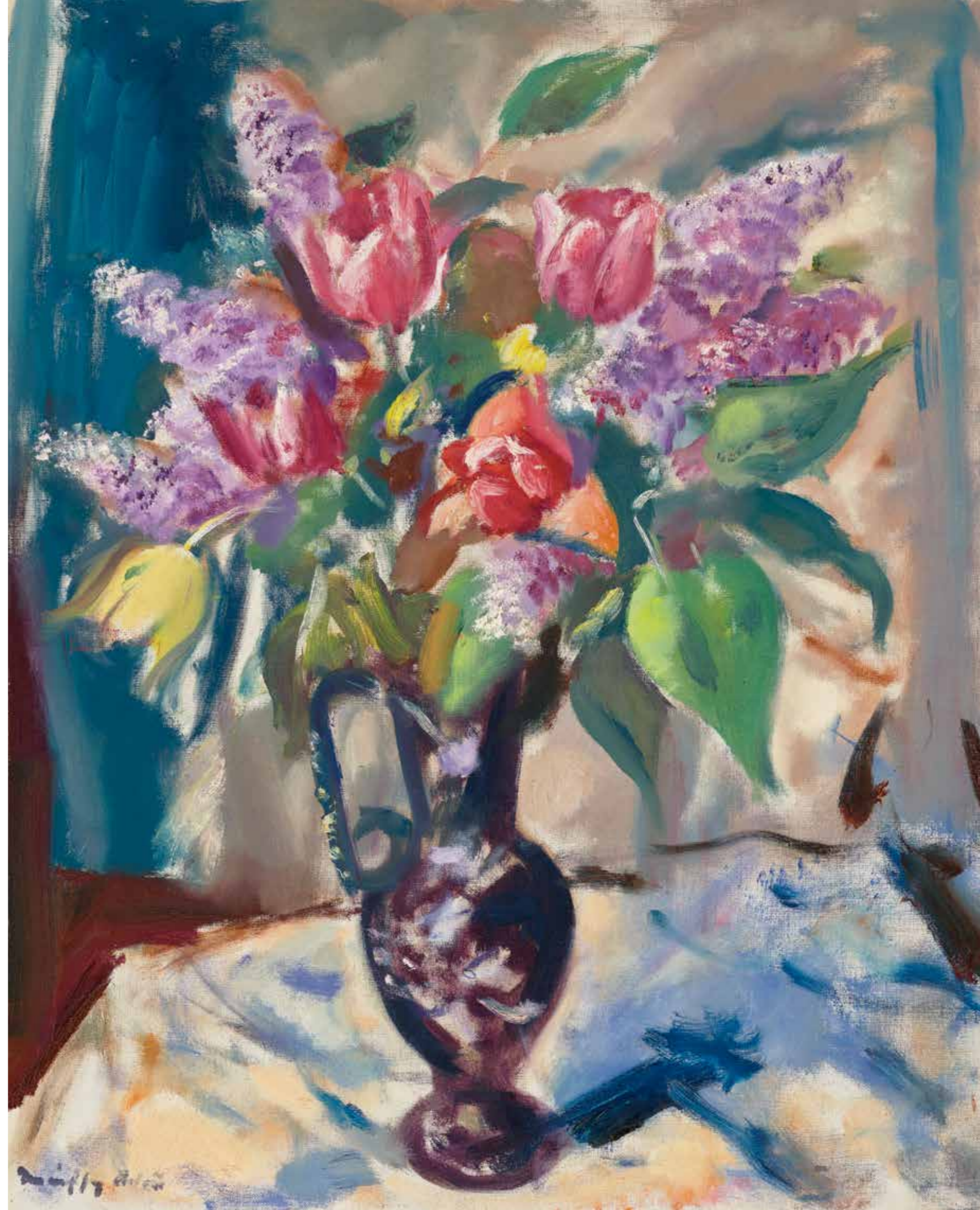
Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve balra lent | Signed lower left: Márffy Ödön

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 000 EUR

Becsérték: 2 800 000 - 4 000 000 Ft

Estimated price: 7 778 - 11 111 EUR

221 | Iványi Grünwald Béla (Som, 1867–1940, Budapest)

Mezei virágcsokor
Bouquet of Wild Flowers

80x60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald Béla

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 6 111 EUR
Becsérték: 2 800 000 - 4 000 000 Ft
Estimated price: 7 778 - 11 111 EUR

Pierre-August Renoir: Virágok vázában, 1866 körül, National Gallery, Washington

222 | Kern Hermann (Budapest, 1876–1957, Budapest)

A műgyűjtő
The Collector

48x30,5 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Kern H

Kikiáltási ár: **900 000 Ft / 2 500 EUR**
Becsérték: **1 400 000 – 2 000 000 Ft**
Estimated price: **3 889 – 5 556 EUR**

223 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Borospincében
In the Wine Cellar

63x46 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Scheiber H.

Kikiáltási ár: **1 400 000 Ft / 3 389 EUR**
Becsérték: **1 800 000 – 2 600 000 Ft**
Estimated price: **5 000 – 7 222 EUR**

224 | Scheiber Hugó (Budapest, 1873–1950, Budapest)

Bárszéken ülő nő
Woman on Chair

44,5x35 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 944 EUR
Becsérték: 480 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 1 333 – 1 667 EUR

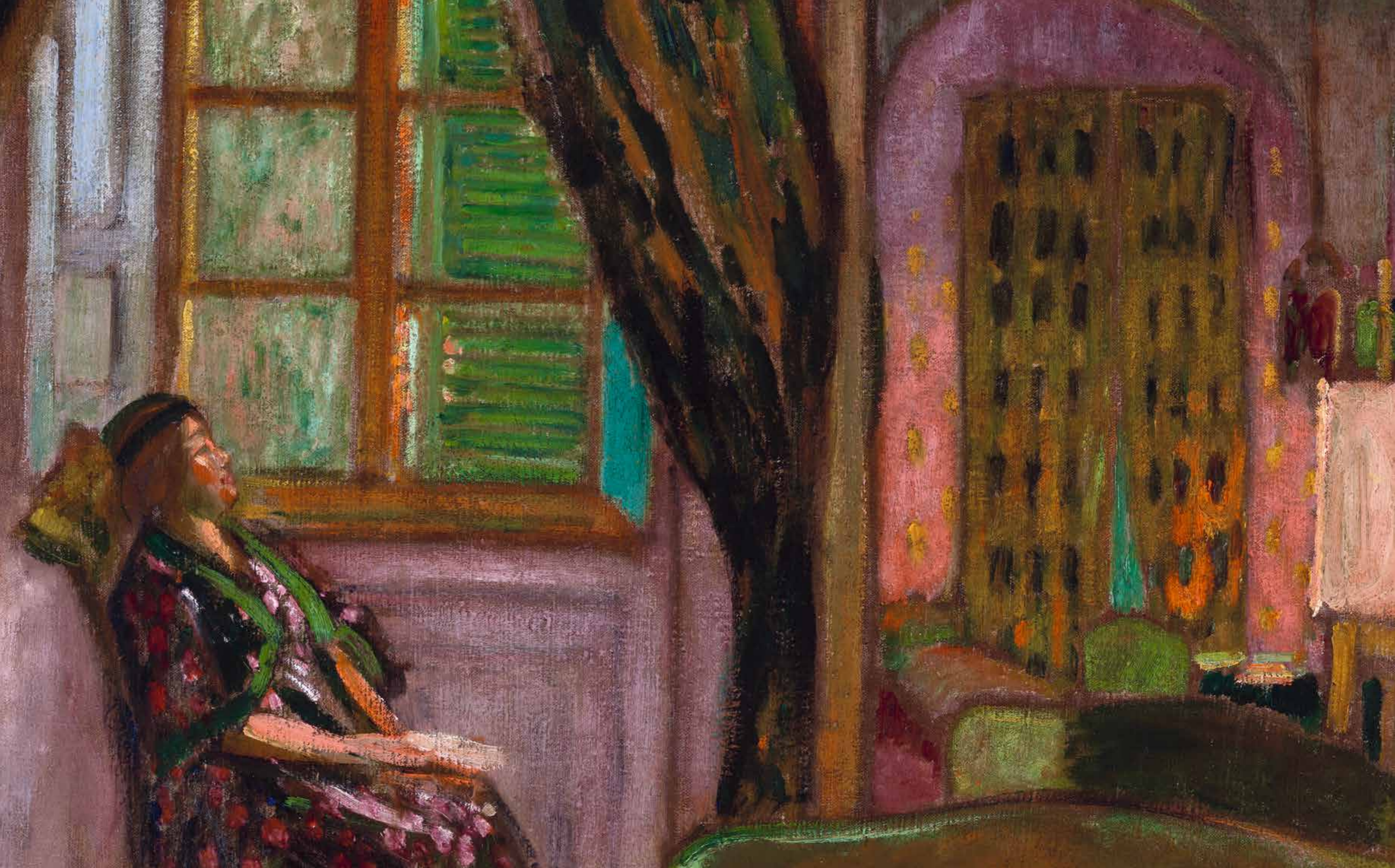

225 | Duray Tibor (Budapest, 1912–1988, Budapest)

Diáklány, 1973
Student, 1973

90x120 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Duray T. 1973

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 1 805 EUR
Becsérték: 800 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 222 – 3 889 EUR

226 | Márffy Ödön (Budapest, 1878–1959, Budapest)

Műteremlakás tükörrel (Homage á Vuillard), 1907 körül
Atelier with Mirror (Homage á Vuillard), c. 1907

70x91 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Márffy

Kikiáltási ár: 14 000 000 Ft / 38 889 EUR
Becsérték: 18 000 000 – 26 000 000 Ft
Estimated price: 50 000 – 72 222 EUR

életmű-katalógus szám: 6.1

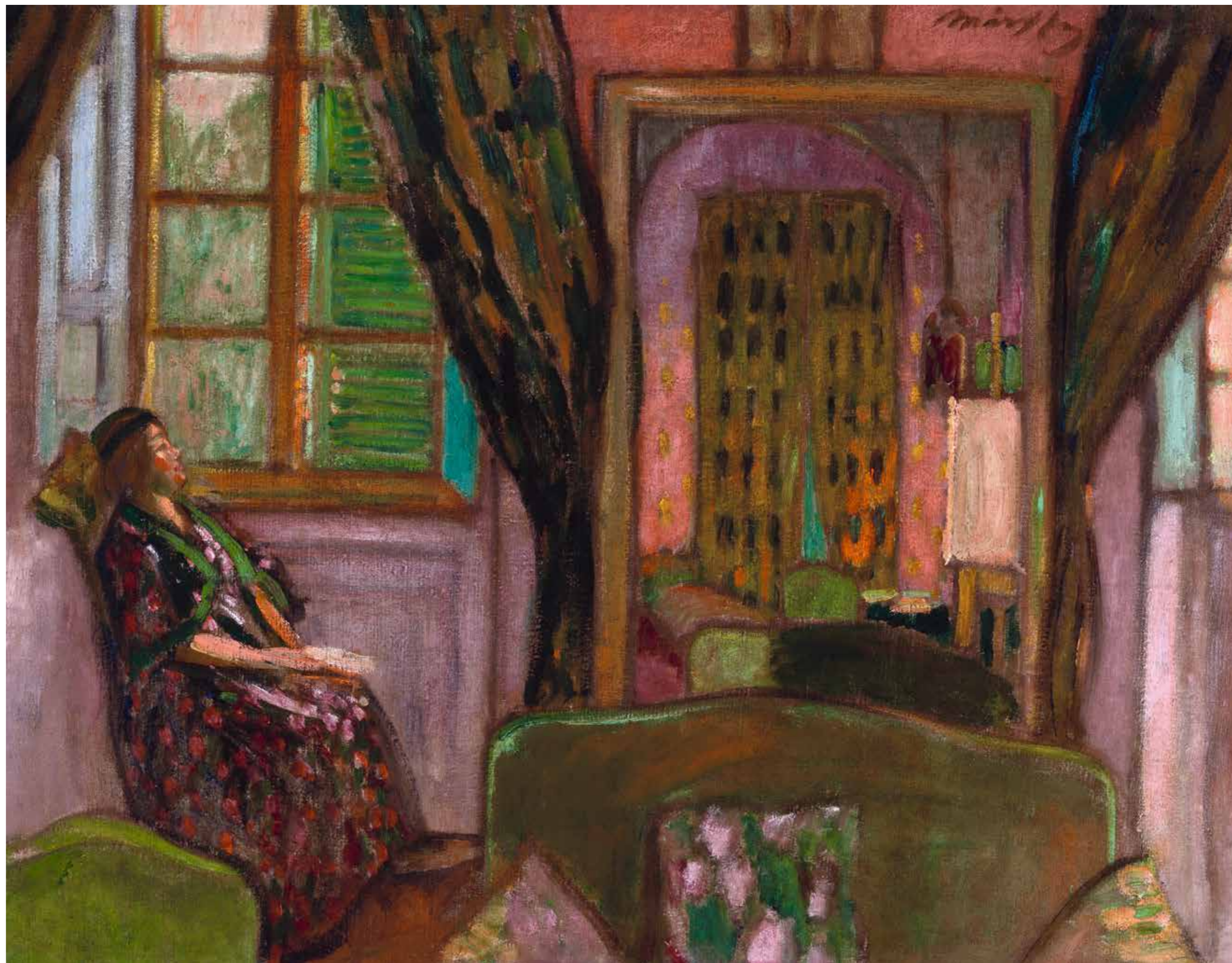
KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 2004: A magyar festészet rejtőzködő csodái. Válogatás magyar magángyűjteményekből. I.
(1853–1919), Mű-terem Galéria

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Rockenbauer Zoltán: Márffy, életmű-katalógus, Maklár Artworks, Budapest–Paris,
2006, 179. és 375.

- A magyar festészet rejtőzködő csodái. Válogatás magyar magángyűjteményekből. I.
(1853–1919), Mű-terem Galéria, Budapest, 2004, 217.

Edouard Vuillard: Enteriör, 1902, Dallas Museum of Art, Dallas, TX, US

Márfy Ödön: Zöldfalú biliárdszoba, 1906 körül, magántulajdon

TÜKRÖZŐDŐ CSODA

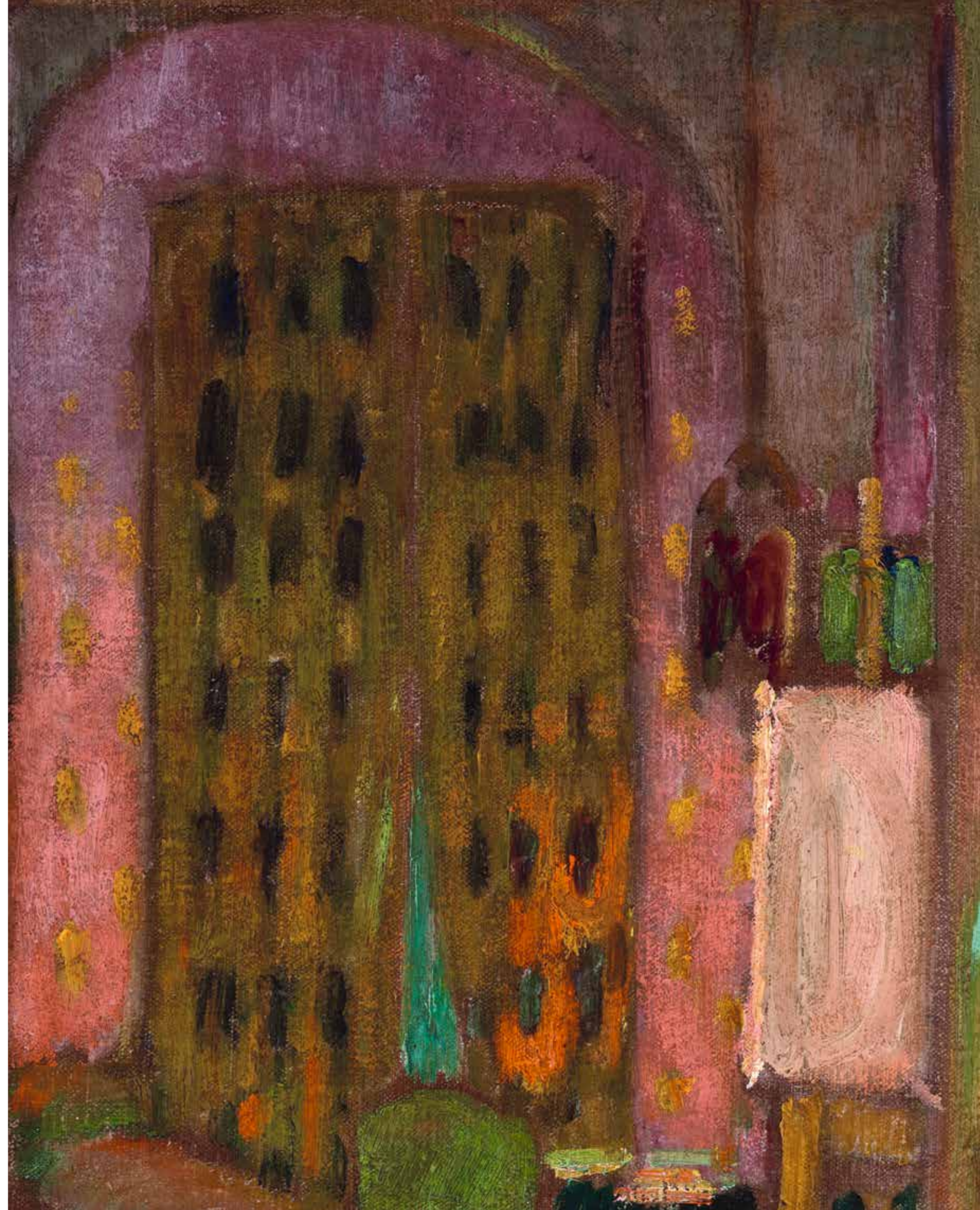
Egy pettyes ruhájú nő ül székében, hátradőlve a zöldes-bíbor színben tartott szobában. Kezében tartott könyvét élébe ejti, és ábrándozva néz ki az ablakon. A félig behajtott zöld zsalugáter mellett késő délutáni napfény simogatja arcát. A színkezelés és a stílus a francia moderneket idézi, mindenekelőtt Edouard Vuillard mintás foltokból felépített enteriórjeit, de a bonyolult képszerkesztés Velázquez *Las Meninas*-át is eszünkbe juttathatja. A sűrű esztetovnással megfestett szobabelső ugyanis rafinált látványt képez le: a két nehéz függönnyel közrefogott nagy téglalap egy vastag ráámájú óriási tükör, ami betekintést enged a szoba szemközti felébe. Ott kivehető az – előteret is kitöltő – zöld heverő ferde szögben rövidülő tükörképe, mögötte pedig egy boltív alatti ajtónyílást elfedő függöny. A tükör jobb felében egy festőállvány szerkezetes váza látható, ahogy szinte világít a ráhelyezett világos vászonkép háta. Előtte kéne állnia a jelenetet megfestő Márfy Ödönnek, de a művész titokzatosan eltűnik, a libbenő függöny smaragdzöld színfoltját hagyva csak maga után.

Diego Velázquez: Udvarhölgyek (Részlet), Prado Múzeum, Madrid

FRISS PÁRIZSI HATÁSOK

Márfy fiatal festőként 1902 és 1906 között szorgalmasan tanult az École des Beaux-Artson, de szabadidejében, ha csak tehette, francia növendéktársaival együtt a magángalériákat járta. Különösen szívesen tért be Ambroise Vollard műkereskedésébe, ahol az akkori modern irányzatok legnagyobbjainak alkotásaival ismerkedhetett, például Cézanne, Van Gogh, Matisse, Bonnard és Vuillard vásznait tanulmányozhatta. Hazatérve összegezni igyekezett mindazt, amit Párizsban látott és tanult. Ahogy monográfusa, Rockenbauer Zoltán írta: „Márfy ezekben az években többször is megfestette a szobában ülő nő témáját, szinte egész sorozatban próbálta ki a különféle festői megoldásokat: hol foltokra redukálva a Nabik modorában, hol inkább – Cézanne-ra emlékezve – a konstrukcióra téve a hangsúlyt, vagy épp a tiszta színek ütköztetésének fauve-osabb megoldásaival kísérletezett. Az Interieurben talán éppen Kaposváron készült 1907-ben, és minden ekkori enteriórje közül ez a kép a legrészletgazdagabb.”

227 | Lukács Ágnes (Budapest, 1920–2016, Budapest)

Auschwitz női tábor, 1946 (4 darab táblakép 24 tusrajzzal)
Auschwitz Women's Camp, 1946

4x42x67 cm
Tus, papír | Indian ink on paper
Jelezve egyenként jobbra lent | Signed each pieces lower right: LA monogram

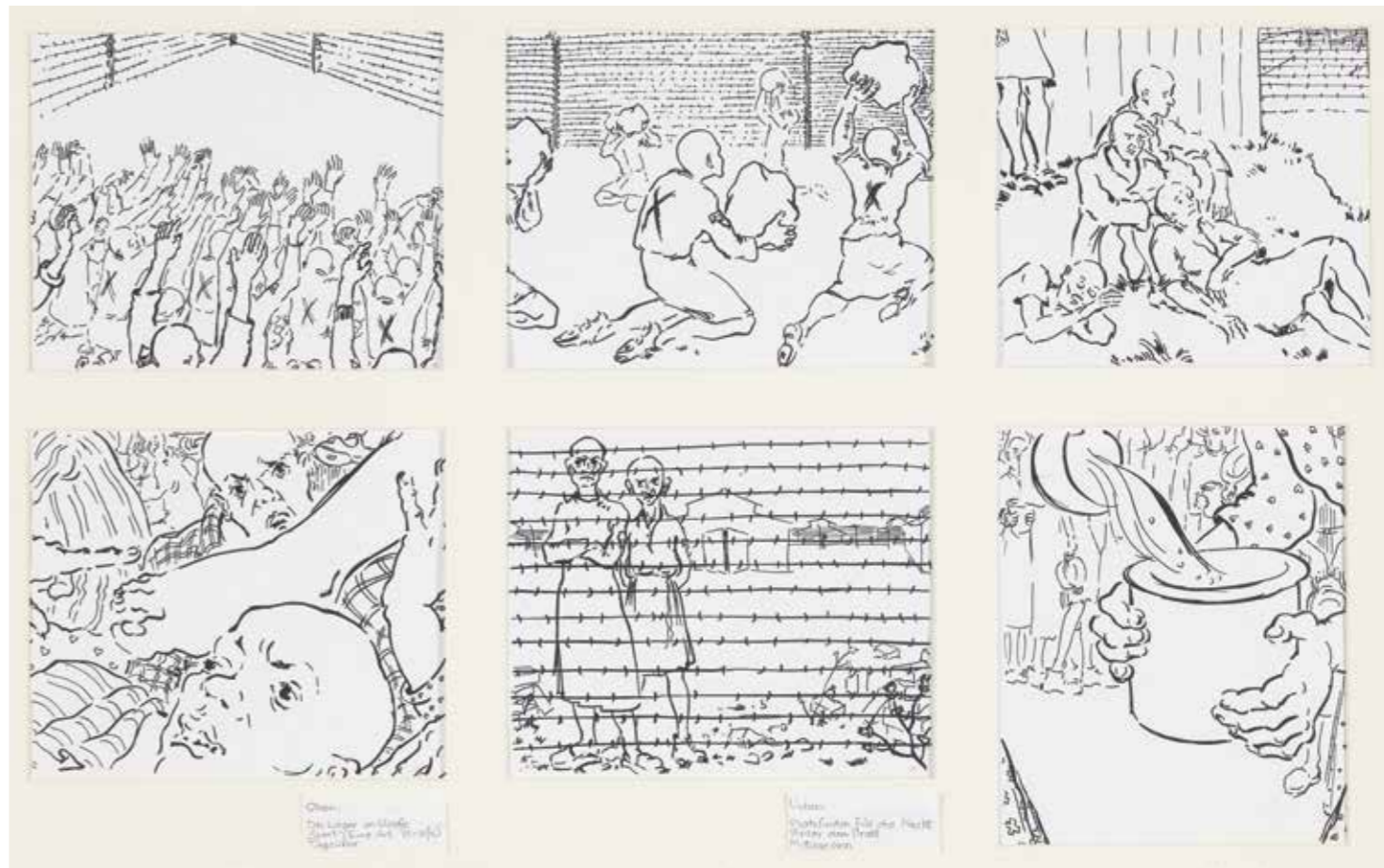
A 24 tusrajz együttes kiállítási ára: **2 500 000 Ft / 6 944 EUR**
Becsérték: **3 200 000 - 4 800 000 Ft**
Estimated price: **8 889 - 13 333 EUR**

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

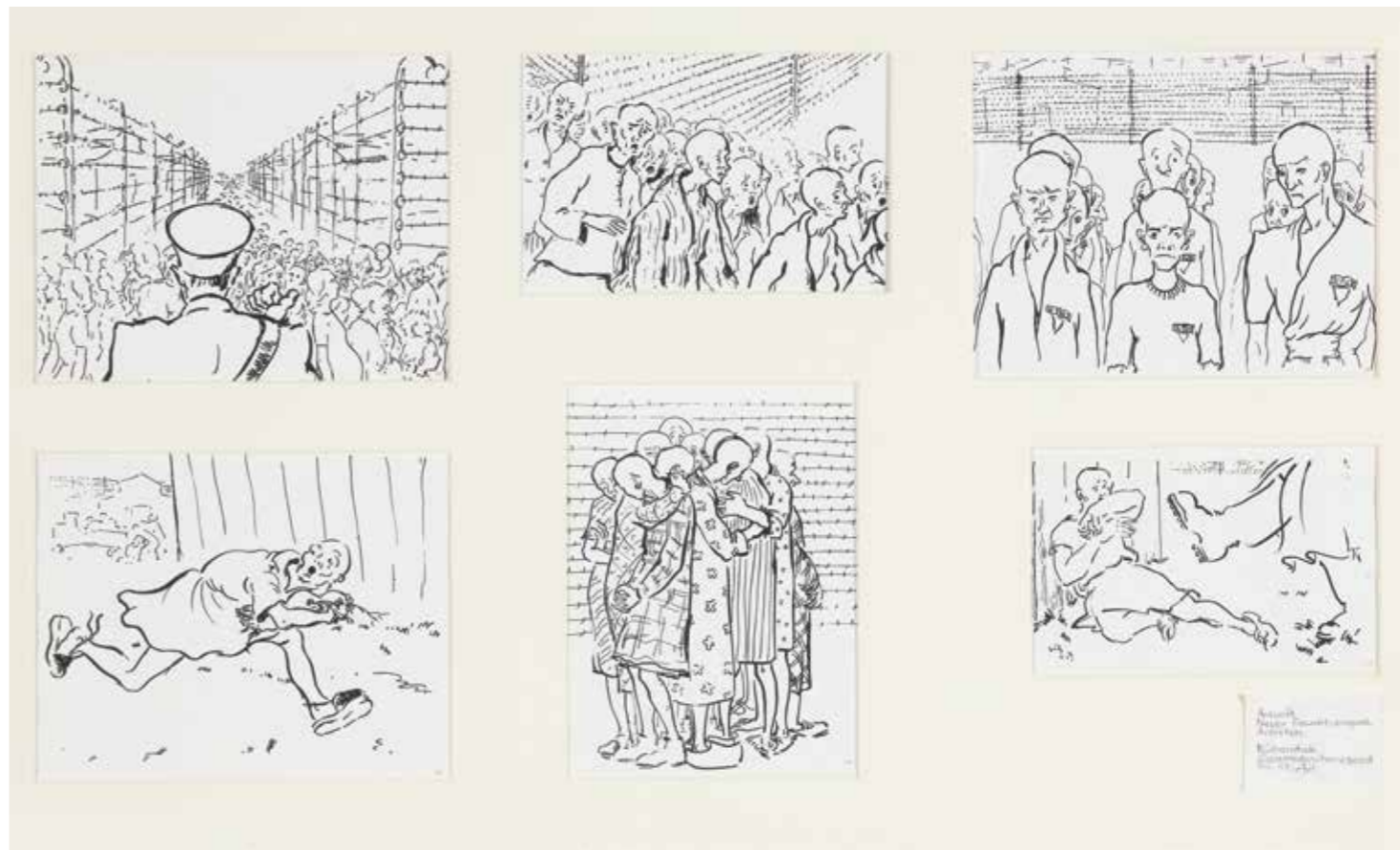
- Lukács Ágnes: Auschwitz női tábor. Szocialista-Cionisták (Ichud) Párt, Budapest, 1946.
- Lukács Ágnes: Auschwitz: női tábor. Múlt és Jövő, 1990/4.
- Vajda Júlia: Sterilizált élet. Múlt és Jövő, 2004/1-2.
- Lukács Ágnes: Auschwitz előtt és után. Egy festő-tanár visszaemlékezése. História, 2011/1-2.
- Lukács Ágnes festőművész-rajztanár élete képekben (1920-). Szerk.: Zalai Judit, magánkiadás, é.n.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Lukács Ágnes: Auschwitz női tábor. Szocialista-Cionisták (Ichud) Párt, Budapest, 1946.
- Lukács Ágnes festőművész-rajztanár élete képekben (1920-). Szerk.: Zalai Judit, magánkiadás, é.n.
- Kertész Imre: A holocaust mint kultúra. Három előadás. Századvég, Budapest, 1993.

Független Magyarország - József Jolán újságcikk, 1945

Lukács Ágnes: Auschwitz-női tábor, 1946, magántulajdon

AUSCHWITZ KÖZELRŐL

A rendhagyó tollrajz sorozat az auschwitzi koncentrációs tábor hétköznapi valóságát meséli el a túlélő hiteles vallomásként. A női tábor profán borzalmát Lukács Ágnes örökölte meg, attól a ponttól kezdve, ahogy Dr Mengele figyelő tekintete előtt elválasztották az öregeket és állapotosokat a stramm fiatal nőktől. Hajukat leborotválták, fegyencruhájuk hátára nagy X-eket mázoltak. Az összeaszott, madárijesztővé váló foglyok riadt madaraként bújnak össze a szögesdrótok között. Mohón szürcsölik az ételt, bámulnak ki a kerítésen túlra, rettegnek az SS-tisztek bakancsától vagy éppen nehéz köveket cipelnek – büntetésként – térdén állva. A békebeli újságillusztrációk kedélyes stílusához illeszkedő tollrajzos vonalak groteszkké teszik a nehezen felfogható, embertelen borzalmat: a náci katona előtt ruha nélkül felsorakozó nők sokféle sokaságát, az emeletes ágyon meztelen fekvő, csontvázvá fonyadt halottat, vagy a kerítés felé eszelősen rohanó marharépa-tolvaj ikonikus figuráját. Ezek azok a rajzok, amiknek segítségével egyáltalán el tudjuk képzelni a koncentrációs táborok hétköznapijainak rideg valóságát. (Az utóbbi évtizedek híres Holokauszt filmjei is sokat merítettek belőlük.)

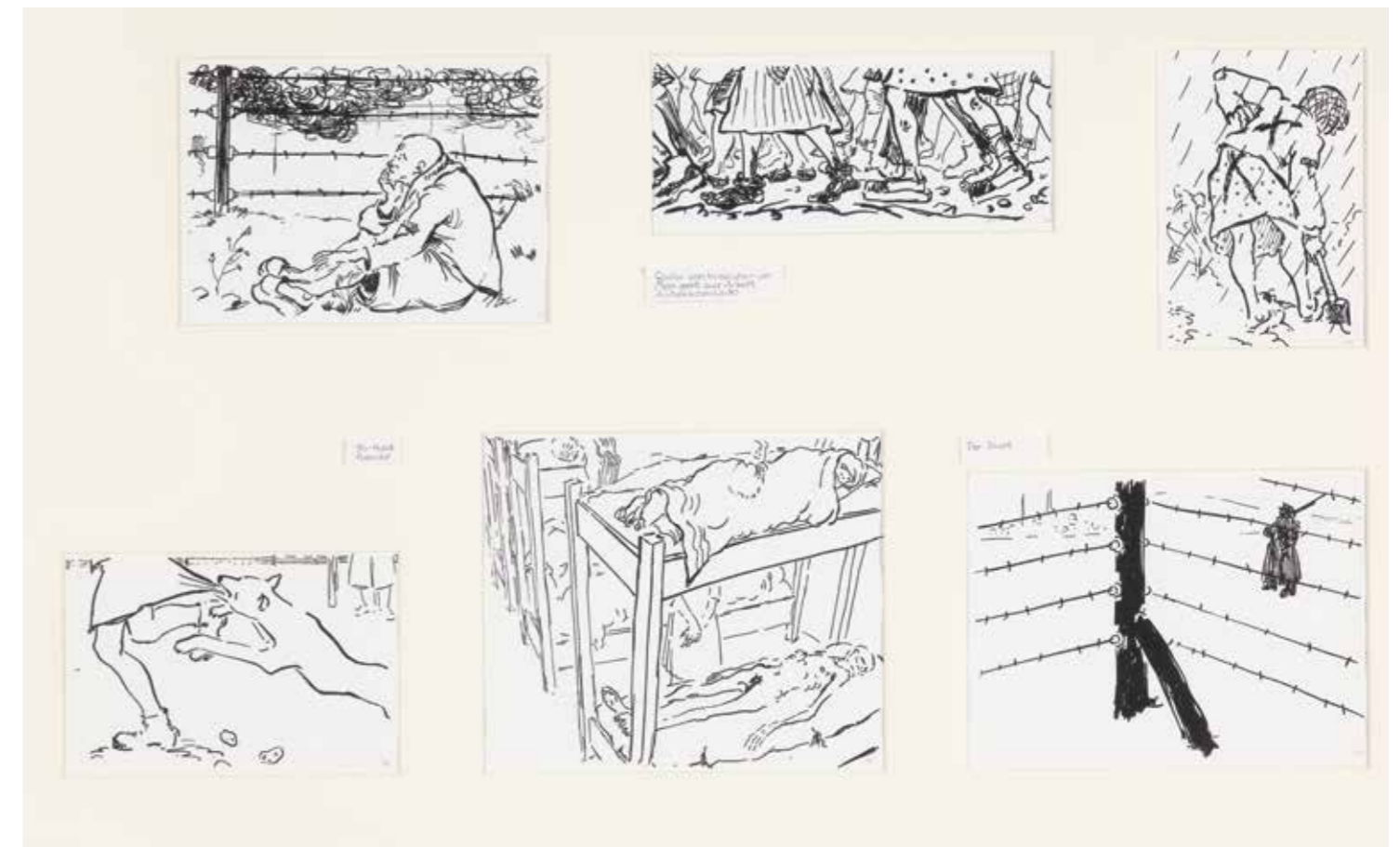
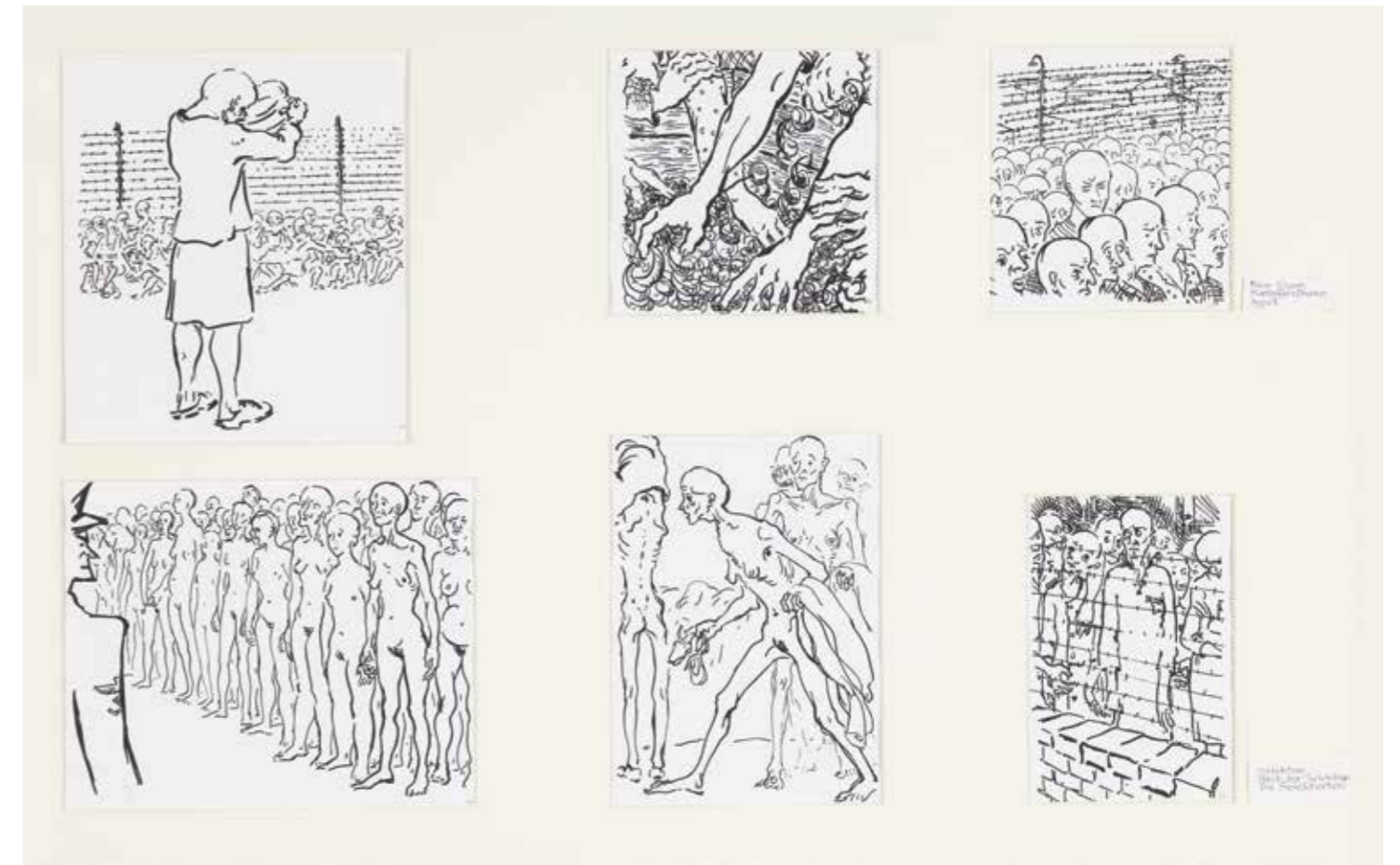
ZSIDÓ MŰVÉSZSORS

A világhírű rajzszorozat készítője Lukács Ágnes. Lukács pesti kispolgári zsidó családban nőtt fel a két világháború között. Apja, a tanár és műkedvelő festő Lukács Gyula hamar felfigyel leánya kivételes rajzi tehetségére. Tizenévesként már rangos lapokban jelentek meg rajzai, és a numerus clausus ellenére is felvették a Képzőművészeti Főiskolára. A világháború pusztítása közepette végezte el az iskolát, 1944-ben Szőnyi István osztályában diplomázott le, de hamarosan a pesti gettóból Auschwitzba deportálták. Kissé naiv, ártatlan kíváncsisággal csodálkozott rá az őt körbevevő koncentrációs táborra, a 20. századi profán pokolra. A fiatal és ügyes Lukács a foglyok közötti ranglétrán

viszonylag magas polcra kerül, az irodába. Több hónap után átszállították Reichenbachban egy rádiógyárba robotolni, míg végül amerikai katonák szabadították fel Salzwedelben. Egy évnyi fogság után érkezett haza Budapestre Holokauszt-túlélőként. A trauma meghatározta életét, a későbbiekben nem futott be látványos karriert, pártvonalon dolgozott hivatalnokként, majd gimnáziumi rajztanárként helyezkedett el.

HITELES DOKUMENTUMOK

A 2007-ben felvett életút interjújában mesélte el, hogy hogyan született a rajzszorozat: „Amikor hazajöttem a lágerből, rögtön elkezdtem rajzolni az élményeimet. Készítettem egy tusrajz sorozatot, huszonnégy képet Auschwitzról. Valahogy összeismerkedtem egy cionista férfival, Dénes Bélával, odaadtam neki a rajzokat, és ő intézte el, hogy az album a Szocialista Cionisták Pártja kiadójánál még 1945-ben megjelenjen.” Így született meg az *Auschwitz női tábor* című 1946-os híres könyv, ami segített közvetlenül a második világháború után abban, hogy a koncentrációs táborok embertelen logikáját egyáltalán megismerhesse a világ. „A holocaustról, erről a felfoghatatlan és áttekinthetetlen valóságról egyedül az esztétikai képzelet segítségével alkothatunk valóságos elképzelést” – írta Kertész Imre *A holocaust mint kultúra* című híres szövegében. Lukács *Női tábor* sorozatának eredeti tollrajzai felbecsülhetetlen értékű kultúrtörténeti és művészeti kincsek. Fontos fejezetét jelentik a Holokauszt ábrázolásoknak, a magyar Áldor Péter és Kádár György rajzai mellett, illetve olyan híres nemzetközi példák között, mint Waldemar Nowakowski csikos rabruhás lágerlakói, Leo Haas komor árnyalakjai, vagy Karel Fleishmann hullázó vonalrajzai Theresienstadtból.

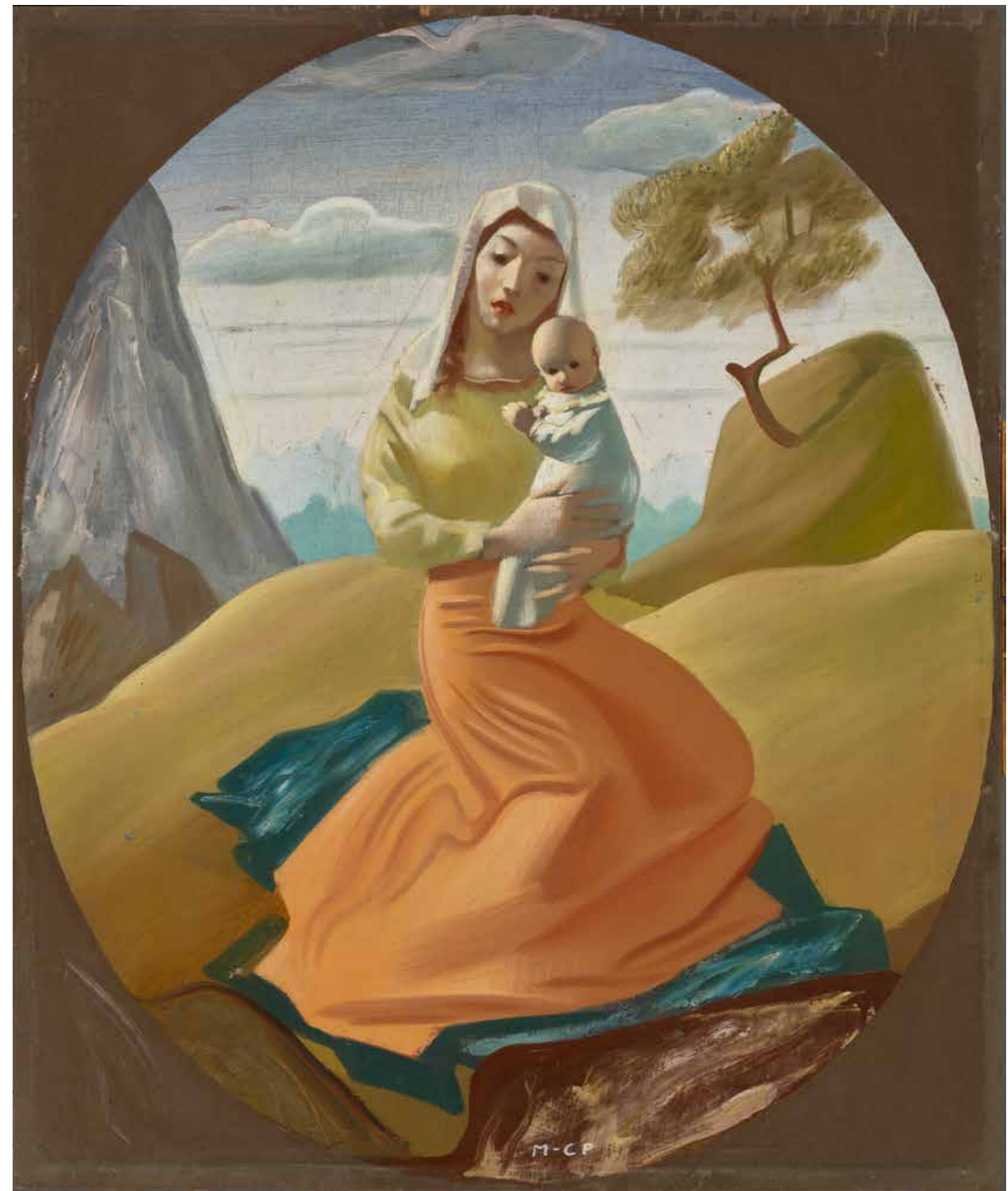

228 | Fényes Adolf (Kecskemét, 1867–1945, Budapest)

Anyaság (Születésnap)
Motherhood (Birthday)

84x80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 222 EUR
Becsérték: 1 000 000 – 1 500 000 Ft
Estimated price: 2 778 – 4 167 EUR

229 | Molnár C. Pál (Battonya, 1894–1981, Budapest)

Madonna
Madonna

60x50 cm
Olaj, falemez | Oil on panel
Jelzve középen lent | Signed lower centre: MCP

Kikiáltási ár: 360 000 Ft / 1 000 EUR
Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 389 – 2 222 EUR

230 | Székely Bertalan (Kolozsvár, 1835 – 1910, Mátyásföld)

Az apáca, 1870
The Nun, 1870

142,5x111 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: **7 500 000 Ft / 20 833 EUR**
Becsérték: **9 000 000 – 14 000 000 Ft**
Estimated price: **25 000 – 38 889 EUR**

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Zimmermann Gábor, majd Nádas László tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1870: Országos Magyar Képzőművészeti Társaság kiállítása
- 1871: Künstlerhaus, Bécs
- A Magyar Királyi Postatakarékpénztár árverési csarnokának 1929. decemberi aukciója, 1929, (kat. 872)
- Székely Bertalan (1835–1910) kiállítása, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1999 (kat. 85.)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Vasárnapi Ujság, 1872. február 4., 56. (Metszet Székely Bertalan Az Apáca című műve után)
- A Magyar Királyi Postatakarékpénztár árverési csarnokának 1929. decemberi aukciója. 1929. katalógus: 872. (reprodukálva a II. táblán), - Székely Bertalan kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1999. katalógus: 85.

A népszerű, szívhez szóló életképet Székely Bertalan két nagyon hasonló változatban is megfestette. A második – jelzett, kevésbé gazdag kialakítású – példányt vásárolta meg a Fővárosi Képtár 1928-ban, ami az 1930-as években már állandó kiállításának éke volt, későbbiekben pedig átkerült a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményébe. A most vizsgált első példány mindmáig magángyűjteményben maradt, szerepelt a Nemzeti Galéria 1999-es nagy Székely Bertalan-kiállításán.

Székely Bertalan: Őnarckép, 1860, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Székely Bertalan: Az apáca, 1871, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Székely Bertalan: Japán nő, 1871–1872, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Székely Bertalan: Egry nők, 1867, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

231 | **Thomas François Verwilt**
(Rotterdam, 1618 – 1691, Rotterdam)

Menekülés Egyiptomba
Flight to Egypt

118x166 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve a kútkáván | Signed on the edge of fount: F. V W

Kikiáltási ár: **12 000 000 Ft / 33 333 EUR**
Becsérték: **16 000 000 – 24 000 000 Ft**
Estimated price: **44 444 – 66 667 EUR**

Szerepelt a Nagel Aukciósház téli kínálatában 1991-ben,
Németországban

Jelen képünk kerettel

232 | Vass Elemér (Budapest, 1887–1957, Balatonfüred)

Nagy kék virágcsendélet
Big Blue Flower Still-Life

96x70 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vass E. 1930

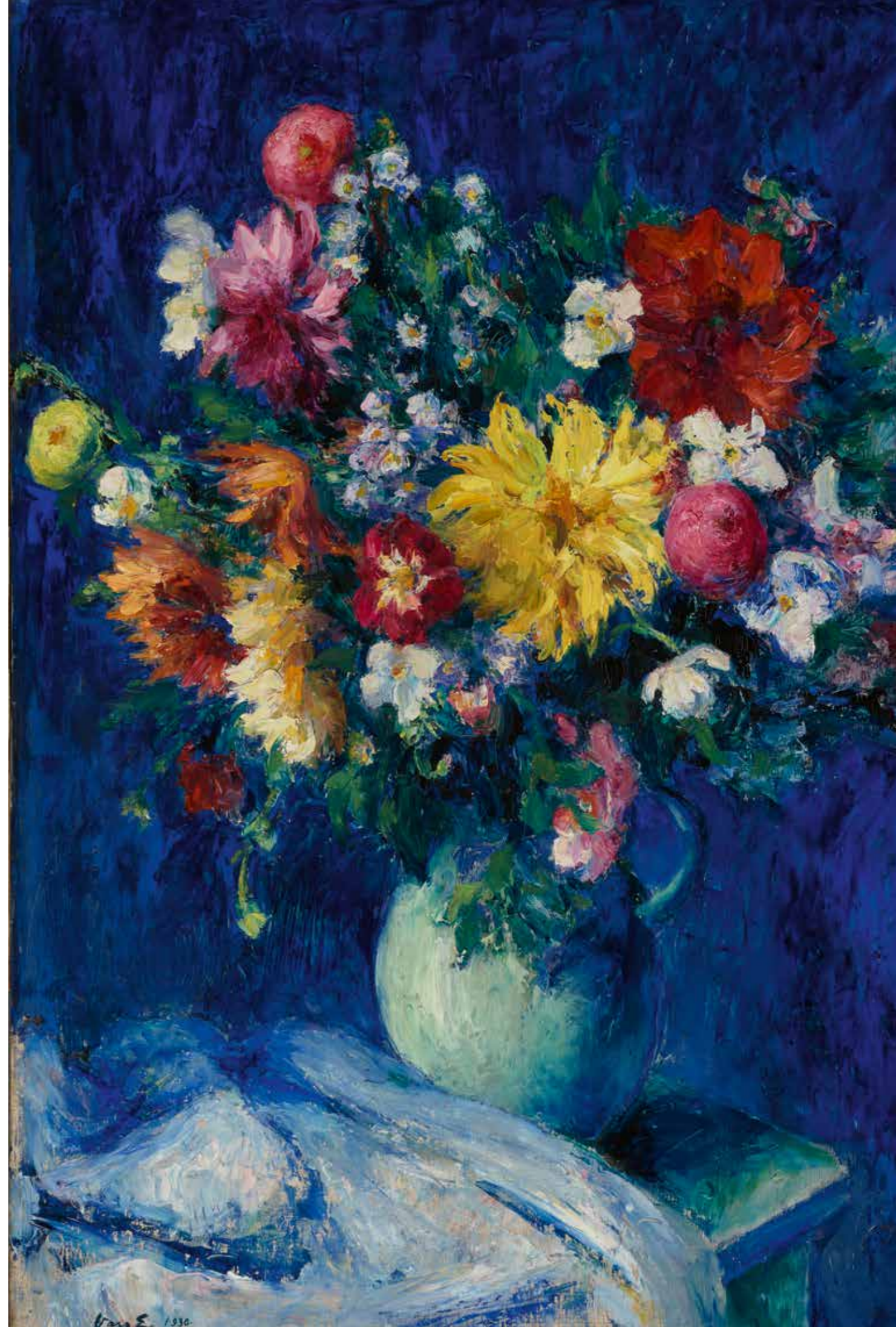
Kikiáltási ár: 1 300 000 Ft / 3 611 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 000 – 8 333 EUR

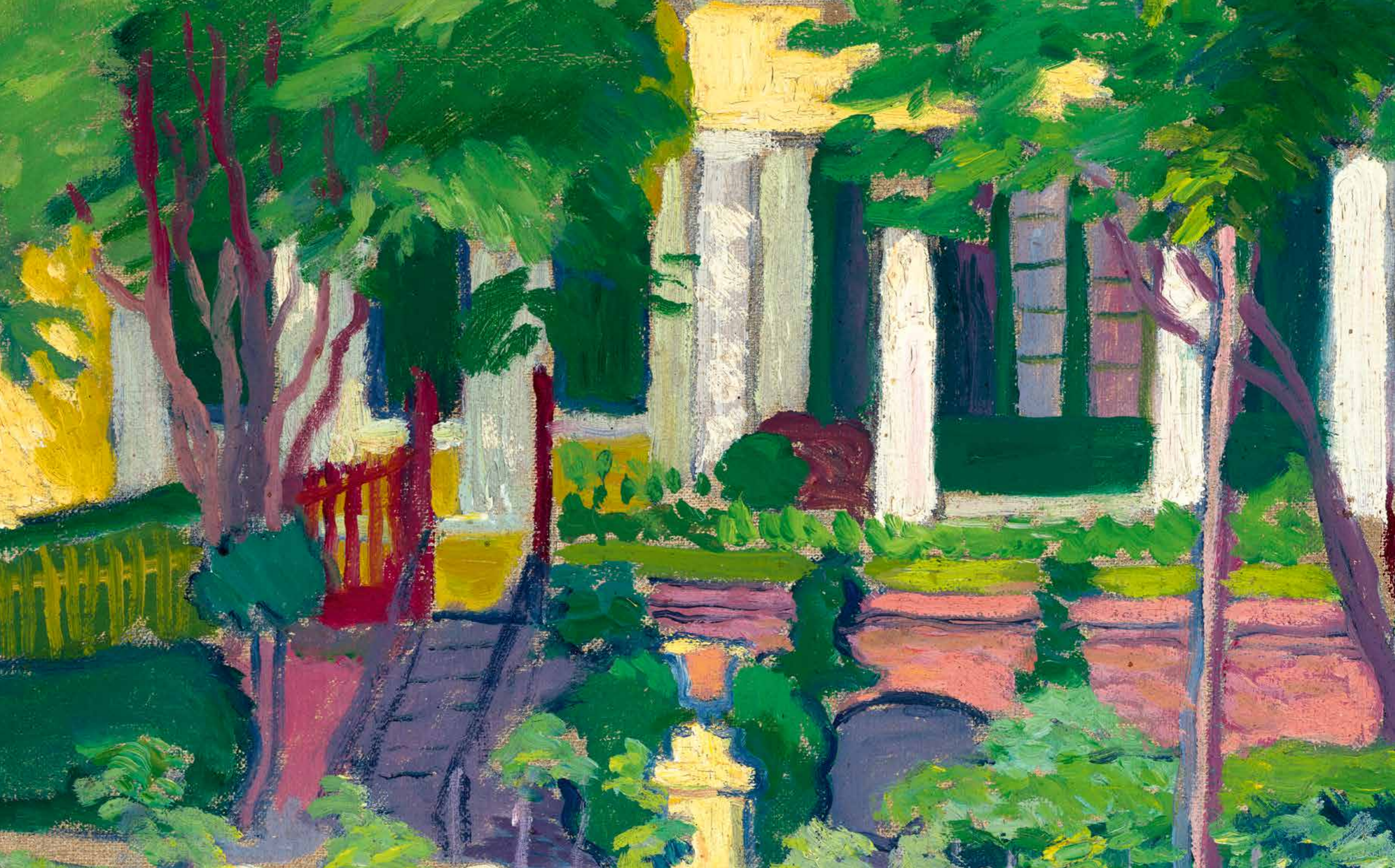
IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

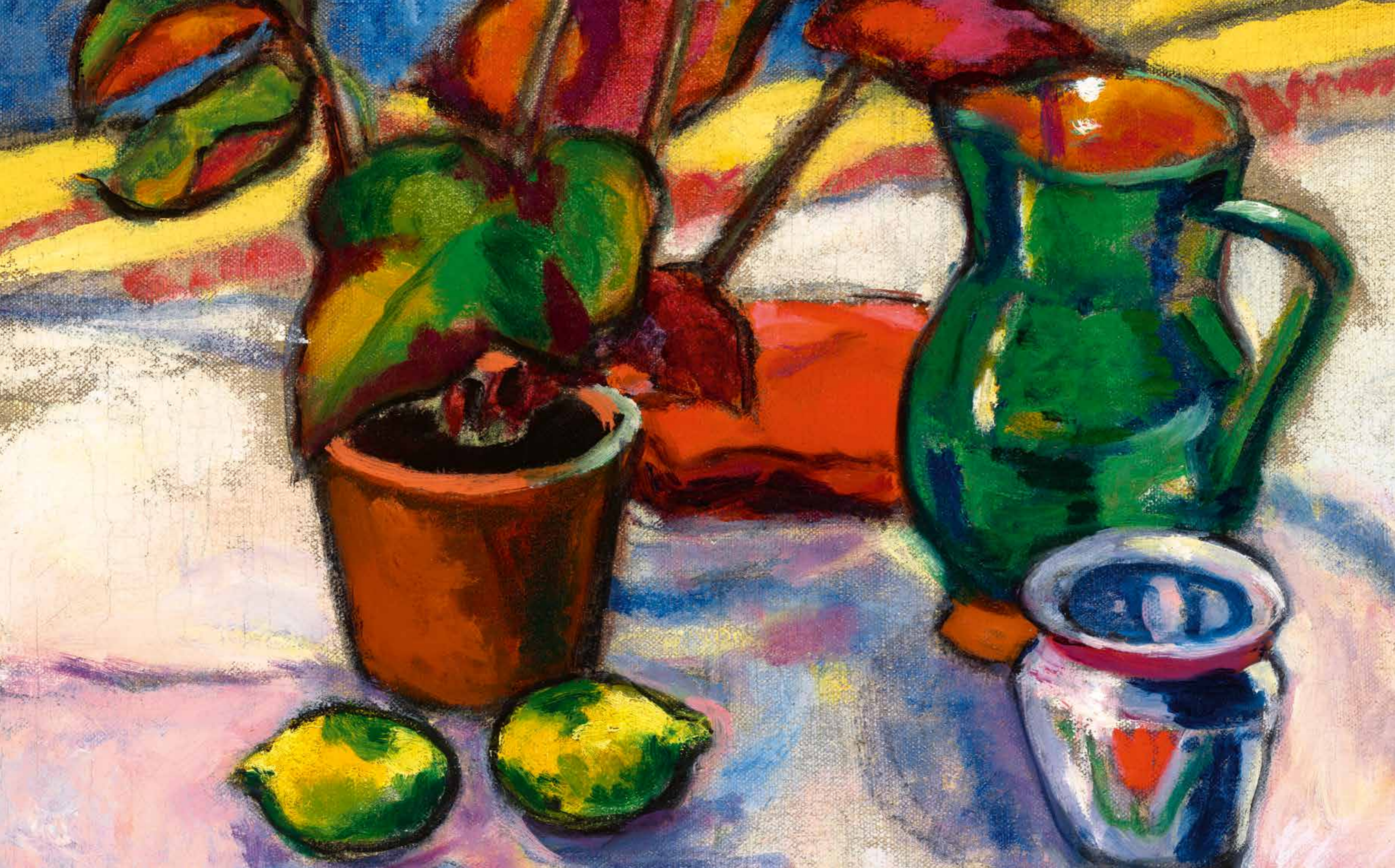
- Benkő Zsuzsanna: Szépség és hangulat. Vass Elemér festészete.
Kieselbach Galéria, Budapest, 2018.

Vass Elemér: Virágcsendélet kék vázában, 1933, magántulajdon

**AZ ÉN HÁZAM
A TE HÁZAD**

Az InDaHouse Hungary Egyesület az Encsi Kistérségben segít 150 szegénységben élő, nagyrészt cigány származású gyereket abban, hogy a Jancsihoz hasonló utat járjon be, legyőzve mindazt az örökölt és strukturális hátrányt, ami visszahúzza őket. Ma már nemcsak falusi, hanem szegregátumban élő gyerekeket is segítünk azzal a céllal, hogy felnőve önmegvalósító, a generációk óta tartó szegénységből kitörésre képes felnőttek legyenek, akik nem áldozatai, hanem alakítói a saját életüknek.

INDAHOUSE HUNGARY

EGYESÜLET

indahousehungary.hu

info@indahousehungary.hu

+36 70 570 4950

3852 Hernádszentandrás,
Táncsics út 91.

Adószám: 19102382-1-05

Számlaszám:

11600006-00000000-83572155

Jancsi egy szembaleset miatt egy évet kihagyott, a suliból, évvesztes is, 13 évesen még mindig ötödikes volt csak.

Az unokatestvéreitől hallott róla, hogy jár egy csapat Perére, a Hernád túloldalára, akik írnak, olvasnak társasoznak a pere gyerekekkel. Ezek voltunk mi.

Az ináncsi vályogház, amiben öten élnek, sötét. Az utcára néző ablakot két helyen faroslemezrel pótolták ki.

Jancsi tavaly kiköltözött a spájzba, ahova bevitt magának egy ágyat, egy kis szekrényt és egy széket. Télen hőszugárázóval fűtött. Az ágy csak úgy fért el, ha levágott egy kicsit a végéből.

Jancsi és Viki 4 éve találtak egymásra. Viki lett Jancsi mentora és feladatlapító önkéntese. Mentorként mindig odafigyelt Jancsira, lelkesítette, vigasztalta. Feladatlapíró önkéntesként pedig hetente készített neki személyre szabott szövegértési és matematikai feladatokat.

Viki vegyészmérnök és közgazdász. Eredetileg miskolci, de sokáig Budapesten élt. Többéves InDaHouse-os önkéntes munkája teljesen megváltoztatta az életét. Újabb és újabb gyerekekkel foglalkozó tanfolyamokat végzett el. Végül 2019-ben felmondott a munkahelyén és mára az InDaHouse operatív vezetőjévé vált.

Jancsi nem szeretett volna 17 éves koráig általánosba járni, ezért Viki segítségével beiratkozott a miskolci Dr. Ámbédkar Iskolába, ahol egy év alatt elvégezhetette a hetedik és a nyolcadik osztályt. Ő volt az első az InDaHouse-os gyerekek közül, aki Miskolcra ment iskolába és ezzel áttörte a félelem falát: ma már a gyerekek nagyrésze odakészül középiskolába.

Jancsi most fejezi be a 10. osztályt, szeptemberben lesz 18 éves. Viki igyekszik bátorítani és meggyőzni, hogy az lesz a legjobb, ha leérettségizik és közben keresi a saját útját. A családjában neki lesz először érettségije.

KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

H-1055 Budapest, Szent István krt. 5. • Phone/Tel.: (36-1) 269-3148, 269-3149 • Fax: (36-1) 269-2219

BIDDING SLIP • VÉTELI MEGBÍZÁS

Sale No.: MŰVÉSZETI AUKCIÓ

Date / Dátum: 202

Please bid on my behalf at the above sale for the following lot(s) up to the price(s) mentioned below. These bids are to be executed as is permitted by other bids. I agree to comply with the Conditions of Sale as printed in the catalogue.

Megbízom Önöket, hogy nevemben a fenti aukción az alább felsorolt tárgy(ak)ra az általam limitált leütési ár(ak)on vásárlást eszközöljenek a többi licitáló által lehetővé tett legalacsonyabb áron. A katalógusban leírt árverési feltételeket elfogadom.

LOT NO. TÉTELSZÁM	TITLE OR DESCRIPTION / ELNEVEZÉS	BID PRICE (HUF) MAX. NETTO VÉTELÁR

Deposit / Előleg:

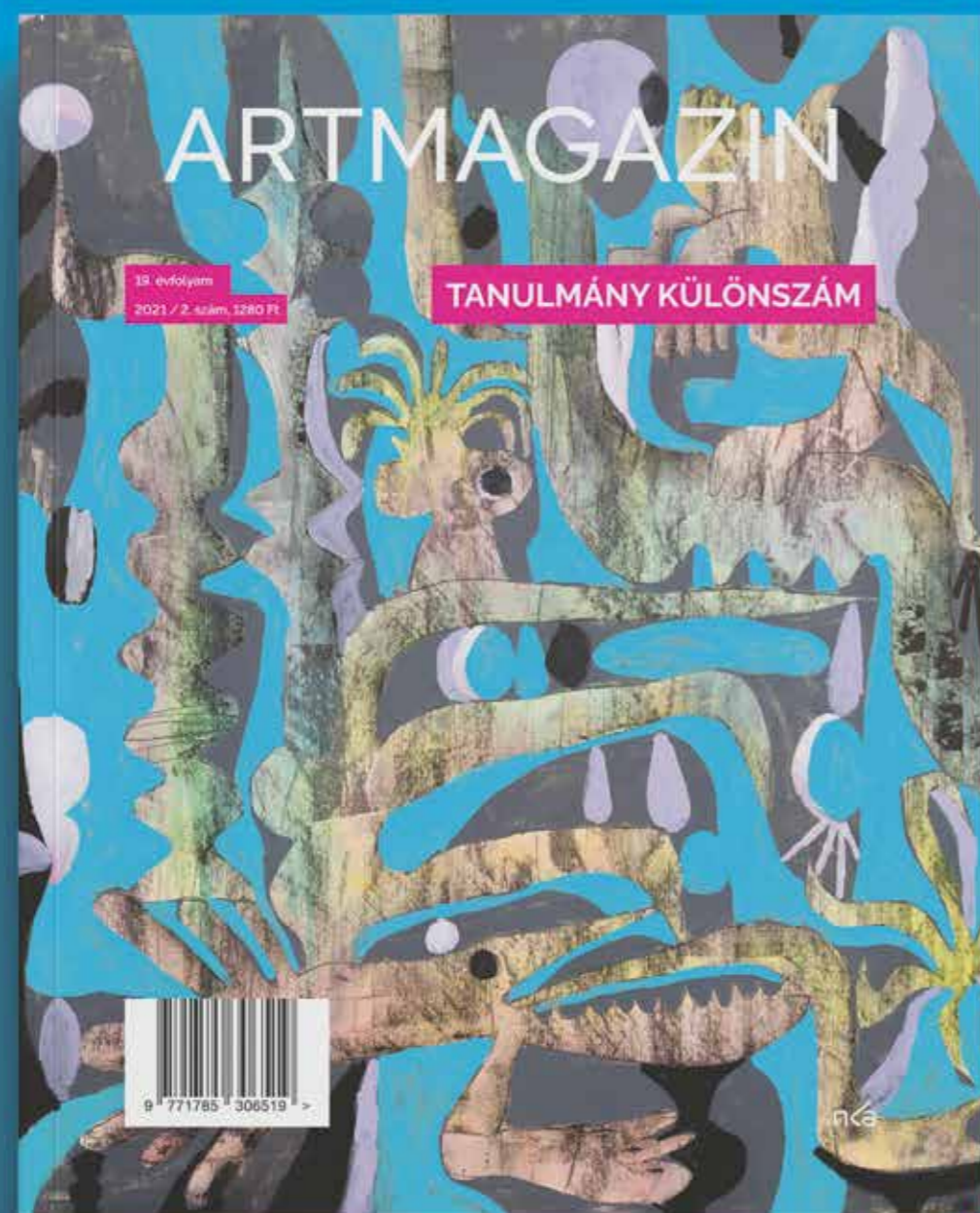
Payment deadline / Fizetési határidő:

signature / aláírás

PLEASE CHECK YOUR BID

ARRANGEMENT FOR PAYMENT	PLEASE USE BLOCK LETTERS
In order to avoid delay in clearing purchases buyers who are unknown to us are advised to make arrangements for payment before the sale or for satisfactory references to be supplied.	Full name:
Please post to:	Address:
KIESELBACH GALÉRIA KERESKEDELMI KFT.	Telephone No.:
H-1055 Budapest Szent István krt. 5.	Date:
phone / tel.: (36-1) 269-3148, 269-3149 = fax: (36-1) 269-2219	Signed:
bankszámlaszám: 12001008-00214850-00100003	

SZÁLLÍTÁS / DESPATCH AND TRANSIT: Saját megoldás / On my own • Kérem a szállítást / I require your transit
FIZETÉSI MÓD / METHODS OF PAYMENT: Készpénz / Cash • Banki átutalás / Bank remittance • Hitelkártya / Credit card

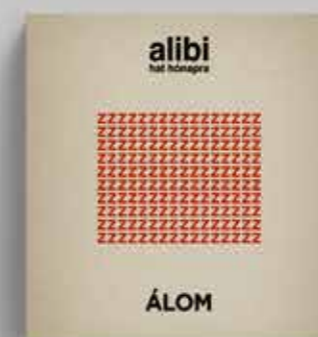
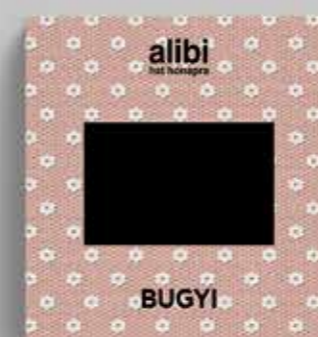

Az Artmagazin a MOL-töltőállomásokon is megvásárolható!

Digitális verzió és előfizetés: artmagazin.hu/megrendelolap
Régi lapszámok megrendelése: elofizetes@artmagazin.hu

NÁLUNK FÉLÉVENTE MINDIG TÉMA VAN

alibi hat hónapra

A következő számunk: Ő.
Keresd őstől a könyvesboltok polcain!

